

මූල්‍ය ප්‍රකාශන - සටහන

පිටු අංකය

පිටු අංකය

මූල්‍ය ප්‍රකාශන

ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශනය	283
විස්තීර්ණ ආදායම පිළිබඳ ප්‍රකාශනය	284
මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශනය	285
ස්කන්ධය වෙනස්වීම පිළිබඳ ප්‍රකාශනය	286
මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය	288

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

1. ආයතනික සහ සමූහ තොරතුරු	289
2. සකස් කිරීමේ පදනම	289
3. වාස්තවික ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති	292
4. තවමත් ක්‍රියාත්මක නොවන නිකුත් කරන ලද ප්‍රමිති	296

ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශනය

5. දළ ආදායම	297
6. ශුද්ධ පොලී ආදායම	297
7. ශුද්ධ ඉපැයු වාරිකය	299
8. ගාස්තු සහ කොමිස් ආදායම	300
9. මූල්‍ය වත්කම් මත ශුද්ධ ලාභ/(අලාභ) - FVTPL	301
10. වෙනත් මෙහෙයුම් ආදායම්	301
11. ණය සහ ලැබිය යුතු සහ අනෙකුත් පාඩු සඳහා අපහායන	302
12. පුද්ගල වියදම්	305
13. ක්ෂයවීම් සහ ක්‍රමක්ෂය	305
14. ප්‍රතිලාභ, හිමිකම් සහ ප්‍රතිරක්ෂණ වියදම්	306
15. වෙනත් මෙහෙයුම් වියදම්	307
16. මූල්‍ය සේවා මත බදු	307
17. ආදායම් බදු වියදම්	308
18. සාමාන්‍ය කොටසකට මූලික / තනුක අගය (EPS)	311
19. සාමාන්‍ය කොටසකට ලාභාංශ	312

මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශනය - වත්කම්

20. මිනුම් පදනම මගින් මූල්‍ය උපකරණ විශ්ලේෂණය	312
21. වත්කම් සහ බැරකම්වල සාධාරණ අගය	314
22. මුදල් සහ මුදල් සමාන දෑ	321
23. බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතනවල ඇති ශේෂ	322
24. මූල්‍ය වත්කම් - ලාභ හෝ අලාභ හරහා සාධාරණ අගය	322
25. ණය සහ ලැබිය යුතු - ක්‍රමක්ෂය පිරිවැය	324
26. රක්ෂණ සහ ප්‍රතිරක්ෂණ ඔස්සේ ලැබිය යුතු දේ	340
27. මූල්‍ය වත්කම් - අනෙකුත් විස්තීර්ණ ආදායම් හරහා ලැබෙන සාධාරණ වටිනාකම්	341
28. ණය උපකරණ - ක්‍රමක්ෂය පිරිවැය	342
29. අනුබද්ධ ආයතනවල ආයෝජන	344
30. ආයෝජන දේපල	346
31. වෙනත් වත්කම්	347
32. දේපල, පිරිසත සහ උපකරණ	349
33. භාවිතයට අයිතිය ඇති වත්කම්	353
34. කීර්ති නාමය සහ අස්පාශ්‍ය වත්කම්	354

මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශනය - වගකීම්

35. බැංකු ණය	356
36. ගනුදෙනුකරුවන් සඳහා ගෙවිය යුතු	358
37. නිකුත් කරන ලද ණය සුරැකුම්පත්	359
38. වෙනත් මුල්‍ය වගකීම්	361
39. ගෙවිය යුතු රක්ෂණ වගකීම් සහ ප්‍රති රක්ෂණය	362
40. කල් බදු වගකීම්	364
41. වත්මන් බදු වගකීම්	365
42. වෙනත් වගකීම්	366
43. විශ්‍රාම ප්‍රතිලාභ වගකීම්	367
44. විලම්භිත බදු වගකීම් / (වත්කම්)	369

මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශනය - හිමිකම්

45. ප්‍රකාශිත ප්‍රාග්ධනය	371
46. ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අරමුදල	372
47. රඳවාගත් ඉපැයුම්	372
48. වෙනත් සංචිත	373
49. පාලනය කළ නොහැකි හිමිකම්	374

වෙනත් මූල්‍ය අනාවරණය කිරීම්

50. අවිනිශ්චිත වගකීම් සහ කැපවීම්	374
51. සාමාන්‍ය කොටසකට ශුද්ධ වත්කම් වටිනාකම	376
52. ජංගම / ජංගම නොවන ගිණුම් විශ්ලේෂණය	376
53. ආංශික මූල්‍ය වාර්තාකරණය	378
54. ඇපකරණය කළ වත්කම්	380
55. සම්බන්ධිත පාර්ශ්ව අනාවරණය	380
56. අවදානම් කළමනාකරණය	386
57. වාර්තාකරණ කාලයෙන් පසු සිදුවීම්	411

ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශනය

මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා	සටහන	පිටු අංකය	සමාගම			සමූහය		
			2024 රු. '000	2023 රු. '000	වෙනස %	2024 රු. '000	2023 රු. '000	වෙනස %
දළ ආදායම	5	297	31,036,624	32,018,308	(3.07)	37,552,858	39,162,645	(4.11)
පොලී ආදායම	6.1	298	28,853,306	30,196,588	(4.45)	32,216,697	33,406,918	(3.56)
අඩු: පොලී වියදම	6.2	298	17,200,885	18,206,943	(5.53)	18,266,659	19,270,402	(5.21)
ශුද්ධ පොලී ආදායම	6	298	11,652,421	11,989,645	(2.81)	13,950,038	14,136,516	(1.32)
ශුද්ධ ඉපැයූ වාරිකය	7	299	-	-	-	3,735,325	4,673,853	(20.08)
ගාස්තු සහ කොමිස් ආදායම	8	300	1,544,820	1,265,287	22.09	979,395	691,195	41.70
මූල්‍ය වත්කම්වල ශුද්ධ ලාභ/(අලාභ) - FVTPL	9	301	135,892	9,143	1,386.30	124,229	4,168	2,880.54
වෙනත් මෙහෙයුම් ආදායම්	10	301	502,606	547,290	(8.16)	497,212	386,511	28.64
මුළු මෙහෙයුම් ආදායම			13,835,739	13,811,365	0.18	19,286,199	19,892,243	(3.05)
අඩු: ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල් සහ අනෙකුත් පාඩු සඳහා අපහායන ගාස්තු	11	302	(1,155,776)	568,485	(303.31)	(1,354,204)	703,962	(292.37)
කීර්ති නාමය සඳහා අපහායන ගාස්තු	34	354	-	-	-	-	-	-
ශුද්ධ මෙහෙයුම් ආදායම			14,991,515	13,242,880	13.20	20,640,403	19,188,281	7.57
අඩු: වියදම්								
පුද්ගල වියදම්	12	305	4,248,112	4,488,546	(5.36)	5,541,660	5,731,934	(3.32)
ක්ෂයවීම් සහ ක්‍රම ක්ෂයවීම්	13	305	669,936	698,572	(4.10)	613,868	660,133	(7.01)
ප්‍රතිලාභ, හිමිකම් සහ ප්‍රතිරක්ෂණ වියදම්	14	306	-	-	-	2,668,198	3,251,671	(17.94)
වෙනත් මෙහෙයුම් වියදම්	15	307	2,776,611	2,082,538	33.33	3,391,028	2,540,760	33.47
මුළු මෙහෙයුම් වියදම්			7,694,659	7,269,656	5.85	12,214,754	12,184,498	0.25
මූල්‍ය සේවා මත බදු වලට පෙර මෙහෙයුම් ලාභය			7,296,856	5,973,224	22.16	8,425,649	7,003,783	20.30
අඩු : මූල්‍ය සේවා මත බද්ද	16	307	1,920,924	1,631,468	17.74	1,996,425	1,673,580	19.29
ආදායම් බදු වියදමට පෙර ලාභය			5,375,932	4,341,756	23.82	6,429,224	5,330,203	20.62
අඩු: ආදායම් බදු වියදම්	17	308	1,835,435	1,324,118	38.62	2,231,793	1,888,502	18.18
වසර සඳහා ලාභය			3,540,497	3,017,638	17.33	4,197,431	3,441,701	21.96
ලාභය බෙද හැරී යන ආකාරය:								
සමාගමේ කොටස් හිමියන්			3,540,497	3,017,638	17.33	3,994,917	3,507,014	13.91
පාලනය කළ නොහැකි හිමිකම්	49	374	-	-	-	202,514	(65,313)	(410.07)
වසර සඳහා ලාභය			3,540,497	3,017,638	17.33	4,197,431	3,441,701	21.96
සාමාන්‍ය කොටසක් සඳහා මූලික / තනුක ඉපැයීම් (රු.)	18	311	1.64	1.40	17.14	1.85	1.63	13.50
සාමාන්‍ය කොටසකට ලාභාංශ (රු.)	19	312	1.40	0.50	180.00			

පිටු 289 සිට 411 දක්වා ඇති සටහන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල අනිවාර්ය අංගයකි.

විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය

මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා	සටහන	පිටු අංකය	සමාගම			සමූහය				
			2024 රු. '000	2023 රු. '000	වෙනස %	2024 රු. '000	2023 රු. '000	වෙනස %		
වසර සඳහා ලාභය			3,540,497	3,017,638	17.33	4,197,431	3,441,701	21.96		
<p>ඊළඟ වසරවල ලාභ හෝ අලාභ ලෙස නැවත වර්ගීකරණය කළ යුතු වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායම්, බදු අයිතම (ශුද්ධ බදු):</p> <p>විදේශීය අනුබද්ධිත ආයතනයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පරිවර්තනය කිරීමෙන් පැන නගින ශුද්ධ ලාභ/(අලාභ)</p>			48.4	374	-	-	-	(625,269)	(594,615)	5.16
<p>ඊළඟ වසරවල ලාභ හෝ අලාභ ලෙස නැවත වර්ග කළ යුතු ශුද්ධ අයිතම</p>			-	-	-	-	(625,269)	(594,615)	5.16	
<p>ඊළඟ වසරවල ලාභ හෝ අලාභ ලෙස නැවත වර්ගීකරණය නොකළ යුතු අයිතම (ශුද්ධ බදු):</p> <p>නිශ්චිත ප්‍රතිලාභ සැලසුම් මත ශුද්ධ ක්‍රියාකාරී ලාභ/(පාඩු)</p> <p>විශ්‍රාම ප්‍රතිලාභ වගකීම් මත සැබෑ ලාභ සහ අලාභ</p>			43	367	(17,890)	57,764	(130.97)	(26,787)	67,120	(139.91)
සත්‍ය ලාභ සහ අලාභ සඳහා විලම්බිත බලපෑම			44.1	370	5,368	(17,329)	130.98	8,139	(20,136)	140.42
<p>මූල්‍ය වත්කම් - වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායමක් හරහා සාධාරණ වටිනාකම</p> <p>නැවත මැනීමේදී ලාභ/(අලාභ)</p>			48.3	373	214,016	(195,940)	209.23	329,798	(248,491)	232.72
සත්‍ය ලාභ සහ අලාභ සඳහා විලම්බිත බදු බලපෑම			44.1	370	(64,200)	58,789	(209.20)	(97,944)	74,554	(231.37)
<p>ඊළඟ වසරවල ලාභ හෝ අලාභ ලෙස නැවත වර්ගීකරණය නොකළ යුතු ශුද්ධ අයිතම</p>					137,294	(96,716)	241.96	213,206	(126,953)	267.94
වර්ෂය සඳහා වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායම, ශුද්ධ බදු					137,294	(96,716)	241.96	(412,063)	(721,568)	(42.89)
වර්ෂය සඳහා සම්පූර්ණ විස්තීර්ණ ආදායම					3,677,791	2,920,922	25.91	3,785,368	2,720,133	39.16
<p>බෙද හැරී යන ආකාරය:</p> <p>සමාගමේ කොටස් හිමියන්</p>					137,294	(96,716)	241.96	(124,716)	(426,193)	(70.74)
පාලනය කළ නොහැකි හිමිකම්			49	374	-	-	-	(287,347)	(295,375)	2.72
වර්ෂය සඳහා වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායම, ශුද්ධ බදු					137,294	(96,716)	241.96	(412,063)	(721,568)	(42.89)
වර්ෂය සඳහා මුළු විස්තීර්ණ ආදායම					3,677,791	2,920,922	25.91	3,785,368	2,720,133	39.16

පිටු 289 සිට 411 දක්වා ඇති සටහන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල අනිවාර්ය අංගයකි.

මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශනය

මාර්තු 31 වන දිනට	සටහන අංකය	පිටු අංකය	සමාගම			සමූහය		
			2024 රු.'000	2023 රු.'000	වෙනස %	2024 රු.'000	2023 රු.'000	වෙනස %
වත්කම්								
මුදල් සහ මුදල් හා සමාන දෑ	22	321	9,728,132	5,844,798	66.44	10,636,505	6,316,003	68.41
බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතනවල ඇති ශේෂ	23	322	14,288,282	29,839,914	(52.12)	17,562,955	34,224,917	(48.68)
මූල්‍ය වත්කම් - ලාභය හෝ අලාභය තුළින් සාධාරණ අගය අනුව	24	322	1,339,867	203,975	556.88	1,451,613	345,093	320.64
ණය සහ ලැබිය යුතු - ක්‍රමයෙන් ක්ෂය කළ පිරිවැය	25	324	103,650,453	114,277,945	(9.30)	116,919,950	125,377,904	(6.75)
රක්ෂණ සහ ප්‍රතිරක්ෂණ ලැබිය යුතු දේ	26	340	-	-	-	1,586,697	1,498,065	5.92
මූල්‍ය වත්කම් - වෙනත් විස්තීරණ ආදායම් හරහා ලැබෙන සාධාරණ වටිනාකම්	27	341	1,158,669	944,653	22.66	1,720,475	1,372,962	25.31
ණය උපකරණය - ක්‍රමයෙන් ක්ෂය කළ පිරිවැය	28	342	18,372,055	10,903,577	68.50	23,826,514	15,859,672	50.23
අනුබද්ධිත ආයතනවල ආයෝජන	29	344	3,455,229	3,291,604	4.97	-	-	-
ආයෝජන දේපල	30	346	295,465	284,961	3.69	1,305,512	1,200,317	8.76
වෙනත් වත්කම්	31	347	3,981,818	1,030,138	286.53	4,166,268	1,281,022	225.23
දේපල, කර්මාන්ත ඉඩම් සහ උපකරණ	32	349	1,361,384	1,481,005	(8.08)	3,779,689	3,971,219	(4.82)
භාවිතයට අයිතිය ඇති වත්කම්	33	353	1,360,775	1,615,939	(15.79)	1,287,033	1,372,423	(6.22)
විලම්බිත බදු වත්කම්	44	369	818,949	1,335,460	(38.68)	829,351	1,419,836	(41.59)
කීර්ති නාමය සහ අස්පාලය වත්කම්	34	354	41,010	19,193	113.67	185,304	137,436	34.83
මුළු වත්කම්			159,852,088	171,073,162	(6.56)	185,257,866	194,376,869	(4.69)
හිමිකම්								
බැංකු ණය	35	356	2,263,494	7,724,671	(70.70)	7,181,365	11,068,522	(35.12)
පාරිභෝගිකයන් වෙත ඇති ණය	36	358	97,437,726	100,935,114	(3.46)	103,843,054	107,979,956	(3.83)
නිකුත් කරන ලද ණය සුරැකුම්පත්	37	359	11,032,248	16,706,049	(33.96)	11,032,248	16,564,956	(33.40)
වෙනත් මූල්‍ය වගකීම්	38	361	3,188,693	1,457,388	118.80	3,926,092	1,709,574	129.65
ගෙවිය යුතු රක්ෂණ වගකීම් සහ ප්‍රතිරක්ෂණ	39	362	-	-	-	5,508,693	5,206,622	5.80
බදු වගකීම්	40	364	1,636,537	1,753,723	(6.68)	1,554,027	1,477,875	5.15
ජංගම බදු වගකීම්	41	365	295,474	1,013,703	(70.85)	536,436	1,406,648	(61.86)
වෙනත් වගකීම්	42	366	1,393,241	1,016,790	37.02	1,632,768	1,202,218	35.81
විශ්‍රාම ප්‍රතිලාභ වගකීම	43	367	778,537	673,659	15.57	897,355	756,320	18.65
සම්පූර්ණ වගකීම්			118,025,950	131,281,097	(10.10)	136,112,038	147,372,691	(7.64)
සමකොටස්								
ප්‍රකාශිත ප්‍රාග්ධනය	45	371	19,230,479	18,015,559	6.74	19,230,479	18,015,559	6.74
ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අරමුදල	46	372	2,967,853	2,790,828	6.34	3,107,595	2,905,660	6.95
රඳවාගත් ඉපයුම්	47	372	19,884,827	19,556,826	1.68	23,976,101	23,248,550	3.13
වෙනත් සංචිත	48	373	(257,021)	(571,148)	(55.00)	431,456	349,380	23.49
සමාගමේ කොටස් හිමියන්ට ආරෝපණය කළ හැකි මුළු හිමිකම්			41,826,138	39,792,065	5.11	46,745,631	44,519,149	5.00
අපාලිත පොලී	49	374	-	-	-	2,400,197	2,485,029	(3.41)
මුළු හිමිකම			41,826,138	39,792,065	5.11	49,145,828	47,004,178	4.56
මුළු වගකීම් සහ හිමිකම්			159,852,088	171,073,162	(6.56)	185,257,866	194,376,869	(4.69)
අසම්භාව්‍ය වගකීම් සහ බැඳීම්	50	374	14,240,316	5,626,774	153.08	14,402,895	5,750,578	150.46
සාමාන්‍ය කොටසකට ශුද්ධ වත්කම් වටිනාකම (රු.)	51	376	19.41	19.49	(0.38)	21.70	21.80	(0.48)

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන 2007 අංක 07 දරන සමාගම් පනතේ අවශ්‍යතාවයන්ට අනුකූලව සකස් කර ඇති බව අපි සහතික කරමු.

ධමල් සුමනසිරි
නියෝජ්‍ය සාමාන්‍යාධිකාරී - මූල්‍ය

උදේස් ඉණවර්ධන
ප්‍රධාන මෙහෙයුම් නිලධාරී / වැඩබලන ප්‍රධාන විධායක නිලධාරී

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන සඳහා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය වගකිව යුතුය. මණ්ඩලය සඳහා සහ ඒ වෙනුවෙන් අනුමත කර අත්සන් කර ඇත;

ප්‍රදීප් අමරනායක
සභාපති

කලසිව් ලොන්සේකා
අධ්‍යක්ෂ

2024 මැයි 28

කොළඹ

පිටු 289 සිට 411 දක්වා ඇති සටහන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල අනිවාර්ය අංගයකි.

ස්කන්ධ වෙනස්වීම් ප්‍රකාශය - සමාගම

සමාගම			වෙනත් සංචිත			
	ප්‍රාග්ධනය	ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අරමුදල	නියාමන හානි දීමනා සංචිතය	සාධාරණ වටිනාකම් සංචිතය	රඳවා ගත් ඉපැයීම්	මුළු කොටස්
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
අප්‍රේල් 1 වන දිනට ශේෂය	17,071,961	2,639,945	-	(375,208)	19,481,612	38,818,310
2022 අංක 14 දරන අධිභාර බදු පනත යටතේ අය කරනු ලබන අධිභාර බද්ද සඳහා ගැලපීම්	-	-	-	-	(1,947,167)	(1,947,167)
2022 අප්‍රේල් 1 වැනි දිනට සකස් කරන ලද ශේෂය	17,071,961	2,639,945	-	(375,208)	17,534,445	36,871,143
වර්ෂය සඳහා සම්පූර්ණ විස්තීර්ණ ආදායම						
වර්ෂය සඳහා ලාභය/(අලාභය)	-	-	-	-	3,017,638	3,017,638
වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායම් (ශුද්ධ බදු)	-	-	-	(195,940)	99,224	(96,716)
වර්ෂය සඳහා සම්පූර්ණ විස්තීර්ණ ආදායම	-	-	-	(195,940)	3,116,862	2,920,922
කොටස් හිමියන් සමඟ ගනුදෙනු, ස්කන්ධය තුළ සෘජුවම හඳුනා ගන්නා ලද						
සංචිත වෙත මාරු කරන ලද	-	150,883	-	-	(150,883)	-
ගෙවන ලද ලාභාංශ - අවසාන	943,598	-	-	-	(943,598)	-
කොටස් හිමියන් සමඟ මුළු ගනුදෙනු	943,598	150,883	-	-	(1,094,481)	-
2023 මාර්තු 31 දිනට ශේෂය	18,015,559	2,790,828	-	(571,148)	19,556,826	39,792,065
2023 අප්‍රේල් 1 වන දිනට ශේෂය	18,015,559	2,790,828	-	(571,148)	19,556,826	39,792,065
වර්ෂය සඳහා සම්පූර්ණ විස්තීර්ණ ආදායම						
වර්ෂය සඳහා ලාභය/(අලාභය)	-	-	-	-	3,540,497	3,540,497
වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායම් (ශුද්ධ බදු)	-	-	-	214,016	(76,722)	137,294
වර්ෂය සඳහා සම්පූර්ණ විස්තීර්ණ ආදායම	-	-	-	214,016	3,463,775	3,677,791
කොටස් හිමියන් සමඟ ගනුදෙනු, ස්කන්ධය තුළ සෘජුවම හඳුනා ගන්නා ලද						
සංචිත වෙත මාරු කරන ලද	-	177,025	100,111	-	(277,136)	-
ගෙවන ලද ලාභාංශ - කොටස්	1,214,920	-	-	-	(1,429,319)	(214,399)
- මුදල්	-	-	-	-	(1,429,319)	(1,429,319)
කොටස් හිමියන් සමඟ මුළු ගනුදෙනු	1,214,920	177,025	100,111	-	(3,135,774)	(1,643,718)
2024 මාර්තු 31 දිනට ශේෂය	19,230,479	2,967,853	100,111	(357,132)	19,884,827	41,826,138

පිටු 289 සිට 411 දක්වා ඇති සටහන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල අනිවාර්ය අංගයකි.

කොටස්වල වෙනස්වීම් උපකාශය - සමූහය

සමූහය	වෙනත් සංචිත										
	ප්‍රාග්ධනය	ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අරමුදල	නියාමන හානි දීමනා සංචිතය	සාධාරණ වටිනාකම් පරිවර්තනය	රඳවා ගත් ඉපයීම්	ඵකබව	පාලනයට යටත් නොවන හිමිකම්	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000
2022 අප්‍රේල් 1 වන දිනට ශේෂය	17,071,961	2,729,352	-	(379,348)	1,276,459	23,122,851	43,821,275	3,154,527	46,975,802		
2022 අංක 14 දරන අධිකාර බදු පනත යටතේ අය කරනු ලබන අධිකාර බදු සඳහා ගැලවීම					(2,382,947)		(2,382,947)	(110,146)	(2,493,093)		
2022 අප්‍රේල් 1 වැනි දිනට සකස් කරන ලද ශේෂය	17,071,961	2,729,352	-	(379,348)	1,276,459	20,739,904	41,438,328	3,044,381	44,482,709		
වර්ෂය සඳහා සම්පූර්ණ විස්තීර්ණ ආදායම											
සංචිත වෙත මාරු කරන ලද	-	-	-	-	-	3,507,014	3,507,014	(65,313)	3,441,701		
ගෙවන ලද ලාභාංශ - අවසාන	-	-	-	(248,491)	(299,240)	121,538	(426,193)	(295,375)	(721,568)		
කොටස් හිමියන් සමඟ මුළු ගනුදෙනු	-	-	-	(248,491)	(299,240)	3,628,552	3,080,821	(360,688)	2,720,133		
කොටස් හිමියන් සමඟ ගනුදෙනු, ස්කන්ධය තුළ සාප්පුව හඳුනා ගන්නා ලද											
සංචිත වෙත මාරු කරන ලද	-	176,308	-	-	-	(176,308)	-	-	-		
ලාභාංශ ගෙවීම් - අවසාන	943,598	-	-	-	-	(943,598)	-	(198,664)	(198,664)		
කොටස් හිමියන් සමඟ මුළු ගනුදෙනු	943,598	176,308	-	-	-	(1,119,906)	-	(198,664)	(198,664)		
2023 මාර්තු 31 දිනට ශේෂය	18,015,559	2,905,660	-	(627,839)	977,219	23,248,550	44,519,149	2,485,029	47,004,178		
2023 මාර්තු 31 දිනට ශේෂය	18,015,559	2,905,660	-	(627,839)	977,219	23,248,550	44,519,149	2,485,029	47,004,178		
වර්ෂය සඳහා සම්පූර්ණ විස්තීර්ණ ආදායම											
වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායම (ඉදිරි බදු)	-	-	-	-	-	3,994,917	3,994,917	202,514	4,197,431		
වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායම් (ඉදිරි බදු)	-	-	-	300,852	(318,887)	(106,681)	(124,716)	(287,347)	(412,063)		
වර්ෂය සඳහා සම්පූර්ණ විස්තීර්ණ ආදායම	-	-	-	300,852	(318,887)	3,888,236	3,870,201	(84,833)	3,785,368		
කොටස් හිමියන් සමඟ ගනුදෙනු, ස්කන්ධය තුළ සාප්පුව හඳුනා ගන්නා ලද											
සංචිත වෙත මාරු කරන ලද	-	201,936	100,111	-	-	(302,047)	-	-	-		
ගෙවන ලද ලාභාංශ - කොටස්	1,214,920	-	-	-	-	(1,429,319)	(214,399)	-	(214,399)		
- මුදල්	-	-	-	-	-	(1,429,319)	(1,429,319)	-	(1,429,319)		
කොටස් හිමියන් සමඟ මුළු ගනුදෙනු	1,214,920	201,936	100,111	-	-	(3,160,685)	(1,643,718)	-	(1,643,718)		
2024 මාර්තු 31 දිනට ශේෂය	19,230,479	3,107,596	100,111	(326,987)	658,332	23,976,101	46,745,632	2,400,196	49,145,828		

පිටු 289 සිට 411 දක්වා ඇති සටහන් මූලික ප්‍රකාශනවල ඇතිවර්ය අංගයකි.

මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය සකස් කර ඇත්තේ මුදල් ප්‍රවාහ සකස් කිරීමේ 'මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය' මත වන LKAS 7- ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිය අනුව 'සෘජු ක්‍රමය' භාවිතා කරමින් වන අතර එමඟින් මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම්, ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් සහ මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම් වෙත වෙනම හඳුනාගෙන ඇත. මුදල් සහ මුදල් හා සමාන දෑ කෙටි කාලීන, ඉතා දුර්වල ආයෝජනවලින් සමන්විත වන අතර ඒවා ගිනිය හැකි මුදල් ප්‍රමාණයන්ට පහසුවෙන් පරිවර්තනය කළ හැකි වන අතර වටිනාකමේ සැලකිය යුතු වෙනසක් සිදු නොවේ.

මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා	සටහන	පිටු අංකය	සමාගම		සමූහය	
			2024 රු.'000	2023 රු.'000	2024 රු.'000	2023 රු.'000
මෙහෙයුම්වලින් ලැබෙන මුදල්						
මුදල් හා මුදල් හා සමාන දෙයින් ලැබෙන ආදායම	6.1	298	532,654	877,597	562,002	884,520
ණය සහ ලැබිය යුතු දෑ සඳහා ගෙවීම්			(82,001,794)	(49,479,705)	(92,308,567)	(56,532,319)
ණය සහ ලැබිය යුතු දෑ වෙනත් ලැබීම්			118,689,051	108,112,701	128,330,292	116,824,867
බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන තුළ ඇති ශේෂයන් සඳහා ආයෝජනය කිරීම			(83,467,031)	(96,735,535)	(85,259,719)	(102,232,584)
බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන තුළ ඇති ශේෂවලින් ලැබෙන ලැබීම්			101,913,162	74,982,057	105,971,828	81,747,062
ක්ෂය කළ පිරිවැය යටතේ ණය උපකරණවල ආයෝජනය			(64,224,591)	(40,967,052)	(68,672,625)	(45,032,821)
ක්ෂය කළ පිරිවැය යටතේ ණය උපකරණ ඔස්සේ සිදු වන ලැබීම්			57,374,968	42,620,849	61,324,640	47,916,827
ගනුදෙනුකරුවන්ට ඇති ණය සඳහා ගෙවීම්			(130,632,152)	(164,570,652)	(135,582,552)	(169,175,292)
ගනුදෙනුකරුවන්ට ඇති ණය සඳහා ලැබීම්			111,782,579	147,334,387	115,507,546	150,395,668
වෙනත් ආදායම් වලින් ලැබීම්			14,285	4,259	184,865	184,223
මූල්‍ය වත්කම්වල ආයෝජනය - ලාභය හෝ අලාභය හරහා ලැබෙන සාධාරණ වටිනාකම්			(1,200,000)	(189,797)	(1,200,000)	(286,151)
මූල්‍ය වත්කම් වලින් ලැබෙන ආදායම - ලාභය හෝ අලාභය හරහා ලැබෙන සාධාරණ වටිනාකම්			200,000	1,616	217,709	794,525
මූල්‍ය වත්කම් වලින් සිදු වන ලැබීම් - OCI හරහා ලැබෙන සාධාරණ වටිනාකම			81,549	313,654	103,589	566,386
මුදල් වත්කම්වල ආයෝජනය - OCI හරහා ලැබෙන සාධාරණ වටිනාකම			-	-	-	(452,420)
පුද්ගල වියදම් සඳහා ගෙවීම්			(4,158,611)	(4,724,920)	(5,419,653)	(5,986,957)
මෙහෙයුම් කල්බදු වගකීම් සඳහා ගෙවීම්			(658,199)	(651,359)	(436,000)	(438,364)
වෙනත් මෙහෙයුම් කටයුතු සඳහා ගෙවීම්			(4,567,545)	(3,796,402)	(5,073,934)	(4,577,598)
ගනුදෙනුකරුවන්ගෙන් ලැබුණු වාරික මුදල්			-	-	3,646,693	4,498,316
ගෙවන ලද ගිණිකම්			-	-	(2,366,126)	(3,948,414)
ආයෝජන වලින් ලැබෙන ලාභාංශ			257,556	343,930	9,772	7,014
ගෙවන ලද පාරිභෝගික	43	367	(88,382)	(92,658)	(107,113)	(100,021)
ගෙවන ලද ආදායම් බදු	41.1	366	(1,836,478)	(4,256,539)	(2,142,485)	(5,317,964)
මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් වලින් ජනනය කරන ලද / (හාවිනා කරන ලද) ශුද්ධ මුදල්			18,010,912	9,126,431	17,290,162	9,738,503
ආයෝජන කටයුතු වලින් සිදු වන මූල්‍ය ගලනයන්						
දේපල, කර්මාන්ත ශාලා සහ උපකරණ මිලදී ගැනීම	32	349	(168,935)	(253,253)	(206,483)	(234,426)
දේපල, කර්මාන්ත ශාලා සහ උපකරණ විකිණීමෙන් ලැබෙන ආදායම			236,008	39,867	256,152	88,898
අස්පාශය වත්කම් මිලදී ගැනීම	34	354	(30,248)	(7,684)	(64,610)	(12,781)
ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් සඳහා ශුද්ධ මුදල් ජනනය කිරීම / (හාවිනා කිරීම)			36,825	(221,070)	(14,941)	(158,309)
මූල්‍ය කටයුතු වලින් සිදු වන මූල්‍ය ගලනයන්						
බැංකුවලට ගෙවිය යුතු ණය සඳහා වන ගෙවීම්	35.1	356	(6,598,526)	(7,618,774)	(8,041,178)	(9,082,471)
බැංකු ණය සඳහා ණය ගැනීම්	35.1	356	-	2,000,000	2,581,519	2,799,279
නිකුත් කරන ලද ණය සුරැකුම්පත් සඳහා ගෙවීම්	37.1	359	(6,594,697)	(2,093,667)	(6,450,482)	(2,077,567)
නිකුත් කරන ලද ණය සුරැකුම්පත් වලින් ණය ගැනීම			-	-	-	-
කොටස් ගිණියන්ට ලාභාංශ ගෙවීම්			(1,426,208)	17	(1,426,208)	17
අපාලිත පොලී සඳහා ලාභාංශ ගෙවීම්			-	-	-	(123,900)
මූල්‍යකරණ ක්‍රියාකාරකම් වලින් ජනනය කරන ලද / (හාවිනා කරන ලද) ශුද්ධ මුදල්			(14,619,431)	(7,712,424)	(13,336,349)	(8,484,642)
මුදල් සහ මුදල් සමාන දෑ හි ශුද්ධ (අඩු වීම)			3,428,306	1,192,937	3,938,872	1,095,552
වසර ආරම්භයේදී මුදල් සහ මුදල් සමාන දෑ			5,792,078	4,599,141	5,172,639	4,077,087
වසර අවසානයේ මුදල් සහ මුදල් සමාන මුදල්			9,220,384	5,792,078	9,111,511	5,172,639
මුදල් සහ මුදල් සමාන දෑ			9,728,132	5,844,798	10,636,506	6,316,003
බැංකු අයිරාව			(507,748)	(52,720)	(1,524,995)	(1,143,364)
වසර අවසානයේ මුදල් සහ මුදල් සමාන දෑ			9,220,384	5,792,078	9,111,511	5,172,639

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

1. ආයතනික සහ සමූහ තොරතුරු

1.1 ආයතනික තොරතුරු

පීපල්ස් ලීසිං ඇන්ඩ් ෆිනෑන්ස් පී.එල්.සී. ('සමාගම') යනු 1995 අගෝස්තු 22 වැනි දින සංස්ථාපිත වූ සහ ශ්‍රී ලංකාවේ සිට ක්‍රියාත්මක වන පොදු සීමිත වගකීම් සමාගමකි. එය 2011 අංක 42 දරන මූල්‍ය ව්‍යාපාර පනත යටතේ බලපත්‍රලාභී මූල්‍ය සමාගමක් ලෙස ලියාපදිංචි කර ඇත. සමාගම 2011 නොවැම්බර් 24 වැනි දින කොළඹ කොටස් වෙළෙඳපොළේ ප්‍රාථමික ලැයිස්තුගත කිරීමකට ලක් ව ඇත. එය 2007 අංක 07 දරන සමාගම් පනත යටතේ ද නැවත ලියාපදිංචි කරන ලදී.

සමාගමේ ලියාපදිංචි කාර්යාලය සහ ව්‍යාපාරික මූලස්ථානය වන්නේ අංක 1161, මරදාන පාර, කොළඹ 08 යන ස්ථානයයි.

ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන

2024 මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වර්ෂය සඳහා සමූහයේ ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට පීපල්ස් ලීසිං ඇන්ඩ් ෆිනෑන්ස් පී.එල්.සී. (මව් සමාගම) සහ එහි අනුබද්ධිත සමාගම් (පොදුචේතනණ්ඩායම් ලෙසින් හැඳින්වේ) ඇතුළත් වේ.

මව ආයතනය සහ උපරි මව ආයතනය

සමාගමේ මව් ආයතනය වන්නේ රජය සතු ආයතනයක් වන මහජන බැංකුවයි.

සේවකයන් ගණන

2024 මාර්තු 31 දිනට සමාගමේ සහ සමූහයේ කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයන් සංඛ්‍යාව පිළිවෙලින් 2,052ක් සහ 2,902 ක් විය. (2023 මාර්තු 31 දිනට 2,245 සහ 2,974).

1.2 සමූහ තොරතුරු

ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම් සහ මෙහෙයුම්වල ස්වභාවය

සමාගම

පීපල්ස් ලීසිං ඇන්ඩ් ෆිනෑන්ස් පී.එල්.සී.

ප්‍රධාන ව්‍යාපාර ක්‍රියාකාරකම් වන්නේ මූල්‍ය කල්බදු කාලීන ණය, ඉස්ලාමීය මූල්‍ය, ආන්තික වෙළඳාම, කොටස් වෙළඳාම, ණය උපකරණ නිකුත් කිරීම, සාධකකරණය, රන් ණය සහ මහජන තැන්පතු බලමුදු ගැන්වීමයි.

අනුබද්ධ ආයතන

සමාලෝචිත මූල්‍ය වර්ෂය තුළ සමාගමේ සහ සමූහයේ ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම්වල ස්වභාවයෙහි සැලකිය යුතු වෙනසක් සිදු නොවීය.

අනුබද්ධ ආයතන

අනුබද්ධ සමාගමෙහි නම	ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම්	සංස්ථාපිත රට	% කොටස් පොලී	
			2024	2023
පීපල්ස් ලීසිං ෆීල්ඩ් මැනේජ්මන්ට් ලිමිටඩ්	වාහන තක්සේරුව සහ රක්ෂණ තක්සේරුව	ශ්‍රී ලංකාව	100%	100%
පීපල්ස් ලීසිං ප්‍රොපර්ටි ඩිවිලොප්මන්ට් ලිමිටඩ්	මිශ්‍ර සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සහ දේපල සංවර්ධන කටයුතු සිදු කිරීම.	ශ්‍රී ලංකාව	100%	100%
පීපල්ස් ඉන්ෂුරන්ස් පී.එල්.සී.	සාමාන්‍ය රක්ෂණ ව්‍යාපාරය කරගෙන යාම	ශ්‍රී ලංකාව	75%	75%
පීපල්ස් ලීසිං හැව්ලොක් ප්‍රොපර්ටිස් ලිමිටඩ්	කාර්යාල සංකීර්ණයක් ඉදිකර ක්‍රියාත්මක කිරීම.	ශ්‍රී ලංකාව	100%	100%
පීපල්ස් මයික්‍රො කොමර්ස් සමාගම	අඩු ආදායම්ලාභීන්ට සහ ක්ෂුද්‍ර ව්‍යවසායකයන්ට බැංකු නොවන මූල්‍ය සේවා සැපයීම.	ශ්‍රී ලංකාව	100%	100%
එලයන්ස් ෆිනෑන්ස් පී.එල්.සී.	කල්බදු/ණය සහ අන්තිකාරම් ලබා දීම, ණය උපකරණ නිකුත් කිරීම සහ පොදු තැන්පතු බලමුදු ගැන්වීම.	බංග්ලාදේශය	51%	51%

සමාලෝචිත මූල්‍ය වර්ෂය තුළ සමාගමේ සහ සමූහයේ ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම්වල ස්වභාවයෙහි සැලකිය යුතු වෙනසක් සිදු නොවීය.

2. සකස් කිරීමේ පදනම

2.1 අනුකූලතා ප්‍රකාශය

2024 මාර්තු 31 වැනි දිනට සහ ඉන් අවසන් වූ වර්ෂය සඳහා ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන් (බැස්සි සහ බැස්සි) අනුව සමූහයේ ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන සහ සමාගම සඳහා වූ වෙනම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකාවේ වරලත් ගණකාධිකාරීවරුන්ගේ ආයතනය (ස් ශ්‍රී ලංකා) විසින් 2007 අංක 07 දරන සමාගම් පනත, 2011 අංක 42 දරන මූල්‍ය ව්‍යාපාර පනත, 2000 අංක 43 දරන රක්ෂණ ක්‍රමාන්තක පනත සහ කොළඹ කොටස් වෙළෙඳපොළෙහි ලැයිස්තුගත කිරීමේ රීති වලට අනුකූල ව සකස් කර ඉදිරිපත් කර ඇත. මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන, මුදල් ප්‍රවාහ පිළිබඳ තොරතුරු හැරුණු ගිණුම්කරණයේ උපචිත පදනම අනුව සකස් කර ඇත.

ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන් 'www.casrilanka.com / www.slaasc.lk' යන වෙබ් අඩවියෙන් ලබා ගත හැකිය.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීම සහ ඉදිරිපත් කිරීම පාලනය කරන SLFRS සහ LKAS ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල නොවන කිසිදු නුසුදුසු ගිණුම්කරණ ක්‍රියාදාමයන් සමූහය විසින් අනුගමනය කර නැත.

සමූහය විසින් වර්ෂය තුළ අනුගමනය කරන ලද සාමාන්‍ය ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති පිළිබඳ විස්තර සටහන් 3 හි දක්වා ඇත.

2.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සඳහා වගකීම

2007 අංක 07 දරන සමාගම් පනතේ සහ SLFRS සහ LKAS ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති මණ්ඩලය විසින් සමාගමේ සහ සමූහයේ මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන් සඳහා වගකීම යුතුය.

අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය "සමාගමේ කටයුතු පිළිබඳ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ වාර්ෂික වාර්තාව", "මූල්‍ය වාර්තාකරණය සඳහා අධ්‍යක්ෂවරුන්ගේ වගකීම" සහ මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශය පිළිබඳ සහතිකයේ දක්වා ඇති පරිදි ඔවුන්ගේ වගකීම පිළිගනී. මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට පනත සඳහන් සංරචක ඇතුළත් වේ:

- » ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශය සහ සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා සමාගමේ සහ සමූහයේ මූල්‍ය කාර්ය සාධනය පිළිබඳ තොරතුරු සපයන විස්තීරණ ආදායම් ප්‍රකාශය;
- » වසර අවසානයේදී සමාගමේ සහ සමූහයේ මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ තොරතුරු සපයන මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශය;
- » මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය, එම කාලසීමාව තුළ සමාගම සහ සමූහය විසින් මුදල් සහ මුදල් සමාන ද්‍රව්‍ය ජනනය කර බෙදා හරින ආකාරය පිළිබඳව පරිශීලකයින්ට තොරතුරු සැපයීම
- » ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති සහ අනෙකුත් පැහැදිලි කිරීම් තොරතුරු ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශන සටහන්.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

2.3 අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුමත කිරීම

2024 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වූ වර්ෂය සඳහා සමාගමේ සහ සමූහයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන (සංසන්දනාත්මක කරුණු ඇතුළුව) 2024 මැයි 28 දින අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ යෝජනාවට අනුව 2024 මැයි 28 දින නිකුත් කිරීමට අනුමැතිය ලබා දී ඇත.

2.4 මිනුම් පදනම

සමාගමේ සහ සමූහයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශයේ පහත සඳහන් අයිතම හැර ඓතිහාසික පිරිවැය පදනම මත සකස් කර ඇත.

අයිතමය	මිනුම් පදනම	සටහන	පිටු අංකය
මූල්‍ය වත්කම් - ලාභ හෝ අලාභ හරහා සාධාරණ වටිනාකමක්	සාධාරණ වටිනාකම	24	322
මූල්‍ය වත්කම් - වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායමක් හරහා සාධාරණ වටිනාකමක් සාධාරණ වටිනාකම	සාධාරණ වටිනාකම	27	341
ආයෝජන දේපල	සාධාරණ වටිනාකම	30	346
විශ්‍රාම ප්‍රතිලාභ බැඳීම	වගකීම විශ්‍රාම ප්‍රතිලාභ වගකීමේ වර්තමාන වටිනාකම ලෙස හඳුනාගෙන ඇත, සහ ක්‍රියාකාරී ලාභ සහ අලාභ	43	367

2.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීම

මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශය තුළ සමාගමේ සහ සමූහයේ වත්කම් සහ වගකීම් කාණ්ඩ කර ඇත්තේ ස්වභාවය අනුව වන අතර ඒවායේ සාපේක්ෂ ද්‍රවශීලතාවය සහ කල්පිරීමේ රටාව පිළිබිඹු කරන අනුපිළිවෙලකට ලැයිස්තුගත කර ඇත. වාර්තා කළ දිනට (වත්මන්) මාස 12ක් ඇතුළත සහ වාර්තා කළ දිනට (වත්මන් නොවන) මාස 12කට වඩා වැඩි කාලයක් තුළ ප්‍රතිසාධනය හෝ බේරුම්කරණය පිළිබඳ විශ්ලේෂණයක් 376 පිටුවේ (වත්මන්/වත්මන් නොවන) සටහන 52 හි ඉදිරිපත් කර ඇත. මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට බලපාන උද්ධමන සාධක ගැලපීම් සිදු කර නොමැත.

2.6 හිලව් කිරීම

මූල්‍ය වත්කම් සහ මූල්‍ය වගකීම් හිලව් කරනු ලබන අතර මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ඒකාබද්ධ ප්‍රකාශයේ ශුද්ධ මුදල වාර්තා කරනු ලබන්නේ පිළිගත් මුදල් පියවීමට නීත්‍යානුකූලව බලාත්මක කළ හැකි අයිතියක් ඇති විට සහ ශුද්ධ පදනමක් මත පියවීමට හෝ වත්කම් සාක්ෂාත් කර ගැනීමට හා වගකීම් එක්වර නිරාකරණය කිරීමට කටයුතු කරන විට පමණි. කිසියම් ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතියකින් හෝ අර්ථකථනයකින් අවශ්‍යතාවක් මතු කරන්නේ නම් හෝ අවසර දී ඇත්නම් සහ සමූහයේ ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල විශේෂයෙන් හෙළිදරව් කර ඇත්නම් මිස ලාභ හෝ අලාභ පිළිබඳ ඒකාබද්ධ ප්‍රකාශය තුළ ආදායම් සහ වියදම් පියවීමක් සිදු නොකෙරේ.

2.7 කෘත්‍යාත්මක සහ අර්පණ මූල්‍යයන්

සමූහයේ සහ සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන් අර්පණය කරනු ලබන්නේ සමූහය ක්‍රියාත්මක වන (සමූහ කෘත්‍ය මූල්‍ය) ප්‍රාථමික ආර්ථික පරිසරයේ මුදල් වර්ගය වන ශ්‍රී ලංකා රුපියල්වලින් (රු.).

2.8 වැටයීම

"මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීම" සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිය- බණ් 01 මගින් අවසර දී ඇති පරිදි වෙනත් ආකාරයකින් දක්වා ඇති ස්ථාන හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති මුදල ආසන්නතම රුපියල් දහස් ගණනට වැටයීම සිදු වේ.

2.9 ද්‍රව්‍යමය බව සහ සමුච්චනය

මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීම් පිළිබඳ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිය - LKAS 01 ට අනුකූලව, සමාන අයිතමවල එක් එක් ද්‍රව්‍ය පන්තිය මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල වෙන වෙනම ඉදිරිපත් කෙරේ. අසමාන ස්වභාවයේ හෝ අසමාන කාර්යයන් සඳහා යොදා ගන්නා දෑ ද්‍රව්‍යමය නොවන ඒවා නම්, වෙන වෙනම ඉදිරිපත් කෙරේ.

2.10 සැලකිය යුතු ගිණුම්කරණ විනිශ්චයන්, ඇස්තමේන්තු සහ උපකල්පන

SLFRS සහ LKAS වලට අනුකූලව සමාගමේ සහ සමූහයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීම ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති සහ වාර්තා කර ඇති වත්කම්, බැරකම්, ආදායම් සහ වියදම් ප්‍රමාණයට බලපාන විනිශ්චයන්, ඇස්තමේන්තු සහ උපකල්පන සිදු කිරීම කළමනාකරණය කළ යුතු වේ. තවද, ප්‍රධාන උපකල්පන සලකා බැලීම ද කළමනාකරණය කළ යුතු වේ.

අවිනිශ්චිතභාවය සම්බන්ධයෙන් වන මූලික ගිණුම්කරණ විනිශ්චයන්, ඇස්තමේන්තු සහ උපකල්පන පහත සාකච්ඡා කෙරෙන අතර, එවැනි වත්කම් සහ වගකීම්වලට අදාළ ඉදිරියට රැඳෙන මුදල් අදාළ සටහන් වල දක්වා ඇත.

ප්‍රවර්තන ව්‍යාපාරික තත්ත්වය

සමූහයට ප්‍රවර්තන ව්‍යාපාරයක් ලෙසින් ඉදිරියට යාමට ඇති හැකියාව පිළිබඳව අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් තක්සේරුවක් කර ඇති අතර අපේක්ෂිත අනාගතය කාල පරාසය තුළ ව්‍යාපාර කටයුතු කරගෙන යාමට සම්පත් ඇති බවට එම මණ්ඩලය සැතීමකට පත්වේ. ව්‍යාපාරය ක්‍රියාත්මක වන පරිසරය තුළ අනාගත ආර්ථික තත්ත්වයන් අනුව ප්‍රක්ෂේපණය කිරීම සඳහා තක්සේරු කිරීමේ දී වත්මන් ආර්ථික පසුබිම සැලකිල්ලට ගෙන ඇත. ප්‍රවර්තන ව්‍යාපාරයක් වශයෙන් ඉදිරියට යාමට සමූහයට ඇති හැකියාව පිළිබඳව සැලකිය යුතු සැකයක්

ඇති කළ හැකි කිසිදු ද්‍රව්‍යමය අවිනිශ්චිතතාවයක් පිළිබඳව මණ්ඩලයට කරුණු සොයා ගැනීමට නොහැකි විය.

විශේෂයෙන්ම, අභ්‍යන්තර ආර්ථික පරිසරය තුළ දක්නට ලැබෙන ඉහළ අවිනිශ්චිතතාවය ආයතනික සහ පුද්ගලයන්ගේ ණය සුදුසුකම් පිරිහීමට හේතු විය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස අක්‍රීය ණය ප්‍රමාණය වැඩි වූ අතර එම නිසා සමාගම සහ පොදුවේ මෙම අංශය තුළ සැලකිය යුතු අපහායන හානි වාර්තා විය. ඉහත කරුණු මත පදනම්ව

සමූහයේ ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණවත්තා මට්ටම් මෙන් ම ද්‍රවශීලතා යාන්ත්‍රණයන් වෙත ප්‍රවේශ වීමට සමාග මට ඇති හැකියාව සමඟින්, සමූහයට එහි මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීමේදී ප්‍රවර්තන ව්‍යාපාර ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා වන කොන්දේසි සපුරා ගැනීමට හැකි වී ඇත. එබැවින්, මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කර ඇත්තේ අඛණ්ඩ ව ක්‍රියාත්මක වන පදනම මතයි.

මූල්‍ය වත්කම් සහ වගකීම් වර්ගීකරණය

සමූහයේ වෙසෙසි ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති මූල්‍ය වත්කම් වර්ගීකරණය සඳහා අවකාශයක් සකස් කරන අතර ඉන්පසු නම් වශයෙන් ක්‍රමික වියදම් වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායම් (FVOCI) හරහා සාධාරණ වටිනාකම සහ ලාභය හෝ අලාභය හරහා සාධාරණ වටිනාකම (FVTPL) ආදී ලෙස වෙනත් ප්‍රවර්ගයන් තුළ පහත දැක්වෙන නිර්ණායක යටතේ ගණනයට ලක් වේ:

293 පිටුවේ සටහන 3.5.2 හි දක්වා ඇති පරිදි මූල්‍ය වත්කම් කළමනාකරණය සඳහා ආයතනයේ ව්‍යාපාර ආකෘතිය

ආයෝජන දේපල වර්ගීකරණය

ස්වාධීන මුදල් ප්‍රවාහයන් උත්පාදනය කරමින් කුලී ආදායමක් ඉපැයීමට හෝ ප්‍රාග්ධන අගය වැඩි කිරීම සඳහා දේපොළ රඳවා තබා ගන්නේ නම්, එම දේපොළ ආයෝජන දේපොළ ලෙස වර්ගීකරණය කිරීම කළමනාකාරිත්වය සිය විනිශ්චයක් වශයෙන් සිදු කරයි. නිෂ්පාදන, සැපයුම් හෝ පරිපාලනමය අරමුණු සඳහා භාවිතා කරන දේපල, වෙනත් වත්කම් සමඟ මුදල් ප්‍රවාහ උත්පාදනය කිරීමේ දී, දේපල, කර්මාන්ත ශාලා සහ උපකරණ ලෙස වර්ග කර ඇත.

සමූහය විසින් වාර්ෂිකව දේපලවල වර්තමාන භාවිතය මත පදනම්ව වර්ගීකරණය නැවත තක්සේරු කරයි.

මූල්‍ය වත්කම්වල අලාභ හානි

SLFRS 9 යටතේ සියලුම මූල්‍ය වත්කම් කාණ්ඩ හරහා හානි පාඩු මැනීම සඳහා විනිශ්චය අවශ්‍ය වේ, විශේෂයෙන්ම, අනාගත මුදල් ප්‍රවාහවල ප්‍රමාණය සහ කාල නිර්ණය සහ හානි පාඩු නිර්ණය කිරීමේදී ඇපකර අගයන් තක්සේරු කිරීම අවශ්‍ය වේ.

ණය සහ ලැබිය යුතු දේවල අලාභ හානි

ඒ අනුව, ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශය තුළ අපහායන අලාභයක් වාර්තා කළ යුතුද යන්න තක්සේරු කිරීම සඳහා වාර්තා කරන සෑම දිනකම සමූහය විසින් සැලකිය යුතු මට්ටමේ ණය සහ අත්තිකාරම් වෙන් වෙන් වශයෙන් සමාලෝචනය කරයි.

විශේෂයෙන්ම, අපහායන අලාභය තීරණය කිරීමේදී අනාගත මුදල් ප්‍රවාහයේ ප්‍රමාණය සහ කාලසීමාව තක්සේරු කිරීමේදී කළමනාකාරිත්වයේ විනිශ්චය අවශ්‍ය වේ.

මෙම ඇස්තමේන්තු පදනම් වී ඇත්තේ සාධක ගණනාවක් පිළිබඳ උපකල්පන මත වේ. එම නිසා සත්‍ය ප්‍රතිඵල වෙනස් විය හැකි අතර එමඟින් සිදු කරන ලද අපහායන දීමනාවන්හි වෙනස්කම් සිදු විය හැකිය.

336 පිටුවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධ සටහන 25.7 හි 'ණය සහ ලැබිය යුතු දේවල අලාභ හානි' පිළිබඳ විස්තර දක්වා ඇත.

මූල්‍ය ආයෝජන මත අපහායන ගාස්තු

SLFRS 9 - මූල්‍ය ආයෝජන ප්‍රතිපත්තියට අනුකූලව මූල්‍ය ආයෝජන අපහායනයට යටත්ව ක්‍රමානුකූලව පිරිවැය යටතේ වර්ගීකරණය කර ඇත. ණය උපකරණ මත ක්ෂය කරන ලද පිරිවැයක් යටතේ සමාගමට/සමූහයට ඓතිහාසික පාඩු අත්දැකීමක් නොමැත. මෙලෙස සමූහය විසින් බාහිර ණය ශේෂිතය කිරීම සඳහා Bloomberg වැනි බාහිර මූලාශ්‍ර මගින් ප්‍රකාශිත PDs භාවිත කරයි. රුපියල් වලින් ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් නිකුත් කරන ලද ණය පුරුදුකම්පත් සඳහා බැංකු 0% ලෙස සලකනු ලබන අතර අනෙකුත් සියලුම උපකරණ සඳහා අන්තර් කාල පරිච්ඡේද සංසන්දනය වැඩි දියුණු කිරීම වෙනුවෙන් කර්මාන්ත සාමාන්‍යය බැංකු ලෙස සලකනු ලැබේ.

මූලික හඳුනාගැනීමේ සිට මූල්‍ය ආයෝජන සම්බන්ධයෙන් ණය අවදානම සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි වී නැත. එබැවින් සමූහය එම ආයෝජන සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල අපේක්ෂිත ණය අලාභය වාර්තා කර නොමැත.

FVOCI හි අපහායනය

341 පිටුවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ සටහන 27 හි FVOCI හි අපහායනය පිළිබඳ විස්තර ලබා දී ඇත.

දේපල, කර්මාන්ත ශාලා සහ උපකරණවල ප්‍රයෝජනවත් ආයු කාලය

සමූහය විසින් එක් එක් වාර්තාකරණ දිනයකදී දේපල, කම්හල් සහ උපකරණවල අවශේෂ අගයන්, ප්‍රයෝජනවත් ජීවිත කාලය සහ ක්ෂය වීමේ ක්‍රම සමාලෝචනය කරයි.

මෙම අගයන්, අනුපාත, ක්‍රම තක්සේරු කිරීමේදී කළමනාකාරිත්වය විසින් නිසි පියවර ගනු ලබන අතර එබැවින් ඒවා අවිනිශ්චිතතාවයට යටත් වේ.

අස්පාශ්‍ය වත්කම්වල ප්‍රයෝජනවත් ආයු කාලය

354 පිටුවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ සටහන 34 හි 'අස්පාශ්‍ය වත්කම්වල ප්‍රයෝජනවත් ආයු කාලය' පිළිබඳ විස්තර දක්වා ඇත.

ආයෝජන දේපලවල සාධාරණ වටිනාකම

සැසඳිය හැකි විකුණුම්, අනාගත කුලී ආදායම සහ වට්ටම් අනුපාත ඇතුළුව සාධාරණ වටිනාකම තීරණය කිරීම සඳහා සැලකිය යුතු විනිශ්චයන් සහ ඇස්තමේන්තු භාවිතා කරනු ලැබේ. ආයෝජන දේපලවල සාධාරණ වටිනාකම පිළිබඳ විස්තර 346 පිටුවේ සටහන 30 හි දක්වා ඇත.

SLFRS 16 කල්බදු වගකීම් සහ භාවිත වත්කම්

අලුත් කිරීමේ විකල්පයන් මෙන් ම කල්බදු වගකීම් සහ භාවිතයේ අයිතිය පිළිබඳ වත්කම් ගණනය කිරීම සඳහා ඇස්තමේන්තු සහිතව, කල්බදු කොන්දේසි සහ වැඩිවන ණය ගැනීම් අනුපාත සඳහා සැලකිය යුතු නිර්ණයන් අවශ්‍ය වේ. කල්බදු වගකීම් සහ භාවිතයේ අයිතිය වත්කම් පිළිබඳ විස්තර 364/353 පිටුවේ 40 සහ 33 සටහනේ දක්වා ඇත.

GRI 207-1,207-2,207-3,207-4,3-3

නුවමාරු මිල නියාමනය

සමාගම ආදායම් බදු සහ ස්ථාන මාරු මිල රෙගුලාසි ඇතුළු අනෙකුත් බදු වලට යටත් වේ. අදාළ නුවමාරු මාරු මිල රෙගුලාසිවල

අර්ථ නිරූපණය සම්බන්ධයෙන් පවතින අවිනිශ්චිතතාවයන්, මාරු කිරීමේ මිල රෙගුලාසි වල බලපෑම තීරණය කිරීම සඳහා කළමනාකාරිත්වයේ නිර්ණයන් අවශ්‍ය විය. ඒ අනුව ආශ්‍රිත ව්‍යාපාර හඳුනා ගැනීම, දුරස්ථ මිල ගණන් ඇස්තමේන්තු කිරීම සහ සුදුසු මිලකරණ යාන්ත්‍රණයක් තෝරා ගැනීම ඇතුළුව විවිධ වූ අංශවල රෙගුලාසි යෙදීමේදී තීව්‍ර විනිශ්චයන් සහ ඇස්තමේන්තු භාවිතා කරන ලදී. වත්මන් බදු ගාස්තුව එවැනි විනිශ්චයන්ට යටත් වේ. ඇස්තමේන්තුගත ආදායම් බදු අයකිරීම් සහ ගෙවිය යුතු සැබෑ ගාස්තු අතර වෙනස්කම් කළමනාකරණය කළ යුත්තේ කෙසේද යන අර්ථ නිරූපණය සහ ස්ථාන මාරු මිල නියාමනය යෙදීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස පැන නැගිය හැක.

GRI 207-1,207-2,207-3,207-4,3-3

කල් දැමූ බදු

369 පිටුවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ සටහන 44 හි 'කල් දැමූ බද්ද' පිළිබඳ විස්තර දක්වා ඇත.

GRI 201-3

විශ්‍රාම ප්‍රතිලාභ වගකීම්

'විශ්‍රාම ප්‍රතිලාභ වගකීම්' පිළිබඳ විස්තර 367 පිටුවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සටහන 43 හි දක්වා ඇත.

වගකීම්, කැපවීම් සහ හදිසි අවස්ථා සඳහා විධිවිධාන:

සම්පත් පිටතට ගලායාම ඇස්තමේන්තු කරමින්, වර්තමාන බැඳීම්වලට අදාළ වන විධිවිධාන හඳුනා ගැනීමට පැහැදිලි විනිශ්චයන් සිදු කෙරේ. සම්පත් පිටතට ගලායාමේ සම්භාවිතාවක් නොමැති විට හෝ විශ්වාසදායක ලෙස මැනිය නොහැකි විට අවිනිශ්චිත වගකීම් නිරාවරණය වේ. අනාගත ගිවිසුම්ගත බැඳීම් ලෙස කැපවීම් ක්‍රියාත්මක වේ. 366/374 පිටුවේ සටහන අංක 42 සහ 50 හි වගකීම්, කැපවීම් සහ අවිනිශ්චිතතා සඳහා වන ප්‍රතිපාදන පිළිබඳ විස්තර දක්වා ඇත.

අනුබද්ධ සමාගමක් වන පිපල්ස් ඉන්ජුර්වර්ස් පී.එල්.සී. හි සාමාන්‍ය රක්ෂණ ගිවිසුම් වගකීම් තක්සේරු කිරීම

සාමාන්‍ය රක්ෂණ ගිවිසුම් වල ඇස්තමේන්තු වාර්තා කරන දිනයේ වාර්තා කරන ලද ගිම්කම්වල අපේක්ෂිත අවසාන පිරිවැය සහ වාර්තා කරන දිනයේ (IBNR) දරන ලද නමුත් තවමත් වාර්තා කර නොමැති ගිම්කම්වල අපේක්ෂිත අවසාන පිරිවැය යන දෙකම තක්සේරු කළ යුතුය. අවසාන ගිම්කම් පිරිවැය නිශ්චිතව තහවුරු කිරීමට සැලකිය යුතු කාලයක් ගත විය හැක. කැපී පෙනෙන ගිම්කම් ප්‍රමාණයන් ඇස්තමේන්තු කිරීමේ දී බලපවත්වන ප්‍රධාන උපකල්පනය වන්නේ අනිත ගිම්කම් සංවර්ධන අත්දැකීම් ය.

විශාල ගිම්කම් පොදුවේ ගත් විට වෙන් වෙන් වශයෙන් ආමන්ත්‍රණය කරනු ලබන අතර එක්කෝ අලාභ ගැලපුම් ඇස්තමේන්තු වල මුහුණත වටිනාකම යටතේ වෙන් කර තැබීම හෝ අනාගත තත්ත්වයන් තවදුරටත් නිරාවරණය වීමට ඉඩ හැරීම මෙහි දී සිදු වෙයි. බොහෝ අවස්ථාවන්හිදී, අනාගත ගිම්කම් අනුපාත, උද්ධමනය හෝ අලාභ අනුපාත සම්බන්ධයෙන් පැහැදිලි උපකල්පන සිදු නොකෙරේ.

වාර්තා කළ දිනට පසු සිදුවීම්:

ගැලපීම් හෝ නිරාවරණය කිරීම් සඳහා කළමනාකාරිත්වය විසින් වාර්තා කළ දිනට පසුව සිදුවීම් සමාලෝචනය කරයි. ගැලපුම් සිදුවීම් සම්බන්ධයෙන් වන කොන්දේසි පිළිබඳ සාක්ෂි වාර්තාකරණ කාල සීමාව අවසානයේ දී හෙළිදරව් කෙරෙන අතර, නො-ගැලපුම් සිදුවීම් ද්‍රව්‍යමය

වශයෙන් දැන ගැනීමට හැකි නම් අනාවරණය කෙරේ. වාර්තා කරන දිනට පසු සිදුවීම් පිළිබඳ විස්තර 411 පිටුවේ 57 සටහනේ දක්වා ඇත.

2.11 සංසන්දනාත්මක තොරතුරු

වත්මන් කාලපරිච්ඡේදයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අවබෝධය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල පෙර කාලසීමාව සම්බන්ධයෙන් ප්‍රමාණාත්මක, ආබාහන සහ විස්තරාත්මක තොරතුරු ඇතුළු සංසන්දනාත්මක තොරතුරු අනාවරණය කර ඇත. වඩා හොඳින් ඉදිරිපත් කිරීම සහ මේ වසරේ තත්ත්වයන් සමඟ ගැලපීමට හැකි වන පරිදි පෙර වසරේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීම සහ වර්ගීකරණය සංශෝධනය කෙරී ඇත.

3. ද්‍රව්‍ය ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

3.1 ඒකාබද්ධ කිරීමේ පදනම

2024 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වූ වර්ෂය සඳහා සමූහයේ ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට සමාගම, එහි අනුබද්ධිත සමාගම් සහ එහි ආශ්‍රිත සමාගම ඇතුළත් වේ. පිපල්ස් ලීසිං ඇන්ඩ් ෆිනෑන්ස් පී.එල්.සී. හි අනුබද්ධිත පිපල්ස් ඉන්ජුර්වර්ස් පී.එල්.සී. හැර සමාගමේ අනුබද්ධිත සමාගම්වල සහ ආශ්‍රිතයන්ගේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන එම වාර්තාකරණ වර්ෂය සඳහා සකස් කර ඇති අතර, එහි මූල්‍ය වර්ෂය දෙසැම්බර් 31 වැනිදා අවසන් වේ. ඒකාබද්ධ කිරීමේ කාර්යය සඳහා එකම වාර්තාකරණ වර්ෂයක් භාවිතා කර ඇත.

3.1.1 ව්‍යාපාර සංයෝජනය සහ කීර්ති නාමය

ශ්‍රී ලංකාවේ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිය ්්ධයක් 03 (ව්‍යාපාර සංයෝජන) හි දැක්වෙන අවශ්‍යතා අනුව අත්පත් කර ගැනීමේ ක්‍රමය භාවිතා කෙරෙන අතර ඒ අනුව ව්‍යාපාර සංයෝජන ගිණුම්ගත කෙරේ.

සමූහ සහ සමාගම විසින් පවරා ගන්නා ලද ඕනෑම පාලනයක් නොවන පොලියක පිළිගත් ප්‍රමාණය, අත්පත් කරගත් හඳුනාගත හැකි වත්කම්වල ශුද්ධ පිළිගත් ප්‍රමාණය සහ උපකල්පනය කළ වගකීම් ප්‍රමාණය ඇතුළුව මාරු කරන ලද සලකා බැලීමේ සාධාරණ වටිනාකම ලෙස කීර්ති නාමය ඇගයීම සිදු කෙරේ. අතිරික්තය සෘණ වූ විට, ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශන තුළ කේවල් කරන ලද මිල දී ගැනීමේ ලාභයක් වහාම හඳුනා ගැනේ.

ව්‍යාපාර සංයෝජනයකින් අත්පත් කරගත් කීර්ති නාමය මුලින් මනිනු ලබන්නේ පිරිවැයක් වශයෙන් වන අතර, එය අත්පත් කරගත් හඳුනාගත හැකි වත්කම්, වගකීම් සහ අවිනිශ්චිත වගකීම්වල ශුද්ධ ප්‍රමාණයට සාපේක්ෂ ව සමූහයේ පොලී ප්‍රමාණය අනුව ගැලපීම සිදු වෙයි.

මූලික හඳුනාගැනීමෙන් පසුව, සමුච්චිත අපහායන පිරිවැය ගණනය කර අඩු කිරීමෙන් පසු කීර්ති නාමය පිළිබඳ වටිනාකම මනිනු ලැබේ. සිදුවීම් හෝ තත්ත්වයන් වෙනස්වීම් මගින් ඉදිරියට රැගෙන යා හැකි අගය අඩාල විය හැකි බව පෙන්වූම් කරන්නේ නම්, වාර්ෂිකව, හෝ වරින් වර කීර්ති නාමයට අදාළ අපහායනය සමාලෝචනය කෙරේ.

අපහායනය පරීක්ෂා කිරීමේ අරමුණ සඳහා, ව්‍යාපාරික සංයෝජනයකින් ලබා ගන්නා සුහදනාවය, අත්පත් කරගත් දිනයේ සිට, සමූහයේ මුදල් උත්පාදන ඒකක (CGUs) හෝ කුඩා සමූහයට වෙන් කරනු ලබන අතර අත්පත් කර ගත් තැනැත්තාගේ වෙනත් වත්කම් හෝ වගකීම් එම ඒකක වෙත පවරා තිබේද යන්න නොසලකා හැර සංයෝජනයේ සහයෝගීතා ප්‍රතිලාභ පරීක්ෂා කෙරේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

සුභද්‍රාවය CGU (හෝ CGU සමූහයක්) හි කොටසක් වන අතර එම ඒකකය තුළ ඇති මෙහෙයුම් කොටසක් බැහැර කරන විට, බැහැර කිරීමේ ලාභය හෝ අලාභය තීරණය කිරීමේදී ඉවත් කරන ලද මෙහෙයුම් හා සම්බන්ධ කිරීම් නාමය මෙහෙයුම් ප්‍රමාණයට ඇතුළත් වේ. මෙම තත්වය තුළ බැහැර කරන ලද කිරීම් නාමය මනිනු ලබන්නේ බැහැර කරන ලද මෙහෙයුම් සාපේක්ෂ අගයන් සහ කැපී ගි රඳවා ඇති කොටස මතය.

අනුබද්ධිත සමාගම් විකුණන විට, විකුණුම් මිල සහ ශුද්ධ වත්කම් සහ සමුච්චිත පරිවර්තන වෙනස්කම් සහ හොඳ හිත අතර වෙනස ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශයේ සටහන් කෙරේ.

3.1.2 පොදු පාලන ව්‍යාපාර සංයෝජනය

ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරීවරුන්ගේ ආයතනය විසින් නිකුත් කරන ලද පොදු පාලන ව්‍යාපාර සංයෝජනය සඳහා ඒකාබද්ධ ගිණුම්කරණය - නිර්දේශිත ප්‍රායෝගික ප්‍රකාශය (SoRP) යටතේ නිකුත් කරන ලද මාර්ගෝපදේශ භාවිතා කරමින් පොදු පාලන ව්‍යාපාර සංයෝජන ගිණුම්ගත කෙරේ.

3.1.3 පාලනය අහිමි වීම

පාලනය අහිමි වූ විට, පාලනය නොකරන ඕනෑම පොලී සහ අනුබද්ධිත සමාගමට අදාළ කොටස්වල අනෙකුත් කොටස් ඇතුළු ව සමූහ ව්‍යාපාරය විසින් අනුබද්ධිත ආයතනයේ වත්කම් සහ බැරකම් හඳුනා ගැනීම අත් හරී. පාලනය නැතිවීම මත පැන නගින ඕනෑම අතිරික්තයක් හෝ හිඟයක් ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශයේ සටහන් කෙරේ. සමූහය විසින් පූර්ව අනුබද්ධිත ආයතනයෙහි කිසියම් පොලියක් රඳවා ගන්නේ නම්, පාලනය අහිමි වූ දිනයේ දී එම පොලිය සාධාරණ වටිනාකමකින් මනිනු ලැබේ.

3.1.4 ඒකාබද්ධ කිරීමේදී ඉවත් කරන ලද ගනුදෙනු

ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන සැකසීමේදී අන්තර් සමූහ ශේෂයන් සහ ගනුදෙනු සහ අන්තර් සමූහ ගනුදෙනු වලින් පැන නගින ඕනෑම යථාර්ථවත් නොවන ආදායමක් සහ වියදම් ඉවත් කරනු ලැබේ. ගිණුම්ගත ආයෝජකයින් සමඟ කරන ගනුදෙනුවලින් පැන නගින අත්‍යවශ්‍ය නොවන ලාභ ආයෝජකයා කෙරෙහි සමූහයේ උනන්දුවේ ප්‍රමාණය මත ආයෝජනයට සාපේක්ෂ ව ඉවත් කරනු ලැබේ. සාක්ෂාත් කර නොගත් අලාභයන් අත්‍යවශ්‍ය නොවන ප්‍රතිලාභ මෙන් ම ඉවත් කරනු ලබන අතර අපහායන පිළිබඳ සාක්ෂි නොමැති තාක් එවැනි දෑ සිදු කෙරේ.

3.2 විදේශ මුදල් ගනුදෙනු සහ ශේෂ

සියලුම විදේශ මුදල් ගනුදෙනු ක්‍රියාකාරී මුදල් බවට පරිවර්තනය කරනු ලැබේ. එය ගනුදෙනු සිදු වූ දිනයේ ස්ථාන විනිමය අනුපාතයට අනුව ශ්‍රී ලංකා රුපියල් (රු.) ලෙසින් ගණනය කෙරේ. මේ සම්බන්ධයෙන්, සමූහයේ භාවිතය වන්නේ මධ්‍ය භාවිත ක්‍රමයයි.

වාර්තා කරන දිනයේදී විදේශ මුදල් වලින් නම් කරන ලද මුදල් වත්කම් සහ වගකීම් වාර්තා කරන දිනයේ ස්ථානීය විනිමය අනුපාතය අනුව ක්‍රියාකාරී මුදල් වෙත නැවත පරිවර්තනය කෙරේ. මූල්‍ය අයිතමවල විදේශ මුදල් ලාභය හෝ අලාභය යනු වර්ෂය තුළ එලදායී පොලී සහ ගෙවීම් සඳහා සකස් කරන ලද වර්ෂය ආරම්භයේ ක්‍රියාකාරී මුදලේ ක්‍රමක් කළ පිරිවැය සහ වාර්තා කරන දිනයේ දී විනිමය අනුපාතිකයට පරිවර්තනය කරන ලද විදේශ මුදල්වල ක්‍රමක් කළ පිරිවැය අතර වෙනසයි.

විදේශ මුදලින් ඓතිහාසික පිරිවැය අනුව මනිනු ලබන මූල්‍ය නොවන අයිතම, පිළිගැනීමේ දිනයේ දී ස්ථානීය විනිමය අනුපාත භාවිතයෙන් පරිවර්තනය කරනු ලැබේ. විදේශ මුදලකින් සාධාරණ වටිනාකමකින් මනිනු ලබන මුදල් නොවන අයිතම සඳහා සාධාරණ වටිනාකම තීරණය කළ දිනයේ ස්ථානීය විනිමය අනුපාත භාවිතයෙන් පරිවර්තනය කරනු ලැබේ.

3.3 SLFRS 15 - ගනුදෙනුකරුවන් සමඟ ගිවිසුම් වලින් ලැබෙන ආදායම

SLFRS 15 "ආදායම" පිළිබඳ LKAS 18, "ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්තූ" පිළිබඳ LKAS 11 සහ "පාරිභෝගික ක පක්ෂපාතිත්ව වැඩසටහන්" පිළිබඳ IFRIC 13 ඇතුළුව ආදායම් හඳුනාගැනීමේ මාර්ගෝපදේශය ප්‍රතිස්ථාපනය කරන අතර 2018 අප්‍රේල් 1 හෝ ඉන් පසුව ඇරඹෙන වාර්ෂික වාර්තාකරණ කාලසීමාවන් සඳහා ක්‍රියාත්මක වේ.

SLFRS 15 ආදායම හඳුනා ගන්නේ කෙසේද, කොපමණ ප්‍රමාණයක් සහ කවදාද යන්න තීරණය කිරීම සඳහා පුළුල් රාමුවක් සපයයි. SLFRS 15 හි නව ගුණාත්මක හා ප්‍රමාණාත්මක හෙළිදරව්වක් අවශ්‍ය වන්නේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන භාවිතා කරන්නන්ට ගනුදෙනුකරුවන් සමඟ ගිවිසුම් වලින් පැන නගින ආදායමේ සහ මුදල් ප්‍රවාහයේ ස්වභාවය, ප්‍රමාණය, කාලය සහ අවිනිශ්චිතභාවය අවබෝධ කර ගැනීම සඳහාය.

ආදායම හඳුනා ගන්නේ කවදාද සහ කුමන ප්‍රමාණයකින්ද යන්න තීරණය කිරීමට ආයතන විසින් පියවර පහක ආකෘතියක් භාවිත කිරීම අවශ්‍ය වේ. ආයතනයක් විසින් භාණ්ඩ හා සේවා පාලනය පාරිභෝගිකයෙකුට හිමිවීමට අපේක්ෂා කරන මුදලට පැවරීමේදී හෝ ආයතනයක් ලෙස ආදායම හඳුනා ගන්නා බව ආකෘතිය සඳහන් කරයි.

3.4 නව සහ සංශෝධිත සම්මත සහ අර්ථ නිරූපණය

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ සමූහය ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිය යොදා ඇත. - මූල්‍ය වාර්තාකරණය සඳහා වන LKAS 8, LKAS 12 සහ LKAS 1 ට අදාළ සංශෝධන පළමු වරට 2023 ජනවාරි 1 වැනි දින හෝ ඉන් පසුව ඇරඹෙන වාර්ෂික වාර්තාකරණ කාල සීමාවන් සඳහා බලාත්මක විය. සමූහය විසින් නිකුත් කර ඇති නමුත් එලදායී නොවන වෙනත් කිසිදු ප්‍රමිතියක්, අර්ථකථනයක් හෝ සංශෝධනයක් සම්මත කර ගෙන නොමැත.

ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තු පිළිබඳ අර්ථ දැක්වීම් - LKAS 8 සඳහා කරන ලද සංශෝධන

සංශෝධන මගින් ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තු වල වෙනස්කම් සහ ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල වෙනස්කම් මෙන් ම දෝෂ නිවැරදි කිරීම අතර වෙනස පැහැදිලි කරයි. එසේම, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තු සංවර්ධනය කිරීම සඳහා ආයතන මිනුම් ශිල්පීය ක්‍රම සහ යෙදවුම් භාවිතා කරන ආකාරය එමගින් පැහැදිලි කෙරේ. සංශෝධිත ප්‍රමිතිය මගින් පැහැදිලි කරන්නේ ආදායක වෙනසක් හෝ මිනුම් තාක්ෂණයක වෙනසක් පිළිබඳ ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවකට ඇති වන බලපෑම් පූර්ව කාල පරිච්ඡේද දෝෂ නිවැරදි කිරීමෙන් ප්‍රතිඵලයක් නොවන්නේ නම් ඒවා ගිණුම් ඇස්තමේන්තුවල වෙනස්කම් බවයි.

නව ගනුදෙනුවකින් පැන නගින වත්කම් සහ බැරකම් සම්බන්ධ විලම්බිත බද්ද - LKAS 12 සඳහා සිදු කෙරුණු සංශෝධන

මෙම සංශෝධන පැහැදිලි කරන්නේ වගකීමක් පියවන ගෙවීම් බදු අරමුණු සඳහා අඩු කළ හැකි විට, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල (සහ පොලී වියදම්) හඳුනාගෙන ඇති වගකීම්වලට බදු අරමුණු සඳහා එවැනි අඩු කිරීම් ආරෝපණය කළ හැකිද යන්න (අදාළ බදු නීතිය සලකා බැලීමෙන්) විනිශ්චය කිරීමේ කාරණයකි. හෝ අදාළ වත්කම් සංරචකයට (සහ පොලී වියදම). වත්කම් සහ වගකීම් මූලික වශයෙන් හඳුනාගැනීමේදී යම් තාවකාලික වෙනස්කම් තිබේද යන්න තීරණය කිරීමේදී මෙම විනිශ්චය වැදගත් වේ.

වගකීමක් පියවන විට සිදු කරන ගෙවීම් බදු අරමුණු වෙනුවෙන් අඩු කළ හැකි බව මෙම සංශෝධන මඟින් පැහැදිලි කෙරෙන අතර එවැනි අඩු කිරීම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල (සහ පොලී වියදම්) පිළිගත් වගකීම් සඳහා බදු අරමුණු සඳහා ආරෝපණය කළ හැකිද යන්න හෝ අදාළ වත්කම් සංරචකයට (සහ පොලී වියදම්) අදාළ වේද යන්න ඔස්සේ වන විනිශ්චය පිළිබඳ කාරණයක් (අදාළ බදු නීතිය සලකා බලා).

වත්කම් සහ වගකීම් මූලික වශයෙන් හඳුනාගැනීමේදී යම් තාවකාලික වෙනස්කම් තිබේද යන්න තීරණය කිරීමේදී මෙම විනිශ්චය වැදගත් වේ.

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති නිරාවරණය - LKAS 1 සහ SLFRS භාවිතයන් පිළිබඳ ප්‍රකාශන 2 සඳහා වන සංශෝධන

ද්‍රව්‍යමය විනිශ්චයන් සිදු කිරීම, ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති හෙළිදරව් කිරීම සඳහා වන ද්‍රව්‍යමය විනිශ්චයන් භාවිතය වෙනුවෙන් ආයතන කෙරෙහි නිසි මාර්ගෝපදේශ සහ උදාහරණ සැපයීම මෙහි දී සිදු වෙයි. සංශෝධන මගින් වඩාත් ප්‍රයෝජනවත් වන ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති හෙළිදරව් කිරීම් සැපයීමට ආයතනවලට උපකාර කිරීම අරමුණු කරයි:

- » ආයතන සඳහා ඔවුන්ගේ 'සැලකිය යුතු' ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති හෙළි කිරීමේ අවශ්‍යතාවය ඔවුන්ගේ 'ද්‍රව්‍ය' ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති හෙළි කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් සමඟ ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීම
- » ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති හෙළිදරව් කිරීම් පිළිබඳ තීරණ ගැනීමේදී ආයතන ද්‍රව්‍යත්වය පිළිබඳ සංකල්පය අදාළ කරගන්නා ආකාරය පිළිබඳ මාර්ගෝපදේශ එකතු කිරීම

3.5 මූල්‍ය උපකරණ - මූලික හඳුනාගැනීම සහ පසු මැනුම්

3.5.1 පිළිගැනීමේ දිනය

'සාමාන්‍ය මාර්ග වෙළඳාම' හැර අනෙකුත් සියලුම මූල්‍ය වත්කම් සහ වගකීම් සම්බන්ධ මූලික හඳුනා ගැනීම සිදු කරනු ලබන්නේ වෙළඳ දිනයේ, එනම් සමූහය ගිවිසුම්ගත ප්‍රතිපාදනවල පාර්ශවකරුවෙකු බවට පත්වන දිනයේ ය. ්නිතා මාර්ග වෙළඳාම් යන්නෙන් අදහස් වන්නේ සාමාන්‍යයෙන් වෙළඳපොළේ නියාමනය හෝ සම්මුතිය මගින් ස්ථාපිත කර ඇති කාල සීමාව තුළ වත්කම් බෙදා හැරීම අවශ්‍ය වන මූල්‍ය වත්කම් මිලදී ගැනීම හෝ විකිණීමයි. එම වෙළඳාම් මුලදී පිළිගනු ලබන්නේ පියවීම් දිනයේදීය.

3.5.2 මූල්‍ය වත්කම් වර්ගීකරණය සහ පසු මැනීම

SLFRS 9 ට අනුව, සමූහය විසින් වත්කම් කළමනාකරණය සඳහා ව්‍යාපාර ආකෘතිය සහ වත්කම්වල ගිවිසුම්ගත කොන්දේසි මත පදනම්ව එහි සියලුම මූල්‍ය වත්කම් වර්ගීකරණය කරයි.

- » ප්‍රතික්ෂේප කළ පිරිවැය
- » වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායම් (FVOCI) හරහා ලැබෙන සාධාරණ වටිනාකම
- » ලාභය හෝ අලාභය හරහා ලැබෙන සාධාරණ වටිනාකම (FVTPL)

මූල්‍ය වත්කම් පසුකාලීනව මැනීම ඒවායේ වර්ගීකරණය මත රඳා පවතී.

ව්‍යාපාර ආදර්ශ තක්සේරුව

2018 අප්‍රේල් 1 වන දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි, සමූහය විසින් සාධන මට්ටමින් නොව වත්කම් කළඹ මට්ටමින් පවත්වා ගෙන යමින් ව්‍යාපාර ආකෘතියේ පරමාර්ථය තක්සේරු කිරීම සිදු කරන අතර ඊට හේතුව වන්නේ ව්‍යාපාරය කළමනාකරණය වන ආකාරය හා කළමනාකාරිත්වය වෙත තොරතුරු ලැබෙන ආකාරය එයින් මනාව පිළිබිඹු වන බැවිනි. සලකා බැලූ තොරතුරුවලට ඇතුළත් වන්නේ:

- » කළඹ සඳහා ප්‍රකාශිත ප්‍රතිපත්ති සහ අරමුණු සහ එම ප්‍රතිපත්ති ප්‍රායෝගිකව ක්‍රියාත්මක කිරීම, විශේෂයෙන්ම, කළමනාකාරිත්වයේ උපයෝගීවීම් ගිවිසුම්ගත පොලී ආදායමක් ඉපැයීම ද යන්න, විශේෂිත පොලී අනුපාත පැතිකඩක් පවත්වාගෙන යාම, මූල්‍ය වත්කම්වල කාලසීමාව එම වත්කම් සඳහා අරමුදල් සපයන වගකීම් කාලයට ගැලපීම හෝ වත්කම් විකිණීම හරහා මුදල් ප්‍රවාහයන් සාක්ෂාත් කර ගැනීම කෙරෙහි මෙහි දී අවධානය යොමු කෙරේ.
- » කළඹෙහි කාර්ය සාධනය ඇගයීමට ලක් කර සමූහයේ කළමනාකාරිත්වයට වාර්තා කරන ආකාරය;
- » ව්‍යාපාර ආකෘතියේ ක්‍රියාකාරිත්වයට බලපාන අවදානම් (සහ එම ව්‍යාපාර ආකෘතිය තුළ පවතින මූල්‍ය වත්කම්) සහ එම අවදානම් කළමනාකරණය කරන්නේ කෙසේද යන්න;
- » ව්‍යාපාරයේ කළමනාකරුවන්ට වන්දි ගෙවනු ලබන්නේ කෙසේද යන්න - උදා: කළමනාකරණය කරන ලද වත්කම්වල සාධාරණ වටිනාකම හෝ එකතු කරන ලද ගිවිසුම්ගත මුදල් ප්‍රවාහයන් මත පදනම්ව; සහ
- » පෙර කාලවල විකුණුම්වල වාර ගණන, පරිමාව සහ කාලය, එවැනි විකුණුම් සඳහා හේතු සහ අනාගත විකුණුම් ක්‍රියාකාරකම් පිළිබඳ එහි අපේක්ෂාවන්, කෙසේ වෙතත්, විකුණුම් ක්‍රියාකාරකම් පිළිබඳ තොරතුරු හුදකලා ලෙස සලකනු නොලැබෙන නමුත් මූල්‍ය වත්කම් කළමනාකරණය සඳහා සමූහයේ ප්‍රකාශිත අරමුණ සාක්ෂාත් කර ගන්නේ කෙසේද සහ මුදල් ප්‍රවාහයන් සාක්ෂාත් කර ගන්නේ කෙසේද යන්න පිළිබඳ සමස්ත තක්සේරුවක කොටසක් ලෙසින් එය සැලකේ.

ව්‍යාපාර ආදර්ශ තක්සේරුව පදනම් වන්නේ 'නරකම අවස්ථාව' හෝ 'ආතති අවස්ථා' තත්වයන් සැලකිල්ලට නොගෙන සාධාරණ ලෙස අපේක්ෂා කරන ලද අවස්ථා පදනම් කර ගෙන ය.

මූලික හඳුනාගැනීම් සමූහයේ මුල් අපේක්ෂාවන්ට වඩා වෙනස් ආකාරයෙන් සාක්ෂාත් සිදු කිරීමෙන් පසුව, සමූහය එම ව්‍යාපාර ආකෘතියේ ඉතිරිව ඇති මූල්‍ය වත්කම් වර්ගීකරණය වෙනස් නොකරන නමුත්, අලුතින් බිහි වූ හෝ අලුතින් මිලදී ගත් මූල්‍ය වත්කම් ඉදිරියේදී තක්සේරු කිරීමේදී එවැනි තොරතුරු ඇතුළත් කරයි.

ගිවිසුම්ගත මුදල් ප්‍රවාහයන් මූලික සහ පොලී ගෙවීම් පමණක්ද යන්න තක්සේරු කිරීම (SPPI පරීක්ෂණය)

එහි වර්ගීකරණ ක්‍රියාවලියේ දෙවන පියවර ලෙස සමූහය විසින් SPPI පරීක්ෂණයට සිදු කරන්නේ ද යන්න හඳුනා ගැනීම සඳහා මූල්‍ය වත්කම්වල ගිවිසුම්ගත කොන්දේසි තක්සේරු කරයි.

මෙම තක්සේරුවේ අරමුණු සඳහා, මූලික හඳුනා ගැනීමේදී මූල්‍ය වත්කම්වල සාධාරණ වටිනාකම ලෙස "ප්‍රධාන" යනුවෙන් අර්ථ දක්වා ඇති අතර, මූල්‍ය වත්කම්වල ආයු කාලය වෙනස් විය හැක (උදාහරණයක් ලෙස, වාරික/වට්ටම් මුදල ආපසු ගෙවීම හෝ ක්‍රමයක් කිරීම තිබේ නම්.)

"පොළිය" යනු මුදලේ කාලීන වටිනාකම සහ යම් කාල සීමාවක් තුළ නොපිවිසූ ප්‍රධාන මුදල හා සම්බන්ධ ණය අවදානම සහ අනෙකුත් මූලික ණය දීමේ අවදානම් සහ පිරිවැය මෙන්ම ලාභ ආන්තිකය සඳහා සලකා බැලීම ලෙස අර්ථ දැක්වේ.

අවම නිරාවරණයට වඩා වැඩි යමක් හඳුන්වා දෙන ගිවිසුම් කොන්දේසි

මූලික ණය දීමේ විධිවිධානයකට සම්බන්ධ නොවන කොන්ත්‍රාත් මුදල් ප්‍රවාහවල අවදානම් හෝ අස්ථාවරත්වය මූල්‍ය ගෙවීම් පමණක් වන කොන්ත්‍රාත් මුදල් ප්‍රවාහයන් ඇති නොකරයි. එවැනි අවස්ථාවන්හිදී, සම්බන්ධ හි මූල්‍ය වත්කම් මැනිය යුතුය.

ගිවිසුම්ගත මුදල් ප්‍රවාහයන් මූලික වශයෙන් ප්‍රධාන ගෙවීම් සහ ඉතිරිව ඇති ප්‍රධාන මුදල සඳහා පොලී පමණක්ද යන්න තක්සේරු කිරීමේදී, සමූහය විසින් උපකරණයේ ගිවිසුම්ගත කොන්දේසි සලකා බලයි. මූල්‍ය වත්කමෙහි මෙම කොන්දේසිය සපුරා නොගන්නා ගිවිසුම්ගත මුදල් ප්‍රවාහවල කාලය හෝ ප්‍රමාණය වෙනස් කළ හැකි ගිවිසුම්ගත කාල සීමාවක් තිබේද යන්න තක්සේරු කිරීම මෙයට ඇතුළත් වේ. තක්සේරු කිරීමේදී, සමූහය පහත කරුණු සලකා බලයි:

- » මුදල් ප්‍රවාහයේ ප්‍රමාණය සහ වේලාව සංශෝධනය කරන හදිසි සිදුවීම්;
- » උත්තෝලන අංශ;
- » පෙරගෙවුම් සහ දීර්ඝ කිරීමේ කොන්දේසි;
- » නිශ්චිත වත්කම් වලින් මුදල් ප්‍රවාහයන් සඳහා සමූහයේ හිමිකම් සීමා කරන නියමයන්; සහ
- » මුදල්වල කාල වටිනාකම සලකා බැලීම සංශෝධනය කෙරෙන අංශ.

සමූහය සතුව දිගුකාලීන ස්ථාවර අනුපාත ණය කළඹක් ඇති අතර ඒ සඳහා වාරික යළි පිහිටුවීමේ දිනවලදී පොලී අනුපාතිකය සංශෝධනය කිරීමට යෝජනා කිරීම සඳහා සමූහයට විකල්පය ඇත. මෙම යළි පිහිටුවීමේ අයිතිය සංශෝධන කාල සීමාවේ වෙළඳපල අනුපාතයට යටත් වේ. ණය ගැණුම්කරුවන්ට සංශෝධන අනුපාතය පිළිගැනීමට හෝ දඩයකින් තොරව සමානව ණය ලබා ගැනීමට විකල්පයක් ඇත. මෙම ණයවල ගිවිසුම්ගත මුදල් ප්‍රවාහයන් ගණනය කර ඇත්තේ ණයට ගත් මුදල හා පොලී මත පමණක් බවට සමූහය තීරණය කර ඇති අතර ඊට හේතුව වන්නේ මුදල්වල කාල වටිනාකම, ණය අවදානම, අනෙකුත් මූලික ණය දීමේ අවදානම් සහ හිඟ ප්‍රධාන මුදල හා සම්බන්ධ

පිරිවැය සැලකිල්ලට ගන්නා ආකාරය මත පොලී අනුපාතය වෙනස් වන බැවිනි.

ප්‍රධාන හිඟ මුදල.

මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශනයෙහි පිළිගත් විවිධ වර්ගයේ මූල්‍ය වත්කම් පිළිබඳ විස්තර.

මූල්‍ය වත්කම් මනිනු ලබන්නේ ක්‍රමක්ෂය කළ පිරිවැය මතය.

මූල්‍ය වත්කමක් පහත සඳහන් කොන්දේසි සපුරාලන්නේ නම් සහ ලාභ හෝ අලාභ හරහා සාධාරණ වටිනාකම පිළිබඳ ප්‍රකාශනයෙහි නම් කර නොමැති නම් ක්‍රමක්ෂ කළ පිරිවැය දෙකෙන්ම මනිනු ලැබේ:

- » ගිවිසුම්ගත මුදල් ප්‍රවාහ එකතු කිරීම සඳහා වත්කම් තබා ගැනීම අරමුණු කරගත් ව්‍යාපාරික ආකෘතියක් තුළ වත්කම් සැලකීමට ලක් වේ; සහ
- » ප්‍රධාන හිඟ මුදල මත මූලික සහ පොලී පමණක් ගෙවන මුදල් ප්‍රවාහයන්ට අනුව මූල්‍ය වත්කම්වල ගිවිසුම් නියමයන් නිශ්චිත දිනයන් සනිටුහන් වෙයි.

ක්‍රමක්ෂය කළ මුදලින් මනිනු ලබන මූල්‍ය වත්කම් 321/322/324/340/342 සහ 356 සිට 364 දක්වා වූ පිටුවල සටහන් 22,23,25,26,28 සහ 35 සිට 40 දක්වා දක්වා ඇත.

FVOCI හි මනිනු ලබන මූල්‍ය වත්කම්

සුධාස හි මූල්‍ය වත්කම්වලට අනෙකුත් විස්තීර්ණ ආදායම හරහා සාධාරණ වටිනාකමකින් මනිනු ලබන ණය සහ කොටස් උපකරණ ඇතුළත් වේ.

FVOCI හි මනිනු ලබන මූල්‍ය වත්කම් 341 පිටුවේ සටහන් 27 හි දක්වා ඇත.

FVTPL හි මනිනු ලබන මූල්‍ය වත්කම් SLFRS 9 ට අනුව, ක්ෂය කළ පිරිවැය හෝ FVOCI හැර අනෙකුත් සියලුම මූල්‍ය වත්කම් සම්බන්ධ අනුව වර්ගීකරණය කර ඇත. ලාභය හෝ අලාභය හරහා සාධාරණ වටිනාකමක් ඇති මූල්‍ය වත්කම්වලට වෙළඳාම් කිරීම හෝ කළමනාකරණය කිරීම සඳහා තබා ඇති මූල්‍ය වත්කම් ඇතුළත් වන අතර ගිවිසුම්ගත මුදල් ප්‍රවාහ එකතු කිරීමට හෝ ගිවිසුම්ගත මුදල් ප්‍රවාහ එකතු කිරීමට මෙන් ම මූලික හඳුනාගැනීම් මත නම් කරන ලද මූල්‍ය වත්කම් සහ මූල්‍ය වත්කම් සාධාරණ වටිනාකමට ලාභ හෝ අලාභය හරහා විකිණීමට තබා නොමැති බැවින් ඔවුන්ගේ කාර්ය සාධනය 322 පිටුවේ සටහන් 24 හි දැක්වෙන පරිදි සාධාරණ වටිනාකමක් මත ඇගයීමට ලක් කෙරේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

ලාභ හෝ අලාභ හරහා සාධාරණ වටිනාකමකින් නම් කරන ලද මූල්‍ය වත්කම්

SLFRS 9 අනුව, මූලික හඳුනාගැනීමේදී සමූහයට ආපසු හැරවිය නොහැකි ලෙස මූල්‍ය වත්කමක් නම් කළ හැකි වන අතර එවැනි නම් කිරීමක් ගිණුම්කරණ නොගැලපීම ඉවත් කරන විට හෝ සැලකිය යුතු ලෙස අඩු කරයි නම් වෙනත් ආකාරයකින් වත්කම් හෝ වගකීම් මැනීමෙන් හෝ වෙනත් පදනමක් මත ඒවායේ ලාභ හෝ අලාභ හඳුනා ගැනීමෙන් පැන නගිනු විට දී එසේ නැත්නම් FVTPL හි මෙන් ක්‍රමක්ෂ මිලට හෝ FVOCI හිදී මැනීමට අවශ්‍ය කෙරෙන අවශ්‍යතා සැපිරීම සිදු කරයි.

වාර්තාකරණ කාලසීමාව අවසානයේ ලාභ හෝ අලාභ හරහා සාධාරණ වටිනාකමක් ලෙස මූලික හඳුනාගැනීම් මත සමූහය කිසිදු මූල්‍ය වත්කම් නම් කර නොමැත.

3.5.3 මූල්‍ය උපකරණ නැවත වර්ගීකරණය

මූල්‍ය වත්කම් කළමනාකරණය සඳහා සමූහය සිය ව්‍යාපාර ආකෘතිය වෙනස් කරන සුවිශේෂීත අවස්ථාවන්හිදී හැර, මූල්‍ය වත්කම් ඒවායේ මූලික හඳුනාගැනීමෙන් පසුව නැවත වර්ගීකරණය නොකෙරේ. ව්‍යාපාරික අංශයක් අත්පත් කර ගැනීම, බැහැර කිරීම හෝ අවසන් කිරීම හේතුවෙන් මෙය සිදුවිය හැක.

FVTPL වෙතින්:

FVOCI වෙත: නැවත වර්ගීකරණ දිනයේ සාධාරණ වටිනාකම ඉදිරියට රැගෙන යන නව දළ මූල්‍ය අගය බවට පත්වේ. EIR නැවත ගණනය කෙරේ. පසුකාලීන සාධාරණ අගය වෙනස් කිරීම් ධන වෙත යයි.

ක්ෂය කළ පිරිවැය අනුව: නැවත වර්ගීකරණ දිනයේ සාධාරණ වටිනාකම ඉදිරියට රැගෙන යන නව මුදල බවට පත්වේ. ෂෙයා නැවත ගණනය කෙරේ.

FVOCI වෙතින්:

FVTPL වෙත: සමුච්චිත ධන ශේෂය ලාභ හෝ අලාභය වෙත මාරු කරනු ලැබේ.

ක්ෂය කළ පිරිවැය අනුව: වත්කම් සාධාරණ වටිනාකමින් නැවත වර්ගීකරණය කර ඇත, ධන ශේෂය මෙම අගය ක්‍රමක්ෂ කළ පිරිවැය බවට පත් කරයි. ෂෙයා සහ මූලික රැගෙන යාමේ මුදල නොවෙනස්ව පවතී.

ක්ෂය කළ පිරිවැය අනුව:

FVOCI වෙත: වත්කම් සාධාරණ වටිනාකමට නැවත මනිනු ලැබේ, OCI හි වෙනස්කම් හඳුනා ගැනේ. EIR නොවෙනස්ව පවතී.

FVTPL වෙත: නැවත වර්ගීකරණ දිනයේ සාධාරණ වටිනාකම නව රැගෙන යන මුදල බවට පත් වේ.

ක්ෂය කළ පිරිවැය සහ සාධාරණ වටිනාකම අතර වෙනස ලාභයට හෝ අලාභයට එක් කෙරෙයි.

මූල්‍ය වර්ෂය තුළ සමූහය තුළ නැවත වර්ගීකරණයක් සිදු නොකෙරේ.

3.5.4 මූල්‍ය වගකීම් වර්ගීකරණය සහ පසුව මැනීම

සමූහය මූල්‍ය ඇපකර සහ ණය බැඳීම් හැර, මූල්‍ය වගකීම් පහත සඳහන් කාණ්ඩවලට වර්ග කරයි:

FVTPL හි මූල්‍ය වගකීම්:

» වෙළඳාම සඳහා පවත්වනු ලැබේ

» FVTPL හි නම් කර ඇත

මූල්‍ය වගකීම් ක්‍රමක්ෂ කළ වියදමින් මනන විට දී

FVTPL හි මූල්‍ය වගකීම්

වාර්තාකරණ කාලය අවසන් වන විට ක්‍රමයක් හි වර්ගීකරණය කර ඇති මූල්‍ය වගකීම් සමූහය තුළ දැනට වාර්තා නොවේ

ක්‍රමක්ෂය කළ පිරිවැය මත මූල්‍ය වගකීම්

ක්‍රමයක් හි මනිනු නොලබන මූල්‍ය වගකීම් ක්‍රමක්ෂ කළ පිරිවැය යටතේ මූල්‍ය වගකීම් ලෙස වර්ග කර ඇත, ඒවාට ඇතුළත් වන්නේ:

බැංකු ණය : 356 පිටුවේ සටහන 35 හි විස්තර.

පාරිභෝගිකයන් වෙත ඇති ණය : 358 පිටුවේ සටහන 36 හි විස්තර.

ණය සුරැකුම් නිකුත් කිරීම් : 359 පිටුවේ සටහන 37 හි විස්තර.

වෙනත් මූල්‍ය වගකීම්: 361 පිටුවේ සටහන 38 හි විස්තර.

මූලික හඳුනාගැනීමෙන් පසුව, මෙම මූල්‍ය වගකීම් ඵලදායී පොලී අනුපාත (EIR) ක්‍රමය භාවිතයෙන් ක්‍රමක්ෂය කළ පිරිවැයක් යටතේ මනිනු ලැබේ. ෂෙයා ක්‍රමක්ෂය කිරීම ලාභ හෝ අලාභයේ "පොලී වියදම්" තුළ ඇතුළත් වේ. වගකීම් හඳුනාගැනීමෙන් පසු ලාභ හෝ අලාභ හඳුනා ගැනේ

3.5.5 මූල්‍ය වත්කම් සහ මූල්‍ය වගකීම් හඳුනා නොගැනීම

මූල්‍ය වත්කම්

මූල්‍ය වත්කමක් (හෝ, අදාළ වන විට මූල්‍ය වත්කමක කොටසක් හෝ සමාන මූල්‍ය වත්කම් සමූහයක කොටසක්) හඳුනා නොගන්නා අවස්ථා වන්නේ;

- » කල් ඉකුත් වූ වත්කම් වලින් මුදල් ප්‍රවාහ ලබා ගැනීමේ අයිතිය;
- » සමූහය සහ සමාගම විසින් වත්කම්වලින් මුදල් ප්‍රවාහ ලබා ගැනීමේ අයිතිය තුන්වැනි පාර්ශ්වයක් වෙත පවරා ඇති අවස්ථාවක දී හෝ නැතහොත් ලැබුණු මුදල් ප්‍රවාහයන් ද්‍රව්‍යමය ප්‍රමාදයකින් තොරව සම්පූර්ණයෙන් ගෙවීමට වගකීමක් තුන්වන පාර්ශ්වයකට 'පාස්- කෘෂි විධිවිධානයක්' යටතේ පවරා ඇති විටක දී ; සහ එක්කෝ;
- » සමූහය සහ සමාගම වත්කමේ සියලු අවදානම් සහ ත්‍යාග සැලකිය යුතු ලෙස මාරු කර ඇති විට; හෝ
- » සමූහය සහ සමාගම වත්කම්වල සියලු අවදානම් සහ ත්‍යාග සැලකිය යුතු ලෙස මාරු කර හෝ රඳවා තබා ගෙන නොමැති, නමුත් වත්කම් පාලනය පවරා ඇති විට.

මූල්‍ය වත්කමක් හඳුනාගැනීමෙන් පසු, වත්කම් රැගෙන යන ප්‍රමාණය සහ ලැබුණු සලකා බැලීම සහ විස්තීර්ණ ප්‍රකාශයේ හඳුනාගෙන ඇති සමුච්චිත ලාභයක් හෝ අලාභයක් අතර වෙනස

සමූහය සහ සමාගම වත්කමකින් මුදල් ප්‍රවාහ ලබා ගැනීම සඳහා එහි අයිතිය පැවරූ විට හෝ අවසර පත් විධිවිධානයකට ඇතුළත් වී ඇති අවස්ථාවක දී

වත්කම්වල අවදානම් සහ වරප්‍රසාද සියල්ලම මාරු කර හෝ රඳවා තබා ගෙන වත්කම් පාලනය මාරු කර නොමැති විට දී වත්කම් සඳහා සමූහයේ අධිකාරී මැදිහත්වීමේ ප්‍රමාණයට වත්කම් හඳුනා ගැනීම සිදු වේ.

එම අවස්ථාවේ දී, සමූහය සම්බන්ධිත වගකීමක් ද හඳුනා ගනී. පැවරූ වත්කම් සහ ඒ ආශ්‍රිත වගකීම් මනිනු ලබන්නේ සමූහයේ රඳවාගෙන ඇති අයිතිවාසිකම් සහ බැඳීම් පිළිබිඹු කරන පදනමක් මත ය.

මාරු කළ වත්කම පිළිබඳ ඇපකරයක ස්වරූපය ගන්නා අධිකාරී මැදිහත්වීම මනිනු ලබන්නේ වත්කමේ පළමුව රැගෙන යන මුදලේ අවම අගයකින් සහ සමූහයට ආපසු ගෙවීමට අවශ්‍ය විය හැකි උපරිම සලකා බැලීමේ ප්‍රමාණයක් මතයි.

මූල්‍ය වගකීම්

මූල්‍ය වගකීමක් වගකීම් යටතේ ඇති වර්ගීකරණයෙන් ඉවත් කළ විට හෝ අවලංගු කළ විට හෝ කල් ඉකුත් වූ විට හඳුනා ගැනීමක් සිදු නොවේ. පවතින මූල්‍ය වගකීමක් එම ණය දෙන්නාගෙන් වෙනත් අයකු විසින් සැලකිය යුතු ලෙස වෙනස් කොන්දේසි මත ප්‍රතිස්ථාපනය කරන විට හෝ පවතින වගකීමක නියමයන් සැලකිය යුතු ලෙස වෙනස් කරනු ලැබුවහොත්, එවැනි ක්‍රමවලට හෝ වෙනස් කිරීමක් මුල් වගකීමක් හඳුනා ගැනීම සහ නව වගකීමක් හඳුනා ගැනීමක් ලෙස සලකනු ලැබේ. මුල් මූල්‍ය වගකීම් දරන අගය සහ ගෙවන ලද සලකා බැලීම අතර වෙනස ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශයේ හඳුනාගෙන ඇත.

3.5.6 මූල්‍ය උපකරණ ගිලිවී කිරීම

මූල්‍ය වත්කම් සහ මූල්‍ය වගකීම් ගිලිවී කරනු ලබන අතර මූල්‍ය තත්ත්වය ප්‍රකාශයේ වාර්තා කර ඇති ශුද්ධ මුදල, පිළිගත් මුදල් පියවීමට දැනට බලාත්මක කළ හැකි නෛතික අයිතියක් තිබේ නම් සහ ශුද්ධ පදනමක් මත පියවීමට අදහස් කරන්නේ නම් පමණි. වත්කම අවබෝධ කර ගැනීම සහ වගකීම එකවර පියවීම, ප්‍රධාන දැල් ගිවිසුම් සම්බන්ධයෙන් මෙය සාමාන්‍යයෙන් සිදු නොවේ, එබැවින් අදාළ වත්කම් සහ වගකීම් මූල්‍ය තත්ත්වය ප්‍රකාශයේ දළ වශයෙන් ඉදිරිපත් කර ඇත. ආදායම් සහ වියදම් ශුද්ධ පදනම මත ඉදිරිපත් කරනු ලබන්නේ LKAS / SLFRS යටතේ අවසර දී ඇති විට හෝ සමූහයේ වෙළඳ ක්‍රියාකාරකම් වැනි සමාන ගනුදෙනු සමූහයකින් ඇතිවන ලාභ සහ අලාභ සඳහා පමණි.

මූල්‍ය වත්කම් සහ මූල්‍ය වගකීම් ගිලිවී කෙරෙන්නේ සහ මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ දළ අගයන් වාර්තා කෙරෙන්නේ හඳුනාගත් වටිනාකම් ගිලිවී කිරීම සඳහා බලාත්මක කළ හැකි නෛතිකයන් පවතින්නේ නම් හා ශුද්ධ පදනමක් මත ගිලිවී කිරීමේ අභිලාෂයක් හෝ වත්කම් සාක්ෂාත් කිරීම සහ වගකීම් එකවර පියවීම සම්බන්ධයෙන් අභිලාෂයක් පවතින්නේ නම් හා පවතින්නේ නම් පමණක් ම වේ. හා පවතින්නේ නම් පමණකි.

ප්‍රධාන සමුච්චිත ගිවිසුම් සම්බන්ධයෙන් පොදුවේ මෙය බල නොපැවැත්වෙන අතර අදාළ වන වත්කම් සහ වගකීම් මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ දළ වශයෙන් සටහන් කෙරේ.

ආදායම් සහ වියදම් ශුද්ධ පදනම මත ඉදිරිපත් කරනු ලබන්නේ LKAS / SLFRS යටතේ අවසර දී ඇති විට හෝ සමූහයේ වෙළඳ ක්‍රියාකාරකම් වැනි සමාන ගනුදෙනු සමූහයකින් ඇතිවන ලාභ සහ අලාභ සඳහා පමණි.

3.5.7 සාධාරණ වටිනාකම කිරීමේ කිරීම

වාර්තා කරන දිනයේදී ක්‍රියාකාරී වෙළඳපොළවල වෙළඳාම් කරන ලද මූල්‍ය උපකරණ සඳහා සාධාරණ වටිනාකම, ගනුදෙනු පිරිවැය සඳහා කිසිදු අඩු කිරීමකින් තොරව, ඒවායේ උද්ධෘත වෙළඳපොළ මිල හෝ බෙදාහරින්නාගේ මිල ගණන් (දිගු අවස්ථා සඳහා ලංසු මිල සහ කෙටි අවස්ථා සඳහා මිල ගණන් කැඳවීම සිදු කළ යුතුය) මත පදනම් වේ.

මූල්‍ය උපකරණවල සාධාරණ වටිනාකම් පිළිබඳ විශ්ලේෂණයක් සහ ඒවා මනිනු ලබන ආකාරය පිළිබඳ වැඩිදුර විස්තර 314 පිටුවේ සටහන 21 හි දක්වා ඇත.

3.6 මූල්‍ය නොවන වත්කම් අපහානය කිරීම

කල් දැමූ බදු වත්කම් හැර සමූහයේ මූල්‍ය නොවන වත්කම්වල ඉදිරියට ගෙන යනු ලබන මූල්‍ය අගය , වත්කමක් අපහානය විය හැකි බවට ඇගයීමක් තිබුණ ද සෑම වාර්තා කිරීමේ දිනයකදීම සමාලෝචනය කෙරේ. එවැනි අපහානයක් සම්බන්ධයෙන් කිසියම් අපේක්ෂාවක් තිබේ නම්, හෝ වත්කමක වාර්ෂික දුර්වලතා පරීක්ෂණයක් අවශ්‍ය වූ විට, සමූහය විසින් වත්කමෙන් ආපසු ලබා ගැනීමට හැකි මුදල ඇස්තමේන්තු කරයි. වත්කමක අයකරගත හැකි මුදල වත්කමක හෝ මුදල් උත්පාදන ඒකකයේ සාධාරණ වටිනාකමට වඩා වැඩි අගයක් වන අතර එය විකිණීමට වැය වන අඩු පිරිවැය සහ එහි භාවිතයේ ඇති වටිනාකම ලෙස සැලකිය හැකිය. වත්කමක හෝ මුදල් - උත්පාදන ඒකකයේ ඉදිරියට රැගෙන යා හැකි වටිනාකම එහි අයකරගත හැකි ප්‍රමාණය ඉක්මවන විට, වත්කම අපහානය වූවක් ලෙස සලකනු ලබන අතර එහි දී ආපසු ලබාගත හැකි මුදල අඩු කෙරේ.

භාවිතයේ ඇති වටිනාකම තක්සේරු කිරීමේදී, ඇස්තමේන්තුගත අනාගත මුදල් ප්‍රවාහයන් ඒවායේ වර්තමාන වටිනාකමට වටිටම් කරනු ලබන්නේ පෙර බදු වටිටම් අනුපාතයක් භාවිතා කරමින් මුදල්වල කාල වටිනාකම සහ වත්කමට විශේෂිත වූ අවදානම් පිළිබඳ වර්තමාන වෙළඳපොළ තක්සේරු කිරීම් පිළිබඳව කරයි. සාධාරණ වටිනාකමක් විකිණීම සඳහා අඩු වියදම් තීරණය කිරීමේදී, සුදුසු තක්සේරු ආකෘතියක් භාවිතා කරයි. මෙම ගණනය කිරීම් තක්සේරු ගුණාකාර, ප්‍රසිද්ධියේ වෙළඳාම් කරන ලද අනුබද්ධිත සමාගම් සඳහා උද්ධෘත කොටස් මිල හෝ වෙනත් සාධාරණ වටිනාකම් දර්ශක මගින් සහරා වේ. භාවිතයේ ඇති වටිනාකම් තක්සේරු කිරීමේ දී ඇස්තමේන්තුගත අනාගත මූල්‍ය ප්‍රවාහයන් ඒවායේ වත්මන් අගයන්ට සාපේක්ෂ ව වටිටම්ගත කෙරෙන අතර එහි දී පූර්ව බදු වටිටම් අනුපාතයක් භාවිත කෙරේ. එම වටිටම් අනුපාතය මුදලේ කාලීන වටිනාකම අනුව වත්මන් වෙළඳ තක්සේරු වටිනාකම් පිළිබඳව වන ආකාරයෙන් ක්‍රියාත්මක වන අතර වත්කමට විශේෂිත ව ඇති අවදානම් ද ගණනයට ලක් කෙරේ.

අලෙවිය සඳහා අඩු පිරිවැය සාධාරණ වටිනාකම් නිර්ණය කිරීමේ දී යෝග්‍ය තක්සේරුකරණ ආකෘතියක් භාවිත කෙරේ. මෙම ගණනය කිරීම් බහු තක්සේරුකරණයන් මෙන් ම ප්‍රසිද්ධියේ වෙළඳාම් කරන ලද අනුබද්ධිත සමාගම් සඳහා උද්ධෘත කොටස් මිල හෝ වෙනත් සාධාරණ වටිනාකම් දර්ශක මගින් සහරා වේ.

කීර්තිනාමය හැර වෙනත් වත්කම් සඳහා සෑම වාර්තාකරණ දිනයක දී ම තක්සේරු කිරීම සිදු වන අතර කලින් හඳුනාගත් අපහානය නොමැති අන්දමින් විමසීමක් කෙරේ එවැනි ඇගයීමක් තිබේ නම්

සමූහය වත්කම් හෝ මුදල් උත්පාදන ඒකකයේ අයකරගත හැකි මුදල ඇස්තමේන්තු කරයි.

කලින් හඳුනාගත් අපහානය අලාභයක් ආපසු හරවනු ලබන්නේ, අවසන් අපහානය පාඩුව හඳුනා ගැනීමෙන් පසුව වත්කම්වල අයකරගත හැකි මුදල තීරණය කිරීම සඳහා භාවිතා කරන උපකල්පනවල වෙනසක් සිදුවී ඇත්නම් පමණක් වන අතර ආපසු හැරවීම සීමිත බැවින් වත්කම් ඉදිරියට රැගෙන යා හැකි ප්‍රමාණය එහි ආපසු ලබාගත හැකි ප්‍රමාණය නොඉක්මවීම හෝ පෙර වසරවල වත්කම් සඳහා කිසිදු අපහානය අලාභයක් හඳුනාගෙන නොතිබුණේ නම්, ක්ෂයවීම්/ ක්ෂය කිරීම් ශුද්ධ වූ ඉදිරියට රැගෙන යා හැකි මුදල ඉක්මවා නොසිටින අතර ම එවැනි ආපසු හැරීමක් ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශයේ හඳුනා ගැනේ.

3.7 දේපල, කම්හල සහ උපකරණ

ස්පර්ශය වත්කම් හඳුනාගැනීම, මැනීම, ක්ෂයවීම්, සහ අපහානය සම්බන්ධ ප්‍රතිපත්තිවලට 349 පිටුවේ සටහන 32 ඇතුළත් වේ.

3.8 වත්කම් භාවිතා කිරීමේ අයිතිය

කල්බදු ගිවිසුම් වලින් පැන නගින වත්කම් භාවිතයේ අයිතිය හඳුනා ගැනීම, මැනීම සහ ක්ෂය කිරීම සඳහා වන ප්‍රතිපත්තිවලට අදාළ තොරතුරු 353 පිටුවේ සටහන 33 ඇතුළත් වේ.

3.9 අස්පාශය වත්කම්

මෘදුකාංග සහ කීර්තිනාමය වැනි අස්පාශය වත්කම් හඳුනා ගැනීම සහ මැනීම පිළිබඳ ප්‍රතිපත්ති, ඒවා ක්‍රමයෙන් කිරීම සහ අපහානය වීම ඇතුළුව කරුණු පිළිබඳ 354 පිටුවේ සටහන 34 ඇතුළත් වේ.

3.10 බදු වගකීම

කල්බදු ගිවිසුම් හඳුනා ගැනීම, මැනීම සහ ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා වන ප්‍රතිපත්තිවලට 364 පිටුවේ සටහන 40 ඇතුළත් වේ.

3.11 විශාල ප්‍රතිලාභ වගකීම

පස්වරක් රැකියා ප්‍රතිලාභ හඳුනා ගැනීම සහ මැනීම සඳහා වන ප්‍රතිපත්තිවලට 367 පිටුවේ සටහන 43 ඇතුළත් වේ.

මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය තුළ විධිවිධානයන් හඳුනා ගැනීම සිදු වන අතර සමූහය වෙත ඇති වර්තමාන බැඳීම් (නීතිමය හෝ ප්‍රතිජනනාත්මක) පැරණි සංසිද්ධීන් මගින් නිර්මාණය වී තිබේ. ආර්ථික වාසි ඇති සම්පත් බාහිරව ගලා යෑමක් සිදු විය හැකි වන අතර වගකීම් යටතේ ඒවා හිලවී කිරීමට සිදු වනු ඇත. මෙම වගකීම් සම්බන්ධ මූල්‍ය වටිනාකම සම්බන්ධයෙන් විශ්වසනීය තක්සේරුවක් කළ යුතු වන අතර එය ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිය - LKAS 37 අනුව 'ප්‍රතිපාදන, අවිනිශ්චිත වගකීම් සහ අවිනිශ්චිත වත්කම්' මත සිදු කළ යුතුය. වාර්තාකරණ දිනයේ දී වත්මන් වගකීම් පියවීම සම්බන්ධ සැලකීමට අදාළ හොඳම ඇස්තමේන්තු වත්මන් හඳුනාගැනීමට ලක් කර ඇති මූල්‍ය අගය වන අතර එහි දී වගකීමට අදාළ වන දිනයේ අවදානම් සහ අවිනිශ්චිතතාවන් සැලකීමට ගත හැකිය. කිසියම් ප්‍රතිපාදනයකට අදාළ වියදම් ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශයේ ශුද්ධ අගයන් යටතේ ප්‍රතිපූරණයක් ලෙසින් සටහන් කෙරේ.

ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිය-LKAS 23 හි 'ණය ගැනීමේ පිරිවැය' අනුව, සමූහය විසින් අත්පත් කර ගැනීම, වත්කම් පිරිවැය ලෙස වත්කමක් සුදුසු

කිරීම හෝ නිර්මාණය ණය ගැනීමේ පිරිවැය ප්‍රාග්ධනීකරණය යටතේ ආවරණය වේ.

සුදුසුකම් ලත් වත්කමක් යනු එහි අපේක්ෂිත භාවිතය හෝ විකිණීම සඳහා සුදානම් වීමට සැලකිය යුතු කාලයක් ගත වන වත්කමකි. අනෙකුත් ණය ගැනීමේ පිරිවැය ඒවා සිදුවන කාලපරිච්ඡේදයේ ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශයේ හඳුනාගෙන ඇත.

3.14 ආදායම් බදු

GRI 207-1,207-2,207-3,207-4,3-3

3.14.1 වත්මන් බදු

'ආදායම් බදු වියදම්' පිළිබඳ විස්තර මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල 308 පිටුවේ සටහන 17 හි දක්වා ඇත. ඒ අනුව, 2022 අංක 45 දරන දේශීය ආදායම් (සංශෝධන) පනතට අනුව 30% ක ආදායම් බදු අනුපාතය යොදන ලදී.

GRI 207-1,207-2,207-3,207-4,3-3

3.15 බෝග රක්ෂණ බද්ද (CIL)

2013 අංක 12 දරන මුදල් පනතේ 14 වැනි වගන්තියේ විධිවිධාන අනුව, 2013 අප්‍රේල් 1 වන දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි බෝග රක්ෂණ බද්ද හඳුන්වා දෙන ලද අතර එය ජාතික රක්ෂණ භාර අරමුදලට ගෙවිය යුතුය. දැනට, බෝග රක්ෂණ බද්ද වශයෙන් ගෙවිය යුත්තේ බදු ගෙවීමෙන් පසු ලාභයෙන් 1%කි.

3.16 මූල්‍ය සේවා මත එකතු කළ අගය මත බද්ද

මූල්‍ය සේවා පිළිබඳ වැට් බද්ද හා සමාජ ආරක්ෂණ දායක බද්ද (කි) පිළිබඳ විස්තර මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ සටහන 16 හි දක්වා ඇත. සමාගමේ මූල්‍ය සේවාවන්ට ආරෝපණය කළ හැකි අගය එකතු කිරීම මත පදනම්ව මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ වැට් බද්ද 18% ක අනුපාතයකින් ගණනය කෙරේ.

3.17 සමාජ ආරක්ෂණ දායක බද්ද (SSCL)

"මූල්‍ය සේවා පිළිබඳ සමාජ ආරක්ෂණ දායක බද්ද" පිළිබඳ විස්තර මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල 307 පිටුවේ සටහන 16 හි දක්වා ඇත. මූල්‍ය සේවාවන්ට ආරෝපණය කළ හැකි අගය එකතු කිරීම මත පදනම්ව 2.5% ක අනුපාතයකින් මූල්‍ය ප්‍රකාශන මත සමාජ ආරක්ෂණ දායක බද්ද ගෙවීමට සමාගම බැඳී සිටී. තවද, සමාගමේ මූල්‍ය නොවන සේවා පිරිවැටුම මත 2.5% ක අනුපාතයකින් පැවතිය යුතුය.

3.18 එකතු කළ අගය මත බද්ද (ස්ම)

2024 ජනවාරි 01 දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි වැට් බදු අනුපාතය 15% සිට 18% දක්වා වැඩි කර ඇත.

4. හිකුත් කර ඇති නමුත් නවමත් ක්‍රියාත්මක නොවන ප්‍රමිතීන්

පහත සඳහන් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති සහ අර්ථකථන ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනය විසින් නිකුත් කරන ලද නමුත් 2024 මාර්තු 31 දින වන තෙක් ක්‍රියාත්මක වී නොතිබේ. ඒ අනුව 2024 මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වර්ෂය සඳහා මූල්‍ය ප්‍රකාශන සැකසීමේදී මෙම ගිණුම් ප්‍රමිතීන් අදාළ කර ගෙන නොමැත. පහත සඳහන් සංශෝධන මගින් අපේක්ෂා කළ හැකි අනාගතයේදී සමාගමේ/සමූහයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට ද්‍රව්‍යමය බලපෑමක් ඇති කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා නොකෙරේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

4.1 IFRS 17 - රක්ෂණ ගිවිසුම්

SLFRS 17 යනු හඳුනා ගැනීම සහ මැනීම, ඉදිරිපත් කිරීම සහ හෙළිදරව් කිරීම ආචරණය වන රක්ෂණ ගිවිසුම් සඳහා වූ පුළුල් නව ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතියකි. SLFRS 17 බලාත්මක කිරීමෙන් පසු, එය IFRS 4 රක්ෂණ ගිවිසුම් (SLFRS 4) ප්‍රතිස්ථාපනය කරනු ඇත. SLFRS 17 සියලුම වර්ගයේ රක්ෂණ ගිවිසුම් (එනම්, ජීවිත, ජීවිත නොවන, සෘජු රක්ෂණ සහ ප්‍රතිරක්ෂණ) අදාළ වන අතර කුමන ආකාරයේ ආයතන විසින් ඒවා නිකුත් කර තිබුණ ද එසේ ම අභිමතවය මත පාදක වූ සහභාගිත්වයන් ඇති නිශ්චිත ඇපකර සහ මූල්‍ය උපකරණ පැවතිය ද මෙය අදාළ වේ. කෙසේවෙතත්, විෂය පථ සම්බන්ධ වාර්තා කිහිපයක් අදාළ වේ.

SLFRS 17 හි සමස්ත අරමුණ වන්නේ රක්ෂණකරුවන්ට වඩාත් ප්‍රයෝජනවත් සහ ස්ථාවර රක්ෂණ ගිවිසුම් සඳහා ගිණුම්කරණ ආකෘතියක් සැපයීමයි.

පෙර පැවති දේශීය ගිණුම්කරණ මූලධර්මයන්හි මුල් යුගයට අයත් ලක්ෂණ සහිත SLFRS 4 හි දක්වා ඇති අවශ්‍යතාවලට ප්‍රතිපක්ෂ ව SLFRS 17 කුළු වඩාත් සම්පූර්ණ රක්ෂණ ගිවිසුම් පිළිබඳ ආකෘතියක් ඉදිරිපත් කෙරෙන අතර අදාළ වන සියලු ගිණුම්කරණ පැතිකඩයන් ආවරණය වෙයි.

SLFRS 17 හි හරය වන්නේ පොදු ආකෘතියක් වන අතර එහි පහත දැක්වෙන කොටස් ඇතුළත් වේ:

- » සෘජු සහභාගිත්ව ලක්ෂණ (විචල්‍ය ගාස්තු ප්‍රවේශය) සහිත ගිවිසුම් සඳහා නිශ්චිත අනුවර්තනයක්.
- » ප්‍රධාන වශයෙන් කෙටි කාලීන කොන්ත්‍රාත්තු සඳහා සරල ප්‍රවේශයක් (වාරික වෙන්කිරීමේ ප්‍රවේශය).

SLFRS 17 2023 ජනවාරි 01 දින හෝ ඉන් පසුව ඇරඹෙන වාර්ෂික වාර්තාකරණ කාලසීමාවන් සඳහා ක්‍රියාත්මක වේ. ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිය - SLFRS 9 "මූල්‍ය උපකරණ" සහ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිය - SLFRS 15 "ගනුදෙනුකරුවන් සමඟ ඇති ගිවිසුම් වෙතින් ලැබෙන ආදායම" යන දෙඅංශ ම ආයතනය විසින් යොදා ගන්නේ නම් කල් තබා සිදු කෙරෙන භාවිතයන් යෙදීමේ හැකියාව ඇති අතර්ඛණී 17 ප්‍රථම වරට භාවිත කළ දිනට හෝ ඉන් පෙර එය සිදු කළ හැකිය.

4.2 වත්මන් හෝ වත්මන් නොවන ලෙස වගකීම් වර්ගීකරණය - බණි 1 වෙත සිදු කරනු ලබන සංශෝධනය

LKAS 1 හි සංශෝධන ගිවිසුම් සමඟ වගකීම් වත්මන් හෝ වත්මන් නොවන ලෙස වර්ගීකරණයට සම්බන්ධ වේ. වෙත සිදු කෙරෙන සංශෝධන ජංගම සහ ජංගම නොවන සම්මුති වශයෙන් වගකීම් වර්ගීකරණය වෙත අදාළ වේ. සංශෝධනයන් මගින් පැහැදිලි වන්නේ කිසියම් වගකීමක් නිරාකරණය කිරීම සම්බන්ධයෙන් ආයතනයට ඇති කල්දැමීමක් සිදු කිරීමට අයිතිය අදාළ වන සම්මුතීන්වලට අනුකූල වීමට යටත් වන්නේ නම් මෙම සම්මුතීන් සම වගකීම් අනුගත නොවන්නේ වුවද වාර්තාකරණ දිනයට පසුදිනයක දී (අනාගත සම්මුති) නම් වගකීම් නිරාකරණය කිරීමේ අයිතිය ආයතන වෙත ලැබේ. මෙම තත්වයන් අදාළ වන්නේ ණය විධිවිධාන වලින් පැන නගින වගකීම් සඳහා පමණි.

4.3 අනාවරණ කිරීම: සැපයුම්කරුගේ මූල්‍ය විධිවිධාන - LKAS 7 සහ SLFRS 7 සඳහා වන සංශෝධන

මෙම සංශෝධණ මගින් සැපයුම්කරුවන්ට අදාළ මූල්‍ය විධි විධාන පිළිබඳ ලක්ෂණ නිරාකරණය වන අතර වගකීම් සහ මූල්‍ය ප්‍රවාහන් වෙත සැපයුම්කරුවන් සම්බන්ධ මූල්‍ය විධි විධාන සිදු කරන බලපෑම සම්බන්ධයෙන් තොරතුරු සැපයීමේ ක්‍රමවේදයක අවශ්‍යතාව ද එමගින් පැහැදිලි කෙරේ. මෙහි දී අදාළ විධිවිධානයන් සම්බන්ධ වගන්ති සහ රෙගුලාසි, වාර්තාකරණ කාල සීමාව ආරම්භයේ සහ අවසානයේ දී ඊට අදාළ වගකීම් සම්බන්ධ ප්‍රමාණාත්මක තොරතුරු මෙන් ම අදාළ විධිවිධානයන් තුළ මුදල් ඉදිරියට රැගෙන යෑමේ දී මුදල් නොවන වෙනස්කම් වර්ග සහ බලපෑම ද ඇතුළත් වේ.

4.4 විකිණීමේ බදු වගකීම සහ කල්බදු ආපසු ගිවිසුම් - SLFRS 16 සඳහා වන සංශෝධනය

SLFRS 16 හි දැක්වෙන කල්බදු සඳහා වන සංශෝධන මගින් විකුණුම් සහ පසුකල්බදු ගනුදෙනුවකදී පැන නගින කල්බදු වගකීම මැනීමේදී විකුණුම්කරු විසින් භාවිතා කරන අවශ්‍යතා නියම කරන අතර විකුණුම්කරු-බදුකරු එය භාවිතය සඳහා තමන් වෙත ඇති අයිතියට අදාළ ව ලාභ හෝ අලාභ කිසිවක් හඳුනාගැනීම සිදු නොකරයි.

විකුණුම්කරු-බදුකරු සම්බන්ධය LKAS 8 ප්‍රකාරව සංශෝධන නැවත සලකා බැලීමේදී මූලික ඉල්ලුම්පත්‍ර දිනට පසුව සිදු කරන ලද විකුණුම් සහ කල්බදු ගනුදෙනු සඳහා අදාළ වේ.

4.5 ජාත්‍යන්තර බදු ප්‍රතිසංස්කරණ - කුළුණු දෙක ආදර්ශ රීතිය - LKAS 12 වෙත සිදු කෙරෙන සංශෝධන

LKAS 12 වෙත සිදු කරන ලද සංශෝධන මගින් LKAS 12 හි අනිවාර්ය වාරිකර්මයක් හඳුන්වා දෙයි. LKAS 12 වෙත සිදු කරන ලද සංශෝධන මින් LKAS 12 වෙත අනිවාර්ය වාරිකර්මයක් හඳුන්වා දෙනු ලැබූ අර කුළුණු දෙක ආදායම් බදු යටතේ වන වත්කම් සහ වගකීම්වලට අදාළ වන කල් දැමූ බදු පිලිගැනීමේ සිට නිරාවරණය කිරීම දක්වා එය අදාළ වේ.

කුළුණු දෙකෙහි ආදායම් බදුවලට අදාළව කල් දැමූ බදු වත්කම් සහ වගකීම් පිළිබඳ තොරතුරු හඳුනා ගැනීම සහ අනාවරණ කිරීම සඳහා වාරිකර්මය යෙදී ඇති බව හෙළිදරව් කිරීමට යන්ත්‍රණයක් අවශ්‍ය වේ.

5. දළ ආදායම

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

ආදායම් හඳුනා ගැනීම සිදු වන්නේ ආර්ථික ප්‍රතිලාභ සමාගම/සමූහය වෙත ගලා ඒම කොතරම් විශ්වසනීයභාවයකින් යුතුව මැනීමට හැකි වන්නේ ද යන්න මත රඳා පවතී. එක් එක් ආදායම් වර්ග සඳහා නිශ්චිත හඳුනාගැනීමේ නිර්ණායක, අදාළ ආදායම් සටහන් යටතේ ලබා දී ඇත.

මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා	පිටු සටහන	අංකය	සමාගම		සමූහය	
			2024 රු.'000	2023 රු.'000	2024 රු.'000	2023 රු.'000
පොලී ආදායම	6.1	298	28,853,306	30,196,588	32,216,697	33,406,918
ශුද්ධ ඉපැයු වාරිකය	7	299	-	-	3,735,325	4,673,853
ගාස්තු සහ කොමිස් ආදායම	8	300	1,544,820	1,265,287	979,395	691,195
මූල්‍ය වත්කම්වල ශුද්ධ ලාභ/(අලාභ) - FVTPL	9	301	135,892	9,143	124,229	4,168
වෙනත් මෙහෙයුම් ආදායම්	10	302	502,606	547,290	497,212	386,511
සම්පූර්ණ			31,036,624	32,018,308	37,552,858	39,162,645

6. ශුද්ධ පොලී ආදායම

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

ක්‍රමක්ෂය කළ පිරිවැයෙන් මනිනු ලබන සියලුම මූල්‍ය උපකරණ සඳහා, පොලී ආදායම හෝ වියදම ඵලදායී පොලී අනුපාතිකය (EIR) ඔස්සේ වාර්තා කෙරේ.

EIR යනු මූල්‍ය උපකරණයන්ගේ අපේක්ෂිත ආයු කාලය තුළ දී හෝ සුදුසු තත්ත්වයන් යටතේ ඊට වඩා කෙටිකාලයක දී මූල්‍ය වත්කම් හෝ මූල්‍ය වගකීම් සම්බන්ධයෙන් ශුද්ධ ඉදිරියට ගෙන යන වටිනාකමට අදාළ ව අනාගත මූල්‍ය ගෙවීම් හෝ ලැබීම් සම්බන්ධ ව සිදු වන සැබෑ වට්ටම්වලට අදාළ අනුපාතයන් වේ. ගණනය කිරීමේ දී මූල්‍ය උපකරණයේ සියලුම ගිවිසුම් කොන්දේසි (උදාහරණයක් ලෙස, පෙරගෙවුම් විකල්ප) සැලකිල්ලට ගන්නා අතර උපකරණයට සෘජුවම ආරෝපණය කළ හැකි සහ EIR හි අනිවාර්ය අංගයක් වන නමුත් අනාගත ණය පාඩු නොවන ඕනෑම ගාස්තු හෝ වර්ධක පිරිවැය ඊට ඇතුළත් වේ.

මුදල් සහ මුදල් සමාන දෑ, බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන සමඟ ඇති ශේෂයන්, ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල් සහ ණය උපකරණ ඇතුළුව ක්‍රමක්ෂණ පිරිවැය (AC) මත මනිනු ලබන මූල්‍ය වත්කම්වල පොලී ආදායම ඵලදායී පොලී අනුපාතයක් භාවිතයෙන් ගණනය කෙරේ.

සමූහය විසින් එහි ගෙවීම් හෝ ලැබීම් පිළිබඳ ඇස්තමේන්තු සංශෝධනය කරන්නේ නම්, ඒ අනුව මූල්‍ය වත්කම් හෝ මූල්‍ය වගකීම්වලට අදාළ ඉදිරියට රැගෙන යන මුදල සකස් කරනු ලැබේ. සකසනු ලැබූ ඉදිරියට රැගෙන යන මුදල ගණනය කරනු ලබන්නේ මුල් ඊෂය අගය මත වන අතර ඉදිරියට ගෙන යන මුදලේ වෙනස මූල්‍ය වගකීම්වලට අදාළ 'පොලී වියදම්' වශයෙන් ද මූල්‍ය වත්කම් සඳහා 'පොලී ආදායම' වශයෙන් වාර්තා කෙරේ.

කෙසේ වෙතත්, එම මුදල් ලැබීම්වල ප්‍රතිසාධනය වැඩි වීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස සමාගම පසුව අනාගත මුදල් ලැබීම් පිළිබඳ ඇස්තමේන්තු වැඩි කරන ප්‍රති වර්ගීකරණය කළ මූල්‍ය වත්කමක් සඳහා, එම වැඩිවීමේ බලපෑම ඇස්තමේන්තුව වෙනස් වූ දින සිට EIR වෙත සිදු කළ ගැලපීමක් ලෙස හඳුනා ගනී. ආදායම හඳුනාගත හැක්කේ ගනුදෙනුව හා සම්බන්ධ ආර්ථික ප්‍රතිලාභ ආයතනය වෙත ගලා ඒමට සම්භාවිතාවක් ඇති විට පමණි. කෙසේ වෙතත් ප්‍රතිසාධනය පිළිබඳ අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති වූ විට, ආදායම් හඳුනා ගැනීම නැවැත්විය යුතුය. SLFRS 9 - "මූල්‍ය උපකරණ" සම්මත කිරීමත් සමඟ පාරිභෝගික පෙරනිම් ලක්ෂ්‍යය (ප්‍රතිසාධනය පිළිබඳ අවිනිශ්චිතතාවය) පසුගිය ණය සඳහා දින 90 දක්වා වෙනස් කර ඇත. ඒ අනුව පොලී ආදායම හඳුනාගත හැක්කේ SLFRS 9 අනුව ගෙවිය යුතු දින 90 දක්වා පමණි.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

6. ශුද්ධ පොලී ආදායම

			සමාගම		සමූහය	
මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා	පිටු		2024	2023	2024	2023
	සටහන	අංකය	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
පොලී ආදායම	6.1	298	28,853,306	30,196,588	32,216,697	33,406,918
පොලී වියදම	6.2	298	17,200,885	18,206,943	18,266,659	19,270,402
ශුද්ධ පොලී ආදායම			11,652,421	11,989,645	13,950,038	14,136,516

6.1 පොලී ආදායම

			සමාගම		සමූහය	
මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා	පිටු		2024	2023	2024	2023
	සටහන	අංකය	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
මුදල් සහ මුදල් සමාන දෑ			532,545	877,597	562,002	884,520
බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතනවල ශේෂය			3,087,990	2,968,570	3,699,208	3,611,575
ණය සහ ලැබිය යුතු දේ	6.1.1	298	21,578,075	23,517,789	23,692,636	25,479,889
ණය උපකරණය - ක්ෂය කළ පිරිවැය			3,654,696	2,832,632	4,262,851	3,430,934
මුළු පොලී ආදායම			28,853,306	30,196,588	32,216,697	33,406,918

6.1.1 පොලී ආදායම - ණය සහ ලැබිය යුතු දෑ

			සමාගම		සමූහය	
මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා			2024	2023	2024	2023
			රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
බදු/ඉපයා ලැබිය මුදල්			11,605,428	11,349,795	11,606,944	11,353,503
කුලී-මිලදී ගැනීම/ ලැබිය යුතු මුදල			1,643	1,119	853,194	758,514
කාලීන ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල්			9,971,004	12,166,876	11,232,498	13,367,873
මුළු පොලී ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල්			21,578,075	23,517,789	23,692,636	25,479,889

6.2 පොලී වියදම්

			සමාගම		සමූහය	
මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා	පිටු		2024	2023	2024	2023
	සටහන	අංකය	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
බැංකු ණය	6.2.1	299	682,321	1,611,082	1,190,871	2,233,489
පාරිභෝගිකයන් සඳහා ඇති ණය	6.2.1	299	15,352,185	14,803,475	15,938,105	15,305,829
නිකුත් කළ ණය සුරැකුම්පත්	6.2.1	299	920,896	1,555,403	917,774	1,539,300
SLFRS 16-වැඩිවන ණය ගැනීමේ පිරිවැය	40	364	245,483	236,983	219,909	191,784
මුළු පොලී වියදම්			17,200,885	18,206,943	18,266,659	19,270,402

6. ශුද්ධ පොලී ආදායම (ඉදිරියට...)

6.2.1 පොලී වියදම් - නිෂ්පාදන අනුව

මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා	පිටු සටහන අංකය	සමාගම		සමූහය	
		2024 රු. '000	2023 රු. '000	2024 රු. '000	2023 රු. '000
බැංකු ණය					
බැංකු අයිරා මත පොලී		1,272	605	129,425	193,068
කෙටි කාලීන ණය සඳහා පොලිය		-	49,260	-	49,260
කාලීන ණය සඳහා පොලී		436,604	954,474	817,001	1,384,418
සුරැකුම්පත් සඳහා පොලිය		244,445	606,743	244,445	606,743
උප එකතුව		682,321	1,611,082	1,190,871	2,233,489
පාරිභෝගිකයන් වෙත ඇති ණය					
තැන්පතු සඳහා පොලී පිරිවැය		15,352,185	14,803,475	15,938,105	15,305,829
උප එකතුව		15,352,185	14,803,475	15,938,105	15,305,829
නිකුත් කරන ලද ණය සුරැකුම්පත්					
ණයකර සඳහා පොලී	37.1 359	920,896	1,555,403	917,774	1,539,300
උප එකතුව		920,896	1,555,403	917,774	1,539,300
බදු වගකීම්					
SLFRS 16-වැඩිවන ණය ගැනීමේ පිරිවැය		245,483	236,983	219,909	191,784
උප එකතුව		245,483	236,983	219,909	191,784
මුළු පොලී වියදම්		17,200,885	18,206,943	18,266,659	19,270,402

7. ශුද්ධ ඉපැයු වාරිකය

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

රක්ෂණ සහ ආයෝජන ගිවිසුම් වල නිෂ්පාදන වර්ගීකරණය

SLFRS 4 - "රක්ෂණ කොන්ත්‍රාත්තූ", රක්ෂණකරු විසින් ලියා ඇති කොන්ත්‍රාත්තූ, මාරු කරන ලද රක්ෂණ අවදානම් මට්ටම අනුව 'රක්ෂණ කොන්ත්‍රාත්තූ' හෝ 'ආයෝජන ගිවිසුම්' ලෙස වර්ගීකරණය කිරීම අවශ්‍ය වේ.

රක්ෂණ ගිවිසුම් යනු පැහැදිලි අවිනිශ්චිත අනාගත සිදුවීමක් (රක්ෂණ සිදුවීම) රක්ෂණ හිමියන්ට අහිතකර ලෙස බලපාන්නේ නම්, රක්ෂණ හිමියන්ට වන්දි ගෙවීමට එකඟ වීමෙන් සමාගම (රක්ෂණකරු) වෙතත් පාර්ශ්වයකින් (රක්ෂණ හිමියන්) සැලකිය යුතු රක්ෂණ අවදානමක් පිළිගෙන ඇති විට ක්‍රියාත්මක වන්නා වූ ගිවිසුම් වේ. රක්ෂණ ගිවිසුම් යනු සමාගම (රක්ෂණකරු) විසින් පැහැදිලි අවිනිශ්චිත අනාගත සිද්ධියක දී (රක්ෂණ සිද්ධිය) අයහපත් බලපෑමක් ඇති විය හැකි බව දැන වෙනත් පාර්ශ්වයක (රක්ෂණහිමියන්) පැහැදිලි රක්ෂණ අවදානමක් පිළිගැනීමයි.

සාමාන්‍ය මාරුකරුගේ පද්ධතියක් ලෙස, රක්ෂණය කර ඇති සිදුවීම සිදු නොවූයේ නම්, ගෙවිය යුතු ප්‍රතිලාභ සමඟ ගෙවන ලද ප්‍රතිලාභ සංසන්දනය කර සමාගමට සැලකිය යුතු රක්ෂණ අවදානමක් තිබේද යන්න තීරණය කරයි. රක්ෂණ ගිවිසුම් මගින් මූල්‍ය අවදානම ද මාරු කළ හැකිය.

ආයෝජන ගිවිසුම් යනු සැලකිය යුතු මූල්‍ය අවදානමක් මාරු කරන කොන්ත්‍රාත්තූ වන අතර ඒවායේ සැලකිය යුතු රක්ෂණ අවදානමක් නොමැත.

මූල්‍ය අවදානම යනු කොන්ත්‍රාත්තූවේ පාර්ශ්වයකට විශේෂිත නොවන මූල්‍යමය නොවන විචල්‍යයක සපයා ඇති නිශ්චිත පොලී අනුපාතයක්, මූල්‍ය උපකරණ මිල, භාණ්ඩ මිල, විදේශ විනිමය අනුපාතිකය, මිල හෝ අනුපාත දර්ශක, ණය ශේෂිත කිරීම හෝ ණය දර්ශක හෝ වෙනත් විචල්‍යයන් එකක් හෝ කිහිපයක සිදු විය හැකි අනාගත වෙනස්කම් තුළින් මතු වන අවදානමක් වේ. කොන්ත්‍රාත්තූවක් රක්ෂණ ගිවිසුමක් ලෙස වර්ගීකරණය කළ පසු, මෙම කාල සීමාව තුළ රක්ෂණ අවදානම සැලකිය යුතු ලෙස අඩු වුවද, සියලු අයිතිවාසිකම් සහ බැඳීම් අවසන් වුවහොත් හෝ කල් ඉකුත් වුවහොත් මිස, එහි ඉතිරි ජීවිත කාලය සඳහා එය රක්ෂණ ගිවිසුමක් ලෙස පවතී. කෙසේ වෙතත්, රක්ෂණ අවදානම සැලකිය යුතු නම්, ආයෝජන ගිවිසුම් ආරම්භයෙන් පසු රක්ෂණ ගිවිසුම් ලෙස නැවත වර්ගීකරණය කළ හැකිය.

පිපල්ස් ඉන්ෂුරන්ස් පී.එල්.සී. (පී.එල්.සී. අනුබද්ධිත ආයතනය) විසින් අලෙවි කරනු ලබන සියලුම නිෂ්පාදන රක්ෂණ ගිවිසුම් වන අතර එබැවින් SLFRS 4 - රක්ෂණ ගිවිසුම් රෙගුලාසි යටතේ රක්ෂණ ගිවිසුම් ලෙස වර්ගීකරණය කර ඇත. මේ අනුව, වාර්තා කරන දිනය වන විට සමාගමට එහි නිෂ්පාදන කළඹ තුළ කිසිදු ආයෝජන ගිවිසුමක් නොමැත.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

දළ කපාහරින ලද වාරිකයේ ආදායම් හඳුනා ගැනීම

දළ කපාහරින ලද වාරිකයේ (GWP) ඔස්සේ නිරූපණය වන්නේ අවදානම් ප්‍රතිරක්ෂණය කිරීම සඳහා සමාගම විසින් අය කරනු ලබන වාරිකය යි. දළ කපාහරින ලද වාරිකය උපවිත පදනම මත ගණනය කෙරේ. දළ කපාහරින ලද වාරිකය ගිණුම්කරණ කාලසීමාව තුළදී එළැඹුණු කොන්ත්‍රාත්තු මගින් සපයන ලද සම්පූර්ණ ආවරණ කාලසීමාව සඳහා ලැබුණු/ලැබිය යුතු මුළු වාරිකවලින් සමන්විත වන අතර ප්‍රතිපත්තිය ආරම්භ කරන දිනයේදී පිළිගනු ලැබේ.

වාරික අනුපාතිකයේ කොටසක් වන වට්ටම්, එනම් හිමිකම් වට්ටම් දළ කපාහරින ලද වාරිකය වෙතින් අඩු නොකෙරේ.

රක්ෂණය - ආදායම් හඳුනාගැනීමේ දළ කපාහරින ලද වාරිකය

ජීවිත රක්ෂණ නොවන දළ කපාහරින ලද වාරිකය ගිණුම්කරණ කාලසීමාව තුළදී එළැඹුණු කොන්ත්‍රාත්තු මගින් නිර්ණය කරනු ලබන මුළු ආවරණ කාලය සඳහා ලැබිය යුතු මුළු වාරිකවලින් සමන්විත වන අතර ප්‍රතිපත්තිය ආරම්භ කරන දිනයේදී පිළිගනු ලැබේ.

ප්‍රතිරක්ෂණ වාරිකය

ජීවිත නොවන ලේඛන ගත දළ ප්‍රතිරක්ෂණ වාරිකය තුළට කාලසීමාවට ඇතුළත් කර ඇති කොන්ත්‍රාත්තු මගින් නිර්ණය කරනු ලබන සම්පූර්ණ ආවරණය සඳහා ගෙවිය යුතු මුළු වාරිකය ඇතුළත් වන අතර ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශය ආරම්භ කරන දිනයේදී පිළිගනු ලැබේ. පූර්ව ගිණුම්කරණ කාලසීමාවන්හිදී ප්‍රතිරක්ෂණ ගිවිසුම් සම්බන්ධයෙන් ගිණුම්කරණ කාලසීමාව තුළ දී ඉස්මතු වන ඕනෑම ගැලපීමක් වාරිකයට ඇතුළත් කරනු ලැබේ.

උපයා නොගත් වාරික සංවිතය

උපයා නොගත් වාරික සංවිතය නියෝජනය කරන්නේ වර්ෂයේ ලේඛනගත කර ඇති නමුත් කල් ඉකුත් නොවූ ආවරණ කාල සීමාවට අදාළ වාරිකයේ කොටසයි. උපයා නොගත් වාරික 365 පදනම මත ගණනය කෙරේ.

	සමාගම		සමූහය	
	2024	2023	2024	2023
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා				
දළ කපාහරින ලද වාරිකය	-	-	5,482,095	5,819,786
අව: ප්‍රතිරක්ෂණකරුවන්ට පැවරූ වාරික	-	-	2,236,515	1,383,534
අඩු: උපයා නොගත් සංවිත වාරිකයේ වෙනස	-	-	(489,745)	(237,601)
මුළු අගය	-	-	3,735,325	4,673,853

8. ගාස්තු සහ කොමිස් ආදායම

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

මූල්‍ය වත්කමක EIR අගයට අනුබද්ධ ගාස්තු හා කොමිස් ආදායම EIR ආගය මැනීමේ දී ප්‍රාග්ධනීකරණය හා අන්තර්ගත කිරීම සිදු කර ඇති අතර උපකරණයේ අපේක්ෂිත ආයු කාලය තුළ ආදායම් ප්‍රකාශනය තුළ පිළිගැනීමට ලක් කර ඇත.

SLFRS 15 අනුව, සමූහය ආදායම් හඳුනාගැනීම සඳහා මූලධර්ම පදනම් කරගත් පියවර පහක ආකෘතියක් අනුගමනය කරයි. ඒ අනුව, ආදායම හඳුනාගනු ලබන්නේ පහත සඳහන් සියලු නිර්ණායක සපුරාලන විට පමණි:

- » කොන්ත්‍රාත්තුවේ පාර්ශ්වයන් කොන්ත්‍රාත්තු අනුමත කර ඇති විට;
- » පැවරිය යුතු භාණ්ඩ හෝ සේවා සම්බන්ධයෙන් එක් එක් පාර්ශ්වයේ අයිතිවාසිකම් සමූහයට හඳුනාගත හැකි විට;
- » පැවරිය යුතු භාණ්ඩ හෝ සේවා සඳහා ගෙවීම් නියමයන් සමූහයට හඳුනාගත හැකි විට;
- » කොන්ත්‍රාත්තුව තුළ වාණිජ වශයෙන් වටිනාකමක් ඇති දෑ ඇති විට;
- » ගනුදෙනුකරු වෙත පැවරෙන භාණ්ඩ හෝ සේවා සඳහා හිලවී කිරීම සඳහා සමූහය විසින් තමන්ට හිමිවන සලකා බැලීම් එකතු කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරන විට.
- » ගාස්තු සහ කොමිස් ආදායම යන සීමාවට අදාළ ව SLFRS 15 සමාගම වෙත බලපැවැත්වෙන විට

	සමාගම		සමූහය	
	2024	2023	2024	2023
මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
සේවා ගාස්තු	424,985	494,523	69,548	107,464
වෙනත් ගාස්තු සහ කොමිස්	1,119,835	770,764	909,847	583,731
මුළු අගය	1,544,820	1,265,287	979,395	691,195

9. මූල්‍ය වත්කම්වල ශුද්ධ ලාභ/(අලාභ) - FVTPL

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

ලාභය හෝ අලාභය තුළින් සාධාරණ අගයේ මූල්‍ය වත්කම් සඳහා උපලබ්ධි වූ සහ උපලබ්ධි වූ සහ උපලබ්ධි නොවූ සාධාරණ අගයේ වෙනස්වීම් ඇතුළුව සාධාරණ අගය තුළ වෙනස්වීම්වලින් ඇතිවන සියලුම ලාභ හෝ අලාභ මෙහි ඇතුළත්ය.

	සමාගම		සමූහය	
	2024	2023	2024	2023
මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
ශුද්ධ ලකුණගත-වෙළඳපොළ (පාඩු)/ලාභ	128,951	9,053	114,938	(6,133)
ශුද්ධ ප්‍රාග්ධන ලාභ	6,941	90	9,291	10,301
මුළු අගය	135,892	9,143	124,229	4,168

10. වෙනත් මෙහෙයුම් ආදායම

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

අනෙකුත් මෙහෙයුම් ආදායම්වලට සමූහයේ සාමාන්‍ය මෙහෙයුම්වලට සෘජුව සම්බන්ධ නොවන වෙනත් මූල්‍යවලින් උපයන ආදායම ඇතුළත් වන අතර මේවා උපචිත පදනම මත හඳුනා ගැනේ.

ලාභාංශ ආදායම

ගෙවීම් ලැබීමේ අයිතිය ස්ථාපිත වූ විට ලාභාංශ ආදායම පිළිගනු ලැබේ.

මෙහෙයුම් කල්බදු ආදායම

මෙහෙයුම් කල්බදු මත පැන නගින ආදායම, දැනට පවතින කල්බදු මත බදු කොන්දේසි මත සරල රේඛීය පදනමක් මත ගිණුම්ගත කර ඇති අතර අනෙකුත් මෙහෙයුම් ආදායම්වල ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශයේ සටහන් කර ඇත.

දේපල, කම්හල් සහ උපකරණ බැහැර කිරීම මත ලාභ හෝ අලාභ

දේපල, කම්හල් සහ උපකරණ බැහැර කිරීමෙන් ලැබෙන ලාභ හෝ අලාභ විකිණීම සිදු වන කාල සීමාව තුළ ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශයේ මුදල් පදනම මත ගිණුම්ගත කෙරේ.

කුලියට ගැනීමේ ආදායම

කුලියට ගත් වාහනයකින් ලැබෙන ආදායම, හිමිකරු සහ කුලීකරු අතර වසර සඳහා ඇති කර ගත් ගිවිසුම මත පදනම්ව ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශයේ හඳුනා ගැනීමට ලක් කෙරේ.

තක්සේරු ආදායම

තක්සේරු ආදායම ඒවා සාක්ෂාත් කර ගත් විට හෝ යථාර්ථවාදී වූ විට හඳුනා ගැනේ.

රක්ෂණ ගාස්තු ආදායම

රක්ෂණ ඔප්පු හිමියන්ගෙන් රක්ෂණ ඔප්පු පරිපාලන සේවා සහ අනෙකුත් කොන්ත්‍රාත් ගාස්තු අය කෙරේ. මෙම ගාස්තු ලැබීමෙන් පසු හෝ ගෙවීමට නියමිතව පවතින තත්ත්වයක් යටතේ ආදායමක් ලෙස පිළිගැනේ.

වෙනත් ආදායම්

වෙනත් ආදායම් උපචිත පදනම මත හඳුනා ගැනේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

	සමාගම		සමූහය	
	2024	2023	2024	2023
මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
දේපල, කම්හල් සහ උපකරණ විකිණීමෙන් ලැබූ ලාභ	111,049	22,189	126,037	22,189
කුලියට ගැනීමේ ආදායම	-	-	-	463
මෙහෙයුම් කල්බදු ආදායම	-	-	-	7,366
ආයෝජන දේපල වලින් ලැබූ කුලී ආදායම	-	-	81,846	78,392
ලාභාංශ ආදායම - FVOCI	1,422	4,487	1,422	4,487
- අනුබද්ධ ආයතන	373,334	513,828	-	-
- FVTPL	2,516	2,527	8,350	2,527
ආයෝජන දේපලවල ලාභය/(අලාභය)	10,504	-	105,195	94,692
තක්සේරු ආදායම	-	-	56,682	55,363
රක්ෂණ ගාස්තු ආදායම	-	-	87,335	82,590
වෙනත් ආදායම්	3,781	4,259	30,345	38,442
එකතුව	502,606	547,290	497,212	386,511

11. ණය සහ ලැබිය යුතු දේ සහ අනෙකුත් පාඩු සඳහා හානිවිමේ ගාස්තු

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

සමාගම සහ සමූහය විසින් තක්සේරු කරන ලද ණය සහ ලැබිය යුතු ප්‍රතිපාදනවල අපගමන ප්‍රතිපාදනවල වෙනස්කම් හඳුනා ගනු ලබන්නේ SLFRS 9 - මූල්‍ය උපකරණ අනුව යි. සමාගම සහ සමූහය විසින් අනුගමනය කරන ලද ක්‍රමවේදය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන සඳහා 324 පිටුවේ සටහන 25 හි පැහැදිලි කර ඇත.

කපා හැරීම් ඇතුළු ඇප බැහැර කිරීමේ පාඩුව

ආපසු අයකර ගැනීමේ යථාවත් අපේක්ෂාවක් නොමැති විට, ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල් (සහ අදාළ අපහායන දීමනා ගිණුම්) සාමාන්‍යයෙන් අර්ධ වශයෙන් හෝ සම්පූර්ණයෙන් කපා හරිනු ලැබේ. ඇපකරයන් යථාවත් වී ඇති විට දී ණය සහ ලැබිය යුතු දෑ සුරක්ෂිත කර ඇති විට මෙය සිදු වේ.

කපා හරින ලද ණය සහ බැහැර කිරීමේ පාඩු ආපසු අයකර ගැනීම

කපා හරින ලද ණය සහ බැහැර කිරීමේ පාඩු ආපසු අයකර ගැනීම මුදල් පදනම මත පිළිගනු ලැබේ.

	සටහන	පිටු අංකය	සමාගම		සමූහය	
			2024	2023	2024	2023
මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා			රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
පුද්ගල අපහායනය	11.3/11.4	304	114,912	490,044	41,704	490,044
සාමූහික අපහායනය	11.3/11.4	304	(1,669,381)	31,642	(1,784,977)	213,684
ලැබිය යුතු වෙනත් දෑ මත පාඩු			(121)	-	(8,234)	(43,760)
කපා හැරීම් ඇතුළු ඇපකර බැහැර කිරීමේ පාඩුව			463,002	96,679	463,002	96,679
කපා හැරී ණය / බැහැර කිරීමේ පාඩු අයකර ගැනීම			(64,188)	(49,880)	(65,699)	(52,685)
මුළු අගය	11.1/11.2	303	(1,155,776)	568,485	(1,354,204)	703,962

11. ණය සහ ලැබිය යුතු දේ සහ අනෙකුත් පාඩු සඳහා හානිවිමේ ගාස්තු (ඉදිරියට...)

11.1 ණය සහ අනෙකුත් පාඩු සඳහා අපහායන ගාස්තු/(ආපසු හැරවීම) - සමාගම

මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා	2024			
	බැහැර කිරීමේ අලාභ / කපා හැරීම් (ඉදිරි ප්‍රතිසාධන) රු. '000	අය කිරීම රු. '000	(ප්‍රතිවර්තන) රු. '000	ඉදිරි වටිනාකම රු. '000
බදු/ලැබිය යුතු ඉජාරා	364,140	561,926	(1,616,235)	(690,169)
කුලී-මිලදී ගැනීම/ ලැබිය යුතු මුද්‍රාඛා	(5,135)	4,582	(11,149)	(11,702)
කාලීන ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල්	39,809	870,241	(1,363,834)	(453,784)
වෙනත් ලැබිය යුතු දේ	(121)	-	-	(121)
මුළු අගය	398,814	1,436,749	(2,991,339)	(1,155,776)

මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා	2023			
	බැහැර කිරීමේ අලාභ / කපා හැරීම් (ඉදිරි ප්‍රතිසාධන) රු. '000	අය කිරීම රු. '000	(ප්‍රතිවර්තන) රු. '000	ඉදිරි වටිනාකම රු. '000
බදු/ලැබිය යුතු ඉජාරා	46,181	1,280,342	(1,457,062)	(130,539)
කුලී-මිලදී ගැනීම/ ලැබිය යුතු මුද්‍රාඛා	(6,795)	7,442	(9,307)	(8,660)
කාලීන ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල්	7,413	2,101,526	(1,401,255)	707,684
වෙනත් ලැබිය යුතු දේ	-	-	-	-
මුළු අගය	46,799	3,389,310	(2,867,624)	568,485

11.2 ණය සහ අනෙකුත් පාඩු සඳහා අපහායන ගාස්තු/(ආපසු හැරවීම) - සමූහය

මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා	2024			
	බැහැර කිරීමේ අලාභ / කපා හැරීම් (ඉදිරි ප්‍රතිසාධන) රු. '000	අය කිරීම රු. '000	(ප්‍රතිවර්තන) රු. '000	ඉදිරි වටිනාකම රු. '000
බදු/ලැබිය යුතු ඉජාරා	362,629	561,926	(1,616,235)	(691,680)
කුලී-මිලදී ගැනීම/ ලැබිය යුතු මුද්‍රාඛා	(5,135)	4,582	(59,080)	(59,633)
කාලීන ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල්	39,809	615,455	(1,249,921)	(594,657)
වෙනත් ලැබිය යුතු දේ	(8,234)	-	-	(8,234)
මුළු අගය	389,069	1,181,963	(2,925,236)	(1,354,204)

මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා	2023			
	බැහැර කිරීමේ අලාභ / කපා හැරීම් (ඉදිරි ප්‍රතිසාධන) රු. '000	අය කිරීම රු. '000	(ප්‍රතිවර්තන) රු. '000	ඉදිරි වටිනාකම රු. '000
බදු/ලැබිය යුතු ඉජාරා	46,181	1,280,342	(1,457,062)	(130,539)
කුලී-මිලදී ගැනීම/ ලැබිය යුතු මුද්‍රාඛා	(6,795)	7,441	(153,797)	(153,151)
කාලීන ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල්	4,608	2,428,059	(1,401,255)	1,031,412
වෙනත් ලැබිය යුතු දේ	-	(43,760)	-	(43,760)
මුළු අගය	43,994	3,672,082	(3,012,114)	703,962

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

11.3 ආදායම් ප්‍රකාශයට හානි කිරීමේ ගාස්තුව - සමාගම

මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා	2024			
	අදියර 1 රු. '000	අදියර 2 රු. '000	අදියර 3 රු. '000	මුළු අගය රු. '000
ක්‍රමකේෂය පිරිවැය මත මූල්‍ය වත්කම් - ණය සහ අත්තිකාරම්				
- පුද්ගල අපහායන	-	27,335	87,577	114,912
- සාමූහික අපහායන	(593,483)	(609,876)	(466,022)	(1,669,381)
මුළු අගය	(593,483)	(582,541)	(378,445)	(1,554,469)

මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා	2023			
	අදියර 1 Rs. '000	අදියර 2 Rs. '000	අදියර 3 Rs. '000	මුළු අගය Rs. '000
ක්‍රමකේෂය පිරිවැය මත මූල්‍ය වත්කම් - ණය සහ අත්තිකාරම්				
- පුද්ගල අපහායන	-	-	490,044	490,044
- සාමූහික අපහායන	(429,686)	(67,893)	529,221	31,642
මුළු අගය	(429,686)	(67,893)	1,019,265	521,686

11.4 ආදායම් ප්‍රකාශයට හානි කිරීමේ ගාස්තුව - සමූහය

මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා	2024			
	අදියර 1 Rs. '000	අදියර 2 Rs. '000	අදියර 3 Rs. '000	මුළු අගය Rs. '000
ක්‍රමකේෂය පිරිවැය මත මූල්‍ය වත්කම් - ණය සහ අත්තිකාරම්				
- පුද්ගල අපහායන	-	-	41,704	41,704
- සාමූහික අපහායන	(591,263)	(719,810)	(473,904)	(1,784,977)
මුළු අගය	(591,263)	(719,810)	(432,200)	(1,743,273)

මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා	2023			
	අදියර 1 Rs. '000	අදියර 2 Rs. '000	අදියර 3 Rs. '000	මුළු අගය Rs. '000
ක්‍රමකේෂය පිරිවැය මත මූල්‍ය වත්කම් - ණය සහ අත්තිකාරම්				
- පුද්ගල අපහායන	-	-	490,044	490,044
- සාමූහික අපහායන	(454,680)	117,728	550,636	213,684
මුළු අගය	(454,680)	117,728	1,040,680	703,728

12. පුද්ගල වියදම්

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

පුද්ගල වියදම්වලට වැටුප්, ප්‍රසාද දීමනා, පර්යන්ත ප්‍රතිලාභ ගාස්තු සහ අනෙකුත් අදාළ වියදම් ඇතුළත් වේ. ප්‍රසාද දීමනා සඳහා වන විධි විධාන හඳුනා ගනු ලැබෙන්නේ ආර්ථික ප්‍රතිලාභ සහ සම්පත් පිටතට ගලා යෑම වගකීම් නිරවුල් කිරීම සඳහා අවශ්‍ය වන අතර එවැනි වගකීම් සම්බන්ධයෙන් විශ්වසනීය තක්සේරුවක් ගැනීමට හැකි වන විට දී ය.

අදාළ ප්‍රඥප්ති සහ රෙගුලාසිවලට අනුකූලව සේවක අර්ථසාධක අරමුදල (EPF) සහ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ භාර අරමුදල (ETF) සඳහා සේවකයින් සුදුසුකම් ලබයි. ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිය - LKAS 19 - සේවක ප්‍රතිලාභ අනුව පාරිතෝෂික වගකීම් සඳහා සිදු කරන ලද සත්‍ය තක්සේරුවක් මත පදනම්ව ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශයේ විශ්‍රාම ප්‍රතිලාභ වගකීම හඳුනාගෙන ඇත.

මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා	පිටු සටහන	අංකය	සමාගම		සමූහය	
			2024	2023	2024	2023
			රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
පාරිතෝෂික			3,816,895	4,071,654	4,985,581	5,221,557
සේවක ප්‍රතිලාභ - අර්ථ දක්වා ඇති දායකත්ව සැලසුම් - EPF			204,678	208,985	269,510	270,711
සේවක ප්‍රතිලාභ - අර්ථ දක්වා ඇති දායකත්ව සැලසුම් - ETF			51,169	52,237	65,208	65,149
සේවක ප්‍රතිලාභ - විශ්‍රාම ප්‍රතිලාභ වගකීම - පාරිතෝෂිකය	43	367	175,370	155,670	221,361	174,517
මුළු අගය			4,248,112	4,488,546	5,541,660	5,731,934

13. ක්ෂයවීම් සහ ක්‍රමක්ෂය කිරීම්

ක්ෂය වීම්

ක්ෂය වීම් ගණනය කරනු ලබන්නේ ඇස්තමේන්තුගත අවශේෂ අගයන් සඳහා දේපොළ, කම්හල් සහ උපකරණවල පිරිවැය කප්පාදුව පිණිස වන අතර මෙහි දී ඇස්තමේන්තුගත ප්‍රයෝජනවත් ආයුකාලය සඳහා වන සරල රේඛීය ක්‍රමය අනුගමනය කෙරේ. එය ආදායම් ප්‍රකාශනයේ හඳුනා ගැනීමට ලක් ව තිබේ. සිත්තක්කර ඉඩම් ක්ෂය නොවේ. භාවිතයේ අයිතිය වත්කම් වත්කම්වල ප්‍රයෝජනවත් ආයු කාලයට වඩා ක්ෂය වේ. කෙසේ වෙතත්, කල්බදු කාලය අවසන් වන විට සමූහයට හිමිකාරීත්වය ලැබෙනු ඇති බවට සාධාරණ සහතිකයක් නොමැති නම්, ඇස්තමේන්තුගත ජර්යෝජනවත් ආයු කාලය සහ කල්බදු කොන්දේසි කෙටි කාලයකදී වත්කම් ක්ෂය වේ. වත්කම්වල ප්‍රයෝජනවත් ආයුකාලය මත පදනම් ව වත්කම් භාවිත කිරීමේ අයිතිය ක්ෂය වීම ගණනය කෙරේ. කෙසේ වෙතත්, කල්බදු කාලය අවසන් වන විට සමූහයට හිමිකාරීත්වය ලැබෙනු ඇති බවට සාධාරණ සහතිකයක් නොමැති නම්, ඇස්තමේන්තුගත ජර්යෝජනවත් ආයු කාලය සහ කල්බදු කොන්දේසි යන්නෙන් කෙටි කාලය මත වත්කම් ක්ෂය වේ.

ඇස්තමේන්තුගත ප්‍රයෝජනවත් ආයු කාලය පහත පරිදි වේ

වත්කම් පන්තිය	% වසරකට	කාල සීමාව
සිත්තක්කර ගොඩනැගිලි	2	අවුරුදු 50 යි
කල්බදු දේපල වැඩිදියුණු කිරීම	25	අවුරුදු 4 යි
මෝටර් වාහන	12.5 - 20	අවුරුදු 5-8
පරිගණක දෘඩාංග	20	අවුරුදු 5 යි
කාර්යාල උපකරණ	10 - 20	අවුරුදු 5-10
ගෘහ භාණ්ඩ සහ උපාංග	20	අවුරුදු 5 යි

ඉහත ගාස්තු සියලුම කණ්ඩායම් ආයතන විසින් අධීක්ෂණයට භාජිත කරයි. ක්ෂයවීම් අනුපාත දේපල, කම්හල් සහ උපකරණ යන අයිතමවල එක් එක් සැලකිය යුතු කොටස සඳහා වෙන වෙනම තීරණය කරනු ලබන අතර ඒවා කළමනාකාරීත්වය අපේක්ෂා කරන පරිදි අදාළ ස්ථානයේ සහ හොඳ තත්ත්වයේ ආදී වශයෙන් භාවිතයේ ඇති විට ක්ෂය වීමට පටන් ගන්නා බව පිළිගැනේ.

වත්කම් ක්ෂය වීම අත්හිටුවනු ලබන්නේ වත්කම විකිණීමට තබා ඇති හෝ වත්කම හඳුනා නොගත් දිනය ලෙස වර්ගීකරණය කළ දිනයකට පෙරය. ක්ෂයවීම් ක්‍රම, ප්‍රයෝජනවත් ජීවිත කාලය සහ අවශේෂ අගයන් එක් එක් වාර්තාකරණ දිනයේදී නැවත තක්සේරු කර සුදුසු ආකාරවලින් සකස් කරනු ලැබේ.

දේපොළ, කම්හල් සහ උපකරණ සම්බන්ධයෙන් වන සියලුම පන්තීන් ඉදිරියට ගෙන යනු ලබන මූල්‍ය වටිනාකම් හා සබැඳිව අගයනු ලබන අතර ආරම්භයේ දී වසර අවසානයේ දී සමුච්චිත ක්ෂයවීමක් සහිත ව මෙය සිදු වේ. පිටුව 349හි සටහන 32 යටතේ මෙය දැක්වේ.

වත්කම් භාවිත කිරීමේ අයිතිය ක්‍රමක්ෂය වීම

භාවිතා කිරීමේ අයිතිය ක්‍රමිකව ක්ෂය වේ. ක්ෂය වීම වත්කමේ ප්‍රයෝජනවත් ආයු කාලය සහ කල්බදු කාල සීමාව ඉක්මවා ඇත.

අස්පෘශ්‍ය වත්කම් ක්‍රමක්ෂය කිරීම

අස්පෘශ්‍ය වත්කම් පහත සඳහන් මිල ගණන් යටතේ භාවිතය සඳහා ලබා ගත හැකි දින සිට එහි ඇස්තමේන්තුගත ප්‍රයෝජනවත් ආර්ථික ආයුකාලය මත ලිඛිත පිරිවැය ඔස්සේ සරල රේඛීය ක්‍රමය භාවිතා කර ක්‍රමක්ෂය කරනු ලැබේ.

වත්කම් පන්තිය	% වසරකට	කාල සීමාව
පරිගණක මෘදුකාංග	20	අවුරුදු 5 යි

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

සීමිත ආයු කාලයක් සහිත අස්පාශ්‍ය වත්කම්වල අවිනිශ්චිත ශේෂයන් වාර්ෂිකව අපහායන සඳහා සමාලෝචනය කරනු ලබන අතර, අලාභනාති සඳහා ඇඟවීමක් ඇති සෑම අවස්ථාවකම සහ ඒවා අපේක්ෂිත අනාගත ප්‍රතිලාභවලින් නැවත අයකර ගැනීමට නොහැකි වන තරමට ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශයේ හඳුනා ගෙන ඇති විට දී එය සිදු කෙරේ.

අස්පාශ්‍ය වත්කම්වල සියලුම පන්ති සහ වසර ආරම්භයේ දී සහ අවසානයේ දී ඉදිරියට රැගෙන යන මුදල් සම්බන්ධයෙන් ප්‍රතිසන්ධානය සහ සමුච්චිත ක්‍රමක්ෂය යටතේ 353 පිටුවේ සටහන 33 හි දක්වා ඇත.

මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා	පිටු සටහන	අංකය	සමාගම		සමූහය	
			2024	2023	2024	2023
			රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
දේපල, කම්හල් සහ උපකරණ ක්ෂය වීම	32	349	159,024	165,015	262,934	284,076
භාවිතා කිරීමේ අයිතිය වත්කම් ක්ෂය වීම	33	353	502,481	523,101	332,642	361,012
අස්පාශ්‍ය වත්කම් ක්‍රමක්ෂ කිරීම	34	354	8,431	10,456	18,292	15,045
මුළු අගය			669,936	698,572	613,868	660,133

14. ප්‍රතිලාභ හිමිකම් සහ ප්‍රතිරක්ෂණ වියදම්

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

ජීවිත නොවන රක්ෂණ සඳහා වන දළ හිමිකම් තුළට වාර්තා වූව ද නොවූව ද වසරක් තුළ සිදු වන සියලුම හිමිකම් පැමිණ ඇතුළත් වන අතර ට සම්බන්ධිත බාහිර හිමිකම්වලට අදාළ සෘජු මෙහෙයුම් ගාස්තු සහ හිමිකම් නිරාකරණ ගාස්තු මෙන් ම ගැලවීම් වටිනාකම් සඳහා වන අඩු කිරීම සහ වෙනත් ප්‍රතිසාධනයන් සහ පසුගිය වසරෙන් පැන නගින හිමිකම් සඳහා සිදු කරන ලද වෙනස්කම් ඇතුළත් වේ.

තනි හිමිකම් ගොනු සමාලෝචනය කිරීම සහ හිමිකම් පියවීමේ අවසාන පිරිවැයේ වෙනස්කම් ඇස්තමේන්තු කිරීම මගින් හිඟ හිමිකම් තක්සේරු කරනු ලැබේ.

සෘජු රක්ෂණ ව්‍යාපාර සම්බන්ධයෙන් හිමිකම් වියදම් සහ හිඟ හිමිකම් සඳහා වගකීම් පිළිගනු ලැබේ. වාර්තා කරන ලද නමුත් තවමත් ගෙවා නැති, දරන ලද නමුත් වාර්තා නොකළ හිමිකම් (ඒර්භසා) සහ එම හිමිකම් පියවීම සඳහා අපේක්ෂිත සෘජු හා වක්‍ර පිරිවැයවගකීම් මගින් ආවරණය කරයි. ඒර්භසා සම්බන්ධ විධිවිධාන, අතීත අත්දැකීම් සහ ප්‍රවණතා මත පදනම්ව අනාගත වගකීම් පිළිබඳ වඩාත් යථාර්ථවාදී තක්සේරුවක් සහතික කිරීම සඳහා කාර්තුමය පදනමක් මත සත්‍ය වශයෙන්ම අගය කරනු ලැබේ.

දැනට පවතින තොරතුරු මත හිමිකම් සඳහා විධිවිධාන සාධාරණ ලෙස ප්‍රකාශ කර ඇති බව අධ්‍යක්ෂවරුන් සලකන අතර, පසුකාලීන තොරතුරු සහ සිදුවීම්වල ප්‍රතිඵලයක් ලෙස අවසාන වගකීම් වෙනස් වේ. මෙය සපයා ඇති ප්‍රමාණයන්ට ගැලපීමකට හේතු විය හැක. එවැනි මුදල් එම කාලසීමාව සඳහා වන මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් පිළිබිඹු වේ. භාවිතා කරන ක්‍රම සහ ඇස්තමේන්තු නීතිපතා සමාලෝචනය කෙරේ.

ප්‍රතිරක්ෂණ හිමිකම් හඳුනාගැනීම

අදාළ කොන්ත්‍රාත්තුවේ නියමයන්ට අනුව අදාළ දළ රක්ෂණ හිමිකම් පිළිගත් විට ප්‍රතිරක්ෂණ හිමිකම් හඳුනා ගැනේ.

උපකල්පනය කරන ලද ප්‍රතිරක්ෂණය සඳහා වන හිමිකම්, ප්‍රතිරක්ෂණ ව්‍යාපාරයේ නිෂ්පාදන වර්ගීකරණය සැලකිල්ලට ගනිමින්, ප්‍රතිරක්ෂණය සෘජු ව්‍යාපාරයක් ලෙස සලකනු ලැබුවහොත්, ආදායම් හෝ වියදම් ලෙස හඳුනා ගැනේ

මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා	සමාගම		සමූහය	
	2024	2023	2024	2023
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
ශුද්ධ ජේරකලාභ සහ හිමිකම්	-	-	2,501,723	2,790,316
ප්‍රතිරක්ෂණ සහ ශුද්ධ අත්පත් කර ගැනීමේ පිරිවැය	-	-	166,475	461,355
මුළු අගය	-	-	2,668,198	3,251,671

15. අනෙකුත් මෙහෙයුම් වියදම්

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

වෙනත් මෙහෙයුම් වියදම් ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශයේ හඳුනාගෙන ඇත්තේ දරන ලද පිරිවැය සහ නිශ්චිත ආදායම් අයිතම ඉපයීම අතර සෘජු සම්බන්ධයක් මත ය. ව්‍යාපාරය පවත්වාගෙන යාමේදී සහ දේපල, කම්හල් සහ උපකරණ කාර්යක්ෂමව පවත්වාගෙන යාමේදී දරන ලද සියලුම වියදම් වර්ෂයට අදාළ ව ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශය වෙත අය කර ඇත.

අධ්‍යක්ෂවරුන්ගේ දීමනා

අධ්‍යක්ෂවරුන්ගේ දීමනා යටතට විධායක නොවන අධ්‍යක්ෂවරුන්ට ගෙවන ගාස්තු ඇතුළත් වේ.

බෝග රක්ෂණ බද්ද (CIL)

2013 අංක 12 දරන මුදල් පනතේ 14 වැනි වගන්තියේ විධිවිධාන අනුව, 2013 අප්‍රේල් 1 වන දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි බෝග රක්ෂණ බද්ද හඳුන්වා දී ඇති අතර එය ජාතික රක්ෂණ භාර අරමුදලට ගෙවිය යුතුය. දැනට, බෝග රක්ෂණ බද්ද ගෙවිය යුත්තේ බදු ගෙවීමෙන් පසු ලාභයෙන් 1%කි.

	සමාගම		සමූහය	
	2024 රු. '000	2023 රු. '000	2024 රු. '000	2023 රු. '000
මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා				
අධ්‍යක්ෂවරුන්ගේ දීමනා	18,727	5,726	37,865	14,794
විගණකවරුන්ගේ වේතන	7,032	7,032	14,959	14,630
විගණකයින් සඳහා විගණන නොවන ගාස්තු	1,351	1,406	1,466	1,406
වෘත්තීය ගාස්තු	108,084	37,658	123,231	41,813
වෙළඳ දැන්වීම් වියදම්	56,582	39,529	107,460	75,804
නීතිමය ගාස්තු	9,594	7,529	17,587	15,492
තැන්පතු රක්ෂණ වාරිකය	134,224	147,584	134,224	147,584
බෝග රක්ෂණ බද්ද	35,911	37,689	35,911	37,689
ආයෝජන දේපල වලින් පැන නගින මෙහෙයුම් වියදම්	-	-	18,186	9,700
කාර්යාල පරිපාලනය සහ ස්ථාපිත වියදම්	2,405,106	1,798,385	2,900,139	2,181,848
මුළු අගය	2,776,611	2,082,538	3,391,028	2,540,760

16. මූල්‍ය සේවා මත වැට් බද්ද

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

මූල්‍ය සේවා මත වැට් බද්ද

මූල්‍ය සේවා මත වැට් බද්ද ගණනය කරනු ලබන්නේ 2002 අංක 14 දරන එකතු කළ අගය මත බදු (වැට්) පනතට සහ ඊට පසුව සිදු කරන ලද සංශෝධනවලට අනුවය. මූල්‍ය සේවා මත වැට් බද්ද ගණනය කිරීම සඳහා අගය පදනම ගණනය කරනු ලබන්නේ දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් නියම කරන ලද අනුපාත මත ගණනය කරන ලද ආර්ථික ක්ෂයවීම් ආදායම් බදු සහ ගෙවිය යුතු වැටුප්වලට පෙර ගිණුම් ලාභයට ගැලපීමෙන් ය. ගෙවිය යුතු වැටුප්වලට මුදල් ප්‍රතිලාභ, පර්යන්ත ප්‍රතිලාභ ඇතුළුව මුදල් නොවන ප්‍රතිලාභ ඇතුළත් වේ. වත්මන් මූල්‍ය වර්ෂය සඳහා යොදන මූල්‍ය සේවා අනුපාතය මත වැට් බද්ද 18% (2022/2023-18%) වේ.

මූල්‍ය සේවා මත සමාජ ආරක්ෂණ දායකත්ව බද්ද

2022 අංක 25 දරන සමාජ ආරක්ෂණ දායකත්ව බදු පනතේ (කළ පනත) දෙවන උපලේඛනයේ දක්වා ඇති වගකීම් පිරිවැටුම මත, මූල්‍ය සේවා සැපයීමේ ව්‍යාපාරය කරගෙන යන ඕනෑම පුද්ගලයෙකු විසින් සමාජ ආරක්ෂණ දායකත්ව බද්ද (SSCL) ගෙවිය යුතුය. 2.5% ක අනුපාතය යටතේ 2022 ඔක්තෝබර් 01 දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි, මූල්‍ය සේවා මත සමාජ ආරක්ෂණ දායකත්ව බද්ද ආරෝපණය කළ අගය එකතු කිරීම අනුව 100% ක් ලෙස ගෙවිය යුතුය. 2002 අංක 14 දරන එකතු කළ අගය මත බදු පනතේ III A පරිච්ඡේදයේ දක්වා ඇති ආරෝපණය කළ හැකි ක්‍රමය යොදා ගනිමින් සමාජ ආරක්ෂණ දායකත්ව බද්ද ගෙවීම සඳහා මූල්‍ය සේවාවන් මත කටයුතු කළ යුතුය.

	සමාගම		සමූහය	
	2024 රු. '000	2023 රු. '000	2024 රු. '000	2023 රු. '000
මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා				
මූල්‍ය සේවා මත වැට් බද්ද	1,691,301	1,526,568	1,758,576	1,565,971
මුළු සේවා පිළිබඳ SSCL	229,623	104,900	237,849	107,609
මුළු අගය	1,920,924	1,631,468	1,996,425	1,673,580

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

17. ආදායම් බදු විශදම්

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

“ආදායම් බදු” පිළිබඳ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිය - බණ්ඩ 12 මගින් නියම කර ඇති පරිදි බදු විශදම්වල ප්‍රධාන කොටස්, එලදායී බදු අනුපාත සහ බදු වලට පෙර ලාභය සහ බදු විශදම් අතර ප්‍රතිසන්ධානයක් මෙම සටහනට ඇතුළත් වේ. “ආදායම් බදු” පිළිබඳ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිය - LKAS 12 අනුව, බදු විශදම් යනු වත්මන් සහ විලම්බිත බදු සම්බන්ධයෙන් කාලසීමාවක් සඳහා ලාභ හෝ අලාභ නිර්ණය කිරීමේදී ඇතුළත් කර ඇති සමස්ත මුදලයි.

වත්මන් බදු

වත්මන් වසර සහ පෙර වසර සඳහා ජංගම බදු වත්කම් සහ වගකීම් නිර්ණය කරනු ලබන්නේ බදු ආයතන වෙත ගෙවීමට නියමිත මුදල හෝ එම ආයතන මගින් අය කර ගැනීමට අපේක්ෂිත මුදල අනුවයි.

ගෙවීමට අදාළ මුදල් ප්‍රමාණ නිර්ණය කිරීම සඳහා බලපානු ලබන්නේ වාර්තා කරන දිනය වන විට බලාත්මක කර ඇති හෝ සාධාරණ වශයෙන් බලාත්මක කර ඇති බදු අනුපාත සහ බදු නීති වේ. සියයට 30ක සංශෝධිත ආදායම් බදු අනුපාතය සහ වෙනත් සංශෝධනයන් 2022 අංක 45 දරන දේශීය ආදායම් (සංශෝධිත) පනතට අනුව භාවිත වී ඇති අතර 2022/2023 තක්සේරු වසරේ දෙවැනි හය මාසය සඳහා ආදායම් බදු වගකීම් ගණනය කිරීම සඳහා එය භාවිත වී ඇත.

2023/24 වර්ෂයේ වර්ෂය තුළ ආදායම් බදු ගණනය කිරීමේදී 30% ආදායම් බදු අනුපාතයක් ද යොදන ලදී.

අධිභාර බද්ද

2022 අංක 14 දරන අධිභාර බදු පනතට අනුව, 2020/21 තක්සේරු වර්ෂයට අදාළව රුපියල් මිලියන 7,788.66 ක බදු අය කළ හැකි ආදායමෙන් රුපියල් මිලියන 1,947.16 ක අධිභාර බද්දක් කරා සමාගම බැඳී සිටී. එකී පනතට අනුව, අධිභාර බද්ද 2020 ජනවාරි 01 වැනි දින ආරම්භ කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල විශදමක් ලෙස සලකනු ලැබේ. පනත ශ්‍රී ලංකාවේ අවශ්‍යතා අභිබවා යන බැවින්

ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිය, ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනය විසින් නිකුත් කරන ලද අධිභාර බදු සඳහා ගිණුම්කරණය පිළිබඳ විසින් නිර්දේශිත පරිදි අධිභාර බදු විශදම ගිණුම්ගත කර ඇත. ඒ අනුව, 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වූ වසර තුළදී, සමාගම විසින් අධිභාර බද්ද සඳහා වන සම්පූර්ණ වගකීම 2022 අප්‍රේල් 01 දිනට ආරම්භක රඳවා ගත් ඉපැයීම්වලට ගැලපීමක් ලෙස හඳුනාගෙන ඇත.

පනත ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතියට අවශ්‍යතා අභිබවා යන බැවින්, අධිභාර බදු විශදම ගිණුම්කරණය විසින් නිර්දේශ කර ඇති පරිදි ගිණුම්ගත කර ඇත. ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනය විසින් නිකුත් කරන ලද අධිභාර බදු සඳහා ගිණුම්කරණය පිළිබඳ විකල්ප විසදුම් ප්‍රකාශය (SoAT) අනුව, 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වූ වසර තුළදී, සමාගම විසින් අධිභාර බද්ද සඳහා වන සම්පූර්ණ වගකීම 2022 අප්‍රේල් 01 දිනට ආරම්භක රඳවා ගත් ඉපැයීම්වලට ගැලපීමක් ලෙස හඳුනාගෙන ඇත.

සමාගම	පිටු		ජංගම බදු අනුපාතය	
	සටහන	අංකය	2024	2023
පිපල්ස් ලීසිං ඇන්ඩ් ෆිනෑන්ස් පී.එල්.සී.			30%	24%-30%
පිපල්ස් ලීසිං ෆීල්ඩ් මැනේජ්මන්ට් ලිමිටඩ්			30%	24%-30%
පිපල්ස් මයික්‍රො කොමර්ස් ලිමිටඩ්			30%	24%-30%
පිපල්ස් ඉන්ෂුරන්ස් පී.එල්.සී.	17.1	308	30%	24%-30%
පිපල්ස් ලීසිං ප්‍රොපර්ටි ඩිවලොප්මන්ට් ලිමිටඩ්	17.2	309	20%-30%	20%-30%
පිපල්ස් ලීසිං හැව්ලොක් ප්‍රොපර්ටිස් ලිමිටඩ්	17.3	309	10%	10%
එලොයන්ස් ෆිනෑන්ස් පී.එල්.සී.	17.4	309	40%	40%

17.1 පිපල්ස් ඉන්ෂුරන්ස් පී.එල්.සී.

වත්මන් බද්ද යනු වාර්තා කරන දිනයේ පනවන ලද හෝ සැලකිය යුතු ලෙස පනවන ලද බදු අනුපාතිකය සහ පෙර වසරට අදාළව ගෙවිය යුතු බදු සඳහා යම් ගැලපීමක් භාවිතා කරමින් වර්ෂය සඳහා බදු අය කළ හැකි ආදායම මත ගෙවිය යුතු අපේක්ෂිත බද්දයි. බදුකරණය සඳහා ප්‍රතිපාදන පදනම් වන්නේ 2017 අංක 24 දරන දේශීය ආදායම් පනතේ විධිවිධාන අනුව බදු අරමුණු සඳහා සකස් කරන ලද වර්ෂය සඳහා වන ලාභය මතය.

වත්මන් ආදායම් බදු වත්කම් සහ වගකීම්වලට පෙර කාලසීමාවට අදාළව ගෙවිය යුතු හෝ අයකරගත හැකි යැයි අපේක්ෂා කරන බදු ගැලපීම් ද ඇතුළත් වේ. අදාළ බදු රෙගුලාසි අර්ථ නිරූපණයට යටත් වන විට බදු වාර්තාවල සැලකීමට ලක් වන අවස්ථා කළමනාකරණය විසින් වරින් වර ඇගයීමට ලක් කරන අතර සුදුසු අවස්ථාවලදී ප්‍රතිපාදන ලබා දීම සිදු කරයි. ආදායම් බදු සඳහා සියයට 24ක අනුපාතයක් පැනවීම තුළින් 2022/2023 තක්සේරු වර්ෂයේ පළමු මාස හය සඳහා සමාගම වගකීමෙන් බැඳෙයි. සංශෝධිත ආදායම් බදු අනුපාතය වන සියයට 30 සහ 2022 අංක 45 දරන දේශීය ආදායම් (සංශෝධිත) පනත අනුව නිර්ණය වන වෙනත් සංශෝධනයන් 2022/2023 තක්සේරු වසරේ දෙවැනි මාස හයක කාලය තුළ සමාගමේ ආදායම් බදු වගකීම යටතේ සැලකීමට ලක්වේ.

17. ආදායම් බදු වියදම් (ඉදිරියට...)

17.2 පීපල්ස් ලීසිං ප්‍රොපටි ඩිවලොප්මන්ට් ලිමිටඩ්

2008 වසරේ දෙසැම්බර් මස 03 වැනි දින පීපල්ස් ලීසිං හැව්ලොක් ප්‍රොපර්ටීස් සමාගම සහ ආයෝජන මණ්ඩලය අතර ඇති කර ගත් ගිවිසුම අනුව ඕග්‍ර සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියක් පිහිටුවීම සහ පවත්වා ගෙන යෑමේ දී ආදායම් බදු පැනවීම, ගෙවීම සහ අය කර ගැනීම සම්බන්ධයෙන් වන දේශීය ආදායම් පන. වසර 5ක් දක්වා බලනොපැවැත්වෙන අතර සමාගම ආදායම් ලැබීම ආරම්භ කරන හෝ එහි වාණිජ මෙහෙයුම් ආරම්භ කර වසර දෙකක් ගත වීමට පෙර හෝ යන දෙකෙන් පළමුව පැමිණෙන්න අනුව බලාත්මක වනු ඇත. බදු නිදහස් කිරීමේ කාල සීමාවේ අවසන් දිනයට පසුව වහාම වසර 2 ක කාලයක් සඳහා 10% සහනදායී බදු අනුපාතයක් සහ 10% සහනදායී බදු කාලය අවසන් වූ පසු 20% සහනදායී බදු අනුපාතයක් සඳහා සමාගම සුදුසුකම් ලබයි. කිසිදු ආයෝජන මණ්ඩල ආදායමක් සාමාන්‍ය අනුපාතය වන සියයට 30ට අයත් නොවේ.

17.3 පීපල්ස් ලීසිං හැව්ලොක් ප්‍රොපර්ටීස් ලිමිටඩ්

2010 වසරේ දෙසැම්බර් මස 16 වැනි දින පීපල්ස් ලීසිං හැව්ලොක් ප්‍රොපර්ටීස් සමාගම සහ ආයෝජන මණ්ඩලය අතර ඇති කර ගත් ගිවිසුම අනුව ඕග්‍ර සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියක් පිහිටුවීම සහ පවත්වා ගෙන යෑමේ දී ආදායම් බදු පැනවීම, ගෙවීම සහ අය කර ගැනීම සම්බන්ධයෙන් වන දේශීය ආදායම් පන. වසර 5ක් දක්වා බලනොපැවැත්වෙන අතර සමාගම ආදායම් ලැබීම ආරම්භ කරන හෝ එහි වාණිජ මෙහෙයුම් ආරම්භ කර වසර දෙකක් ගත වීමට පෙර හෝ යන දෙකෙන් පළමුව පැමිණෙන්න අනුව බලාත්මක වනු ඇත. බදු සහන කාලය අවසන් වූ දිනයේ සිට වසර දෙකක් යන තුරු සියයට 10 බදු සහනයක් සඳහා සමාගම සුදුසුකම් ලබන අතර සියයට සහන බදු කාලය අවසන් වීමෙන් පසු සියයට 20ක සහන බදු අනුපාතයක් ගිම් වේ.

17.4 ඵලායන්ස් ෆිනෑන්ස් පී.එල්.සී.

1984 බණ්ලාදේශ ආදායම් බදු ආඥාපනත, සහ ඊට කරන ලද සංශෝධනවලට අනුව, Alliance Finance PLC සඳහා අදාළ බදු අනුපාතය 40% කි.

17.5 ආදායම් බදු වියදම්

මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා	පිටු අංකය	සමාගම		සමූහය		
		2024	2023	2024	2023	
	සටහන	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	
ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශය						
වත්මන් ආදායම් බදු අය කිරීම	17.6	310	1,377,756	1,471,393	1,731,114	2,132,725
වසර සඳහා කල් දැමූ බද්ද (ආපසු හැරවීම)/ගාස්තු	44	369	457,679	(147,275)	500,679	(244,223)
ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශයේ හඳුනාගෙන ඇති ආදායම් බදු වියදම්			1,835,435	1,324,118	2,231,793	1,888,502
විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශය						
වසර සඳහා කල් දැමූ බදු ගාස්තු/(ආපසු හැරවීම)	44	369	58,832	(41,460)	89,805	(54,418)
විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශයේ ආදායම් බදු අයකිරීම/(ප්‍රතිවර්තනය) හඳුනාගෙන ඇත			58,832	(41,460)	89,805	(54,418)
ඵලදායී බදු අනුපාතය (කල් දැමූ බද්ද හැර)			25.63%	33.89%	26.93%	40.01%
ඵලදායී බදු අනුපාතය			34.14%	30.50%	34.71%	35.43%

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

17. ආදායම් බදු වියදම් (ඉදිරියට...)

17.6 ගිණුම්කරණ ලාභය සහ බදු අය කළ හැකි ආදායම ප්‍රතිසන්ධානය කිරීම

මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා	පිටු සටහන අංකය	සමාගම		සමූහය	
		2024 රු. '000	2023 රු. '000	2024 රු. '000	2023 රු. '000
ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශය අනුව ලාභය		5,375,932	4,341,756	6,429,224	5,330,203
එකතු: අනුමත කළ නොහැකි වියදම්		1,302,721	3,216,890	1,478,041	4,159,442
එකතු: අයකරගත හැකි බදු ප්‍රාග්ධන		165,688	817,039	165,688	817,039
අඩු: අවසර ලත් වියදම්		1,380,520	2,709,307	2,013,309	2,859,307
අඩු: නිදහස් කළ හැකි / ඉඩ දිය හැකි ආදායම		377,272	319,717	839,391	402,401
සංස්ථාපිත ආදායම		5,086,549	5,346,661	5,220,253	7,044,976
අඩු: වර්ෂය තුළ භාවිතා කළ බදු අලාභය	17.7 310	-	-	-	-
තක්සේරු කළ හැකි ආදායම		5,086,549	5,346,661	5,220,253	7,044,976
බදු අය කළ හැකි ආදායම		5,086,549	5,346,661	5,220,253	7,044,976
සංස්ථාපිත ආදායම මත ආදායම් බදු වියදම්	17.8 310	1,525,924	1,471,393	1,876,053	2,132,725
(අධි) / ප්‍රතිපාදන යටතේ - පෙර වසර		(148,168)	-	(144,939)	-
වර්ෂය සඳහා ලාභ මත වත්මන් බද්ද		1,377,756	1,471,393	1,731,114	2,132,725
වර්ෂය සඳහා විලම්බිත බද්ද අය කිරීම/(ආපසු හැරවීම)	44 369	457,679	(147,275)	500,679	(244,223)
වර්ෂය සඳහා බදු වියදම්		1,835,435	1,324,118	2,231,793	1,888,502

17.7 වසර තුළ ඉදිරියට ගෙන ආ හා භාවිත කරන ලද බදු පාඩු

මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා	සමාගම		සමූහය	
	2024 රු. '000	2023 රු. '000	2024 රු. '000	2023 රු. '000
ඉදිරියට ගෙනා බදු පාඩු	-	-	67,971	67,971
වර්ෂය තුළ භාවිත කළ බදු පාඩු	-	-	-	-
ප්‍රයෝජනයට ගෙන ඉදිරියට ගෙන නොයන බදු පාඩු	-	-	67,971	67,971

17.8 ව්‍යවස්ථාපිත ආදායමේ ආදායම් බදු වියදම්

මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා	සමාගම		සමූහය	
	2024 රු. '000	2023 රු. '000	2024 රු. '000	2023 රු. '000
පීපල්ස් ලීසිං ඇන්ඩ් ෆිනෑන්ස් පී.එල්.සී.	1,525,924	1,471,393	1,525,924	1,471,393
පීපල්ස් ලීසිං ෆීල්ඩ් මැනේජ්මන්ට් ලිමිටඩ්	-	-	14,548	20,363
පීපල්ස් මයික්‍රො කොමර්ස් ලිමිටඩ්	-	-	34,868	28,333
පීපල්ස් ඉන්ෂුරන්ස් පී.එල්.සී.	-	-	227,776	458,219
පීපල්ස් ලීසිං ප්‍රොපර්ටි ඩිවලොප්මන්ට් ලිමිටඩ්	-	-	32,716	36,096
එලායන්ස් ෆිනෑන්ස් පී.එල්.සී.	-	-	40,221	118,321
එලදායී අනුපාතයට මුළු ආදායම් බද්ද	1,525,924	1,471,393	1,876,053	2,132,725

17. ආදායම් බදු විශදුම් (ඉදිරියට...)

17.9 වර්ෂය තුළ ගෙවූ බදුවල සාරාංශය

මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා	සමාගම		සමූහය	
	2024 රු. '000	2023 රු. '000	2024 රු. '000	2023 රු. '000
සෘජු බදු				
ආදායම් බදු	1,836,478	2,309,372	2,142,485	2,619,752
මූල්‍ය සේවා මත එකතු කළ අගය මත බද්ද	1,750,444	1,629,017	1,805,240	1,668,229
මූල්‍ය සේවා පිළිබඳ SSCL බද්ද	228,534	77,808	236,760	79,857
බෝග රක්ෂණ බද්ද	29,752	39,637	33,791	47,817
අධිකාර බද්ද	-	1,947,167	-	2,493,093
සම්පූර්ණ සෘජු බදු	3,845,208	6,003,001	4,218,276	6,908,748
වක්‍ර බදු (එකතු කර ගෙවන ලද)				
එකතු කළ අගය මත බද්ද	290,857	138,697	1,074,467	736,548
වෙනත් ආදායම් පදනම මත SSCL බද්ද	33,416	11,060	202,158	78,479
මුද්දර ගාස්තු	296,808	141,341	305,308	149,012
ලාභාංශ සහ පොලී මත රඳවා ගැනීමේ බද්ද	920,867	100,781	971,089	105,142
PAYE/APIIT	311,661	87,568	341,058	95,828
සම්පූර්ණ වක්‍ර බදු	1,853,609	479,447	2,894,080	1,165,009
මුදල් වර්ෂය තුළ ගෙවූ මුළු බදු	5,698,817	6,482,448	7,108,317	8,073,757

18. සාමාන්‍ය කොටසකට මූලික / විසිරුණු ඉපැයීම් (EPS)

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

කොටසකට මූලික ඉපැයීම ගණනය කරනු ලබන්නේ සමාගමේ සාමාන්‍ය කොටස් හිමියන්ට ආරෝපණය කළ හැකි ලාභය හෝ අලාභය එම කාල සීමාව තුළ ඉතිරිව ඇති සාමාන්‍ය කොටස්වල බර කළ සාමාන්‍ය සංඛ්‍යාවෙන් බෙදීමෙනි. විසිරුණු EPS අගය මනිනු ලබන්නේ සාමාන්‍ය කොටස් හිමියන්ට ආරෝපණය කළ යුතු ලාභ හෝ අලාභ සිරුරු කිරීමෙන් වන අතර සාමාන්‍ය කොටස්හි සාමාන්‍ය අගය විසිරීම සඳහා සාමාන්‍ය කොටස්වල ඉතිරි සංඛ්‍යාවට සාපේක්ෂ වශයෙන් ගණනය කිරීමෙනි.

ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිය - LKAS 33 - කොටසකට ඉපැයීම් අනුව, කොටසකට මූලික ඉපැයීම් ගණනය කරනු ලබන්නේ, දෙමාපිය කොටස් හිමියන්ට ආරෝපණය කළ හැකි වර්ෂය සඳහා වන ශුද්ධ ලාභය වසර තුළ පවතින සාමාන්‍ය කොටස්වල බර කළ සාමාන්‍ය සංඛ්‍යාවෙන් බෙදීමෙනි.

මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා	සමාගම		සමූහය	
	2024 රු. '000	2023 රු. '000	2024 රු. '000	2023 රු. '000
කොටස් හිමියන්ට ආරෝපණය කළ හැකි ලාභය (රු.)	3,540,498,468	3,017,638,245	3,994,916,903	3,507,013,959
2024 මාර්තු 31 දිනට සාමාන්‍ය කොටස් ගණන (නැවත 2023)	2,154,375,750	2,154,375,750	2,154,375,750	2,154,375,750
සාමාන්‍ය කොටසකට මූලික/ තනුක ඉපැයීම් (රු.)	1.64	1.40	1.85	1.63

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

19. සාමාන්‍ය කොටසකට ලාභාංශ

	සමාගම	
	2024	2023
මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා		
ගෙවන ලද මුදල් ලාභාංශ (රු.'000)	1,429,319	-
ස්ක්‍රීප් ලාභාංශ ගෙවීම (රු.'000)	1,429,319	943,598
ගෙවූ සම්පූර්ණ ලාභාංශ (රු.'000)	2,858,638	943,598
සාමාන්‍ය කොටසකට ලාභාංශ (රු.)	1.40	0.50

20. මිනුම් පදනම අනුව මූල්‍ය උපකරණ විශ්ලේෂණය

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

මූල්‍ය උපකරණ අඛණ්ඩ පදනමක් මත සාධාරණ වටිනාකමකින් හෝ ක්‍රමක්ෂය කළ පිරිවැයකින් මනිනු ලැබේ. සැලකිය යුතු ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල සාරාංශය එක් එක් මූල්‍ය උපකරණ කාණ්ඩය මනිනු ලබන ආකාරය සහ සාධාරණ වටිනාකම් ලාභ සහ අලාභ ඇතුළු ආදායම් සහ වියදම් හඳුනා ගන්නා ආකාරය විස්තර කරයි. ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිය - SLFRS 9 හි අර්ථ දැක්වූ ඇති ප්‍රවර්ගය අනුව මූල්‍ය තත්ත්වය ප්‍රකාශයේ ශීර්ෂය යටතේ 'මූල්‍ය උපකරණ' : හඳුනා ගැනීම සහ මැනීම් අනුව පහත වගුව මගින් මූල්‍ය උපකරණ ඉදිරියට රැගෙන යන ප්‍රමාණයන් විශ්ලේෂණය කරයි.

20.1 සමාගම

2024 මාර්තු 31 වන විට	පිටු		සාධාරණ වටිනාකමකින් පිළිගත් මූල්‍ය උපකරණ ලාභය හෝ අලාභය හරහා (FVTPL) රු. '000	ක්‍රමක්ෂ මිලට මූල්‍ය උපකරණ (AC) රු. '000	අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම හරහා සාධාරණ වටිනාකමක් ඇති මූල්‍ය උපකරණ (FVOCI) රු. '000	සමස්ත අගය රු. '000
	සටහන	අංකය				
වත්කම්						
මුදල් සහ මුදල් සමාන මුදල්	22	321	-	9,728,132	-	9,728,132
බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන තුළ ඇති ශේෂය	23	322	-	14,288,282	-	14,288,282
මූල්‍ය වත්කම් - ලාභය හෝ අලාභය හරහා සාධාරණ වටිනාකමක් යටතේ	24	322	1,339,867	-	-	1,339,867
ණය සහ ලැබිය යුතු දේ-උත්පාදනය කළ පිරිවැය	25	324	-	103,650,453	-	103,650,453
මූල්‍ය වත්කම් - වෙනත් විස්තීරණ ආදායමක් හරහා සාධාරණ වටිනාකමක් අනුව	27	341	-	-	1,158,669	1,158,669
ණය උපකරණ ක්‍රමක්‍රම කළ මුදලට සාපේක්ෂව	28	342	-	18,372,055	-	18,372,055
වෙනත් මූල්‍ය වත්කම්	31	347	-	69,989	-	69,989
මුළු මූල්‍ය වත්කම්			1,339,867	146,108,911	1,158,669	148,607,447
වගකීම්						
බැංකු ණය	35	356	-	2,263,494	-	2,263,494
පාරිභෝගික ණය	36	358	-	97,437,726	-	97,437,726
නිකුත් කරන ලද ණය සුරැකුම්පත්	37	359	-	11,032,248	-	11,032,248
වෙනත් මූල්‍ය වගකීම්	38	361	-	3,188,693	-	3,188,693
බදු වගකීම්	40	364	-	1,636,537	-	1,636,537
මුළු මූල්‍ය වගකීම්				115,558,698		115,558,698

20. මිනුම් පදනම අනුව මූල්‍ය උපකරණ විශ්ලේෂණය (ඉදිරියට...)

20.2 සමාගම

2024 මාර්තු 31 වන විට		පිටු		සාධාරණ වටිනාකමකින් පිළිගත් මූල්‍ය උපකරණ ලාභය හෝ අලාභය හරහා (FVTPL)	ක්‍රමික මිලට මූල්‍ය උපකරණ (AC)	අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම හරහා සාධාරණ වටිනාකමක් ඇති මූල්‍ය උපකරණ (FVOCI)	සමස්ත අගය
	සටහන	අංකය	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
වත්කම්							
මුදල් සහ මුදල් සමාන දෑ	22	321	-	5,844,798	-	-	5,844,798
බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන තුළ ඇති ශේෂය	23	322	-	29,839,914	-	-	29,839,914
මූල්‍ය වත්කම් - ලාභය හෝ අලාභය හරහා ලැබෙන සාධාරණ වටිනාකම	24	322	203,975	-	-	-	203,975
ණය සහ ලැබිය යුතු දේ-උත්පාදනය කළ පිරිවැය	25	324	-	114,277,945	-	-	114,277,945
මූල්‍ය වත්කම් - වෙනත් විස්තීරණ ආදායම් හරහා ලැබෙන සාධාරණ වටිනාකම	27	341	-	-	944,653	-	944,653
ක්‍රමිකමය කළ පිරිවැය යටතේ ණය උපකරණ	28	342	-	10,903,577	-	-	10,903,577
වෙනත් මූල්‍ය වත්කම්	31	347	-	100,306	-	-	100,306
මුළු මූල්‍ය වත්කම්			203,975	160,966,540	944,653	162,115,168	

වගකීම්

බැංකු ණය	35	356	-	7,724,671	-	-	7,724,671
පාරිභෝගිකයන් සඳහා ඇති ණය	36	358	-	100,935,114	-	-	100,935,114
නිකුත් කරන ලද සුරැකුම්පත්	37	359	-	16,706,049	-	-	16,706,049
වෙනත් මුල්‍ය වගකීම්	38	361	-	1,457,388	-	-	1,457,388
බඳු වගකීම	40	364	-	1,753,723	-	-	1,753,723
සම්පූර්ණ මූල්‍ය වගකීම්			-	128,576,945	-	-	128,576,945

20.3 සමූහය

2024 මාර්තු 31 වන විට		පිටු		සාධාරණ වටිනාකමකින් පිළිගත් මූල්‍ය උපකරණ ලාභය හෝ අලාභය හරහා (FVTPL)	ක්‍රමික මිලට මූල්‍ය උපකරණ (AC)	අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම හරහා සාධාරණ වටිනාකමක් ඇති මූල්‍ය උපකරණ (FVOCI)	සමස්ත අගය
	සටහන	අංකය	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
වත්කම්							
මුදල් සහ මුදල් සමාන දෑ	22	321	-	10,636,505	-	-	10,636,505
බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන තුළ ඇති ශේෂය	23	322	-	17,562,955	-	-	17,562,955
මූල්‍ය වත්කම් - ලාභය හෝ අලාභය හරහා ලැබෙන සාධාරණ වටිනාකම	24	322	1,451,613	-	-	-	1,451,613
ණය සහ ලැබිය යුතු දේ-උත්පාදනය කළ පිරිවැය	25	324	-	116,919,950	-	-	116,919,950
ගෙවිය යුතු රක්ෂණ වගකීම් සහ ප්‍රතිරක්ෂණ	26	340	-	1,586,697	-	-	1,586,697
මූල්‍ය වත්කම් - වෙනත් විස්තීරණ ආදායම් හරහා ලැබෙන සාධාරණ වටිනාකම	27	341	-	-	1,720,475	-	1,720,475
ක්‍රමිකමය කළ පිරිවැය යටතේ ණය උපකරණ	28	342	-	23,826,514	-	-	23,826,514
මුළු මූල්‍ය වත්කම්			1,451,613	170,532,621	1,720,475	173,704,709	

වගකීම්

බැංකු ණය	35	356	-	7,181,365	-	-	7,181,365
පාරිභෝගිකයන් වෙත ඇති ණය	36	358	-	103,843,054	-	-	103,843,054
නිකුත් කරන ලද ණය සුරැකුම්පත්	37	359	-	11,032,248	-	-	11,032,248
වෙනත් මූල්‍ය වගකීම්	38	361	-	3,926,092	-	-	3,926,092
ගෙවිය යුතු රක්ෂණ වගකීම් සහ ප්‍රතිරක්ෂණ	39	362	-	5,508,693	-	-	5,508,693
බඳු වගකීම	40	364	-	1,554,027	-	-	1,554,027
මුළු මූල්‍ය වගකීම්			-	133,045,479	-	-	133,045,479

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

20.4 සමූහය

2024 මාර්තු 31 වන විට	පිටු අංකය		සාධාරණ වටිනාකමකින් පිළිගත් මූල්‍ය උපකරණ ලාභය හෝ අලාභය හරහා (FVTPL)	ක්‍රමකේෂ මිලට මූල්‍ය උපකරණ (AC)	අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම හරහා සාධාරණ වටිනාකමක් ඇති මූල්‍ය උපකරණ (FVOCI)	සමස්ත අගය
	සටහන	අංකය	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
වත්කම්						
මුදල් සහ මුදල් සමාන දෑ	22	321	-	6,316,003	-	6,316,003
බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන තුළ ඇති ශේෂය	23	322	-	34,224,917	-	34,224,917
මූල්‍ය වත්කම් - ලාභය හෝ අලාභය හරහා ලැබෙන සාධාරණ වටිනාකම	24	322	345,093	-	-	345,093
ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල් - ක්‍රමකේෂ කළ පිරිවැය	25	324	-	125,377,904	-	125,377,904
රක්ෂණ සහ ප්‍රතිරක්ෂණ ලැබිය යුතු මුදල්	26	340	-	1,498,065	-	1,498,065
මූල්‍ය වත්කම් - වෙනත් විස්තීරණ ආදායමක් හරහා ලැබෙන සාධාරණ වටිනාකම	27	341	-	-	1,372,962	1,372,962
ක්‍රමකේෂ කළ පිරිවැය යටතේ ණය උපකරණ	28	342	-	15,859,672	-	15,859,672
මුළු මුද්‍රය වත්කම්			345,093	183,276,561	1,372,962	184,994,616
වගකීම්						
බැංකු ණය	35	356	-	11,068,522	-	11,068,522
පාරිභෝගිකයන් වෙත ඇති ණය	36	358	-	107,979,956	-	107,979,956
නිකුත් කළ ණය සුරැකුම්පත්	37	359	-	16,564,956	-	16,564,956
වෙනත් මුද්‍රය වගකීම්	38	361	-	1,709,574	-	1,709,574
බදු වගකීම	40	364	-	1,477,875	-	1,477,875
ගෙවිය යුතු රක්ෂණ වගකීම් සහ ප්‍රතිරක්ෂණ	39	362	-	5,206,622	-	5,206,622
සම්පූර්ණ මුද්‍රය වගකීම්			-	144,007,505	-	144,007,505

21. වත්කම් සහ වගකීම්වල සාධාරණ වටිනාකම

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

පහත දැක්වෙන්නේ තක්සේරු ශිල්පීය ක්‍රම භාවිතයෙන් සාධාරණ වටිනාකමකින් වාර්තා කරන මූල්‍ය සහ මූල්‍ය නොවන වත්කම් සහ වගකීම් සඳහා සාධාරණ වටිනාකම් තීරණය කරන ආකාරය පිළිබඳ විස්තරයකි. යම් උපකරණ හෝ සාධන පත්‍ර වෙළෙඳපොළ සහභාගීකරුවෙකු තක්සේරු කිරීමේ දී සමූහයේ/සමාගමේ උපකල්පනයන් ඇගයීම ද මීට ඇතුළත් වේ.

21.1 සාධාරණ වටිනාකම සහ සාධාරණ වටිනාකම් ධුරාවලිය තීරණය කිරීම

තක්සේරු තාක්ෂණය මගින් මූල්‍ය උපකරණවල සාධාරණ වටිනාකම තීරණය කිරීම සහ හෙළිදරව් කිරීම සඳහා සමූහය පහත ධුරාවලිය භාවිතා කරයි:

- 1 මට්ටම: සමාන වත්කම් හෝ වගකීම් සඳහා සක්‍රීය වෙළෙඳපොළේ උද්ධෘත (ගැලපීම නොකළ) මිල ගණන්
- 2 මට්ටම: වාර්තාගත සාධාරණ අගයට සැලකිය යුතු බලපෑමක් ඇති කරන සියලුම යෙදවුම් සෘජුව හෝ වක්‍රව නිරීක්ෂණය කළ හැකි වෙනත් ශිල්පීය ක්‍රම
- 3 මට්ටම: නිරීක්ෂණය කළ හැකි වෙළෙඳපොළ දත්ත මත පදනම් ව වාර්තා කරණ ලද සාධාරණ වටිනාකම කෙරෙහි සැලකිය යුතු බලපෑමක් එල්ල කරන ආදානයන් භාවිත කරන ශිල්පීය ක්‍රම

21.2 මූල්‍ය වත්කම් - අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම හරහා ලැබෙන සාධාරණ වටිනාකම

මූල්‍ය වත්කම් - තක්සේරු ක්‍රම හෝ මිලකරණ ආකෘතීන් භාවිතයෙන් අගය කරන ලද අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම හරහා ලැබෙන සාධාරණ වටිනාකම මූලික වශයෙන් උපුටා දක්වන ලද ආයෝජන සුරැකුම්පත් වලින් සමන්විත වේ. මෙම උද්ධෘත ආයෝජන සුරැකුම්පත් අගය කරනු ලබන්නේ එක් එක් සුරැකුම්පත්වල ක්‍රියාකාරී වෙළෙඳපොළ උද්ධෘත වෙළෙඳපල මිල භාවිතා කරමිනි.

21.3 මූල්‍ය වත්කම් - ලාභ හෝ අලාභ හරහා ලැබෙන සාධාරණ වටිනාකම

මූල්‍ය වත්කම් - ලාභ හෝ අලාභ ඔස්සේ සාධාරණ වටිනාකම තක්සේරු කිරීමේ තක්සේරු තාක්ෂණයන් මූලික වශයෙන් උද්ධෘත ආයෝජනවලින් සමන්විත වේ. මෙම උද්ධෘත වත්කම් අගය කරනු ලබන්නේ එක් එක් සුරැකුම්පත් හි සක්‍රීය වෙළෙඳපොළ තත්ත්වයන් යටතේ වන උද්ධෘත වෙළෙඳපොළ මිලගණන් යටතේයි.

21. වත්කම් සහ වගකීම්වල සාධාරණ වටිනාකම (ඉදිරියට...)

21.4 ක්‍රමකිප්පන මිලකට ගෙන යන මූල්‍ය වත්කම් සහ වගකීම්

ස්ථාවර අනුපාත මූල්‍ය වත්කම් හා වගකීම්හි සාධාරණ වටිනාකම සකස් කරනු ලබන්නේ ක්‍රමකිප්පන කළ පිරිවැයක් යටතේ වන අතර වටිටම් රන ලද මූල්‍ය ගලනයක් යටතේ තක්සේරු කරනු ලැබේ. මෙම ප්‍රවේශය මගින් සමාන මූල්‍ය උපකරණයන් සඳහා වත්මන් වෙළෙඳපොළ පොලී අනුපාත ක්‍රියාවට නැංවෙන අතර එය සාධාරණ වටිනාකම මැනීමේ සැලකිය යුතු අතිරික්ෂිත ආදානයක් ලෙස ක්‍රියාත්මක වෙයි. සාධාරණ වටිනාකම් ධුරාවලියේ 3 මට්ටම යටතේ එබැවින් එය ස්ථානගත කෙරේ.

21.5 දේපල, පිරිසක සහ උපකරණ සාධාරණ වටිනාකමින් අනාවරණ කිරීම

සිත්තක්කර ඉඩම් සහ ගොඩනැගිලි නැවත තක්සේරු කළ ප්‍රමාණයට හෙළිදරව් කරනු ලබන අතර, ප්‍රති ඇගයීම් දිනයේදී ඒවායේ සාධාරණ වටිනාකම වන්නේ, පසුව සමුච්චිත ක්ෂයවීම් සහ සමුච්චිත අලාභ හානි අඩු වීමෙනි.

21.6 තක්සේරු ආකෘතිය

බාහිරින් උපුටා දක්වන ලද මිල ගණන් හෝ නිරීක්ෂණය කළ හැකි මිල ආදාන ආකෘති වෙත යොමු කිරීමෙන් සාධාරණ අගයන් තීරණය කරනු ලබන සියලුම මූල්‍ය උපකරණ සඳහා ස්වාධීන මිල තීරණය කිරීම හෝ වලංගු කිරීම ලබා ගනී. අක්‍රීය වෙළෙඳපොළක, වෙළඳාම් කරන ලද මිලක් සෘජුව නිරීක්ෂණය කළ නොහැක. මෙම තත්ත්වයන් තුළ, වඩාත් අදාළ සහ විශ්වාසදායක යැයි සැලකෙන තොරතුරු සඳහා වැඩි බරක් ලබා දෙමින්, මූල්‍ය උපකරණයේ සාධාරණ වටිනාකම වලංගු කිරීම සඳහා සමාගම විකල්ප වෙළඳපල තොරතුරු භාවිතා කරයි.

තක්සේරු රාමුව

වෙළඳ සහ ආයෝජන මෙහෙයුම්වල සාධාරණ වටිනාකම් සහ අනෙකුත් සියලුම සැලකිය යුතු වත්කම් සහ වගකීම් මැනීම සම්බන්ධයෙන් සමාගමට ස්ථාපිත පාලන රාමුවක් ඇත. විශේෂිත පාලනයන් ඇතුළත් වේ;

- » නිරීක්ෂණය කළ හැකි වෙළඳපල දත්තවලට සාපේක්ෂව සාධාරණ අගයන් මැනීම කාලානුරූපව (දිනපතා, මාසික හෝ කාර්තුවය) සමාලෝචනය කිරීම.
- » වෙළඳපල තත්ත්වයන්, සැලකිය යුතු විනිශ්චයන් සහ උපකල්පනවල වෙනස්වීම් වලට එරෙහිව සාධාරණ අගය මැනීමේ ආකෘති කාලානුරූපව (අවම වශයෙන් වාර්ෂිකව) සමාලෝචනය කිරීම.

පහත වගුවේ දැක්වෙන්නේ සාධාරණ වටිනාකම් ධුරාවලියේ මට්ටම අනුව සාධාරණ වටිනාකමින් වාර්තා කර ඇති/අනාවරණ කර ඇති වත්කම් සහ වගකීම් විශ්ලේෂණයකි:

2024 මාර්තු 31	පිටු		තක්සේරු	මට්ටම 1	මට්ටම 2	මට්ටම 3	මුළු අගය
සමාගම	සටහන	අංකය	දිනය	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
මූල්‍ය වත්කම්							
මූල්‍ය වත්කම් - වෙනත් විස්තීරණ ආදායමක් හරහා ලැබුණු සාධාරණ වටිනාකම							
උපුටා ගත් ආයෝජන	27	341	31.03.2024	234,492	-	-	234,492
ණයකර			31.03.2024	-	924,177	-	924,177
උප එකතුව				234,492	924,177	-	1,158,669
මූල්‍ය වත්කම් - වෙනත් විස්තීරණ ආදායමක් හරහා ලැබුණු සාධාරණ වටිනාකම							
උපුටා ගත් ආයෝජන	24	322	31.03.2024	280,717	-	-	280,717
ඒකක භාරයේ ආයෝජනය	24	322	31.03.2024	-	1,059,150	-	1,059,150
උප එකතුව				280,717	1,059,150	-	1,339,867
මූල්‍ය නොවන වත්කම් - ආයෝජන දේපල							
ඉඩම් සහ ගොඩනැගිලි	30	346	31.03.2024	-	-	295,465	295,465
උප එකතුව				-	-	295,465	295,465
මුළු අගය				515,209	1,983,327	295,465	2,794,001
මූල්‍ය නොවන වත්කම් සාධාරණ වටිනාකමින් අනාවරණය කර ඇත							
සිත්තක්කර ඉඩම් සහ ගොඩනැගිලි (දේපල, පැල සහ උපකරණ යටතේ ඇතුළත්)	32.4	352		-	-	1,243,058	1,243,058
මුළු අගය				-	-	1,243,058	1,243,058

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

2024 මාර්තු 31	පිටු		තක්සේරු	මට්ටම 1	මට්ටම 2	මට්ටම 3	මුළු අගය
සමාගම	සටහන	අංකය	දිනය	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
මූල්‍ය වත්කම්							
මූල්‍ය වත්කම් - වෙනත් විස්තීරණ ආදායමක් හරහා ලැබුණු සාධාරණ වටිනාකම							
උපුටා ගත් ආයෝජන	27	341	31.03.2023	228,541	-	-	228,541
ණයකර			31.03.2023	-	716,112	-	716,112
උප එකතුව				228,541	716,112	-	944,653
මූල්‍ය වත්කම් - ලාභ හෝ අලාභ හරහා ලැබුණු සාධාරණ වටිනාකම							
උපුටා ගත් ආයෝජන	24	322	31.03.2023	203,975	-	-	203,975
උප එකතුව				203,975	-	-	203,975
මූල්‍ය නොවන වත්කම් - ආයෝජන දේපල							
ඉඩම් සහ ගොඩනැගිලි	31	347	31.03.2023	-	-	284,961	284,961
උප එකතුව				-	-	284,961	284,961
මුළු අගය				432,516	716,112	284,961	1,433,589

මූල්‍ය නොවන වත්කම් සාධාරණ වටිනාකමින් අනාවරණය කර ඇත

සින්තක්කර ඉඩම් සහ ගොඩනැගිලි (දේපල, පැල සහ උපකරණ යටතේ ඇතුළත්)	32.4	352		-	-	1,243,058	1,243,058
මුළු අගය				-	-	1,243,058	1,243,058

පහත වගුවේ දැක්වෙන්නේ සාධාරණ වටිනාකම් ධුරාවලියේ මට්ටම අනුව සාධාරණ වටිනාකමින් වාර්තා කර ඇති/අනාවරණ කර ඇති වත්කම් සහ වගකීම් පිළිබඳ විශ්ලේෂණයකි:

2024 මාර්තු 31	පිටු		තක්සේරු	මට්ටම 1	මට්ටම 2	මට්ටම 3	මුළු අගය
සමාගම	සටහන	අංකය	දිනය	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
මූල්‍ය වත්කම්							
මූල්‍ය වත්කම් - වෙනත් විස්තීරණ ආදායමක් හරහා ලැබුණු සාධාරණ වටිනාකම							
උද්ධාන ආයෝජන	27	341	31.03.2024	234,492	-	-	234,492
භාණ්ඩාගාර බිල්පත්	27	341	31.03.2024	-	561,806	-	561,806
ණයකර	27	341	31.03.2024	-	924,177	-	924,177
උප එකතුව				234,492	1,485,983	-	1,720,475
මූල්‍ය වත්කම් - ලාභ හෝ අලාභ හරහා ලැබුණු සාධාරණ වටිනාකම							
උපුටා ගත් ආයෝජන	24	322	31.03.2024	392,463	-	-	392,463
ඒකක භාරයේ ආයෝජනය	24	322	31.03.2024	-	1,059,150	-	1,059,150
උප එකතුව				392,463	1,059,150	-	1,451,613
මූල්‍ය නොවන වත්කම් - ආයෝජන දේපල							
ඉඩම් සහ ගොඩනැගිලි	30	346	31.03.2024	-	-	1,305,512	1,305,512
උප එකතුව				-	-	1,305,512	1,305,512
මුළු අගය				626,955	2,545,133	1,305,512	4,477,600
මූල්‍ය නොවන වත්කම් සාධාරණ වටිනාකමින් අනාවරණය කර ඇත							
සින්තක්කර ඉඩම් සහ ගොඩනැගිලි (දේපල, පැල සහ උපකරණ යටතේ ඇතුළත්)	32.4	352		-	-	7,893,058	7,893,058
මුළු අගය				-	-	7,893,058	7,893,058

21. වත්කම් සහ වගකීම්වල සාධාරණ වටිනාකම (ඉදිරියට...)

2024 මාර්තු 31	පිටු		තක්සේරු	මට්ටම 1	මට්ටම 2	මට්ටම 3	මුළු අගය
සමූහය	සටහන	අංකය	දිනය	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
මූල්‍ය වත්කම්							
මූල්‍ය වත්කම් - වෙනත් විස්තීරණ ආදායම හරහා සාධාරණ වටිනාකම							
භාණ්ඩාගාර බිල්පත්	27	341	31.03.2023	-	428,309	-	428,309
උපුටා ගත් ආයෝජන	27	341	31.03.2023	228,541	-	-	228,541
ණයකර	27	341	31.03.2023	-	716,112	-	716,112
උප එකතුව				228,541	1,144,421	-	1,372,962
මූල්‍ය වත්කම් - ලාභය හෝ අලාභය හරහා සාධාරණ වටිනාකම							
උපුටා ගත් ආයෝජන	24	322	31.03.2023	345,093	-	-	345,093
උප එකතුව				345,093	-	-	345,093
මූල්‍ය නොවන වත්කම් - ආයෝජන දේපල							
ඉඩම සහ ගොඩනැගිලි	30	346	31.03.2023	-	-	1,200,317	1,200,317
උප එකතුව				-	-	1,200,317	1,200,317
මුළු අගය				573,634	1,144,421	1,200,317	2,918,372
මූල්‍ය නොවන වත්කම් සාධාරණ වටිනාකම යටතේ අනාවරණය කර ඇත							
සිත්තක්කර ඉඩම් සහ ගොඩනැගිලි (දේපල, පිරිසත සහ උපකරණ යටතේ ඇතුළත්)	32.4	352		-	-	7,143,058	7,143,058
මුළු අගය				-	-	7,143,058	7,143,058

2023/2024 සහ 2022/2023 කාලය තුළ 1 මට්ටම සහ 2 මට්ටම අතර ද්‍රව්‍ය මාරු කිරීම් නොමැත. ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිය - SLFRS 13 - සාධාරණ අගය මැනීම අනුව වෘත්තීය සුදුසුකම් ලත් ස්වාධීන තක්සේරුකරුවෙකු විසින් ඉඩම් සහ ගොඩනැගිලි සඳහා තක්සේරු කිරීම සිදු කරන ලදී. සුදුසුකම් ලත් ස්වාධීන තක්සේරුකරුවන් විසින් පිටුව 352 හි සටහන 32.4 ලබා දී ඇත.

පහත වගුවේ දැක්වෙන්නේ අදාළ වර්ෂයේ අවසන් වූ වත්කම් සහ බැරකම්වලට අදාළ වර්ෂය තුළ ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශයේ හඳුනාගෙන ඇති සම්පූර්ණ සාධාරණ වටිනාකම් ලාභ/අලාභයන් ය.

මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා	සමාගම		සමූහය	
	2024	2023	2024	2023
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
මූල්‍ය වත්කම්				
මූල්‍ය වත්කම් - ලාභ හෝ අලාභ හරහා සාධාරණ වටිනාකම				
උපුටා ගත් ආයෝජන	135,892	9,143	124,229	4,168
මුළු අගය	135,892	9,143	124,229	4,168

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

21. වත්කම් සහ වගකීම්වල සාධාරණ වටිනාකම (ඉදිරියට...)

මට්ටම 3 හි සාධාරණ අගය මැනීම

පහත සටහන සාධාරණ අගය ධුරාවලියේ මට්ටම 3හි සාධාරණ අගය මිනුම්වල මූල ශේෂයේ සිට අවසන් ශේෂයන් දක්වා ප්‍රතිසන්ධානයක් පෙන්වයි. මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සාධාරණ වටිනාකමක් සඳහා ගිණුම්ගත කර ඇති ආයෝජන දේපළ හැර පහත සඳහන් මූල්‍ය නොවන වත්කම්වල සාධාරණ වටිනාකම සමාගම විසින් අනාවරණය කර ඇත.

	සටහන	පිටු අංකය	සමාගම			සමූහය		
			ආයෝජන දේපොළ	සින්ක්කර ඉඩම් ගොඩනැගිලි	මුළු අගය	ආයෝජන දේපොළ	සින්ක්කර ඉඩම් ගොඩනැගිලි	මුළු අගය
			රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
2022 අප්‍රේල් 1 දිනට ශේෂය			-	1,047,943	1,047,943	820,664	5,477,279	6,297,943
එකතු කිරීම්			284,961	-	284,961	284,961	-	284,961
බැහැර කිරීම් / මාරු කිරීම්			-	-	-	-	-	-
ලාභය හෝ අලාභය තුළ හඳුනාගත් සම්පූර්ණ වර්ධනයන් / (පාඩු);								
වසර තුළ සාධාරණ වටිනාකම හඳුනාගෙන ඇත			-	-	-	94,692	-	94,692
ගොඩනැගිලි ක්ෂය වීම			-	-	-	-	(63,805)	(63,805)
වසර තුළ හෙළිදරව් කරන ලද සාධාරණ වටිනාකම			-	195,115	195,115	-	814,228	814,228
2023 මාර්තු 31 දිනට ශේෂය	32.4	352	284,961	1,243,058	1,528,019	1,200,317	6,227,702	7,428,019
2023 අප්‍රේල් 1 දිනට ශේෂය			284,961	1,243,058	1,528,019	1,200,317	6,227,702	7,428,019
එකතු කිරීම්			-	-	-	-	-	-
බැහැර කිරීම් / මාරු කිරීම්			-	-	-	-	-	-
වසර තුළ සාධාරණ වටිනාකම හඳුනාගෙන ඇත			10,504	-	10,504	105,195	-	105,195
ගොඩනැගිලි ක්ෂය වීම			-	-	-	-	(63,805)	(63,805)
වසර තුළ හෙළිදරව් කරන ලද සාධාරණ වටිනාකම			-	-	-	-	708,610	708,610
2024 මාර්තු 31 දිනට ශේෂය	32.4	352	295,465	1,243,058	1,538,523	1,305,512	6,872,507	8,178,019

21. වත්කම් සහ වගකීම්වල සාධාරණ වටිනාකම (ඉදිරියට...)

සාධාරණ අගය මැනීමේදී භාවිතා කරන නිරීක්ෂණය කළ නොහැකි යෙදවුම්

සාධාරණ වටිනාකම් ධුරාවලියේ 3 වන මට්ටම ලෙස වර්ග කර ඇති මූල්‍ය නොවන උපකරණ මැනීමේදී 2024 මාර්තු 31 සහ 2023 මාර්තු 31 වැනි දින භාවිතා කරන ලද සැලකිය යුතු නිරීක්ෂණය කළ නොහැකි යෙදවුම් පිළිබඳ තොරතුරු පහත වගුවේ දක්වා ඇත. මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සාධාරණ වටිනාකමක් සඳහා ගිණුම්ගත කර ඇති ආයෝජන දේපළ හැර පහත සඳහන් මූල්‍ය නොවන වත්කම්වල සාධාරණ වටිනාකම සමාගම විසින් අනාවරණය කර ඇත.

උපකරණ වර්ගය	තක්සේරු කළ දිනය	සාධාරණ වටිනාකම රු.'000	තක්සේරු තාක්ෂණය	සැලකිය යුතු නිරීක්ෂණය කළ නොහැකි ආදාන	නිරීක්ෂණය කළ නොහැකි ආදාන ඇස්තමේන්තු සඳහා බර තබන ලද සාමාන්‍ය අගය	සාධාරණ වටිනාකම අනිරීක්ෂිත ආදාන මැනීම සඳහා දරන සංවේදීතාව
-------------	-----------------	------------------------	-----------------	--------------------------------------	---	---

සමාගම

2024 මාර්තු 31 වන විට

ආයෝජන දේපල

සිත්තකර ඉඩම්	31.03.2024	231,325	MCM	පර්වසයකට ඇස්තමේන්තුගත මිල	රු. 375,000-8,000,000	*
සිත්තකර ගොඩනැගිලි	31.03.2024	64,140	MCM	වර්ග අඩියකට ඇස්තමේන්තුගත මිල	රු.4,000	*

දේපල, පිරිසත සහ උපකරණ

සිත්තකර ඉඩම්	31.12.2022	1,167,058	MCM	පර්වසයකට ඇස්තමේන්තුගත මිල	රු. 60,000 - 6,000,000	*
සිත්තකර ගොඩනැගිලි	31.12.2022	76,000	MCM	වර්ග අඩියකට ඇස්තමේන්තුගත මිල	රු. 1,000 - 4,000	*
			ආදායම් පදනම	වර්ග අඩියකට ඇස්තමේන්තුගත කුලී වටිනාකම	රු. 20 - 60	*

2023 මාර්තු 31 දිනට

දේපල, පිරිසත සහ උපකරණ

සිත්තකර ඉඩම්	31.12.2022	1,167,058	MCM	පර්වසයකට ඇස්තමේන්තුගත මිල	රු. 60,000 - 6,000,000	*
සිත්තකර ගොඩනැගිලි	31.12.2022	76,000	MCM	වර්ග අඩියකට ඇස්තමේන්තුගත මිල	රු. 1,000 - 4,000	*
			ආදායම් පදනම	වර්ග අඩියකට ඇස්තමේන්තුගත කුලී වටිනාකම	රු. 20 - 60	*

සමූහය

2024 මාර්තු 31 වන විට

ආයෝජන දේපල

සිත්තකර ඉඩම්	31.12.2023	343,500	MCM	පර්වසයකට ඇස්තමේන්තුගත මිල	රු. 6,000,000 - 17,500,000	*
සිත්තකර ගොඩනැගිලි	31.12.2023	666,547	MCM	වර්ග අඩියකට ඇස්තමේන්තුගත මිල	රු. 17500	*
			ආදායම් පදනම	වර්ග අඩියකට ඇස්තමේන්තුගත කුලී වටිනාකම	රු. 175 - 310	*

දේපල, පිරිසත සහ උපකරණ

සිත්තකර ඉඩම්	31.12.2023	3,663,558	MCM	පර්වසයකට ඇස්තමේන්තුගත මිල	රු. 50,000 - 13,000,000	*
සිත්තකර ගොඩනැගිලි	31.12.2023	3,219,453	MCM	වර්ග අඩියකට ඇස්තමේන්තුගත මිල	රු. 500 - 11,000	*
			ආදායම් පදනම	වර්ග අඩියකට ඇස්තමේන්තුගත කුලී වටිනාකම	රු. 15 - 250	*

2023 මාර්තු 31 වන විට

ආයෝජන දේපල

සිත්තකර ඉඩම්	31.12.2022	302,287	MCM	පර්වසයකට ඇස්තමේන්තුගත මිල	රු. 600,000 - 13,000,000	*
සිත්තකර ගොඩනැගිලි	31.12.2022	613,068	MCM	වර්ග අඩියකට ඇස්තමේන්තුගත මිල	රු. 14,500	*
			ආදායම් පදනම	වර්ග අඩියකට ඇස්තමේන්තුගත කුලී වටිනාකම	රු. 200 - 300	*

දේපල, පිරිසත සහ උපකරණ

සිත්තකර ඉඩම්	31.12.2022	3,704,771	MCM	පර්වසයකට ඇස්තමේන්තුගත මිල	රු. 50,000 - 13,000,000	*
සිත්තකර ගොඩනැගිලි	31.12.2022	2,522,932	MCM	වර්ග අඩියකට ඇස්තමේන්තුගත මිල	රු. 500 - 11,000	*
			ආදායම් පදනම	වර්ග අඩියකට ඇස්තමේන්තුගත කුලී වටිනාකම	රු. 15 - 250	*

MCM - වෙළෙඳපොළ සංසන්දනාත්මක ක්‍රමය

* නුදකලා ව මෙම ආදාන වලින් සිදු වන සැලකිය යුතු වැඩි කිරීම් / (අඩු වීම්) සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ / (අඩු) සාධාරණ අගයක් ඇති කරයි.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

21. වත්කම් සහ වගකීම්වල සාධාරණ වටිනාකම (ඉදිරියට...)

21.7 සාධාරණ වටිනාකමින් නොපවත්වන වත්කම් සහ වගකීම් වල සාධාරණ වටිනාකම

පහත දැක්වා ඇත්තේ, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සාධාරණ වටිනාකමකින් ඉදිරියට ගෙන නොයන සමූහයේ/සමාගමේ මූල්‍ය උපකරණවල ඉදිරියට රැගෙන යන මුදල සහ සාධාරණ අගයන් පන්තිය අනුව සැසඳීමකි. මෙම වගුවේ මූල්‍ය නොවන වත්කම් සහ මූල්‍ය නොවන වගකීම්වල සාධාරණ වටිනාකම ඇතුළත් නොවේ.

මාර්තු 31 වන විට	2024					2023				
	මට්ටම 1	මට්ටම 2	මට්ටම 3	Total fair Value	Carrying amount	මට්ටම 1	මට්ටම 2	මට්ටම 3	සම්පූර්ණ සාධාරණ වටිනාකම	ඉදිරියට රැගෙන යන මුදල
	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000
මූල්‍ය වත්කම්										
මුදල් සහ මුදල් සමාන දෑ	-	9,728,132	-	9,728,132	9,728,132	-	5,844,798	-	5,844,798	5,844,798
බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන තුළ ශේෂය	-	15,136,114	-	15,136,114	14,288,282	-	29,900,057	-	29,900,057	29,839,914
ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල් (දළ)	-	130,253,601	-	130,253,601	112,505,240	-	122,796,426	-	122,796,426	124,687,201
ණය උපකරණය - ක්ෂය කළ පිරිවැය	-	18,463,247	-	18,463,247	18,372,055	-	10,936,265	-	10,936,265	10,903,577
වෙනත් මූල්‍ය වත්කම්	-	69,989	-	69,989	69,989	-	100,306	-	100,306	100,306
මුළු අගය	-	173,651,083	-	173,651,083	154,963,698	-	169,577,852	-	169,577,852	171,375,796
මූල්‍ය වගකීම්										
බැංකු ණය	-	2,261,237	-	2,261,237	2,263,494	-	7,450,914	-	7,450,914	7,724,671
පාරිභෝගික ණය	-	99,373,010	-	99,373,010	97,437,726	-	101,524,558	-	101,524,558	100,935,114
නිකුත් කළ ණය සුරැකුම්පත්	-	9,178,853	-	9,178,853	11,032,248	-	13,139,340	-	13,139,340	16,706,049
වෙනත් මූල්‍ය වගකීම්	-	3,188,693	-	3,188,693	3,188,693	-	1,457,388	-	1,457,388	1,457,388
බදු වගකීම්	-	1,534,352	-	1,534,352	1,636,537	-	1,570,117	-	1,570,117	1,753,723
මුළු අගය	-	115,536,145	-	115,536,145	115,558,698	-	125,142,317	-	125,142,317	128,576,945

මාර්තු 31 වන විට	2024					2023				
	Level 1	Level 2	Level 3	Total fair Value	Carrying amount	Level 1	Level 2	Level 3	Total fair Value	Carrying amount
	Rs. '000	Rs. '000	Rs. '000	Rs. '000	Rs. '000	Rs. '000	Rs. '000	Rs. '000	Rs. '000	Rs. '000
මූල්‍ය වත්කම්										
මුදල් සහ මුදල් සමාන දෑ	-	10,636,505	-	10,636,505	10,636,505	-	6,316,003	-	6,316,003	6,316,003
බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන තුළ ශේෂය	-	18,528,137	-	18,528,137	17,562,955	-	34,164,468	-	34,164,468	34,224,917
ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල් (දළ)	-	144,313,634	-	144,313,634	126,632,467	-	135,077,403	-	135,077,403	136,885,374
ණය උපකරණය - ක්ෂය කළ පිරිවැය	-	1,586,697	-	1,586,697	1,586,697	-	1,498,065	-	1,498,065	1,498,065
වෙනත් මූල්‍ය වත්කම්	-	24,739,582	-	24,739,582	23,826,514	-	15,854,167	-	15,854,167	15,859,672
මුළු අගය	-	199,804,555	-	199,804,555	180,245,138	-	192,910,106	-	192,910,106	194,784,031
මූල්‍ය වගකීම්										
බැංකු ණය	-	7,317,086	-	7,317,086	7,181,365	-	10,340,197	-	10,340,197	11,068,522
පාරිභෝගික ණය	-	105,426,170	-	105,426,170	103,843,054	-	108,431,346	-	108,431,346	107,979,956
නිකුත් කළ ණය සුරැකුම්පත්	-	9,178,853	-	9,178,853	11,032,248	-	12,998,247	-	12,998,247	16,564,956
වෙනත් මූල්‍ය වගකීම්	-	3,926,092	-	3,926,092	3,926,092	-	1,709,574	-	1,709,574	1,709,574
ගෙවිය යුතු රක්ෂණ වගකීම් සහ ප්‍රතිරක්ෂණ	-	5,508,693	-	5,508,693	5,508,693	-	5,206,622	-	5,206,622	5,206,622
බදු වගකීම්	-	1,496,451	-	1,496,451	1,554,027	-	1,328,797	-	1,328,797	1,477,875
මුළු අගය	-	132,853,345	-	132,853,345	133,045,479	-	140,014,783	-	140,014,783	144,007,505

මූල්‍ය වත්කම්වල සාධාරණ වටිනාකම සහ සාධාරණ වටිනාකමකින් සිදු නොවූ වගකීම්

සමූහයේ සාධාරණ අගයන් ස්ථාපිත කිරීම සඳහා භාවිත කරන ලද තක්සේරු ක්‍රම සාධාරණ වටිනාකම යටතේ මූල්‍ය උපකරණවල වටිනාකම ගණනය කිරීම සඳහා යොදා ගත් ක්‍රම සමඟ සැසඳේ. ගණනය කරන ලද සාධාරණ අගයන් යොදා ගැනෙන්නේ හෙළිදරව් කිරීමේ අරමුණු සඳහා පමණක් වන අතර සමූහයේ වාර්තා කරන ලද මූල්‍ය කාර්ය සාධනය හෝ තත්ත්වය කෙරෙහි කිසිදු බලපෑමක් ඇති නොකරයි. සමූහය විසින් ගණනය කරනු ලබන සාධාරණ අගයන් මූල්‍ය උපකරණයේ පියවීම් හෝ කල්පිරීමේදී ලැබෙන/ගෙවන සැබෑ මුදලට වඩා වෙනස් විය හැකිය. මූල්‍ය උපකරණවල ඇතැම් කාණ්ඩ වෙළඳාම් නොවන බැවින් සාධාරණ අගයන් ගණනය කිරීමේදී සැලකිය යුතු මට්ටමේ කළමනාකරණ විනිශ්චයක් අදාළ වේ. මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සාධාරණ වටිනාකමකින් යටතේ දැනටමත් සටහන් වී නොමැති එම මූල්‍ය උපකරණ සඳහා සාධාරණ අගයන් තීරණය කිරීමට භාවිතා කරන ක්‍රමවේද සහ උපකල්පන පහත විස්තර කරයි.

21. වත්කම් සහ වගකීම්වල සාධාරණ වටිනාකම (ඉදිරියට...)

බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතනවල ඇති ශේෂය

කෙටි කාලීන කල්පිරීමක් ඇති (මාස තුනකට අඩු) මූල්‍ය වත්කම් සහ මූල්‍ය වගකීම් සඳහා, ඉදිරියට රැගෙන යන මුදල ඒවායේ සාධාරණ වටිනාකමට ආසන්න වශයෙන් උපකල්පනය කෙරේ. මෙම උපකල්පනය ඉල්ලුම් තැන්පතු සහ නිශ්චිත කල්පිරීමකින් තොර ඉතුරුම් ගිණුම් සඳහා ද අදාළ වේ.

ණය සහ ලැබිය යුතු දේ

වසරකට අඩු කල්පිරීමක් ඇති ගනුදෙනුකරුවන් වෙත ඇති ණය සහ අත්තිකාරම්වල සාධාරණ වටිනාකම ණය ව්‍යාප්තීන්හි සැලකිය යුතු වලනයකට යටත් ව සාමාන්‍යයෙන් ඉදිරියට රැගෙන යන මුදලට ආසන්න ලෙසින් ගැනෙයි. ණය සහ කල්පිරීම් සහිත අත්තිකාරම්හි තක්සේරු කරන ලද සාධාරණ වටිනාකම වසරකට වඩා වැඩි වන විට ලැබීමට අපේක්ෂිත අනාගත මූල්‍ය ගලනයන්ගේ වටිටම් කරන ලද වටිනාකම නියෝජනය වෙයි.

පාරිභෝගික ණය

කල්පිරීමේ කාලයක් නොමැති තැන්පතු වල ඇස්තමේන්තුගත සාධාරණ වටිනාකම (ඉතුරුම් තැන්පතු) ඉල්ලුම මත ආපසු ගෙවිය යුතු මුදල වේ. උද්ධෘත වෙළඳපල මිල ගණන් නොමැතිව ස්ථාවර පොලී සහිත තැන්පතු වල (ස්ථාවර තැන්පතු) ඇස්තමේන්තුගත සාධාරණ වටිනාකම පදනම් වන්නේ සමාන අවදානම් සහ ඉතිරි කල්පිරීමක් සහිත ණය සඳහා පවතින වෙළඳපල අනුපාත භාවිතා කරමින් මුදල් ප්‍රවාහයන් වටිටම් කිරීම මත ය.

බැංකු ණය සහ නිකුත් කරන ලද ණය සුරැකුම්පත්

විවලය අනුපාතය යනු වෙළඳපල වලනයන් පිළිබිඹු කරන සාධාරණ මිනුමක් වේ. එබැවින් ඉදිරියට රැගෙන යන අගය විවලය අනුපාත උපකරණවල සාධාරණ අගය නියෝජනය කරයි.

වසරකට අඩු කල්පිරීමක් සහිත ස්ථාවර අනුපාත ණය ගැනීම්වල සාධාරණ වටිනාකම සාමාන්‍යයෙන් ණය ව්‍යාප්තියේ කිසියම් සැලකිය යුතු වලනයකට යටත්ව රැගෙන යා හැකි අගයට ආසන්න වේ. වසරකට වැඩි කාලයක දී කල්පිරෙන ස්ථාවර අනුපාතවල ඇස්තමේන්තුගත සාධාරණ වටිනාකම, ගෙවීමට බලාපොරොත්තු වන අනාගත මුදල් ප්‍රවාහවල වටිටම් ප්‍රමාණය නියෝජනය කරයි. අපේක්ෂිත මුදල් ප්‍රවාහයන් සාධාරණ වටිනාකම තීරණය කිරීම සඳහා වත්මන් වෙළඳපල මිල ගණන් යටතේ වටිටම් කරනු ලැබේ.

බදු වගකීම්

කල්බදු වගකීමේ ඇස්තමේන්තුගත සාධාරණ වටිනාකම අනාගතයේ දී ගෙවීමට බලාපොරොත්තු වන බදු ගෙවීමේ වටිටම් කළ මුදල නියෝජනය කරයි. වාර්තා කරන දිනයේදී වර්ධක ණය ගැනීම් අනුපාතය භාවිතයෙන් අපේක්ෂිත මුදල් ප්‍රවාහයන් වටිටම් කරනු ලැබේ.

22. මුදල් සහ මුදල් සමාන දෑ

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

ඒවායේ මුහුණත අගයන් හෝ දළ අගයන් අනුව මූල්‍ය ප්‍රකාශන වෙත ගෙන එනු ලැබේ. සමූහයට භාවිත කිරීම සඳහා සමූහයේ සමාගම් විසින් තබා ගන්නා ලද මුදල් හෝ මුදල් සමාන දෑ නොතිබේ.

මුදල් සහ මුදල් දෑ පිළිබඳ මූල්‍ය තත්ත්වය ප්‍රකාශයේ ක්‍රමක්ෂ පිරිවැය යටතේ ඉදිරියට ගෙන යනු ලැබේ.

ප්‍රතිවර්තන මිලදී ගැනීමේ ගිවිසුම් යටතේ මිලදී ගත් සුරැකුම්පත්

නිශ්චිත අනාගත දිනයකදී නැවත විකිණීම සඳහා ගිවිසුම් යටතේ මිලදී ගත් සුරැකුම්පත් මූල්‍ය තත්ත්වය ප්‍රකාශයේ පිළිගනු ලැබේ. උපචිත පොළීය ඇතුළුව ප්‍රතිෂ්ඨා ගෙවීම් මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශනයේ සටහන් කෙරෙන අතර මෙහි දී 'මුදල් සහ මුදල් සමාන දෑ' ගනුදෙනුවේ ආර්ථික සාරය නිරූපණය වෙයි. මිලදී ගැනීමේ සහ නැවත විකිණීමේ මිල අතර වෙනස 'පොළී ආදායම' තුළ සටහන් කර ඇති අතර EIR භාවිතයෙන් ගිවිසුමේ ආයු කාලය පුරා උපචිත කෙරේ.

			සමාගම		සමූහය	
			2024	2023	2024	2023
			රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
2024 මාර්තු 31 වන විට	පිටු					
	සටහන	අංකය				
අත ඇති මුදල්			1,174,532	1,004,152	1,211,180	1,018,947
බැංකුවල ඇති ශේෂය	22.1	321	1,368,045	1,748,726	1,795,308	2,097,659
බැංකුවල ඇති ඉතුරුම් ගිණුම			976,423	231,172	1,420,885	338,649
විදේශ මුදල් වලින් ඇති තැන්පතු ඉතිරුම්			33	35	33	35
සත්දින නිවේදන තැන්පතු			-	2,860,713	-	2,860,713
ආපසු මිලදී ගැනීමේ ගිවිසුම් යටතේ සුරැකුම්පත්			6,209,099	-	6,209,099	-
මුළු අගය			9,728,132	5,844,798	10,636,505	6,316,003
සාධාරණ වටිනාකම			9,728,132	5,844,798	10,636,505	6,316,003

22.1 බැංකුවල ඇති ශේෂය

			සමාගම		සමූහය	
			2024	2023	2024	2023
			රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
2024 මාර්තු 31 වන විට						
දේශීය බැංකු			1,368,045	1,748,726	1,795,308	2,097,659
මුළු අගය			1,368,045	1,748,726	1,795,308	2,097,659

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

23. බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන තුළ ශේෂයන්

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන තුළ ඇති ශේෂයන් තුළ විදේශ මුදල්වලින් ස්ථාවර තැන්පතු සහ තැන්පතු ඇතුළත් වේ. බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන සමඟ ඇති ශේෂයන් මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ ක්‍රමක්ෂ වියදම් යටතේ ලකුණු කෙරේ.

2024 මාර්තු 31 වන විට	සමාගම		සමූහය	
	2024 රු. '000	2023 රු. '000	2024 රු. '000	2023 රු. '000
ස්ථාවර තැන්පතු				
දේශීය මුදල්	14,288,282	29,839,914	17,551,790	34,171,461
විදේශ මුදල්	-	-	11,165	53,456
මුළු අගය	14,288,282	29,839,914	17,562,955	34,224,917
සාධාරණ වටිනාකම	15,136,114	29,900,057	18,528,137	34,164,468

24. මූල්‍ය වත්කම් - ලාභය හෝ අලාභය හරහා සාධාරණ වටිනාකම

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

වෙළෙඳ ක්‍රියාකාරකම් හරහා කෙටි කාලීන ලාබ ඉපැයීම සඳහා ලාබ හෝ අලාබ (FVTPL) ඔස්සේ මූල්‍ය වත්කම් පිළිගැනීම මූල්‍ය වත්කම් වශයෙන් සමූහය වර්ග කරයි. FVTPL අගය වාර්තා කෙරෙන්නේ සහ මිනිනු ලබන්නේ සාධාරණ වටිනාකම හා සාධාරණ වටිනාකමේ සිදු වන වෙනස්කම් අනුව වන අතර ලබා හෝ අලාබ ප්‍රකාශනයේ FVTPL යටතේ මූල්‍ය වත්කම් යටතේ ශුද්ධ ලැබීම / (පාඩු) වශයෙන් පිළිගැනීමට ලක් කරයි.

SLFRS 9 හි වත්කම් කළමනාකරණය කිරීම සඳහා ආයතනයේ ව්‍යාපාර ආකෘතිය සහ උපකරණවල ගිවිසුම්ගත මුදල් ප්‍රවාහ ලක්ෂණ මත පදනම්ව මූල්‍ය උපකරණ වර්ගීකරණය කිරීම අවශ්‍ය වේ. FVTPL හි ප්‍රධාන වශයෙන් කෙටි කාලීන ලාභ ඉපැයීම තුළ අත්පත් කර ගෙන ඇති සහ කොළඹ කොටස් වෙළෙඳපොළ විසින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද වෙළෙඳපල මිල ගණන් භාවිතා කරමින් සාධාරණ වටිනාකමකින් වාර්තා කර ඇති උද්ධෘත කොටස් සුරැකුම්පත් ඇතුළත් වේ.

තවද SLFRS 9 ට අනුව, ලාභ හෝ අලාභ මගින් හඳුනාගෙන ඇති මූල්‍ය වත්කම්වලට FVOCI සහ ක්‍රමක්ෂ පිරිවැය යටතේ වර්ගීකරණය කර ඇති වත්කම් හැර අනෙකුත් සියලුම මූල්‍ය වත්කම් ඇතුළත් වේ.

කොන්ත්‍රාත්තුවේ නියමයන්ට අනුව හෝ ගෙවීම ලබා ගැනීමේ අයිතිය තහවුරු කර ඇති අවස්ථාවල දී ලාභාංශ ආදායම හෝ වියදම 'ශුද්ධ වෙළෙඳ ආදායම' තුළ සටහන් වේ.

නුදුරු අනාගතයේ දී වත්කම් විකිණීම සුදුසු දැයි තීරණය කිරීම සඳහා සමූහය විසින් එහි FVOCI වත්කම් කළඹ ඇගයීමට ලක් කරයි. අක්‍රීය වෙළෙඳපොළ හේතුවෙන් සමූහයට මෙම මූල්‍ය වත්කම් විකිණීමට නොහැකි වූ විට සහ නුදුරු අනාගතයේදී ඒවා විකිණීමට කළමනාකාරිත්වයේ අභිප්‍රාය සැලකිය යුතු ලෙස වෙනස් වන විට, සමූහය විසින් මෙම මූල්‍ය වත්කම් නැවත වර්ගීකරණය කිරීමට සිදු කරයි. මූල්‍ය වත්කම් ජඨධෘෂ්‍ය හි සාධාරණ වටිනාකම ඔස්සේ මිනිනු ලබන අතර කොළඹ කොටස් වෙළෙඳපොළෙන් ලබා ගන්නා මිල ගණන් භාවිතා ඒ සඳහා භාවිත කෙරේ.

2024 මාර්තු 31 වන විට	පිටු සටහන	අංකය	සමාගම		සමූහය	
			2024 රු. '000	2023 රු. '000	2024 රු. '000	2023 රු. '000
උද්ධෘත කොටස් සුරැකුම්පත	24.1	323	280,717	203,975	392,463	345,093
ඒකක භාරයේ ආයෝජනය	24.3	324	1,059,150	-	1,059,150	-
මුළු අගය			1,339,867	203,975	1,451,613	345,093
සාධාරණ වටිනාකම			1,339,867	203,975	1,451,613	345,093

24. මූල්‍ය වත්කම් - ලාභය හෝ අලාභය හරහා සාධාරණ වටිනාකම (ඉදිරියට...)

24.1 ලැයිස්තු ගත කොටස් සුරැකුම්පත්

මාර්තු 31 වන විට	2024			2023		
	කොටස් ගණන	සමස්ත පිරිවැය	වෙළෙඳ පොළ වටිනාකම	කොටස් ගණන	සමස්ත පිරිවැය	වෙළෙඳ පොළ වටිනාකම
සමාගම	රු. '000	රු. '000		රු. '000	රු. '000	
ප්‍රාග්ධන භාණ්ඩ						
ජෝන් කීල්ස් හෝල්ඩිංග්ස් පී.එල්.සී.	1,364,108	188,294	264,637	1,364,108	188,294	190,975
හේමාස් හෝල්ඩිංග්ස් පී.එල්.සී.	200,000	14,157	16,080	200,000	14,157	13,000
උප එකතුව	202,451	280,717		202,451	203,975	
මුළු අගය						
වෙළෙඳපල ලාභ/(අලාභ) වෙත ලකුණු		78,266			1,524	
කොටස් සුරැකුම්පත්වල වෙළෙඳපල වටිනාකම	280,717			203,975		

මාර්තු 31 වන විට	2024			2023		
	කොටස් ගණන	සමස්ත පිරිවැය	වෙළෙඳ පොළ වටිනාකම	කොටස් ගණන	සමස්ත පිරිවැය	වෙළෙඳ පොළ වටිනාකම
සමූහය	රු. '000	රු. '000		රු. '000	රු. '000	
ශ්‍රී ලංකාවේ ලැයිස්තුගත කොටස්						
ප්‍රාග්ධන භාණ්ඩ						
ජෝන් කීල්ස් හෝල්ඩිංග්ස් පී.එල්.සී.	1,364,108	188,294	264,637	1,364,108	188,294	190,975
හේමාස් හෝල්ඩිංග්ස් පී.එල්.සී.	200,000	14,157	16,080	200,000	14,157	13,000
උප එකතුව	202,451	280,717		202,451	203,975	

බංග්ලාදේශයේ ලැයිස්තුගත කොටස්						
ත්‍රිකානා ඇමරිකානු දුම්කොළ සමාගම බංග්ලාදේශය	10,000	17,977	11,081	10,000	19,990	15,829
බර්ගර් ජේන්ටිස් බංග්ලාදේශ සමාගම	999	4,919	4,901	999	5,470	5,284
බෙක්සිමිකෝ ආර්මා	12,000	6,459	3,833	12,000	7,182	5,354
මුලික් ෆැලන්ක් සමාගම	32,250	4,094	3,558	30,000	4,552	3,525
සීමාසහිත සීටි බැංකුව	114,750	8,005	7,274	112,500	8,902	7,484
සීමාසහිත ලන්දේසි බංග්ලා බැංකුව	59,125	11,280	9,054	55,000	12,543	10,507
සීමාසහිත නැගෙනහිර බැංකුව	30,000	2,483	2,635	35,000	3,666	3,396
ග්‍රාමීන්ගෝන් ලිමිටඩ්	28,000	26,427	18,273	28,000	29,386	24,488
සීමාසහිත මරිකෝ බංග්ලාදේශ්	1,000	6,805	6,710	1,000	7,567	7,389
රෙකිට් බෙන්කිසර්	310	4,411	3,988	390	6,171	5,666
ග්ලෝබල් ඉස්ලාම් බැංකු සමාගම	433,955	11,342	9,289	413,291	12,612	11,351
ස්ක්වෙයා ෆාමසියුටිකල් ලිමිටඩ්	30,000	19,464	17,923	30,000	21,644	19,207
සමුළුවේ බලය	150,000	19,738	9,838	150,000	21,947	15,563
වෝල්ටන් හයිටෙක් ඉන්ස්ට්‍රිස්	1,900	5,754	3,389	1,900	6,398	6,075
උප එකතුව	149,158	111,746		168,030	141,118	
මුළු අගය						
වෙළෙඳපල ලාභ/(අලාභ) ලකුණු		40,854			(25,388)	
කොටස් සුරැකුම්පත්වල වෙළෙඳපල වටිනාකම	392,463			345,093		

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

24.2 කොටස් සුරැකුම්පත්වල කර්මාන්ත/අංශ සංයුතිය - සමාගම සහ සමූහය

මාර්තු 31 වන විට	2024			2023		
	සමස්ත පිරිවැය	වෙළෙඳපොළ වටිනාකම	සංයුතිය	සමස්ත පිරිවැය	වෙළෙඳපොළ වටිනාකම	සංයුතිය
	රු. '000	රු. '000	%	රු. '000	රු. '000	%
කර්මාන්ත/අංශ						
ප්‍රාග්ධන භාණ්ඩ	202,451	280,717	100.00%	202,451	203,975	100.00%
උප එකතුව	202,451	280,717	100.00%	202,451	203,975	100.00%
වෙළඳපල ලාභ/(අලාභ) වෙත ලකුණු කරන්න	78,266			1,524		
කොටස් සුරැකුම්පත්වල වෙළඳපල වටිනාකම	280,717			203,975		
සමූහය						
ප්‍රාග්ධන භාණ්ඩ	202,451	280,717	71.53%	202,451	203,975	59.11%
බංග්ලාදේශයේ ලැයිස්තුගත කොටස්	149,158	111,746	28.47%	168,030	141,118	40.89%
උප එකතුව	351,609	392,463	100.00%	370,481	345,093	100.00%
වෙළඳපල ලාභ/(අලාභ) වෙත ලකුණු	40,854			(25,388)		
කොටස් සුරැකුම්පත්වල වෙළඳපල වටිනාකම	392,463			345,093		

මූල්‍ය වත්කම්වල සංවේදීතා විශ්ලේෂණය - FVTPL - කොටස් සටහන 56.4.3 පිටුවේ අංක 407 හි දක්වා ඇත.

24.3 ඒකක භාරයේ ආයෝජනය

මාර්තු 31 වන විට	ඒකක ගණන	සමාගම		ඒකක ගණන	සමූහය	
		2024	2023		2024	2023
		රු. '000	රු. '000		රු. '000	රු. '000
CAL ආයෝජනය	32,237,882	1,059,150	-	32,237,882	1,059,150	-
		1,059,150	-		1,059,150	-

25. ණය සහ ලැබිය යුතු දේ - ක්‍රමිකය කළ පිරිවැය

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

පහත දැක්වෙන තත්ත්වයන් හැරුණු විට, ණය සහ ලැබිය යුතු දෑ ලෙස වර්ගීකරණය කරන ලද මූල්‍ය වත්කම් තුළට සක්‍රීය වෙළෙඳපොළක දක්වා නොමැති ස්ථාවර හෝ තීරණය කළ හැකි ගෙවීම් සහිත ව්‍යුත්පන්න නොවන මූල්‍ය වත්කම් ඇතුළත් වේ.

- සමූහය සහ සමාගම වහාම හෝ නුදුරු කාලීනව විකිණීමට අදහස් කරන දෑ සහ මූලික හඳුනාගැනීමෙන් පසු ලාභ හෝ අලාභ හරහා සාධාරණ වටිනාකමක් ඇති දෑ
- සමූහය සහ සමාගම, මූලික හඳුනාගැනීම මත FVOCI ලෙස නම් කරන ලද දෑ
- ණය පිරිහීම නිසා හැර සමූහයට සහ සමාගමට එහි මූලික ආයෝජන සියල්ල සැලකිය යුතු ලෙස ආපසු ලබා ගත නොහැකි දෑ

'ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල EIR භාවිතා කරමින් ක්‍රමිකය පිරිවැයකින් මනිනු ලබන අතර අපහායන අඩු දීමනා යටතේ එය සිදු කෙරෙයි. EIR හි අනිවාර්ය අංගයක් වන අත්පත් කර ගැනීම් සහ ගාස්තු මෙන් ම වියදම් සඳහා කිසියම් වටිමක් හෝ වාරිකයක් සැලකිල්ලට ගනිමින් ක්‍රමිකය පිරිවැය ගණනය කෙරේ. ක්‍රමිකය කිරීම ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශයේ 'පොළී ආදායම'ට ඇතුළත් වේ. 'ණය සහ ලැබිය යුතු අයකිරීම් සහ අනෙකුත් අලාභ සඳහා අයහපත් ගාස්තු යටතේ ලාභය හෝ අලාභය පිළිබඳ ප්‍රකාශය තුළ ආබාධිතභාවයෙන් පැන නගින පාඩු හඳුනාගෙන ඇත.

ලිපි

විධිවිධානයක් කල්බදුවක් ද නැතහොත් කල්බදුවක් තුළ අන්තර්ගත ද යන්න තීරණය කිරීම, විධිවිධානයේ සාරය මත පදනම් වන අතර විධිවිධානය ඉටු කිරීම නිශ්චිත වත්කමක් හෝ වත්කම් භාවිතය මත රඳා පවතීද යන්න පිළිබඳ තක්සේරුවක් අවශ්‍ය වේ. මෙම විධිවිධානයක් මගින් වත්කම භාවිතා කිරීමට අයිතියක් ලබා දෙයි.

25. ණය සහ ලැබිය යුතු දේ - ක්‍රමක්ෂය කළ පිරිවැය (ඉදිරියට...)

සමූහය / සමාගම බදුකරුවෙකු ලෙස

කල්බදු භාණ්ඩවල හිමිකාරිත්වයට ආනුෂංගික සියලු අවදානම් සහ ප්‍රතිලාභ සැලකිය යුතු ලෙස සමූහයට/සමාගම වෙත මාරු නොකරන කල්බදු මෙහෙයුම් කල්බදු වේ. මෙහෙයුම් කල්බදු ගෙවීම් කල්බදු කාල සීමාව තුළ සරල රේඛීය පදනමක් මත ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශයේ වියදමක් ලෙස පිළිගනු ලැබේ. ගෙවිය යුතු අවිනිශ්චිත කුලිය ඔවුන් දරනු ලබන කාල සීමාව තුළ වියදමක් ලෙස පිළිගැනේ.

සමූහය/සමාගම බදු දෙන්නෙකු ලෙස

සමූහය/සමාගම විසින් වත්කම්වල හිමිකාරිත්වයේ අවදානම් සහ ප්‍රතිලාභ සියල්ල සැලකිය යුතු ලෙස පවරා නොදෙන කල්බදු මෙහෙයුම් කල්බදු ලෙස වර්ග කෙරේ. මෙහෙයුම් කල්බදු ගිවිසා ගැනීමේ දී දරනු ලබන මූලික සෘජු පිරිවැය කල්බදු වත්කම් රැගෙන යන මුදලට එකතු කරනු ලබන අතර කුලී ආදායමට සමාන පදනමක් මත කල්බදු කාල සීමාව තුළ පිළිගනු ලැබේ. අවිනිශ්චිත කුලී ඔවුන් උපයන කාල සීමාව තුළ ආදායම ලෙස පිළිගනු ලැබේ.

ලීසිං, කුලී මිලදී ගැනීම් සහ ඉස්ලාමීය මූල්‍ය මත ලැබිය යුතු මුදල්

SLFRS 16 අනුව, පාදක වත්කමක හිමිකාරිත්වයට ආනුෂංගික සියලු අවදානම් සහ වරප්‍රසාද සැලකිය යුතු ලෙස මාරු කරන කල්බදුවක් මූල්‍ය කල්බදු ලෙස වර්ග කෙරේ. ආරම්භක දිනයේ දී, සමූහය විසින් මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශයේ මූල්‍ය කල්බදු යටතේ තබා ඇති වත්කම් හඳුනාගෙන ඒවා කල්බද්දේ ශුද්ධ ආයෝජනයට සමාන මුදලකට ලැබිය යුතු බදු මුදලක් ලෙස ඉදිරිපත් කරයි. ලීසිං සඳහා ශුද්ධ ආයෝජනය පැමිණෙන්නේ ලීසිං හි ව්‍යංගිත පොලී අනුපාතිකයට ලැබිය යුතු ලීසිං ගෙවීම් වට්ටම් කිරීමෙනි. එනම් බදු ගෙවීමේ වර්තමාන වටිනාකම පාදක වත්කම්වල සාධාරණ වටිනාකමට සහ මූලික සෘජු පිරිවැයට සමාන වීමට හේතු වේ. ලැබිය යුතු මූල්‍ය ආදායම කල්බදු කාල සීමාව තුළ "පොලී ආදායම" ලෙස හඳුනාගෙන ඇති අතර එමගින් ලීසිංවල ශුද්ධ ආයෝජනය මත ස්ථාවර ප්‍රතිලාභ අනුපාතයක් ලබා ගත හැකිය.

කාර්ය මණ්ඩල ණය සඳහා 'දින 1' වෙනස

වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතවලට වඩා අඩුවෙන් ලබා දෙන සියලුම කාර්ය මණ්ඩල ණය සාධාරණ වටිනාකමින් පිළිගනු ලැබේ. සාධාරණ වටිනාකම සහ බෙදා හරින ලද මුදල අතර වෙනස 'දින 1' වෙනස ලෙස සලකනු ලැබූ අතර එලදායී පොලී අනුපාතය (EIR) භාවිතා කරමින් ණය කාලය තුළ කාර්ය මණ්ඩල පිරිවැය ලෙස ක්‍රමක්ෂ කර ඇත. කාර්ය මණ්ඩල ණය පසුව ක්‍රමක්ෂ වියදම් මත මනිනු ලැබේ. සටහන 31.2 බලන්න. 348 පිටුව.

නැවත සමාලෝචනය කළ ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල්

හැකි සෑම අවස්ථාවකදීම, සමූහය/සමාගම ඇපකරයක් සත්‍යකයේ තබා ගැනීමට වඩා ණය සහ ලැබිය යුතු දේ ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමට උත්සාහ කරයි. ගෙවීමේ විධිවිධාන දීර්ඝ කිරීම සහ ලැබිය යුතු දෑ සම්බන්ධ නව කොන්දේසි පිළිබඳ එකඟතාවය මෙයට ඇතුළත් විය හැකිය. නියමයන් නැවත සාකච්ඡා කළ පසු, නියමයන් වෙනස් කිරීමට පෙර ගණනය කළ මුදල් EIR භාවිතයෙන් කිසියම් අපහායනයක් ඇතොත් මනිනු ලබන අතර ලැබිය යුතු දෑ තවදුරටත් ගෙවිය යුතු කාලය යටතේ නොසැලකේ. සියලු නිර්ණායක සපුරාලීම සහ අනාගත ගෙවීම් සිදුවීමට ඉඩ ඇති බව සහතික කිරීම සඳහා කළමනාකාරිත්වය විසින් නැවත සාකච්ඡා කරන ලද ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල් අඛණ්ඩව සමාලෝචනය කරයි. ලැබිය යුතු දේ ඕනෑම නිර්ණායකයකට යටත්ව පවතින අතර ඒ ඔස්සේ අනාගත ගෙවීම් සිදු වීමට ඉඩ ඇත. ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල් මුදල් EIR භාවිතයෙන් සහ තනි පුද්ගල හෝ සාමූහික අපහායන තක්සේරුවකට යටත්ව ක්‍රමක්ෂ කළ පිරිවැය යටතේ දිගටම මනිනු ලැබේ.

ණය සඳහා අපහායන දීමනාව සහ ගනුදෙනුකරුවන්ට ලැබිය යුතු දෑ

ණය සහ පාරිභෝගිකයින්ට ලැබිය යුතු අපහායන දීමනාව පිළිබඳ විස්තර 334 පිටුව 25.6 සටහනේ දක්වා ඇත.

අපහායන ප්‍රතිවර්තන

පසුකාලීන තත්ත්වයක දී අපහායනයේ ප්‍රමාණය අඩු වුවහොත් සහ අඩුවීම අපහායනය හඳුනා ගැනීමෙන් පසු සිදුවන සිදුවීමකට වෛෂයිකව සම්බන්ධ කළ හැකි නම්, ඒ අනුව අපහායන දීමනා ගිණුම අඩු කිරීමෙන් අතිරික්තය කපා හැරෙනු ඇත. කපා හැරීම ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශයේ හඳුනාගෙන ඇත.

ණය සහ ලැබිය යුතු දෑ තුළ කපා හරින ලද්ද

ආපසු අයකර ගැනීමේ යථාර්ථවාදී අපේක්ෂාවක් නොමැති විට ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල් කපා හරිනු ලැබේ (අර්ධ වශයෙන් හෝ සම්පූර්ණයෙන්). කපා හැරීමට යටත්ව මුදල් ආපසු ගෙවීමට ප්‍රමාණවත් මුදල් ප්‍රවාහයක් උත්පාදනය කළ හැකි වත්කම් හෝ ආදායම් මූලාශ්‍ර ණය ගැනුම්කරුට නොමැති බව සමූහය තීරණය කරන විට මෙය සාමාන්‍යයෙන් සිදු වේ. කෙසේ වෙතත්, කපා හරින ලද මූල්‍ය වත්කම් තවමත් ගෙවිය යුතු මුදල් අයකර ගැනීම සඳහා සමාගමේ ක්‍රියා පටිපාටිවලට අනුකූල වීම වෙනුවෙන් බලාත්මක කිරීමේ ක්‍රියාකාරකම්වලට යටත් වීමේ ඉඩ තවදුරටත් පවතී.

ඇපකර තක්සේරු කිරීම

ලබා දී ඇති ඕනෑම පදනමක දී ඇප වශයෙන් ලබා ගත් නිශ්චල දේපල නැවත තක්සේරු කිරීම, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව (CBSL) විසින් නිකුත් කරන ලද 2018 අංක 04 දරන "නිශ්චල දේපල තක්සේරු කිරීම" නියෝග සහ පසුව නිකුත් කරන ලද සංශෝධන මත අවශ්‍යතා පදනම්ව තක්සේරු කෙරේ. නිශ්චල දේපල තක්සේරු කිරීම ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් නිකුත් කරන ලද එම නියෝගයට අනුව ස්වාධීන වෘත්තීය තක්සේරුකරුවන් විසින් සිදු කරනු ලැබේ. නිශ්චල දේපලවල තක්සේරු සාධාරණ වටිනාකම 2020 අංක 01 දරන නියෝගය අනුව බොල් සහ සැක සහිත ණය සඳහා නියාමන ප්‍රතිපාදන සහ මහ බැංකුව විසින් නිකුත් කරන ලද සංශෝධන මැනීම සඳහා සලකා බලනු නොලැබේ.

ඇපකර නැවත ලබා ගැනීම

සමූහය විසින් එම ඇපකරයන් සිය ව්‍යාපාර මෙහෙයුම් සඳහා ගෙන තිබේ නම් මිස නැවත ලබා ගත් ඇපකර ගිණුම් පොත්වලට නොගනු ඇත. කෙසේ වෙතත්, ව්‍යාපාර මෙහෙයුම් සඳහා නැවත පවරාගත් ඇපකරවල දී එවැනි එකතු කිරීම් සැලකිය යුතු නොවේ.

උපචිත නොවන ලැබීම්

ලැබිය යුතු මුදල් සම්බන්ධයෙන් ගෙවිය යුතු දින 90 ඉක්ම වූ විට, නීතිමය ක්‍රියාමාර්ගවලට සම්බන්ධ වූ විට, සොයාගත නොහැකි හෝ ළඟා කර ගත නොහැකි ඇපකරවලට යටත් වන විට, හෝ එකතු කළ නොහැකි යැයි සලකන විට පොලී ආදායම් හඳුනා ගැනීම තහර කෙරේ. උපචිත නොවන ලැබිය යුතු දේ සඳහා, මූල්‍යකරණ ආදායම හඳුනාගනු ලබන්නේ ගෙවීම් ලැබුණු විට පමණක් වන අතර, ගෙවීම් පළමුව හිඟ පොලියට සහ පසුව මූලික ශේෂයට අදාළ වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

25. ණය සහ ලැබිය යුතු දේ - කුමක්ෂය කළ පිරිවැය (ඉදිරියට...)

මාර්තු 31 වන විට	පිටු අංකය	සමාගම		සමූහය	
		2024 රු. '000	2023 රු. '000	2024 රු. '000	2023 රු. '000
ණය සහ ලැබිය යුතු දේ	25.1.2 328	112,505,240	124,687,201	126,632,467	136,885,374
(අඩු):					
පුද්ගල අපහරණ හානි	25.7 336	2,260,418	2,145,506	2,187,210	2,145,506
සාමූහික අපහරණ හානි	25.7 336	6,594,369	8,263,750	7,525,307	9,361,964
ශුද්ධ ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල්		103,650,453	114,277,945	116,919,950	125,377,904
සාධාරණ වටිනාකම		130,253,601	122,796,426	144,313,634	135,077,403

25.1 විශ්ලේෂණය

25.1.1 අදියර අනුව විශ්ලේෂණය

සමාගම

2024 මාර්තු 31 වන විට	අදියර 1 රු. '000	අදියර 2 රු. '000	අදියර 3 රු. '000	මුළු අගය රු. '000
ණය සහ ලැබිය යුතු දේ	84,239,819	10,439,263	17,826,158	112,505,240
(අඩු):				
පුද්ගල අපහරණ හානි	-	27,335	2,233,083	2,260,418
සාමූහික අපහරණ හානි	315,054	213,357	6,065,958	6,594,369
ශුද්ධ ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල්	83,924,765	10,198,571	9,527,117	103,650,453

2023 මාර්තු 31 වන විට	අදියර 1 රු. '000	අදියර 2 රු. '000	අදියර 3 රු. '000	මුළු අගය රු. '000
ණය සහ ලැබිය යුතු දේ	92,643,506	14,701,075	17,342,620	124,687,201
(අඩු):				
පුද්ගල අපහරණ හානි	-	-	2,145,506	2,145,506
සාමූහික අපහරණ හානි	908,537	823,233	6,531,980	8,263,750
ශුද්ධ ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල්	91,734,969	13,877,842	8,665,134	114,277,945

සමූහය

2024 මාර්තු 31 වන විට	අදියර 1 රු. '000	අදියර 2 රු. '000	අදියර 3 රු. '000	මුළු අගය රු. '000
ණය සහ ලැබිය යුතු දේ	95,124,774	12,411,576	19,096,116	126,632,467
(අඩු):				
පුද්ගල අපහරණ හානි	-	-	2,187,210	2,187,210
සාමූහික අපහරණ හානි	609,726	434,107	6,481,475	7,525,308
ශුද්ධ ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල්	94,515,048	11,977,469	10,427,431	116,919,949

2023 මාර්තු 31 වන විට	අදියර 1 රු. '000	අදියර 2 රු. '000	අදියර 3 රු. '000	මුළු අගය රු. '000
ණය සහ ලැබිය යුතු දේ	100,865,905	17,257,359	18,762,110	136,885,374
(අඩු):				
පුද්ගල අපහරණ හානි	-	-	2,145,506	2,145,506
සාමූහික අපහරණ හානි	1,252,668	1,153,917	6,955,379	9,361,964
ශුද්ධ ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල්	99,613,237	16,103,442	9,661,225	125,377,904

25. ණය සහ ලැබිය යුතු දේ - ක්‍රමක්ෂය කළ පිරිවැය (ඉදිරියට...)

25.1.2 නිෂ්පාදනය අනුව විශ්ලේෂණය

මාර්තු 31 වන විට	සටහන	පිටු අංකය	සමාගම		සමූහය	
			2024 රු. '000	2023 රු. '000	2024 රු. '000	2023 රු. '000
නිෂ්පාදනය අනුව						
කල් බදු / ඉජාරා ලැබිය යුතු දේ	25.4.1/25.5.1	330/332	61,953,264	55,764,729	61,950,810	55,759,186
කුලී පිට ගැනුම් / මුරාබා ලැබිය යුතු දේ	25.4.2/25.5.2	330/332	184,992	196,060	3,020,693	2,918,779
කාලීන ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල්	25.4.3/25.5.3	331/333	48,977,273	67,089,647	61,660,964	78,207,409
අදාළ පාර්ශවයට ලැබිය යුතු මුදල්	25.2	328	1,389,711	1,636,765	-	-
දළ එකතුව			112,505,240	124,687,201	126,632,467	136,885,374

25.1.3 මුදල් එකක මට්ටමින් විශ්ලේෂණය

මාර්තු 31 වන විට	සමාගම		සමූහය	
	2024 රු. '000	2023 රු. '000	2024 රු. '000	2023 රු. '000
ශ්‍රී ලංකා රුපියල	112,505,240	124,687,201	114,047,504	125,832,413
බැංග්ලාදේශ ටකා	-	-	12,584,963	11,052,961
දළ එකතුව	112,505,240	124,687,201	126,632,467	136,885,374

25.1.4 ක්ෂේත්‍ර මට්ටමින් විශ්ලේෂණය

මාර්තු 31 වන විට	සමාගම		සමූහය	
	2024 රු. '000	2023 රු. '000	2024 රු. '000	2023 රු. '000
කෘෂිකර්ම, වන වගාව සහ ධීවර	24,068,961	27,151,036	24,631,279	27,709,320
කලාව, සත්කාර සහ විනෝදය	847,930	954,545	851,205	956,091
ඉදිකිරීම් සහ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය	7,357,034	8,528,731	7,308,784	9,433,072
පරිභෝජන	7,297,156	8,013,864	8,443,036	8,781,028
අධ්‍යාපන	2,060,396	1,707,696	2,060,832	1,707,696
මූල්‍ය සේවා	7,482,293	8,776,851	10,357,850	12,776,951
සෞඛ්‍ය සේවා, සමාජ සේවා සහ උපකාරක සේවා	7,001,076	7,354,251	7,501,618	9,185,041
තොරතුරු තාක්ෂණය සහ සන්නිවේදනය	1,413,598	1,304,974	2,556,816	1,399,371
නිෂ්පාදන	7,097,228	7,247,716	12,396,221	10,617,109
වෘත්තීය, විද්‍යාත්මක සහ තාක්ෂණික ක්‍රියාකාරකම්	8,989,175	10,064,883	10,384,508	10,069,976
සංචාරක	2,478,577	2,689,999	2,491,645	2,699,305
ප්‍රවාහනය සහ ගබඩා කිරීම	20,245,475	24,861,237	20,346,201	24,989,315
තොග සහ සිල්ලර වෙළඳාම	15,198,784	14,994,171	15,618,303	15,481,123
වෙනත්	967,557	1,037,247	1,684,169	1,079,976
දළ එකතුව	112,505,240	124,687,201	126,632,467	136,885,374

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

25.2 සම්බන්ධිත පාර්ශ්ව ලැබීම්

මාර්තු 31 වන විට	සමාගම		සමූහය	
	2024 රු. '000	2023 රු. '000	2024 රු. '000	2023 රු. '000
පිපල්ස් ලීසිං ප්‍රොපර්ටි ඩිවලොප්මන්ට් ලිමිටඩ්	462,396	528,249	-	-
පිපල්ස් ලීසිං ෆීලිට් මැනේජ්මන්ට් ලිමිටඩ්	-	1,320	-	-
පිපල්ස් ලීසිං හැවිලොක් ප්‍රොපර්ටිස් ලිමිටඩ්	843,719	1,043,582	-	-
පිපල්ස් මයික්‍රො කොමර්ස් සමාගම	9,554	10,405	-	-
පිපල්ස් ඉන්ෂුරන්ස් පී.එල්.සී.	47,532	26,589	-	-
එලයන්ස් ෆිනෑන්ස් පී.එල්.සී.	26,510	26,620	-	-
මුළු අගය	1,389,711	1,636,765	-	-

25.3 වර්ෂය තුළ දළ ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල් වෙනස්වීම්

දළ ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල් වෙනස්වීම් 2023/24 - සමාගම

	අදියර 1 රු. '000	අදියර 2 රු. '000	අදියර 3 රු. '000	මුළු අගය රු. '000
2023 අප්‍රේල් 1 වන දිනට දළ ධාරණ අගය	92,643,506	14,701,075	17,342,620	124,687,201
ආරම්භ වී හෝ මිලදී ගෙන ඇති නව වත්කම්	37,489,556	975,258	108,152	38,572,966
හඳුනා නොගත් හෝ ආපසු ගෙවූ වත්කම් (කපා හැරීම් හැර)	(42,133,378)	(7,305,534)	(1,316,015)	(50,754,927)
අදියර 2 සහ 3 වෙත මාරු කිරීම	(7,175,071)	5,589,122	1,585,949	-
අදියර 1 සහ 3 වෙත මාරු කිරීම	2,484,625	(4,379,148)	1,894,523	-
අදියර 1 සහ 2 වෙත මාරු කිරීම	930,581	858,490	(1,789,071)	-
කපා හරින ලද මුදල	-	-	-	-
2024 මාර්තු 31 දිනට දළ ඉදිරියට රැගෙන යා හැකි මුදල	84,239,819	10,439,263	17,826,158	112,505,240

දළ ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල් වෙනස්වීම් 2022/23 - සමාගම

	අදියර 1 රු. '000	අදියර 2 රු. '000	අදියර 3 රු. '000	මුළු අගය රු. '000
2022 අප්‍රේල් 1 වන දිනට දළ ධාරණ අගය	124,054,490	16,207,503	20,900,031	161,162,024
ආරම්භ වී හෝ මිලදී ගෙන ඇති නව වත්කම්	24,572,528	361,926	77,170	25,011,624
හඳුනා නොගත් හෝ ආපසු ගෙවූ වත්කම් (කපා හැරීම් හැර)	(47,358,272)	(7,465,019)	(6,656,062)	(61,479,353)
අදියර 2 සහ 3 වෙත මාරු කිරීම	(14,813,857)	9,470,397	5,343,460	-
අදියර 1 සහ 3 වෙත මාරු කිරීම	4,048,153	(5,547,139)	1,498,986	-
අදියර 1 සහ 2 වෙත මාරු කිරීම	2,140,464	1,673,407	(3,813,871)	-
කපා හරින ලද මුදල	-	-	(7,094)	(7,094)
2023 මාර්තු 31 දිනට දළ ඉදිරියට රැගෙන යා හැකි මුදල	92,643,506	14,701,075	17,342,620	124,687,201

දළ ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල් වෙනස්වීම් 2023/24 - සමුහය

	අදියර 1 රු. '000	අදියර 2 රු. '000	අදියර 3 රු. '000	මුළු අගය රු. '000
2023 අප්‍රේල් 1 වන දිනට දළ ඉදිරියට රැගෙන යා හැකි මුදල	100,865,905	17,257,359	18,762,110	136,885,374
ආරම්භ වී හෝ මිලදී ගෙන ඇති නව වත්කම්	42,673,551	1,462,666	129,929	44,266,146
හඳුනා නොගත් හෝ ආපසු ගෙවූ වත්කම් (කපා හැරීම් හැර)	(43,713,985)	(7,981,447)	(1,414,388)	(53,109,820)
අදියර 2 සහ 3 වෙත මාරු කිරීම	(7,318,572)	5,700,904	1,617,668	-
අදියර 1 සහ 3 වෙත මාරු කිරීම	2,733,088	(4,817,063)	2,083,975	-
අදියර 1 සහ 2 වෙත මාරු කිරීම	1,023,639	944,339	(1,967,978)	-
කපා හරින ලද මුදල	-	-	-	-
විදේශ විනිමය ගැලපීම්	(1,138,851)	(155,182)	(115,200)	(1,409,233)
2024 මාර්තු 31 දිනට දළ ඉදිරියට රැගෙන යා හැකි මුදල	95,124,774	12,411,576	19,096,116	126,632,467

දළ ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල් වෙනස්වීම් 2022/23 - සමුහය

	අදියර 1 රු. '000	අදියර 2 රු. '000	අදියර 3 රු. '000	මුළු අගය රු. '000
2022 අප්‍රේල් 1 වන දිනට ධාරණ අගය	134,631,929	17,272,072	22,258,981	174,162,982
ආරම්භ වී හෝ මිලදී ගෙන ඇති නව වත්කම්	31,727,096	1,085,962	82,391	32,895,449
හඳුනා නොගත් හෝ ආපසු ගෙවූ වත්කම් (කපා හැරීම් හැර)	(56,107,111)	(6,223,770)	(6,319,132)	(68,650,012)
අදියර 2 සහ 3 වෙත මාරු කිරීම	(15,110,134)	9,659,805	5,450,329	-
අදියර 1 සහ 3 වෙත මාරු කිරීම	4,452,968	(6,101,853)	1,648,885	-
අදියර 1 සහ 2 වෙත මාරු කිරීම	2,354,510	1,840,748	(4,195,258)	-
කපා හරින ලද මුදල	-	-	(15,922)	(15,922)
විදේශ විනිමය ගැලපීම්	(1,083,353)	(275,605)	(148,164)	(1,507,122)
2023 මාර්තු 31 දිනට දළ ඉදිරියට රැගෙන යා හැකි මුදල	100,865,905	17,257,359	18,762,110	136,885,374

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

25.4 ඉතිරි ගිවිසුම් කල් පිරීම් විශ්ලේෂණය -සමාගම

25.4.1 බදු/ඉචාරා ලැබිය යුතු

මාර්තු 31 වන විට	2024				2023			
	වසරක් තුළ	අවුරුදු 1-5	අවුරුදු 5ට වැඩි	මුළු අගය	වසරක් තුළ	අවුරුදු 1-5	අවුරුදු 5ට වැඩි	මුළු අගය
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
ලැබිය හැකි දළ කුලී	37,665,486	41,791,184	14,207	79,470,877	34,877,887	33,566,958	35,300	68,480,145
අඩු: උපයා නොගත් ආදායම	9,353,538	8,163,090	296	17,516,924	7,634,808	5,078,328	1,477	12,714,614
ලැබිය යුතු ශුද්ධ කුලී	28,311,948	33,628,094	13,911	61,953,953	27,243,079	28,488,630	33,823	55,765,531
අඩු : කලින් ලැබුණු කුලී				688				803
අපහායන වෙන් කිරීමට පෙර කල් බදු/ඉචාරා ලැබීම්				61,953,265				55,764,728
අඩු : අපහායන පාඩු සඳහා දීමනාව								
තනි තනි හානිකරණ								
අදියර 1	-	-	-	-	-	-	-	-
අදියර 2	-	-	-	-	-	-	-	-
අදියර 3	-	-	-	-	-	-	-	-
මුළු පුද්ගල අපහායන හානිය	-	-	-	-	-	-	-	-
සාමූහික අපහායන								
අදියර 1	-	-	-	231,521	-	-	-	622,874
අදියර 2	-	-	-	159,977	-	-	-	559,881
අදියර 3	-	-	-	2,175,315	-	-	-	2,438,367
සම්පූර්ණ සාමූහික අපහායන	-	-	-	2,566,813	-	-	-	3,621,122
ලැබිය යුතු මුළු ශුද්ධ කුලී	28,311,948	33,628,094	13,911	59,386,452	27,243,079	28,488,630	33,823	52,143,606

25.4.2 කුලී-මිලදී ගැනීම් / ලැබිය යුතු මුරාබා

මාර්තු 31 වන විට	2024				2023			
	වසරක් තුළ	අවුරුදු 1-5	අවුරුදු 5ට වැඩි	මුළු අගය	වසරක් තුළ	අවුරුදු 1-5	අවුරුදු 5ට වැඩි	මුළු අගය
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
ලැබිය හැකි දළ කුලී	196,280	2,516	-	198,796	207,793	3,211	-	211,004
අඩු: උපයා නොගත් ආදායම	13,591	38	-	13,629	14,705	65	-	14,770
ලැබිය යුතු ශුද්ධ කුලී	182,689	2,478	-	185,167	193,088	3,146	-	196,234
අඩු : කලින් ලැබුණු කුලී	-	-	-	174	-	-	-	174
කුලී-මිලදී ගැනීම් / මුරාබා අපහායන ප්‍රතිපාදන වලට පෙර ලැබිය යුතුය	-	-	-	184,993	-	-	-	196,060
අඩු : අපහායන පාඩු සඳහා දීමනාව								
පුද්ගල අපහායන								
අදියර 1	-	-	-	-	-	-	-	-
අදියර 2	-	-	-	-	-	-	-	-
අදියර 3	-	-	-	-	-	-	-	-
සම්පූර්ණ පුද්ගල අපහායන	-	-	-	-	-	-	-	-
සාමූහික අපහායන								
අදියර 1				1,145				81
අදියර 2				-				-
අදියර 3				180,808				188,440
සම්පූර්ණ පුද්ගල අපහායන				181,953				188,521
ලැබිය යුතු මුළු ශුද්ධ කුලී	182,689	2,478	-	3,040	193,088	3,146	-	7,539

25. ණය සහ ලැබිය යුතු දේ - කුමක්ෂය කළ පිරිවැය (ඉදිරියට...)

25.4.3 කාලීන ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල්

මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා	2024				2023			
	වසරක් කළ රු. '000	අවුරුදු 1-5 රු. '000	අවුරුදු 5ට වැඩි රු. '000	මුළු අගය රු. '000	වසරක් කළ රු. '000	අවුරුදු 1-5 රු. '000	අවුරුදු 5ට වැඩි රු. '000	මුළු අගය රු. '000
මෝටර් වාහන ණය	7,501,218	7,746,909	1,784	15,249,911	12,132,928	18,250,910	41,723	30,425,561
කෙටි හා මධ්‍යම ණය	4,502,741	1,929,926	7,196	6,439,863	4,960,282	3,555,325	43,594	8,559,201
ශුද්ධ පදනම මත ණය	821,567	15,511	-	837,078	836,317	29,316	-	865,633
ස්වයං E Cash ණය	3,564,760	1,161,484	-	4,726,244	3,465,791	1,606,759	-	5,072,551
ආස්ථි වූ ණය	1,033,287	245,514	-	1,278,801	896,100	92,235	-	988,335
මුරබා වෙළඳාම	209,839	23,017	-	232,856	181,068	22,846	45,535	249,449
මුණුරතා	742,240	712,869	-	1,455,109	1,136,527	1,435,060	8,052	2,579,639
රන් ණය	10,957,789	-	-	10,957,789	9,194,726	-	-	9,194,726
සාධකකරණ ලැබීම්	1,122,792	-	-	1,122,792	1,507,410	-	-	1,507,410
ආන්තික වෙළඳාම	5,714,267	-	-	5,714,267	6,632,491	-	-	6,632,491
කාර්ය මණ්ඩල ණය	200,464	577,107	54,890	832,461	180,883	454,141	192,458	827,481
විවිධ ණය	126,141	4,143	-	130,284	164,157	23,312	-	187,470
අඩු ; පෙරගෙවුම් කුලී	(181)	-	-	(181)	(300)	-	-	(300)
අපහායන ප්‍රතිපාදනවලට පෙර ලැබිය යුතු ණය	36,496,924	12,416,480	63,870	48,977,274	41,288,381	25,469,904	331,362	67,089,647
අඩු : අපහායන අලාභ සඳහා දීමනාව								
පුද්ගල අපහායන								
අදියර 1				-				-
අදියර 2				-				-
අදියර 3				2,187,210				2,145,506
සම්පූර්ණ පුද්ගල අපහායන				2,187,210				2,145,506
සාමූහික අපහායන								
අදියර 1				82,388				285,582
අදියර 2				53,380				263,352
අදියර 3				3,709,835				3,905,173
සම්පූර්ණ සාමූහික අපහායන				3,845,603				4,454,107
ලැබිය යුතු මුළු ශුද්ධ කුලී	36,496,924	12,416,480	63,870	42,944,461	41,288,381	25,469,904	331,362	60,490,034

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

25.5 ඉතිරිව ඇති ගිවිසුම් කල් පිරීම් විශ්ලේෂණය - සමූහය

25.5.1 බදු/ඉජාරා ලැබිය යුතු

මාර්තු 31 වන විට	2024				2023			
	වසරක් තුළ	අවුරුදු 1-5	අවුරුදු 5ට වැඩි	මුළු අගය	වසරක් තුළ	අවුරුදු 1-5	අවුරුදු 5ට වැඩි	මුළු අගය
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
ලැබිය හැකි දළ කුලී	37,662,701	41,791,183	14,208	79,468,092	34,876,040	33,560,590	35,300	68,471,930
අඩු: උපයා නොගත් ආදායම	9,353,207	8,163,090	296	17,516,593	7,635,488	5,077,648	1,477	12,714,614
ලැබිය යුතු ශුද්ධ කුලී	28,309,494	33,628,093	13,912	61,951,499	27,240,552	28,482,942	33,823	55,757,316
අඩු : කලින් ලැබුණු කුලී				688				803
අපහායන ප්‍රතිපාදනවලට පෙර කල් බදු/ඉජාරා ලැබීම්				61,950,811				55,756,513
අඩු : අපහායන පාඩු සඳහා දීමනාව								
පුද්ගල අපහායන								
අදියර 1				-				-
අදියර 2				-				-
අදියර 3				-				-
සම්පූර්ණ පුද්ගල අපහායන				-				-
සාමූහික අපහායන								
අදියර 1				231,521				622,874
අදියර 2				159,977				559,881
අදියර 3				2,175,316				2,438,367
සම්පූර්ණ සාමූහික අපහායන				2,566,814				3,621,122
ලැබිය යුතු මුළු ශුද්ධ කුලී	28,309,494	33,628,093	13,912	59,383,997	27,240,552	28,482,942	33,823	52,135,391

25.5.2 කුලී-මිලදී ගැනීම්/ ලැබිය යුතු මුරාබා

මාර්තු 31 වන විට	2024				2023			
	වසරක් තුළ	අවුරුදු 1-5	අවුරුදු 5ට වැඩි	මුළු අගය	වසරක් තුළ	අවුරුදු 1-5	අවුරුදු 5ට වැඩි	මුළු අගය
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
ලැබිය හැකි දළ කුලී	2,159,024	1,982,320	-	4,141,344	1,779,431	2,177,217	-	3,956,648
අඩු: උපයා නොගත් ආදායම	614,308	506,168	-	1,120,476	536,448	501,248	-	1,037,696
ලැබිය යුතු ශුද්ධ කුලී	1,544,716	1,476,152	-	3,020,868	1,242,983	1,675,969	-	2,918,952
අඩු : කලින් ලැබුණු කුලී				174				174
කුලී-මිලදී ගැනීම්/ මුරාබා අපහායන ප්‍රතිපාදන වලට පෙර ලැබිය යුතුය				3,020,694				2,918,778
අඩු : අපහායන පාඩු සඳහා දීමනාව								
පුද්ගල අපහායන								
අදියර 1				-				-
අදියර 2				-				-
අදියර 3				-				-
සම්පූර්ණ පුද්ගල අපහායන				-				-
සාමූහික අපහායන								
අදියර 1				28,015				86,167
අදියර 2				40,286				92,156
අදියර 3				308,762				326,611
සම්පූර්ණ සාමූහික අපහායන				377,063				504,933
ලැබිය යුතු මුළු ශුද්ධ කුලී	1,544,716	1,476,152	-	2,643,631	1,242,983	1,675,969	-	2,413,845

25. ණය සහ ලැබිය යුතු දේ - ක්‍රමිකය කළ පිරිවැය (ඉදිරියට...)

25.5.3 කාලීන ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල්

මාර්තු 31 වන විට	2024				2023			
	වසරක් තුළ රු. '000	අවුරුදු 1-5 රු. '000	අවුරුදු 5ට වැඩි රු. '000	මුළු අගය රු. '000	වසරක් තුළ රු. '000	අවුරුදු 1-5 රු. '000	අවුරුදු 5ට වැඩි රු. '000	මුළු අගය රු. '000
මෝටර් ණය	7,501,218	7,746,909	1,784	15,249,911	12,132,928	18,250,910	41,723	30,425,561
කෙටි හා මධ්‍යම ණය	10,809,630	6,227,625	1,983,669	19,020,924	9,664,686	9,326,044	639,014	19,629,744
ශුද්ධ පදනම් ණය	821,567	15,511	-	837,078	836,317	29,316	-	865,633
Self E Cash Loan	3,564,760	1,161,484	-	4,726,244	3,465,791	1,606,759	-	5,072,551
ෆාස්ට් ට්‍රැක් ණය	1,033,287	245,514	-	1,278,801	896,100	92,235	-	988,335
මුරබා වෙළඳාම	209,839	23,017	-	232,856	181,068	22,846	45,535	249,449
මුණරකා	742,240	712,869	-	1,455,109	1,136,527	1,435,060	8,052	2,579,639
රන් ණය	10,957,789	-	-	10,957,789	9,194,726	-	-	9,194,726
ලැබිය යුතු සාධක ණය	1,122,792	-	-	1,122,792	1,507,410	-	-	1,507,410
ආන්තික වෙළඳාම	5,714,267	-	-	5,714,267	6,632,491	-	-	6,632,491
කාර්ය මණ්ඩල ණය	224,357	637,140	73,593	935,090	191,331	479,967	203,403	874,700
විවිධ ණය	126,141	4,143	-	130,284	164,157	23,312	-	187,470
අඩු: පෙරගෙවුම් කුලිය	(181)	-	-	(181)	(300)	-	-	(300)
අපහායන ප්‍රතිපාදනවලට පෙර ලැබිය යුතු ණය	42,827,706	16,774,212	2,059,046	61,660,964	46,003,233	31,266,450	937,727	78,207,409
අඩු : අපහායන පාඩු සඳහා දීමනාව								
පුද්ගල අපහායන								
අදියර 1				-				-
අදියර 2				-				-
අදියර 3				2,187,210				2,145,506
සම්පූර්ණ පුද්ගල අපහායන				2,187,210				2,145,506
සාමූහික අපහායන								
අදියර 1				350,190				543,627
අදියර 2				233,844				501,880
අදියර 3				3,997,397				4,190,401
සම්පූර්ණ සාමූහික අපහායන				4,581,431				5,235,908
ලැබිය යුතු මුළු ශුද්ධ කුලී	42,827,706	16,774,212	2,059,046	54,892,323	46,003,233	31,266,450	937,727	70,825,995

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

25.6 ණය සහ ලැබිය යුතු දේ සඳහා අපහායන දීමනාව

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

සමූහය විසින් SLFRS 9 - මූල්‍ය උපකරණයට අනුකූලව ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල් මත අපහායන (අපේක්ෂිත ණය අලාභ) හඳුනා ගනී.

පුද්ගල අපහරණ හානි

“මූල්‍ය උපකරණ” ලෙස සාමූහිකව සඳහන් වන ණය කැපවීම්, මූල්‍ය ඇපකර ගිවිසුම් සහ ණය ලිපි ඇතුළුව ලාභ හෝ අලාභ (FVPL) හරහා සාධාරණ වටිනාකමකින් තොරව සියලුම ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල් සහ අනෙකුත් මූල්‍ය වත්කම් සඳහා අපේක්ෂිත ණය අලාභය සඳහා දීමනාවක් (ECL) සමූහය විසින් සටහන් කර ගනී.

අපේක්ෂිත ණය අලාභ (ECL) දීමනාව පදනම් වන්නේ ණය අලාභ මත වන අතර එම ණය අලාභ වත්කමෙහි ආයු කාලයේ දී (ජීවිත කාලයේ දී අපේක්ෂිත ණය අලාභය (LTECL)) මත ඇති විය හැකිය. අදාළ වත්කමෙහි ආරම්භයේ සිට ම ණය අවදානම සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ යෑමේ අවදානමක් ඇති විට මෙය ගණනය කෙරේ.

අනෙකුත් සියලුම අවස්ථාවන්හිදී, ECL මාස 12 ECL (12mECL) මත ගණනය කිරීම් සිදු කෙරේ. ණය අවදානමේ සැලකිය යුතු වැඩි වීමක් සිදුවී ඇත්ද යන්න තීරණය කිරීම සඳහා සමූහයේ ප්‍රතිපත්ති අදාළ සමාගම් ප්‍රතිපත්ති ලේඛනවල විස්තර කර ඇත.

මාස 12 ECL අගය මගින් නිරූපණය වන්නේ ණය පැහැර හැරීමේ තත්ත්වයන්හි දී ECL ආයු කාලයන්හි කොටස් වන අතර ඒවා මූල්‍ය උපකරණ මත වාර්තාකරණ දිනයෙන් පසු කරන බලපෑම සැලකිල්ලට ගැනෙයි. ජීවිත කාලීන උකඩ සහ මාස 12 ECL දෙකම ගණනය කරනු ලබන්නේ තනි පුද්ගල පදනමක් හෝ සාමූහික පදනමක් මත වන අතර පාරිභෝගික නිරාවරණ සම්බන්ධයෙන් කලින් තීරණය කරන ලද සීමාවක් මත ගණනයන් සිදු වෙයි.

තනි පුද්ගල අපහායනය යටතේ කිසියම් ණයක් අපහායනය වී ඇත්නම් (සටහන 56.2.2 හි පැහැදිලි කර ඇත), අලාභයේ ප්‍රමාණය මනිනු ලබන්නේ වත්කම් ඉදිරියට රැගෙන යන මුදල සහ ඇස්තමේන්තුගත අනාගත මුදල් ප්‍රවාහවල වර්තමාන වටිනාකම අතර වෙනස ලෙසය.

තනි තනිව තක්සේරු කරන ලද වත්කමක් පුද්ගල දුර්වලතා යටතේ ණය අපහායනයක් නොකිරීමට තීරණය කරන්නේ නම්, එවැනි මූල්‍ය වත්කම් පසුව සාමූහික දුර්වලතා යටතේ සමාන අවදානම් ලක්ෂණ ඇති අනෙකුත් කළඹ සමගින් සාමූහිකව අපහායන සඳහා තක්සේරු කරනු ලැබේ.

සාමූහික පදනමක් මත මනිනු ලබන මූල්‍ය වත්කම් සමූහගත කිරීම සඳහා සමූහයේ ප්‍රතිපත්තිය අදාළ සමාගම් ප්‍රතිපත්ති ලේඛනවල පැහැදිලි කර ඇත.

SLFRS 9 ට අනුව සමූහය විසින් අපහායනය සම්බන්ධයෙන් අදියර තුනකින් යුතු ආකෘතියක් භාවිත කරන අතර ආරම්භක හඳුනා ගැනීමේ සිට ණය ගුණාත්මකභාවයේ සිදු වන වෙනස්කම් මත ගණනය කෙරේ.

අදියර 1: මූලික හඳුනාගැනීම සහ කාර්ය සාධන වත්කම්

මූලික හඳුනාගැනීම් මත මූලික ණය අපහායනය නොවන මූල්‍ය වත්කමක් 1 අදියරෙහි වර්ගීකරණය කර ඇත. අදියර 1 හි මූල්‍ය උපකරණවලට අදාළ ව අපේක්ෂිත ණය අලාභ (ECL) මනිනු ලබන්නේ ජීවිත කාල අපේක්ෂිත ණය අලාභය (LTECL) හි නිශ්චිත කොටසට අදාළ අගයට අනුව වන අතර එය ඉදිරි මාස 12 ක කාලය තුළ (12mECL) ඇති විය හැකි ණය පැහැර හැරීමක් මත නිර්මාණය විය හැකිය. මෙම අදියර තුළට ණය අවදානම් වර්ධනය වී ඇති මූල්‍ය වත්කම් ඇතුළත් වන අතර ම අදියර 2 සහ 3 මගින් ප්‍රතිවර්ගීකරණයට ලක් වී තිබේ.

අදියර 2: ණය අවදානමේ සිදු වන සැලකිය යුතු වැඩි වීම් (SICR)

මූල්‍ය වත්කමක් සිට ණය අවදානමේ (SICR) සැලකිය යුතු වැඩි වීමක් හඳුනාගනු ලැබුවහොත් මූල්‍ය වත්කමක් 2 අදියර වෙත ගෙන යනු ලැබේ. මෙම අදියරේදී, සමූහය LTECL සඳහා දීමනාවක් වාර්තා වෙයි. මෙමගින්, සිදුවිය හැකි සියලු ණය පැහැර හැරීමේ සිදුවීම් සලකා බලා, වත්කම්වල ආයු කාලය තුළ ඇති වීමට බලාපොරොත්තු වන ණය අලාභ පිළිබිඹු කෙරේ. අදියර 2 තුළ ණය අවදානම වර්ධන වී ඇති මෙන් ම සහ අදියර 3 සිට නැවත වර්ගීකරණය කර ඇති මූල්‍ය වත්කම් ද ඇතුළත් වේ. මූල්‍ය වත්කමක ණය අපහායන වී ඇත් නම්, එය අදියර 3 වෙත ගෙන යනු ලැබේ. මෙම අදියරේදී, සමූහය LTECL සඳහා දීමනාවක් හඳුනා ගන්නා අතර ණය පැහැර හැරීමේ සම්භාවිතාව 100% ලෙස සකසා ඇත. අපහායන හේතුවෙන් අපේක්ෂිත ණය පාඩුවල සම්පූර්ණ ප්‍රමාණය මෙහි දී පිළිබිඹු කෙරේ. අදාළ ප්‍රතිපත්ති ලේඛනවල දක්වා ඇති නිර්ණායක මත පදනම්ව ණය අපහායන හඳුනා ගැනේ.

Stage 3: Credit-Impaired Assets

If a financial asset is credit-impaired, it is moved to Stage 3. In this stage, the Group recognises an allowance for LTECL, with the probability of default set at 100%. This reflects the full extent of expected credit losses due to impairment. Credit impairment is identified based on criteria outlined in the relevant policy documents.

ණය අවදානමේ සැලකිය යුතු වැඩි වීම්

මූල්‍ය හඳුනාගැනීමේ සිට මූල්‍ය උපකරණවල පැහැර හැරීමේ අවදානම සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි වී තිබේද යන්න තීරණය කිරීමේදී, අධික පිරිවැයක් හෝ උත්සාහයක් දැරීමෙන් තොරව ලබා ගැනීමට හැකි අදාළ සහ ලබා ගත හැකි සාධාරණ සහ උපකාර කළ හැකි තොරතුරු සමූහය සලකා බලයි. මෙම ඇගයීමට සමූහයේ ඓතිහාසික අත්දැකීම්, විශේෂඥ ණය තක්සේරුව සහ ඉදිරි දැක්ම පිළිබඳ තොරතුරු මත පදනම් වූ ප්‍රමාණාත්මක සහ ගුණාත්මක විශ්ලේෂණ යන දෙකම ඇතුළත් වේ.

SLFRS 9 හි දක්වා ඇති ප්‍රතික්ෂේප කළ හැකි උපකල්පන පාදක ව ගිවිසුම්ගත ගෙවීම් නියමිත දින 30කට වඩා වැඩි වූ විට මූල්‍ය නිරාවරණය සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගොස් ඇති ණය අවදානමක් ඇති බව සමූහය සලකයි. මීට අමතරව, ආර්ථික තත්ත්වයන්හි වෙනස්වීම්, ප්‍රතිවිරුද්ධ පාර්ශ්වයන්ගේ ණය සුදුසුකම් සහ කර්මාන්ත දැක්මෙහි අහිතකර වෙනස්කම් ද සැලකිල්ලට ගනී.

25. ණය සහ ලැබිය යුතු දේ - ක්‍රමිකය කළ පිරිවැය (ඉදිරියට...)

25.6 Impairment Allowance for Loans and Receivable to Customers (Cond...)

අපේක්ෂිත ණය අලාභය ගණනය කිරීම (ECL)

එලදායි පොලී අනුපාතිකයට (EIR) ආසන්න වශයෙන් වට්ටම් කර අපේක්ෂිත මුදල් හිඟයන් මැනීම සඳහා අදියර තුනක ප්‍රවේශයක් භාවිතා කරමින් සමූහය විසින් අපේක්ෂිත ණය පාඩු (ECL) ගණනය කරයි. මුදල් හිඟයක් යනු කොන්ත්‍රාත්තුවට අනුකූලව ආයතනය නිසා සිදුවන මුදල් ප්‍රවාහයන් සහ ආයතනය ලැබීමට අපේක්ෂා කරන මුදල් ප්‍රවාහ අතර වෙනස ලෙස අර්ථ දැක්වේ.

අපේක්ෂිත ණය අලාභය ගණනය කිරීම, නිරාවරණ කාල සීමාව සහ වට්ටම් අනුපාතය ඇස්තමේන්තු කිරීම ඇතුළුව, සමූහයේ දුර්වලතා ප්‍රතිපත්තියට අනුව තනි පදනමක් හෝ සාමූහික පදනමක් මත සිදු කෙරේ. සමාන ණය අවදානම් ලක්ෂණ සහිත පහසුකම් සඳහා සාමූහික තක්සේරු කිරීම් වෙත වෙනම පවත්වනු ලැබේ. අපේක්ෂිත ණය අලාභය ගණනය කිරීම් වල යාන්ත්‍රණය පහත දක්වා ඇත, සාමූහික අපහායන තක්සේරුව යටතේ ඇති ප්‍රධාන අංශ වන, පැහැර හැරීමේ සම්භාවිතාව (PD), පැහැර හැරීම් නිරාවරණය වීම (EAD), සහ අලාභය ලබා දී ඇති පැහැර හැරීම් (LGD), පහත පරිදි විස්තර කෙරේ:

පැහැර හැරීමේ සම්භාවිතාව (PD)

පැහැර හැරීමේ සම්භාවිතාව (PD) යනු දී ඇති කාල ක්ෂිතිජයක් හරහා පැහැර හැරීමේ සම්භාවිතාව පිළිබඳ ඇස්තමේන්තුවකි. අදාළ පහසුකම කලින් හඳුනා නොගෙන කළම කළ පවතී නම් තක්සේරු කාල සීමාව තුළ නිශ්චිත වේලාවක දී පැහැර හැරීමක් සිදු විය හැක.

පැහැර හැරීම් නිරාවරණය (EAD)

පැහැර හැරීම් නිරාවරණය වීම (EAD) යනු අනාගත පැහැර හැරීම් නිරාවරණය වීම පිළිබඳ ඇස්තමේන්තුවකි, කොන්ත්‍රාත්තුවෙන් හෝ වෙනත් ආකාරයකින් සැලසුම් කර තිබුණද මූලික මුදල සහ පොලිය ආපසු ගෙවීම ඇතුළුව වාච්ඛා කරන දිනයෙන් පසු ඇති වන අපේක්ෂිත වෙනස්කම් සැලකිල්ලට ගනිමින් මෙය සිදු කෙරේ. අදියර 1 ණයක් සඳහා පැහැර හැරීම් නිරාවරණය ගණනය කිරීම සඳහා, සමූහය මාස 12ක් ඇතුළත සිදුවිය හැකි පැහැර හැරීම් සිදුවීම් තක්සේරු කරයි. අනෙකුත් සියලුම ණය සඳහා, මූල්‍ය උපකරණවල ජීවිත කාලය පුරාවට පැහැර හැරීම් සිදුවීම් සඳහා පැහැර හැරීම් නිරාවරණය සලකනු ලැබේ.

අලාභය ලබා දී ඇති පැහැර හැරීම් (LGD)

අලාභය ලබා දී ඇති පැහැර හැරීම් (LGD) යනු යම් අවස්ථාවක දී පැහැර හැරීමක් සිදු වූ විට ඇතිවන පාඩුව පිළිබඳ ඇස්තමේන්තුවකි. එය පදනම් වන්නේ ගිවිසුම්ගත මුදල් ප්‍රවාහයන් සහ ණය දෙන්නා විසින් ඕනෑම ඇපයක් සාක්ෂාත් කර ගැනීම ඇතුළුව ලැබීමට අපේක්ෂා කරන ඒවා අතර වෙනස මතය. අලාභය ලබා දී ඇති පැහැර හැරීම් ගණනය කරනු ලබන්නේ EIR වට්ටම් සාධකය ලෙස භාවිතා කරමින් වට්ටම් සහිත මුදල් ප්‍රවාහ පදනමක් මත වන අතර එය සාමාන්‍යයෙන් පැහැර හැරීම් නිරාවරණයක ප්‍රතිශතයක් ලෙස ප්‍රකාශ වේ.

මෙම පරාමිතීන් සාමාන්‍යයෙන් ව්‍යුත්පන්න වී ඇත්තේ අභ්‍යන්තරව සංවර්ධිත සංඛ්‍යාන ආකෘති සහ ඓතිහාසික දත්ත වලින් වන අතර, ඉදිරි දැක්මක් ඇති තොරතුරු පිළිබිඹු කිරීමට සකස් කර ඇත.

අපේක්ෂිත තොරතුරු

උපකරණයක ණය අවදානම එහි මූලික හඳුනාගැනීමෙන් පසු සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි වී තිබේද යන්න සහ අපේක්ෂිත ණය අලාභය මැනීම යන දෙකෙහිම තක්සේරුවට අදාළ ව සමූහය විසින් අපේක්ෂිත තොරතුරු ඇතුළත් කරයි. අපේක්ෂිත ණය අලාභය ඇස්තමේන්තු කිරීමේදී, සමූහය ආර්ථික අවස්ථා තුනක් සලකා බලයි: මූලික අවස්ථාව, හොඳම අවස්ථාව සහ නරකම අවස්ථාව එම අවස්ථා තුනයි. ප්‍රමාණාත්මක ආර්ථික සාධක පදනම් වන්නේ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සහ අනෙකුත් විශ්වාසදායක මූලාශ්‍ර මගින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද ආර්ථික දත්ත සහ අනාවැකි මත ය. එහි අපේක්ෂිත ණය අලාභය අපේක්ෂිත තොරතුරු රාශියක් මත රඳා පවතී, එනම්:

ප්‍රමාණාත්මක සාධක: දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ වර්ධනය, විරැකියා අනුපාතය, උද්ධමන අනුපාතය, පොලී අනුපාතය සහ විනිමය අනුපාතය.
ගුණාත්මක සාධක: රජයේ ප්‍රතිපත්ති, කර්මාන්තයේ තත්ත්වය සහ නියාමන බලපෑම.

අපේක්ෂිත ණය අලාභය ගණනය කිරීම සඳහා භාවිතා කරන යෙදවුම් සහ ආකෘති සෑම විටම මූල්‍ය ප්‍රකාශන දිනයේදී වෙළඳපොළේ සියලුම ලක්ෂණ ග්‍රහණය කර නොගත හැක.

වක්‍රීය පහසුකම්

සමාගම ෆාස්ට් වෑක් වැනි වක්‍රීය පහසුකම් සපයන අතර, මෙම පහසුකම් සඳහා මාස 12ක අපේක්ෂිත ණය පාඩු (12mECL) දීමනාව පමණක් ගණනය කරයි. ණය පරිවර්තන සාධකය (CCF) සඳහා සකස් කරන ලද අනුමත සීමාව හෝ ණයෙහි දළ රැගෙන යා හැකි මුදල (භාවිතා කළ මුදල) යන දෙකෙන් ඉහළ අගය අනුව පැහැර හැරීමේ නිරාවරණය (EAD) තීරණය වේ.

3 වන අදියරේ කොන්ත්‍රාත්තුව සඳහා, පැහැර හැරීමේ නිරාවරණය දළ රැගෙන යා හැකි මුදලට සීමා ව. එය භාවිත කළ මුදල වන අතර, සමූහය මෙම කොන්ත්‍රාත්තුවල සීමාවන් භාවිත කළ මුදල දක්වා කැටි කරයි. මාස 12ක අපේක්ෂිත ණය පාඩු විභවතාවන් පැහැර හැරීමේ නිරාවරණය වෙත යොදනු ලැබේ. අපේක්ෂිත අලාභ අලාභය ලබා දී ඇති පැහැර හැරීම් (LGD) අනුව ගුණ කර මුල් එලදායි පොලී අනුපාතයට (EIR) ආසන්න වශයෙන් වට්ටම් කරනු ලැබේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

25. ණය සහ ලැබිය යුතු දේ - කුමක්ෂය කළ පිරිවැය (ඉදිරියට...)

25.7 වර්ෂය තුළ තනි පුද්ගල සහ සාමූහික දුර්වලතා ගාස්තු

ණය සහ ලැබිය යුතු දේ සඳහා වන අපහරණ පාඩු සඳහා දීමනාවේ ප්‍රතිසාධනය පන්තිය අනුව, පහත පරිදි වේ:

සමාගම	කල්බදු රු. '000	කුලියට මිලදී ගැනීම රු. '000	ඉජාරා රු. '000	කාලීන ණය රු. '000	ප්‍රතිමූල්‍ය ණය රු. '000	ආශ්‍රිත පාර්ශ්වීය ණය රු. '000	මුරාබා රු. '000	වෙළඳ මුරාබා රු. '000	සාධක ණය රු. '000	එකතුව රු. '000
2022 අප්‍රේල් 1 දිනට	3,686,757	182,871	111,085	4,423,908	23,447	-	7,515	199,055	1,252,932	9,887,570
වර්ෂය සඳහා අයකිරීම/(ආපසු හැරවීම)	(157,838)	1,422	(18,882)	518,903	26,050	-	(3,287)	(2,077)	157,395	521,686
2023 මාර්තු 31 දිනට	3,528,919	184,293	92,203	4,942,811	49,497	-	4,228	196,978	1,410,327	10,409,256

පුද්ගල අපහායන

අදියර 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
අදියර 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
අදියර 3	-	-	-	717,122	16,886	-	-	1,171	1,410,327	2,145,506
සම්පූර්ණ පුද්ගල අපහායන	-	-	-	717,122	16,886	-	-	1,171	1,410,327	2,145,506

සාමූහික අපහායන

අදියර 1	602,883	78	19,991	284,319	-	-	3	1,263	-	908,537
අදියර 2	545,564	-	14,317	261,332	-	-	-	2,020	-	823,233
අදියර 3	2,380,472	184,215	57,895	3,680,038	32,611	-	4,225	192,524	-	6,531,980
සම්පූර්ණ සාමූහික අපහායන	3,528,919	184,293	92,203	4,225,689	32,611	-	4,228	195,807	-	8,263,750
එකතුව	3,528,919	184,293	92,203	4,942,811	49,497	-	4,228	196,978	1,410,327	10,409,256

සමාගම	කල්බදු රු. '000	කුලියට මිලදී ගැනීම රු. '000	ඉජාරා රු. '000	කාලීන ණය රු. '000	ප්‍රතිමූල්‍ය ණය රු. '000	ආශ්‍රිත පාර්ශ්වීය ණය රු. '000	මුරාබා රු. '000	වෙළඳ මුරාබා රු. '000	සාධක ණය රු. '000	එකතුව රු. '000
2023 අප්‍රේල් 1 දිනට	3,528,919	184,293	92,203	4,942,811	49,497	-	4,228	196,978	1,410,327	10,409,256
වර්ෂය සඳහා අයකිරීම/(ආපසු හැරවීම)	(1,028,832)	(5,423)	(25,477)	(280,156)	(2,007)	73,208	(1,145)	27,144	(311,781)	(1,554,469)
2024 මාර්තු 31 දිනට	2,500,087	178,870	66,726	4,662,655	47,490	73,208	3,083	224,122	1,098,546	8,854,787
පුද්ගල අපහායන										
අදියර 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
අදියර 2	-	-	-	-	-	27,335	-	-	-	27,335
අදියර 3	-	-	-	1,071,777	16,887	45,873	-	-	1,098,546	2,233,083
සම්පූර්ණ සාමූහික අපහායන	-	-	-	1,071,777	16,887	73,208	-	-	1,098,546	2,260,418
සාමූහික අපහායන										
අදියර 1	221,584	1,075	9,937	57,548	-	-	70	24,840	-	315,054
අදියර 2	155,470	-	4,507	53,380	-	-	-	-	-	213,357
අදියර 3	2,123,033	177,795	52,282	3,479,950	30,603	-	3,013	199,282	-	6,065,958
සම්පූර්ණ සාමූහික අපහායන	2,500,087	178,870	66,726	3,590,878	30,603	-	3,083	224,122	-	6,594,369
එකතුව	2,500,087	178,870	66,726	4,662,655	47,490	73,208	3,083	224,122	1,098,546	8,854,787

25.7 වර්ෂය තුළ තනි පුද්ගල සහ සාමූහික දුර්වලතා ගාස්තු

ණය සහ ලැබිය යුතු දේ සඳහා වන අපහරණ පාඩු සඳහා දීමනාවේ ප්‍රතිසාධනය පන්තිය අනුව, පහත පරිදි වේ:

සමූහය	කල්බදු	කුලියට මිලදී ගැනීම	ඉජාරා	කාලීන ණය	ප්‍රතිමූල්‍ය ණය	ආශ්‍රිත පාර්ශ්වීය ණය	මුරාබා	වෙළඳ මුරාබා	සාධක ණය	එකතුව
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
2022 අප්‍රේල් 1 දිනට	3,686,757	643,775	111,085	4,790,308	23,447	-	7,515	326,317	1,252,932	10,842,136
වර්ෂය සඳහා අයකිරීම/(ආපසු හැරවීම)	(157,838)	(143,069)	(18,882)	972,698	26,050	-	(3,287)	(129,339)	157,395	703,728
විනිමය අනුපාත විචලනය	-	-	-	(38,394)	-	-	-	-	-	(38,394)
2023 මාර්තු 31 දිනට	3,528,919	500,706	92,203	5,724,612	49,497	-	4,228	196,978	1,410,327	11,507,470

පුද්ගල අපහායන

අදියර 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
අදියර 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
අදියර 3	-	-	-	717,122	16,886	-	-	1,171	1,410,327	2,145,506
සම්පූර්ණ පුද්ගල අපහායන	-	-	-	717,122	16,886	-	-	1,171	1,410,327	2,145,506

සාමූහික අපහායන

අදියර 1	602,883	86,164	19,991	542,364	-	-	3	1,263	-	1,252,668
අදියර 2	545,564	92,156	14,317	499,860	-	-	-	2,020	-	1,153,917
අදියර 3	2,380,472	322,386	57,895	3,965,266	32,611	-	4,225	192,524	-	6,955,379
සම්පූර්ණ සාමූහික අපහායන	3,528,919	500,706	92,203	5,007,490	32,611	-	4,228	195,807	-	9,361,964
එකතුව	3,528,919	500,706	92,203	5,724,612	49,497	-	4,228	196,978	1,410,327	11,507,470

සමූහය	කල්බදු	කුලියට මිලදී ගැනීම	ඉජාරා	කාලීන ණය	ප්‍රතිමූල්‍ය ණය	ආශ්‍රිත පාර්ශ්වීය ණය	මුරාබා	වෙළඳ මුරාබා	සාධක ණය	එකතුව
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
2023 අප්‍රේල් 1 දිනට	3,528,919	500,706	92,203	5,724,612	49,497	-	4,228	196,978	1,410,327	11,507,470
වර්ෂය සඳහා අයකිරීම/(ආපසු හැරවීම)	(1,028,832)	(126,726)	(25,477)	(274,449)	(2,007)	-	(1,145)	27,144	(311,781)	(1,743,273)
විනිමය අනුපාත විචලනය	-	-	-	(51,680)	-	-	-	-	-	(51,680)
2024 මාර්තු 31 දිනට	2,500,087	373,980	66,726	5,398,483	47,490	-	3,083	224,122	1,098,546	9,712,517

පුද්ගල අපහායන

අදියර 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
අදියර 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
අදියර 3	-	-	-	1,071,777	16,887	-	-	-	1,098,546	2,187,210
සම්පූර්ණ පුද්ගල අපහායන	-	-	-	1,071,777	16,887	-	-	-	1,098,546	2,187,210

සාමූහික අපහායන

අදියර 1	221,584	27,945	9,937	325,350	-	-	70	24,840	-	609,726
අදියර 2	155,470	40,286	4,507	233,844	-	-	-	-	-	434,107
අදියර 3	2,123,034	305,749	52,282	3,767,512	30,603	-	3,013	199,282	-	6,481,475
සම්පූර්ණ සාමූහික අපහායන	2,500,087	373,980	66,726	4,326,706	30,603	-	3,083	224,122	-	7,525,307
එකතුව	2,500,087	373,980	66,726	5,398,483	47,490	-	3,083	224,122	1,098,546	9,712,517

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

25. ණය සහ ලැබිය යුතු දේ - ක්‍රමිකය කළ පිරිවැය (ඉදිරියට...)

25.8 වර්ෂය තුළ අපහායන සඳහා ප්‍රතිපාදන වෙනස්වීම

අපහායන වලනය 2023/24 - සමාගම

	අදියර 1 රු. '000	අදියර 2 රු. '000	අදියර 3 රු. '000	මුළු අගය රු. '000
2023 අප්‍රේල් 1 වන දිනට ECL දීමනාව	908,537	823,233	8,677,486	10,409,256
ආරම්භ කර හෝ මිලදී ගෙන ඇති නව වත්කම්	124,238	16,890	13,209	154,337
හඳුනා නොගත් හෝ ආපසු ගෙවූ වත්කම් (කපා හැරීම් හැර)	(752,469)	(532,260)	(207,637)	(1,492,366)
අදියර 2 සහ 3 වෙත මාරු කිරීම	(395,514)	103,481	292,033	-
අදියර 1 සහ 3 වෙත මාරු කිරීම	23,800	(352,159)	328,359	-
අදියර 1 සහ 2 වෙත මාරු කිරීම	15,274	24,783	(40,057)	-
වසර තුළ දී විවිධ අදියර අතර නිරාවරණයන් මාරු කිරීම් වසර අවසාන ECL මත වන බලපෑම්	434,676	152,962	(703,029)	(115,391)
ECL ගණනය කිරීම් සඳහා භාවිතා කරන ආකෘති සහ යෙදවුම්වල වෙනස් කිරීම්	-	-	-	-
කපා හරින ලද මුදල	(16,153)	(23,573)	(61,323)	(101,049)
ශේෂය 2024 මාර්තු 31 දිනට	342,389	213,357	8,299,041	8,854,787

අපහායන වෙනස්වීම 2022/23 - සමාගම

	අදියර 1 රු. '000	අදියර 2 රු. '000	අදියර 3 රු. '000	මුළු අගය රු. '000
2022 අප්‍රේල් 1 වන දිනට ECL දීමනාව	1,338,223	891,126	7,658,221	9,887,570
ආරම්භ කර හෝ මිලදී ගෙන ඇති නව වත්කම්	54,520	18,525	29,519	102,564
හඳුනා නොගත් හෝ ආපසු ගෙවූ වත්කම් (කපා හැරීම් හැර)	(111,628)	(687,814)	(201,356)	(1,000,798)
අදියර 2 සහ 3 වෙත මාරු කිරීම	(1,415,730)	421,383	994,347	-
අදියර 1 සහ 3 වෙත මාරු කිරීම	80,509	(289,082)	208,573	-
අදියර 1 සහ 2 වෙත මාරු කිරීම	76,260	103,778	(180,038)	-
වසර තුළ දී විවිධ අදියර අතර නිරාවරණයන් මාරු කිරීම් වසර අවසාන ECL මත වන බලපෑම්	477,074	(160,731)	(143,386)	172,957
ECL ගණනය කිරීම් සඳහා භාවිතා කරන ආකෘති සහ යෙදවුම්වල වෙනස් කිරීම්	409,309	526,048	318,700	1,254,057
කපා හරින ලද මුදල	-	-	(7,094)	(7,094)
ශේෂය 2023 මාර්තු 31 දිනට	908,537	823,233	8,677,486	10,409,256

25. ණය සහ ලැබිය යුතු දේ - ක්‍රමිකය කළ පිරිවැය (ඉදිරියට...)

අපනයන වලනය 2023/24 - සමූහය

මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා	අදියර 1 රු. '000	අදියර 2 රු. '000	අදියර 3 රු. '000	මුළු අගය රු. '000
2023 අප්‍රේල් 1 වන දිනට ECL දීමනාව	1,252,668	1,153,917	9,100,885	11,507,470
ආරම්භ කර හෝ මිලදී ගෙන ඇති නව වත්කම්	308,796	54,063	20,334	383,193
හඳුනා නොගත් හෝ ආපසු ගෙවූ වත්කම් (කපා හැරීම් හැර)	(791,756)	(782,736)	(355,134)	(1,929,626)
අදියර 2 සහ 3 වෙත මාරු කිරීම	(613,424)	315,551	297,874	-
අදියර 1 සහ 3 වෙත මාරු කිරීම	26,180	(447,375)	421,195	-
අදියර 1 සහ 2 වෙත මාරු කිරීම	16,801	27,261	(44,063)	-
වසර තුළ දී විවිධ අදියර අතර නිරාවරණයන් මාරු කිරීම් වසර අවසාන ECL මත වන බලපෑම්	456,410	157,551	(680,315)	(66,354)
ECL ගණනය කිරීම් සඳහා භාවිතා කරන ආකෘති සහ යෙදවුම්වල වෙනස් කිරීම්	(16,961)	(24,280)	(60,097)	(101,338)
කපා හරින ලද මුදල	-	-	-	-
විදේශ විනිමය ගැලපීම්	(28,988)	(19,845)	(31,994)	(80,827)
ශේෂය 2024 මාර්තු 31 දිනට	609,726	434,107	8,668,685	9,712,517

අපනයන වලනය 2022/23 - සමූහය

මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා	අදියර 1 රු. '000	අදියර 2 රු. '000	අදියර 3 රු. '000	මුළු අගය රු. '000
2022 අප්‍රේල් 1 වන දිනට ECL දීමනාව	1,745,742	1,036,189	8,060,205	10,842,136
ආරම්භ කර හෝ මිලදී ගෙන ඇති නව වත්කම්	262,396	105,963	31,453	399,812
හඳුනා නොගත් හෝ ආපසු ගෙවූ වත්කම් (කපා හැරීම් හැර)	(169,818)	(708,045)	(213,595)	(1,091,458)
අදියර 2 සහ 3 වෙත මාරු කිරීම	(1,654,045)	639,811	1,014,234	-
අදියර 1 සහ 3 වෙත මාරු කිරීම	88,560	(377,990)	289,430	-
අදියර 1 සහ 2 වෙත මාරු කිරීම	83,886	114,156	(198,042)	-
වසර තුළ දී විවිධ අදියර අතර නිරාවරණයන් මාරු කිරීම් වසර අවසාන ECL මත වන බලපෑම්	500,928	(165,553)	(149,346)	186,028
ECL ගණනය කිරීම් සඳහා භාවිතා කරන ආකෘති සහ යෙදවුම්වල වෙනස් කිරීම්	429,774	541,829	312,326	1,283,930
කපා හරින ලද මුදල	-	-	(7,094)	(7,094)
විදේශ විනිමය ගැලපීම්	(34,756)	(32,442)	(38,686)	(105,884)
ශේෂය 2023 මාර්තු 31 දිනට	1,252,668	1,153,917	9,100,885	11,507,470

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

26. රක්ෂණ සහ ප්‍රතිරක්ෂණ ලැබිය යුතු

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

රක්ෂණ - නිෂ්පාදන වර්ගීකරණය

රක්ෂණ ගිවිසුම් යනු පැහැදිලි අවිනිශ්චිත අනාගත සිදුවීමක් (රක්ෂිත සිදුවීම) රක්ෂණ ගිවිසුමට අහිතකර ලෙස බලපාන්නේ නම්, රක්ෂණ ගිවිසුමට වන්දි ගෙවීමට එකඟ වීමෙන් සමූහය (රක්ෂණකරු) වෙනත් පාර්ශ්වයකින් (රක්ෂණ ගිවිසුම) සැලකිය යුතු රක්ෂණ අවදානමක් පිළිගෙන ඇති විට ක්‍රියාත්මක වන්නා වූ ගිවිසුම් වේ. සාමාන්‍ය මාර්ගෝපදේශයක් ලෙස, රක්ෂිත සිදුවීම සිදු නොවූයේ නම්, ගෙවිය යුතු ප්‍රතිලාභ සමඟ ගෙවා ඇති ප්‍රතිලාභ සංසන්දනය කිරීමෙන් සමූහයට සැලකිය යුතු රක්ෂණ අවදානමක් තිබේද යන්න තීරණය කරයි. රක්ෂණ ගිවිසුම් මගින් මූල්‍ය අවදානම ද මාරු කළ හැකිය.

කොන්ත්‍රාත්තුවක් රක්ෂණ ගිවිසුමක් ලෙස වර්ග කළ පසු, මෙම කාල සීමාව තුළ රක්ෂණ අවදානම සැලකිය යුතු ලෙස අඩු වුවද, සියලු අයිතිවාසිකම් සහ බැඳීම් අවසන් වී හෝ කල් ඉකුත් වී ඇත්නම් මිස, එය එහි ඉතිරි ජීවිත කාලය සඳහා රක්ෂණ ගිවිසුමක් ලෙස පවතී.

රක්ෂණ ලැබිය යුතු මුදල්

ප්‍රතිලාභය තනිකරම ප්‍රාග්ධනය සහ පොලී නියෝජනය කරන බැවින් ලැබිය යුතු රක්ෂණ මුදල් ගිවිසුම්ගත මුදල් ප්‍රවාහ ලක්ෂණ පරීක්ෂණය (SPPI පරීක්ෂණය) තෘප්තිමත් කරයි. ලැබිය යුතු රක්ෂණ මුදල් සඳහා පොලී ගාස්තුවක් නොතිබුණද, ඒවා කෙටි කාලීන ලෙස සලකනු ලබන අතර පොලී අය කිරීම සඳහා ණය අවදානමක් නොපවතින බැවින් ඔවුන් SPPI පරීක්ෂණය තෘප්තිමත් කරයි. SPPI පරීක්ෂණය අවසන් වූ පසු, කළමනාකාරිත්වය විසින් ගිවිසුම්ගත මුදල් ප්‍රවාහ එකතු කිරීම සඳහා ව්‍යාපාර ආකෘතිය තෝරා ගන්නා ලද අතර මේවා කෙටි කාලීන ස්වභාවයක් ගන්නා බැවින් ක්‍රමක්ෂ කළ පිරිවැය ඉදිරියට රැගෙන යන අගයට සමාන වේ. අදියර තුනක් මත පදනම්ව; මනා ක්‍රියාකාරිත්වය (අදියර 1), අඩු ක්‍රියාකාරිත්වය (අදියර 2), ක්‍රියා නොකිරීම (අදියර 3) ආදී වශයෙන් සමාගම විසින් මාස 12ක අපේක්ෂිත ණය හානිය සහ ජීවිත කාලීන අපේක්ෂිත ණය හානිය අවස්ථා කිහිපයක් අතර බර තැබීමක් ලෙසින් අපේක්ෂිත ණය හානිය ගණනය කෙරෙයි.

නියමයන් සහ කොන්දේසි සැලකිය යුතු ලෙස වෙනස් කිරීම හේතුවෙන් හඳුනාගැනීම ඉවත් කිරීම

සමූහය විසින් ලැබිය යුතු වාරික හඳුනා නොගන්නා අතර කොන්දේසි නැවත සාකච්ඡා කර ඇති විට එය නව රක්ෂණ ගිවිසුමක් බවට පත් වන අතර එහි දී ඇති වන වෙනස වෙනම වත්කමක් හෝ වගකීමක් ලෙස හඳුනා ගනී. අලුතින් පිළිගත් රක්ෂණ ගිවිසුම්, අපේක්ෂිත ණය හානිය මැනීමේ අරමුණු සඳහා අදියර 1 ලෙස වර්ග කර ඇත.

ලැබිය යුතු රක්ෂණ වාරිකයක් හඳුනා නොගත යුතුද නැද්ද යන්න තක්සේරු කිරීමේදී, සමූහය පහත සඳහන් සාධක සලකා බලයි:

- ☛ රක්ෂණය කළ හැකි පොලී නැතිවීම
- ☛ ප්‍රතිවිරුද්ධ පක්ෂය වෙනස් කිරීම

ලැබිය යුතු රක්ෂණ හානි පිළිබඳ තක්සේරුව

කණ්ඩායම විසින් අපේක්ෂිත ණය හානි ක්‍රමය මත පදනම්ව අපහායන ප්‍රතිපාදන තක්සේරු කරන ලදී.

ලැබිය යුතු ප්‍රතිරක්ෂණ

සමාගම සාමාන්‍ය ව්‍යාපාරයේ දී රක්ෂණ අවදානම ප්‍රතිරක්ෂණයට ලබා දෙයි. ප්‍රතිරක්ෂණ ලැබිය යුතු මුදල් ප්‍රතිරක්ෂණ සමාගම්වලින් ලැබිය යුතු ශේෂයන් නියෝජනය කරයි. ප්‍රතිරක්ෂණකරුවන්ගෙන් අයකරගත හැකි මුදල් ප්‍රතිරක්ෂණකරුගේ ප්‍රතිපත්ති හා සම්බන්ධ කැපී පෙනෙන හිමිකම් ප්‍රතිපාදනවලට හෝ පියවූ හිමිකම්වලට අනුකූලව ඇස්තමේන්තු කර ඇති අතර ඒවා අදාළ ප්‍රතිරක්ෂණ ගිවිසුමට අනුකූල වේ.

කැපවූ ප්‍රතිරක්ෂණ විධිවිධාන අනුව රක්ෂණ ගිවිසුමක් වෙත ඇති වගකීම්වලින් සමූහය නිදහස් නොවේ.

ලැබිය යුතු ප්‍රතිරක්ෂණ මුදල්වලට අදාළ ව, ප්‍රතිලාභය තනිකරම ප්‍රාග්ධනය සහ පොලී නියෝජනය කරන බැවින් උපකරණ ගිවිසුම්ගත මුදල් ප්‍රවාහ ලක්ෂණ පරීක්ෂණයට (SPPI පරීක්ෂණය) සුදුසුකම් ලබයි. ප්‍රතිරක්ෂණ ලැබිය යුතු මුදල් සඳහා පොලී ගාස්තුවක් නොතිබුණද, ඒවා කෙටි කාලීන ලෙස සලකනු ලබන අතර පොලී අය කිරීම සඳහා ණය අවදානමක් නොපවතින බැවින් ඒවා SPPI පරීක්ෂණය තෘප්තිමත් කරයි. SPPI පරීක්ෂණය අවසන් වූ පසු, කළමනාකාරිත්වය විසින් ගිවිසුම්ගත මුදල් ප්‍රවාහ එකතු කිරීම සඳහා ව්‍යාපාර ආකෘතිය තෝරා ගන්නා ලදී. මූල්‍යකරණ සංරචකයකින් තොරව කෙටි කාලීන ශේෂයන් වශයෙන් මේවා ක්‍රියාත්මක වන බැවින්, ක්‍රමක්ෂ කළ පිරිවැය ඉදිරියට රැගෙන යන අගයට සමාන වේ.

ප්‍රතිරක්ෂණ ලැබිය යුතු දෑ සම්බන්ධ හානිය තක්සේරු කිරීම

SLFRS 4 - රක්ෂණ ගිවිසුම්, 20 වැනි වගන්තිය මත පදනම්ව සමාගමේ ලැබිය යුතු ප්‍රතිරක්ෂණ අපේක්ෂිත ණය හානි ආකෘතිය සඳහා සුදුසුකම් නොලබයි. මූලික හඳුනාගැනීමෙන් පසුව වෛශයික සාක්ෂි නොමැති නම් වන අතර ප්‍රතිරක්ෂණ යටතේ ලැබිය යුතු මුදල් මත ආබාධ අලාභ හඳුනා ගනිමින් කොන්ත්‍රාත්තුවේ නියමයන් යටතේ සමාගමට ලැබිය යුතු සියලුම මුදල් නොලැබෙන ප්‍රතිරක්ෂණ වත්කම්වල; සහ එම සිදුවීම සමාගමට ප්‍රතිරක්ෂණකරුගෙන් ලැබෙන ප්‍රමාණයන් කෙරෙහි විශ්වාසදායක ලෙස මැනිය හැකි බලපෑමක් ඇති කරයි.

26. රක්ෂණ සහ ප්‍රතිරක්ෂණ ලැබිය යුතු (ඉදිරියට...)

විලම්බිත වියදම්

කල් දැමූ අත්පත් කර ගැනීමේ පිරිවැය(DAC)

කොමිස්, ප්‍රාරක්ෂණ, අලෙවිකරණ සහ ප්‍රතිපත්ති නිකුත් කිරීමේ වියදම් ඇතුළත් වන ව්‍යාපාරයන් ආරම්භ කිරීමේ දී වෙනස් විය හැකි සහ ඊට සම්බන්ධ වන පිරිවැය අනාගත වාරිකවලින් අයකර ගත හැකි ආකාරයට කල් දමනු ලැබේ. අනෙකුත් සියලුම අත්පත් කර ගැනීමේ පිරිවැය දැරූ විට වියදමක් ලෙස පිළිගනු ලැබේ. මූලික හඳුනාගැනීමෙන් පසුව, විලම්බිත අත්පත් කර ගැනීමේ පිරිවැය (DAC) උපයාගත් වාරිකය ක්‍රමයෙන් අතීත පදනම මත ක්‍රමයෙන් කැප කිරීමට ලක්වනු ලැබේ.

ප්‍රයෝජනවත් ජීවිතයේ අපේක්ෂිත වෙනස්වීම් හෝ වත්කමේ අන්තර්ගත අනාගත ආර්ථික ප්‍රතිලාභවල අපේක්ෂිත පරිහෝජන රටාව ක්‍රමයෙන් කැප කිරීම මගින් ගණන් ගනු ලබන අතර ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවක වෙනසක් ලෙස එය සලකනු ලැබේ.

අදාළ ගිවිසුම් කල් ඉකුත් වූ විට හෝ අවලංගු වූ විට විලම්බිත අත්පත් කර ගැනීමේ පිරිවැය හඳුනා නොගනී.

විලම්බිත අත්පත් කර ගැනීමේ පිරිවැය අපහායන සමාලෝචනයක් එක් එක් වාර්තා කරන දිනයකදී හෝ අපහායන පිළිබඳ ඇගවීමක් මතු වූ විට සිදු කරනු ලැබේ. ආපසු අයකර ගත හැකි මුදල රැගෙන යා හැකි අයට වඩා අඩු වූ විට, ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශය තුළ අපහායන අලාභයක් හඳුනා ගැනේ. එක් එක් වාර්තාකරණ කාලපරිච්ඡේදය සඳහා වගකීම් ප්‍රමාණවත්තා පරීක්ෂණයේදී කල් දැමූ අත්පත් කර ගැනීමේ පිරිවැය ද සලකා බලනු ලැබේ.

ප්‍රතිරක්ෂණ කොමිස්

බාහිර ප්‍රතිරක්ෂණ කොන්ත්‍රාත්තු මත ලැබිය යුතු කොමිස් මුදල් ගෙවිය යුතු අපේක්ෂිත වාරික කාල සීමාව තුළ සරල රේඛීය පදනමක් මත විලම්බිතය කෙරේ.

මාර්තු 31 වන විට	සටහන	සමාගම		සමුහය	
		2024 රු. '000	2023 රු. '000	2024 රු. '000	2023 රු. '000
	ප්‍රතිරක්ෂණ ලැබිය යුතු මුදල්	-	-	469,767	521,091
	රක්ෂණ ලැබිය යුතු මුදල්	-	-	1,116,930	976,974
	මුළු අගය	-	-	1,586,697	1,498,065
	සාධාරණ වටිනාකම	-	-	1,586,697	1,498,065

27. මූල්‍ය වත්කම් - වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායමක් හරහා ලැබෙන සාධාරණ වටිනාකම

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

"මූලික හඳුනා ගැනීම යටතේ සමාගම විසින් වරින් වර ආපසු හැරවිය නොහැකි වන පරිදි තම සමාගමේ ඇතැම් කොටස් ආයෝජන උපායමාර්ගික අරමුණු වෙනුවෙන් වර්ගීකරණය කරන අතර LKAS 32 "මූල්‍ය උපකරණ: ඉදිරිපත් කිරීම" යටතේ කොටස් අර්ථ දැක්වීම් සපුරාලන විට FVOCI යටතේ ඇති කොටස් උපකරණ වශයෙන් ක්‍රියාත්මක වන විට දී වෙළෙඳාම සඳහා විවෘත නොවේ. එවැනි වර්ගීකරණ උපකරණ මත උපකරණ ආදී වශයෙන් නිර්ණය කෙරේ.

මෙම කොටස් උපකරණවල ලාභ සහ අලාභ කිසි විටෙකත් ලාභයට හෝ අලාභයට ප්‍රතිවක්‍රීකරණය නොකෙරේ, ඒ වෙනුවට හඳුනාගැනීමේ අවස්ථාවේදී රඳවාගත් ඉපැයීම් වෙත සෘජුවම මාරු කරනු ලැබේ. ගෙවීමේ අයිතිය තහවුරු කර ඇති විට ලාභාංශ වෙනත් මෙහෙයුම් ආදායමක් ලෙස ලාභ හෝ අලාභ ලෙස පිළිගනු ලැබේ. FVOCI හි කොටස් උපකරණ අපහායන තක්සේරුවකට යටත් නොවේ.

"සාධාරණ වටිනාකම් සංවිතයේ" OCI හරහා සමකොටස්හි සාක්ෂාත් නොකළ ලාභ සහ අලාභ හඳුනා ගන්නා ලදී. මෙම මූල්‍ය ආයෝජන බැහැර කළ විට, සාධාරණ වටිනාකම් සංවිතයේ කලින් හඳුනාගත් සමුච්චිත ලාභය හෝ අලාභය රඳවා ගත් ඉපැයීම් වෙත මාරු කරනු ලැබේ. මූල්‍ය වත්කම් දරමින් උපයාගත් ලාභාංශ - ගෙවීම ලබා ගැනීමේ අයිතිය තහවුරු කර ඇති විට FVOCI ආදායම් ප්‍රකාශයේ "මෙහෙයුම් ආදායම" ලෙස පිළිගෙන ඇත. FVOCI හි කොටස් උපකරණ අපහායන තක්සේරුවකට යටත් නොවේ.

මාර්තු 31 වන විට	පිටු	සටහන	අංකය	සමාගම		සමුහය	
				2024 රු. '000	2023 රු. '000	2024 රු. '000	2023 රු. '000
		27.1	342	234,492	228,541	234,492	228,541
				-	-	561,806	428,309
		27.1	342	924,177	716,112	924,177	716,112
				1,158,669	944,653	1,720,475	1,372,962
				1,158,669	944,653	1,720,475	1,372,962

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

27.1 කොටස් සහ ණය සුරැකුම්පත් - සමාගම

මාර්තු 31 වන විට			2024			2023		
පිටු සටහන	අංකය		කොටස්	ආයෝජන	වෙළෙඳපොළ	කොටස්	ආයෝජන	වෙළෙඳපොළ
			ගණන	පිරිවැය	වටිනාකම	ගණන	පිරිවැය	වටිනාකම
			රු. '000	රු. '000		රු. '000	රු. '000	රු. '000
ලැයිස්තු ගත ආයෝජන								
			25,014,002	237,633	117,566	25,014,002	237,633	130,073
		පීපල්ස් මර්චන්ට් ෆිනැන්ස් පී.එල්.සී.						
		ආසිරි හොස්පිටල් හෝල්ඩිංස් පී.එල්.සී.	500,000	20,730	12,500	500,000	20,730	12,450
		විනඩිෆෝර්ස් පී.එල්.සී.	1,000,000	18,489	19,600	1,000,000	18,489	16,500
		ලංකා ක්‍රෙඩිට් ඇන්ඩ් බිස්නස් ෆිනැන්ස් පී.එල්.සී.	5,000,000	50,000	11,000	5,000,000	50,000	12,500
		සේස සංවර්ධන බැංකුව පී.එල්.සී.	2,271,260	213,853	73,816	2,271,260	213,853	57,008
		උප එකතුව		540,705	234,482		540,705	228,531
ලැයිස්තු ගත නොකළ ආයෝජන								
	27.2	ශ්‍රී ලංකා ණය තොරතුරු කාර්යාංශය	342	200	10	10	200	10
		උප එකතුව		10	10		10	10
ණයකර ආයෝජන								
		ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය		9,180,900	1,000,086	924,177	9,180,900	1,000,086
		උප එකතුව		1,000,086	924,177		1,000,086	716,112
		මුළු අගය		1,540,801	1,158,669		1,540,801	944,653

27.2 ශ්‍රී ලංකා ණය තොරතුරු කාර්යාංශය

	සමාගම		සමූහය	
	2024	2023	2024	2023
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
ශේෂය අප්‍රේල් 1 වැනි දිනට	10	10	10	10
OCI හි හඳුනාගත් ප්‍රතිමැනීම්	-	-	-	-
ශේෂය මාර්තු 31 දිනට	10	10	10	10

28. ණය උපකරණය - ක්‍රමක්ෂය කළ පිරිවැය

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

SLFRS 9 අනුව, "මූල්‍ය උපකරණ" පහත සඳහන් කොන්දේසි දෙකම සපුරාලන්නේ නම් සහ FVTPL හි නම් කර නොමැති නම් එය ක්‍රමක්ෂය කළ පිරිවැයකින් මනිනු ලැබේ:

- » වත්කම් ගිවිසුම්ගත මුදල් ප්‍රවාහ එකතු කිරීම සඳහා වත්කම් තබා ගැනීම අරමුණු කරගත් ව්‍යාපාරික ආකෘතියක් තුළ තබා ඇත; සහ
- » මූල්‍ය වත්කම්වලට අදාළ ගිවිසුම්ගත වගන්ති විශේෂිත දිනයන්හි දී මූල්‍ය ප්‍රවාහයන් තුළ මතුපිටට පැමිණෙන අතර ගෙවීමට නියමිත ප්‍රධාන මුදල් අගයන් මත ප්‍රධාන සහ පොලී ගෙවීම් සම්බන්ධ වී තිබේ.

මූලික මිණුම්වලින් පසුව, ක්‍රමක්ෂය පිරිවැයකින් මේවා මනිනු ලැබේ (EIR භාවිතයෙන් දළ ධාරණ අගය, අපහායන සඳහා ප්‍රතිපාදන අඩු කරමින් සැලකිල්ලට ගැනේ). EIR හි අනිවාර්ය අංගයක් වන අත්පත් කර ගැනීම් සහ ගාස්තු සහ වියදම් සඳහා කිසියම් වටිමක් හෝ වාරිකයක් සැලකිල්ලට ගනිමින් ක්‍රමක්ෂ කළ පිරිවැය ගණනය කෙරේ. ක්‍රමක්ෂ කිරීම "පොලී ආදායමට" ඇතුළත් වන අතර, ආබාධවලින් පැන නගින පාඩු ආදායම් ප්‍රකාශයේ "ණය සහ වෙනත් අලාභ සඳහා අපහායන ගාස්තු" තුළ හඳුනාගෙන ඇත.

28. ණය උපකරණය - ක්‍රමිකය කළ පිරිවැය (ඉදිරියට...)

මාර්තු 31 වන විට	සමාගම		සමූහය	
	2024 රු. '000	2023 රු. '000	2024 රු. '000	2023 රු. '000
භාණ්ඩාගාර බිල්පත්	18,372,055	10,903,577	18,372,055	10,903,577
භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර	-	-	3,429,548	2,242,156
ලැයිස්තු ගත නොකළ වරණීය කොටස්	-	-	420,538	630,330
ණයකර	-	-	1,604,373	2,083,609
මුළු අගය	18,372,055	10,903,577	23,826,514	15,859,672
සාධාරණ වටිනාකම	18,463,247	10,936,265	24,739,582	15,854,167

28.1 ණයකර

මාර්තු 31 වන විට	අනුපාතය	කල් පිරීමේ දිනය	සමූහය			
			2024		2023	
			ණයකර ගණන	ඉදිරියට ගෙන යන අගය	ණයකර ගණන	ඉදිරියට ගෙන යන අගය
			රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
සම්පත් බැංකුව පී.එල්.සී.	13.90%	24-Feb-24	-	-	1,000,000	101,152
සියලු ආයතන පී.එල්.සී.	13.33%	8-Aug-24	1,500,000	162,636	1,500,000	162,605
ජාතික සංවර්ධන බැංකුව පී.එල්.සී.	13.95%	30-Mar-24	2,000,000	228,031	2,000,000	200,149
	12.75%	9-Nov-23	1,000,000	-	1,000,000	104,925
DFCC බැංකුව PLC	13.00%	29-Mar-25	844,500	95,539	844,500	84,538
	13.50%	28-Mar-24	1,000,000	-	1,000,000	100,143
	11.00%	12-Jun-25	1,190,000	129,435	1,190,000	129,407
MTD Walkers PLC	11.75%	30-Sep-19	254,784	26,954	254,784	26,954
කොමර්ෂල් බැංකුව පී.එල්.සී.	12.00%	22-Jul-23	881,700	-	881,700	90,106
හැටන් නැෂනල් බැංකුව පී.එල්.සී.	13.00%	1-Nov-23	193,300	-	193,300	20,332
	12.30%	22-Sep-24	413,300	43,901	413,300	43,894
නේෂන්ස් ට්‍රස්ට් බැංකුව පී.එල්.සී.	12.80%	23-Dec-24	2,000,000	206,602	2,000,000	206,566
හේලිස් පී.එල්.සී.	12.50%	31-Jul-23	1,000,000	-	1,000,000	101,972
ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය	9.35%	15-Apr-26	4,000,000	435,794	4,000,000	435,688
LOLC පී.එල්.සී.	10.25%	24-Feb-26	3,000,000	302,892	3,000,000	302,819
උප එකතුව				1,631,784		2,111,250
අඩු : අපේක්ෂිත ණය පාඩු සඳහා දීමනාව				(27,412)		(27,641)
මුළු අගය				1,604,373		2,083,609

මෙම කාණ්ඩය යටතේ ඇති සියලුම ආයෝජන ආයෝජන ශේෂයේ උපකරණ වන බැවින් අපේක්ෂිත ණය අලාභය සඳහා සම්පූර්ණ දීමනාව මාස 12 ECL වෙතින් දැක්වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

29. පරිපාලිත සමාගම්වල ආයෝජන

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

පරිපාලිත සමාගම්වල ආයෝජන පිරිවැය යටතේ ප්‍රකාශයට පත් කෙරෙන අතර සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශයන්හි ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශනය තුළ දක්වා ඇති අපහායන පාඩු පිළිබඳ ශුද්ධ අගය තුළ ද දැක්වේ. එය 'ඒකාබද්ධ සහ වෙන්වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන' පිළිබඳ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිය LKAS 27 ට අනුකූල වේ.

පරිපාලිත සමාගම් යනු සමූහය/සමාගම විසින් පාලනය කරනු ලබන ආයතන වේ. පාලනය සමාගමට පැවරූ දිනයේ සිට පරිපාලිත සමාගම් ඒකාබද්ධ කරනු ලබන අතර එවැනි පාලනයක් නතර වන දිනය දක්වා අඛණ්ඩව ඒකාබද්ධ කෙරේ. ආයෝජකයෙකු නිරාවරණය වන විට හෝ ආයෝජකයා සමඟ සම්බන්ධ වීමෙන් විවලය ප්‍රතිලාභ සඳහා අයිතියක් ඇති විට සමාගම පාලනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් උපකල්පනය ආරම්භ වන අතර ආයෝජකයා කෙරෙහි ඇති බලය හරහා එම ප්‍රතිලාභවලට බලපෑම් කිරීමේ හැකියාව ඇත.

ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීමේදී අන්තර් සමූහ ශේෂයන් සහ ගණුදෙනු, ආදායම්, වියදම් සහ සමූහ අභ්‍යන්තර ගණුදෙනු වලින් පැන නගින අතරාවශය නොවන ලාභ සම්පූර්ණයෙන්ම ඉවත් කරනු ලැබේ.

පාලනය නොවන පොලී මගින් සමාගමට සෘජුව හෝ වක්‍රව හිමි නොවන පරිපාලිත සමාගම්වල ලාභ හෝ අලාභයේ කොටසක් සහ ශුද්ධ වත්කම් නියෝජනය කරයි.

පාලනය නොවන පොලී, ලාභ හෝ අලාභ පිළිබඳ ඒකාබද්ධ ප්‍රකාශයේ සහ මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ඒකාබද්ධ ප්‍රකාශයේ කොටස් තුළ වෙන වෙනම ඉදිරිපත් කරනු ලබන අතර ප්‍රධාන කොටස් හිමියන්ගේ කොටස් වලින් වෙන්ව සටහන් කෙරේ. මෙමගින් හිඟ ශේෂයක් ඇති වුව ද පාලනය නොවන පොලී සඳහා අදාළ වන ඕනෑම පාඩුවක් පාලනය නොවන පොලීවල අවශ්‍යතාවලට එරෙහිව සටහන් කරනු ලැබේ. පාලනය නොවන පොලී අත්පත් කර ගැනීම ගිණුම්ගත කෙරෙන්නේ ප්‍රධාන ආයතනය ව්‍යාප්ති ක්‍රමය භාවිත කිරීම සඳහා ය. එහි දී සැලකීමක් සහ ශුද්ධ වත්කම්වල සාධාරණ වටිනාම අතර වෙනස සම කොටස් ලෙසින් පිළිගැනේ.

බංග්ලාදේශයේ සංස්ථාපිත කර ඇති Alliance Finance PLC හැර අනෙකුත් සියලුම අනුබද්ධිත සමාගම් ශ්‍රී ලංකාව තුළ සංස්ථාපිත කර ඇත. එහි ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම් සහිත අනුබද්ධිත සමාගම් ලැයිස්තුවක් 289 පිටුවේ සටහන 1.2 හි දක්වා ඇත.

මාර්තු 31 වන විට	2024			2023		
	රැ.වූම්	පිරිවැය	අධ්‍යක්ෂවරුන්ගේ */වෙළෙඳපොළ තක්සේරු කිරීම	රැ.වූම්	පිරිවැය	අධ්‍යක්ෂවරුන්ගේ */වෙළෙඳපොළ තක්සේරු කිරීම
සමාගම	%	රු. '000	රු. '000	%	රු. '000	රු. '000
පිපල්ස් ලීසිං ෆීචර් මැනේජ්මන්ට් ලිමිටඩ්	100.00	175,000	201,797	100.00	175,000	353,841
පිපල්ස් ලීසිං ප්‍රොපර්ටි ඩිවෙලොප්මන්ට් ලිමිටඩ්	100.00	713,625	2,524,509	100.00	550,000	2,081,892
පිපල්ස් ලීසිං හැව්ලොක් ප්‍රොපර්ටිස් ලිමිටඩ්	100.00	600,000	1,779,117	100.00	600,000	1,525,743
පිපල්ස් මයික්‍රො කොමර්ස් ප්‍රොපර්ටිස් ලිමිටඩ්	100.00	150,000	628,627	100.00	150,000	479,547
පිපල්ස් ඉන්ෂුරන්ස් පීඑල්සී	75.00	600,000	3,450,000	75.00	600,000	3,255,000
එලායන්ස් ෆිනෑන්ස් පීඑල්සී	51.00	1,216,604	1,667,335	51.00	1,216,604	1,920,742
Total		3,455,229	10,251,385		3,291,604	9,616,765

පිපල්ස් ඉන්ෂුරන්ස් පීඑල්සී හැර කොළඹ කොටස් වෙළෙඳපොළේ අනුබද්ධ සමාගම් උපුටා දක්වන්නේ නැත. පිපල්ස් හැර අනුබද්ධ ආයතනවල ආයෝජන අධ්‍යක්ෂවරුන්ගේ තක්සේරුව ශුද්ධ වත්කම් පදනම මත සිදු කර ඇත. පිපල්ස් ඉන්ෂුරන්ස් පීඑල්සී වෙළෙඳපල වටිනාකම අනුව තක්සේරු කර ඇත.

29. අනුබද්ධ ආයතනවල ආයෝජන (ඉදිරියට...)

පහත දැක්වෙන වගුව තුළින් සමූහයේ අනුබද්ධිත ආයතනවලට අදාළ ද්‍රව්‍යමය අපාලිත පොලී (NCI) වලට සම්බන්ධ තොරතුරු සාරාංශ කර දක්වයි.

මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා	2024			2023		
	පිපල්ස් ඉන්ජුවරන්ස් පී.එල්.සී. රු. '000	එලයන්ස් රිනෑන්ස් පී.එල්.සී. රු. '000	එකතුව රු. '000	පිපල්ස් ඉන්ජුවරන්ස් පී.එල්.සී. රු. '000	එලයන්ස් රිනෑන්ස් පී.එල්.සී. රු. '000	එකතුව රු. '000
	පාලනය නොවන (NCI) ප්‍රතිශතය	25%	49%	-	25%	49%
ශුද්ධ මෙහෙයුම් ආදායම	4,674,252	624,005	5,298,257	5,505,104	557,249	6,062,353
අඩු: මෙහෙයුම් වියදම්	4,028,321	333,794	4,362,115	4,395,453	734,304	5,129,757
ආදායම් බදු පෙර ලාභය	645,931	290,211	936,142	1,109,651	(177,055)	932,596
අඩු: ආදායම් බදු වියදම්	208,243	100,227	308,470	442,306	296,718	739,024
බදු පසු ලාභය	437,688	189,984	627,672	667,345	(473,773)	193,572
පාලනය නොවන (NCI) වෙන් කළ ලාභය	109,422	93,092	202,514	166,836	(232,149)	(65,313)
මාර්තු 31 වන විට						
	පිපල්ස් ඉන්ජුවරන්ස් පී.එල්.සී. රු. '000	එලයන්ස් රිනෑන්ස් පී.එල්.සී. රු. '000	එකතුව රු. '000	පිපල්ස් ඉන්ජුවරන්ස් පී.එල්.සී. රු. '000	එලයන්ස් රිනෑන්ස් පී.එල්.සී. රු. '000	එකතුව රු. '000
මුදල් සහ මුදල් සමාන දෑ	732,308	139,371	871,679	259,422	126,354	385,776
බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන සමඟ ශේෂය	3,410,573	884,700	4,295,273	3,665,082	1,390,392	5,055,474
ණය සහ ලැබිය යුතු දේ	97,634	12,474,999	12,572,633	42,539	10,949,870	10,992,409
රක්ෂණ සහ ප්‍රතිරක්ෂණ ලැබිය යුතු මුදල්	2,096,469	-	2,096,469	2,111,871	-	2,111,871
මූල්‍ය වත්කම් - වෙනත් විස්තීරණ ආදායම් හරහා ලැබෙන සාධාරණ වටිනාකම	561,806	-	561,806	428,309	-	428,309
ක්‍රමක්ෂය කළ මුදලට අනුව ණය උපකරණ	5,033,920	420,538	5,454,458	4,466,859	630,330	5,097,189
දේපල, පිරිසහ සහ උපකරණ සහ අස්පාලය වත්කම්	309,916	138,237	448,153	367,958	165,712	533,670
වෙනත් වත්කම්	203,630	284,722	488,352	386,208	381,610	767,818
මුළු වත්කම්	12,446,256	14,342,567	26,788,823	11,728,248	13,644,268	25,372,516
බැංකු ණය	11,944	2,787,553	2,799,497	192,027	1,047,214	1,239,241
පාරිභෝගික ණය	-	7,756,925	7,756,925	-	8,109,008	8,109,008
වෙනත් මූල්‍ය වගකීම්	1,000,130	415,726	1,415,856	871,770	624,228	1,495,998
වෙනත් වගකීම්	459,526	113,079	572,605	493,820	97,658	591,478
ගෙවිය යුතු රක්ෂණ වගකීම් සහ ප්‍රතිරක්ෂණ	5,605,452	-	5,605,452	5,296,906	-	5,296,906
සම්පූර්ණ වගකීම්	7,077,052	11,073,283	18,150,335	6,854,523	9,878,108	16,732,631
ශුද්ධ වත්කම් වටිනාකම	5,369,204	3,269,284	8,638,488	4,873,723	3,766,160	8,639,885

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

30. ආයෝජන දේපල

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

ආයෝජන දේපල යනු කුලී ආදායම හෝ ප්‍රාග්ධන ඇගයීමට හෝ ඒ දෙකම වෙනුවෙන් පවත්වා ගෙන දේපලක් වන අතර එය ව්‍යාපාරයේ සාමාන්‍ය කටයුතු යටතේ ඒවා විකිණීම සඳහා තබා නොමැත. මෙම දේපල භාවිත වන්නේ නිෂ්පාදනය හෝ භාණ්ඩ හා සේවා සැපයුම් වෙනුවෙන් හෝ පරිපාලන අරමුණු වෙනුවෙනි.

පිරිවැය යටතේ මූලික වශයෙන් ආයෝජන දේපල හඳුනා ගැනෙයි. මූලික පිළිගැනීමෙන් පසුව ආයෝජන දේපල සාධාරණ අගයන් ප්‍රකාශ කරනු ලබන අතර, එය මූල්‍ය තත්ත්වය ප්‍රකාශනයේ වෙළඳපල තත්ත්වයන් පිළිබිඹු කරයි. සාධාරණ වටිනාකමේ වෙනස්වීම් නිසා ඇතිවන ලාභ හෝ අලාභ ඒවා පැන නගින වර්ෂයේ ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශයේ ඇතුළත් වේ.

අනුබද්ධ ආයතනයක ආයෝජන දේපලවලින් සැලකිය යුතු කොටසක් සමූහයේ සමාගම් විසින් දරන විට දී එවැනි ආයෝජන දේපල ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සලකනු ලබන්නේ දේපල, පිරිසහ සහ උපකරණ යටතේ වන අතර ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිය LKAS 16 - "දේපල, පිරිසහ සහ උපකරණ" යටතේ එය ගිණුම්ගත කෙරෙයි.

ආයෝජන දේපල ඉවත් කර ඇති විට හෝ ආයෝජන දේපල ස්ථිර ලෙස භාවිතයෙන් ඉවත් වූ විට සහ එය බැහැර කිරීමෙන් අනාගත ආර්ථික ප්‍රතිලාභයක් අපේක්ෂා නොකරන විට ප්‍රතිහඳුනා ගැනුම් දේපල නම් කෙරේ.

ආයෝජන දේපලක් ඵලදායී කාලය අවසන් කිරීමේ දී හෝ බැහැර කිරීමේදී ඇති වන ඕනෑම ලාභයක් හෝ පාඩුවක් කාලය අවසන් කළ හෝ බැහැර කළ වර්ෂයේ ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශයේ සටහන් කෙරේ.

ආයෝජන දේපලෙන් / වෙන මාරු කිරීම්

ආයෝජන දේපලක් වෙත මාරු කිරීම් සිදු වන්නේ භාවිතයේ වෙනස් ඇති විට සහ එවැනි විටක දී පමණක් ම වන අතර එය ගිණුම්කරුගේ අත්තයෙන්, වෙනත් පාර්ශ්වයක් වෙත මෙහෙයුම් කළබද්දක් ආරම්භ වන විට දී හෝ අලෙවියක් අරඹයා සංවර්ධනයක් ආරම්භ වන විට දී ලැබෙන සාක්ෂි අනුව සිදු කෙරේ.

ආයෝජන දේපල සිට ගිණුම්කරු විසින් අත්පත් කරගත් දේපල හෝ භාණ්ඩ තොග වෙත මාරු කිරීම සඳහා, පසුව ගිණුම්කරණය සඳහා දේපලෙහි සලකනු ලබන පිරිවැය භාවිතයේ වෙනස් වූ දිනයේ එහි සාධාරණ වටිනාකම වේ. ගිණුම්කරුවෙකු ලෙස සමාගම විසින් දරා ගෙන සිටින දේපල ආයෝජන දේපලක් බවට පත් වුවහොත්, සමාගම, භාවිතය වෙනස් වන දිනය දක්වා දේපල, පිරිසහ සහ උපකරණ යටතේ දක්වා ඇති ප්‍රතිපත්තියට අනුකූලව එවැනි දේපලක් ගිණුම් ගත කරයි.

භාණ්ඩ තොගයේ සිට ආයෝජන දේපල වෙත මාරු කිරීම සඳහා, අදාළ දිනයේ දී දේපලෙහි සාධාරණ වටිනාකම සහ එහි පෙර රැගෙන යන මුදල අතර කිසියම් වෙනසක් ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශයේ හඳුනා ගැනේ. සමාගම විසින් ස්වයං ඉදි කළ ආයෝජන දේපලක් ඉදිකිරීම හෝ සංවර්ධනය කිරීම සම්පූර්ණ කරන විට, එම දිනයේ දේපලෙහි සාධාරණ වටිනාකම සහ එහි පසුගිය ධාරණ අගය යන මුදල අතර කිසියම් වෙනසක් ඇතොත් එය ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශයේ හඳුනා ගැනේ.

ආයෝජන දේපලවල සාධාරණ වටිනාකම

සමූහයේ සහ සමාගමේ ආයෝජන දේපල සාධාරණ වටිනාකමකින් පිළිබිඹු වේ. සමාන වත්කම්වල වර්තමාන වෙළඳපල මිල ලබා ගැනීමට හැකි විට, මෙම වත්කම්වල සාධාරණ වටිනාකම් තක්සේරු කිරීමේදී එවැනි සාක්ෂි සලකා බලනු ලැබේ. එවැනි තොරතුරු නොමැති විට, සමූහය සහ සමාගම ඇස්තමේන්තු තුළ සාධාරණ වටිනාකමක් තීරණය කරයි. සාධාරණ වටිනාකම් ලෙස ආරෝපණය කළ හැකි මුදල, වත්මන් වෙළඳපොළ වැනි සාක්ෂි වලින් ලබාගත් ඇස්තමේන්තු මත පදනම්ව වටිටම් කළ මුදල් ජරවාහ ජර්කෂේපණ සැලකිල්ලට ගනිමින්, සමාන දේපල සඳහා කුලියට ගැනීම සහ මුදල් ජරවාහයේ ජරමාණය සහ වේලාවෙහි අවිනිශ්චිතතාවය පිළිබිඹු කරන වටිටම් අනුපාත භාවිතා කරයි.

එවැනි තොරතුරු නැති විට දී සමූහය සහ සමාගම විසින් යුක්ති සහගත අයුරින් සාධාරණ වටිනාකමක් තක්සේරු කරන අතර එය සාධාරණ වටිනාකම ලෙසින් නම් කෙරෙන්නේ මූල්‍ය ගලන ප්‍රක්ෂේපණයන් තුළ ඇති වටිටම් කිරීම්, ආදිය සලකමිනි. සමාන දේපොළ සඳහා වර්තමාන වෙළඳපොළ කුලී මට්ටම් සහ අගයේ ඇති අනිශ්චිතතා නිරූපණය වන වටිටම් අනුපාත ආදිය ඔස්සේ ලැබෙන සාක්ෂි මූල්‍ය ප්‍රවාහ අගයන් සහ කාලය නිර්ණය කිරීමේ දී භාවිත කෙරේ.

සාධාරණ වටිනාකම තීරණය කිරීම.

සුදුසු වෘත්තීය සුදුසුකම් සහ තක්සේරු කරන දේපල පවතින ස්ථානය ප්‍රවර්ගය සම්බන්ධයෙන් මෑත කාලීන අන්දැකීම් සහිත බාහිර සහ අභ්‍යන්තර තක්සේරුකරුවන් විසින් සෑම වසරක දී ම දේපොළ ආයෝජනය තක්සේරු කිරීම සිදු වේ. එම කාල සීමාව තුළ මූල්‍ය කාලසීමාවන්හිදී සාධාරණ වටිනාකම තීරණය කරනු ලබන්නේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසිනි.

සාධාරණ වටිනාකම් පදනම් වන්නේ වෙළඳපල වටිනාකම් මත වන අතර, මිනුම් දිනයේදී වෙළඳපල සහභාගිවන්නන් අතර සකස් කරන ලද ගනුදෙනුවකදී දේපලක් විකිණීමට හැකි ඇස්තමේන්තුගත මුදල වශයෙන් එය සැලකේ.

සමූහය තුළ බදු දී ඇති ආයෝජන දේපල

ප්‍රධාන හෝ අනුබද්ධිත ආයතනයට බදු දී ඇති ඕනෑම දේපලක් සමූහයේ ගිණුම්කරු පවරා ගෙන ඇති දේපලක් ලෙස සලකනු ලබන අතර යෝග්‍යතා අරමුණු සඳහා ගැලපීම් සිදු කරනු ලැබේ.

ගිණුම්කරු අත්පත් කරගත් දේපල සහ ආයෝජන දේපල:

දේපලක් ආයෝජන දේපලක් ලෙස සුදුසුකම් ලබන්නේද යන්න නිර්ණය කිරීමේදී සමූහය/සමාගම දේපල පමණක් නොව අනෙකුත් වත්කම් වලට ආරෝපණය කළ හැකි මුදල් ප්‍රවාහයන්ට වඩා ස්වාධීන මුදල් ප්‍රවාහයක් ජනනය කරන්නේද යන්න විනිශ්චය කරයි. කිසියම් දේපලක් ආයෝජන දේපලක් බවට පත් නොවන්නේ ද යන්නට හේතු වන සහායක සේවාවන් සැලකිය යුතු තරමින් පවතී ද යන්න මෙහි දී විනිශ්චය කෙරේ.

30. ආයෝජන දේපල (ඉදිරියට...)

	සමාගම		සමූහය	
	2024	2023	2024	2023
මාර්තු 31 වන විට	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
අප්‍රේල් 1 වන දිනට ශේෂය	284,961	-	1,200,317	820,664
වසර තුළ එකතුව	-	284,961	-	284,961
සාධාරණ වටිනාකම් ගැලපීමෙන් වාසි	10,504	-	105,195	94,692
ශේෂය මාර්තු 31 දිනට	295,465	284,961	1,305,512	1,200,317

සමාගම

30.1 ආයෝජන දේපල තක්සේරු කිරීම

ස්ථානය	ලිපිනය	තක්සේරු දිනය	තක්සේරු කිරීමේ ක්‍රමය	භූමි ප්‍රමාණය (පර්චස්)	ගොඩනැගිලි ගණන	ගොඩනැගිල්ලේ වර්ගඵලය (වර්ග අඩි)	2024	2024	2023
							පිරිවැය	ප්‍රති තක්සේරුව	ප්‍රති තක්සේරුව
							රු. '000	රු. '000	රු. '000
පැනිදෙණිය - මහනුවර	210, දඹුලගල පාර, පැනිදෙණිය	31.03.2024	MCM	13.50	1	10,948	60,000	61,340	60,000
ඌරගස්මහන්දිය - අම්බලන්ගොඩ	490D, සිරිපුර, නවදගල	31.03.2024	MCM	35.00	-	-	11,961	13,125	11,961
කටුගස්තොට - මහනුවර	96, කටුගස්තොට පාර, මහනුවර	31.03.2024	MCM	26.45	1	2,355	213,000	221,000	213,000
මුළු අගය						2	284,961	295,465	284,961

සමාගම වෙළඳපල වටිනාකම අනුව ආයෝජන දේපල ඉදිරියට රැගෙන යයි. ඉහත සමාගම් ආයෝජන දේපල තක්සේරු කිරීම 2024.03.31 දිනට වෘත්තීය ස්වාධීන තක්සේරුකරුවෙකු වන වරලත් තක්සේරු මිනින්දෝරු එස්.එම්.ඒ පෙරේරා (MRICS.U.K) විසින් සිදු කරන ලදී. පැනිදෙණිය - මහනුවර, කටුගස්තොට - මහනුවර සහ ඌරගස්මහන්දිය - අම්බලන්ගොඩ යන ස්ථානවල ඉඩම් තුනක් පිහිටා ඇත.

සමූහය

කොළඹ 5, හැව්ලොක් පාර, අංක 7 සහ 9 දරන ස්ථානයේ පිහිටි ඉඩම සහ ගොඩනැගිල්ල වසර තුළදී සීමාසහිත පීපල්ස් ලීසිං හැව්ලොක් ප්‍රොපර්ටිස් විසින් මහජන බැංකුව, පීපල්ස් ඉන්වෙස්ට්මන්ට්ස් පීඑල්සී සහ පීපල්ස් ලීසිං ඇන්ඩ් ෆිනෑන්ස් පීඑල්සී වෙත කුලියට දී ඇත. සමූහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල, එවැනි දේපල වෙන් කර දක්වා ඇති අතර මහජන බැංකුවට කුලියට දී ඇති කොටසක් සමූහය තුළ ආයෝජන දේපල ලෙස වර්ග කර ඇත. වෙන් කිරීම් සඳහා පදනම කුලියට ගත් වර්ග අඩි ගණන මත පදනම් වේ.

සමූහය වෙළඳපල වටිනාකමට අනුව ආයෝජන දේපල ඉදිරියට රැගෙන යයි. 2023 දෙසැම්බර් 31 වන දිනට K'T'D කිසේරා මහතා විසින් ඉහත ආයෝජන දේපලෙහි (සමාගම් ආයෝජන දේපල හැර) වෙළඳපල තක්සේරුව සිදු කරන ලදී. සමාගම හා සම්බන්ධ නැති ස්වාධීන තක්සේරුකරුවෙකු ලෙස තිසේරා මහතා FRICS (Eng) කටයුතු කර ඇත. සමාගම හැර අනෙකුත් සමූහ ආයෝජන දේපල තක්සේරු කිරීමේ විස්තර 352 පිටුවේ 32.4 සටහනේ ඇතුළත් කර ඇත. ඉහත ආයෝජන දේපල සම්බන්ධයෙන් පිළිගත් කුලී ආදායම 301 පිටුවේ සටහන 10 හි අනාවරණය කර ඇත. 307 පිටුවේ සටහන 15 හි ඉහත ආයෝජන දේපල සම්බන්ධයෙන් සෘජු මෙහෙයුම් වියදම් අනාවරණය කර ඇත.

31. වෙනත් වත්කම්

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

සමාගම සහ සමූහය ඔවුන්ගේ අනෙකුත් සියලුම වත්කම් වෙනත් මූල්‍ය වත්කම් සහ අනෙකුත් මූල්‍ය නොවන වත්කම් ලෙස වර්ගීකරණය කරයි. අනෙකුත් මූල්‍ය නොවන වත්කම් ප්‍රධාන වශයෙන් අත්තිකාරම් ගෙවීම්, වැට් බදු අයකරගත හැකි, ඉන්වෙන්ටරි සහ ලැබිය යුතු මුදල් වලින් සමන්විත වේ. අත්තිකාරම් ගෙවීම් ඓතිහාසික පිරිවැයක් යටතේ සිදු කෙරේ.

මාර්තු 31 වන විට	පිටු සටහන	අංකය	සමාගම		සමූහය	
			2024	2023	2024	2023
			රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
වෙනත් මූල්‍ය වත්කම් - රක්ෂණ කොමිස් මුදල			69,989	100,306	-	-
මූල්‍ය නොවන වත්කම්	31.1	348	3,911,829	929,832	4,166,268	1,281,022
මුළු අගය			3,981,818	1,030,138	4,166,268	1,281,022

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

31.1 මූල්‍ය නොවන වත්කම්

මාර්තු 31 වන විට			සමාගම		සමූහය	
			2024	2023	2024	2023
සටහන	පිටු අංකය	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	
අන්තිකාරම් ගෙවීම්		145,494	118,813	139,875	91,853	
ලැබිය යුතු ලාභාංශ		-	110,768	-	-	
භාණ්ඩ තොග		45,404	47,018	81,845	67,150	
පෙරගෙවුම් වියදම්		187,305	127,533	102,919	48,467	
කාර්ය මණ්ඩල ණය මත අවිනිශ්චිත පිරිවැය (දින 1 වෙනස)	31.2 348	383,859	370,151	384,218	370,235	
කල් දැමූ වියදම්		-	-	1,366	178,931	
වෙනත් ලැබිය යුතු දේ		3,149,767	155,549	3,456,045	524,386	
මුළු අගය		3,911,829	929,832	4,166,268	1,281,022	

31.2 මාණ්ඩලික ණය සඳහා ක්‍රමාංකය නොකරන ලද පිරිවැය (දින 1 වෙනස)

මාර්තු 31 වන විට			සමාගම		සමූහය	
			2024	2023	2024	2023
			රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
ශේෂය අප්‍රේල් 1 වැනි දිනට		370,151	54,211	370,235	54,360	
වසර සඳහා අය කිරීම		13,708	315,940	13,983	315,875	
ශේෂය මාර්තු 31 දිනට		383,859	370,151	384,218	370,235	

32. දේපල, පිරිසහ සහ උපකරණ

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

හඳුනාගැනීමේ පදනම

දේපල, කම්හල් සහ උපකරණ යනු සේවා කිරීම සඳහා හෝ පරිපාලනමය අරමුණු සඳහා තබා ඇති ස්පර්ශ වන අයිතම වන අතර වසරකට වැඩි කාලයක් භාවිතා කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

වත්කම් හා සම්බන්ධ අනාගත ආර්ථික ප්‍රතිලාභ සමූහය වෙත ගලා ඒමේ සම්භාවිතාවක් තිබේ නම්, දේපල, කම්හල් සහ උපකරණ හඳුනාගැනීමට ලක් වන අතර වත්කම්වල පිරිවැය විශ්වාසදායක ලෙස මැනිය හැකිය.

වත්කමක් ලෙසින් හැඳින්වීමට සුදුසුකම් ලබන දේපොළ, කම්හල් සහ උපකරණවල අදාළ අයිතමයන් ආරම්භයේ දී මනිනු ලබන්නේ එහි පිරිවැය යටතේ ය. වත්කම අත්පත් කර ගැනීම සඳහා සෘජුවම ආරෝපණය කළ හැකි වියදම් සහ එහි කොටසක් එකතු කිරීමට හෝ ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීමට පසුව දරන ලද පිරිවැය පිරිවැයට ඇතුළත් වේ. ස්වයං ව නිර්මාණය කරන ලද වත්කම්හි පිරිවැය තුළට අමුද්‍රව්‍ය පිරිවැය මෙන් ම ශ්‍රමයට අදාළ පිරිවැය ඇතුළත් වන අතර වත්කම් ක්‍රියාත්මක තත්ත්වයට ගෙන ඒම සඳහා ඒවා සෘජුවම බලපා තිබේ. ඊට අමතර ව එවැනි අයිතමයින් ඉවත් කිරීම සහ ඒවා භාවිත කරනු ලැබූ භූමිය යළි යථා තත්ත්වයට පත් කිරීමටත් ණයට ගත් මුදල් යළි ප්‍රාග්ධනීකරණයටත් වැය වන පිරිවැය ඇතුළත් වේ.

අදාළ උපකරණවල ක්‍රියාකාරීත්වය සඳහා අත්‍යවශ්‍ය වන බැවින් මිළ දී ගනු ලැබූ මෘදුකාංග පරිගණක කොටසක් වශයෙන් ම ප්‍රාග්ධනීකරණය කෙරෙයි. දේපලක්, කම්හලක් සහ උපකරණවලට අදාළ විවිධ කොටස්වලට වෙනස් ආයුකාලයන් ඇත්නම් ඒවා වෙනත් අයිතම (ප්‍රධාන කොටස්) වශයෙන් ගිණුම්ගත කෙරේ. සමාගම සහ සමූහය විසින් දේපල, පිරිසහ සහ උපකරණ සහ මිල දී ගැනීමේ හෝ ඉදිකිරීමේ පිරිවැයේ වාර්තා සඳහා පිරිවැය ආකෘතිය යොදනු ලබන අතර, ඒ මත සිදුවන ඕනෑම අහඹු වියදම් සමග අඩු සමුච්චිත ක්ෂයවීම් සහ සමුච්චිත අලාභ හානි ගණනය කෙරේ.

පසුකාලීන වියදම්

දේපල, පිරිසහ සහ උපකරණ යන අයිතමයක කොටසක් ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීමේ පිරිවැය, එම කොටස තුළ අන්තර්ගත අනාගත ආර්ථික ප්‍රතිලාභ සමූහය වෙත ගලා ඒමට සම්භාවිතාවක් තිබේ නම්, එහි පිරිවැය විශ්වාසදායක ලෙස මැනිය හැකි නම්, භාණ්ඩයේ චරිතාකමෙහි ඉදිරියට රැගෙන යන ප්‍රමාණය ලෙස හඳුනා ගනු ලැබේ. දේපල, පිරිසහ සහ උපකරණවල දෛනික සේවා සඳහා වන පිරිවැය ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශයෙන් අය කරනු ලැබේ.

අලුත්වැඩියා සහ නඩත්තු

අළුත්වැඩියා කිරීම සහ නඩත්තු කිරීම ඔවුන් දරනු ලබන මූල්‍ය කාල සීමාව තුළ ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශය වෙත සටහන් කෙරේ. ප්‍රධාන අලුත්වැඩියාවන් සඳහා වැය වන පිරිවැය වත්කම්හි ඉදිරියට ගෙන යන චරිතාකමට ඇතුළත් කෙරෙන අතර අනාගත ආර්ථික ප්‍රතිලාභ දැනට පවතින වත්කම්වල ක්‍රියාකාරීත්වයේ ඉතා මෑතක දී තක්සේරු කරන ලද ප්‍රමිතිය සමාගමට සහ සමූහයට ගලා එනු ඇති අතර ප්‍රතිසංස්කරණය වත්කමේ හඳුනාගත හැකි කොටසක් ප්‍රතිස්ථාපනය කරන විට මෙය ක්‍රියාත්මක වේ.

අදාළ වත්කමේ ඉතිරි ව ඇති ප්‍රයෝජනවත් ආයු කාලය තුළ දී ප්‍රධාන අලුත්වැඩියාවන් ක්ෂය කරනු ලැබේ.

හඳුනා නොගන්නා අවස්ථාව

දේපල, පිරිසහ සහ උපකරණ බැහැර කිරීමේදී හෝ එය භාවිතයෙන් අනාගත ආර්ථික ප්‍රතිලාභ අපේක්ෂා නොකරන විට හඳුනා ගැනීමක් සිදු නොවේ. වත්කම හඳුනා නොගැනීමෙන් ඇතිවන ඕනෑම ලාභයක් හෝ අලාභයක් (ශුද්ධ බැහැර කිරීමේ ආදායම සහ වත්කම් ඉදිරියට රැගෙන යන ප්‍රමාණය අතර වෙනස ලෙස ගණනය කරනු ලැබේ) වත්කම හඳුනා නොගත් වර්ෂයේ ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශයේ 'වෙනත් මෙහෙයුම් ආදායම' තුළට ඇතුළත් කෙරේ.

ක්ෂය වීම

මෙම ක්‍රමය මගින් අනාගත ආර්ථික ප්‍රතිලාභවල අපේක්ෂිත පරිහෝජන රටාව වඩාත් සමීපව පිළිබිඹු කරන බැවින් දේපල, පිරිසහ සහ උපකරණ අයිතමවල එක් එක් කොටසෙහි ඇස්තමේන්තුගත ප්‍රයෝජනවත් ආයු කාලය පිළිබඳ සරල රේඛීය පදනමක් මත ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශයේ ක්ෂයවීම් හඳුනාගෙන ඇත. ඉඩම් ක්ෂය නොවේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

32. දේපල, කම්හල් සහ උපකරණ (ඉදිරියට...)

ඇස්තමේන්තුගත ප්‍රයෝජනවත් ආයුකාලයන් පහත පරිදි වේ:

වත්කම් පන්තිය	වසරකට %	කාලය
සින්තක්කර ගොඩනැගිලි	2	වසර 50
කල්බදු දේපල වැඩිදියුණු කිරීම	25	වසර 4
මෝටර් වාහන	12.5 - 20	වසර 5 - 8
පරිගණක දෘඩාංග	20	වසර 5
කාර්යාල උපකරණ	10 - 20	වසර 5 -10
ගෘහ භාණ්ඩ සහ උපාංග	20	වසර 5

ඉහත ගාස්තු සමූහයට අයත් සියලුම ආයතන විසින් අඛණ්ඩව භාවිතා කරයි. දේපල, කම්හල් සහ උපකරණ යන අයිතමවල එක් එක් සැලකිය යුතු කොටස සඳහා වෙන වෙනම ක්ෂයවීම් අනුපාත තීරණය කරනු ලබන අතර එය භාවිතයේ ඇති විට, එනම් එය භාවිත ස්ථානයක සහ භාවිත තත්වයේ පවතින විට ක්ෂය වීම ඇරඹෙන බව සැලකේ. වත්කම් ක්ෂය වීම නවත්වන්නේ වත්කම විකිණීමට තැබෙන දිනය හෝ වත්කම හඳුනා නොගැනීමට ලක් වන දිනය අනුව වන අතර කලින් පැමිණෙන දිනය අනුව එය සිදු වේ. ක්ෂයවීම් ක්‍රම, ප්‍රයෝජනවත් ආයුකාලය සහ අවශේෂ අගයන් එක් එක් වාර්තාකරණ දිනයකදී නැවත තක්සේරු කර අවශ්‍යතාවක් පවතී නම් සකස් කරනු ලැබේ.

දේපල, කම්හල් සහ උපකරණවල ප්‍රයෝජනවත් ආයු කාලය

සමූහය සහ සමාගම ඔවුන්ගේ ඇස්තමේන්තුගත අවශේෂ අගයන් සැලකිල්ලට ගැනීමෙන් පසු ඔවුන්ගේ ඇස්තමේන්තුගත ප්‍රයෝජනවත් ආයු කාලය වඩා සරල රේඛීය ක්‍රමයක් භාවිතා කරමින් දේපල, කම්හල් සහ උපකරණ සඳහා ගණනය කිරීම සිදු කරයි. ඇස්තමේන්තුගත ප්‍රයෝජනවත් ආයු කාලය සමූහයේ දේපල, පිරිසිදු සහ උපකරණ භාවිතයෙන් අනාගත ආර්ථික ප්‍රතිලාභ ලබා ගැනීමට සමූහය සහ සමාගම අදහස් කරන කාලසීමාව පිළිබඳ කළමනාකාරිත්වයේ ඇස්තමේන්තුව පිළිබිඹු කරයි. ශේෂ වටිනාකම මගින් කළමනාකාරිත්වයේ තක්සේරුගත වටිනාකම පෙන්නුම් කෙරෙන අතර ඒ ඔස්සේ සමූහයේ/සමාගමේ වත්කම් බැහැර කිරීම ඔස්සේ, බැහැර කිරීමේ පිරිවැය අඩු කිරීමෙන් පසු, වත්කම් නිසි කල් ගත් වි ඇත් නම් සහ ප්‍රයෝජනවත් ආයු කාලයේ මට්ටමට ළඟ වී ඇත්නම් මෙම සලකා බැලීම සිදු කෙරේ. භාවිතයේ අපේක්ෂිත මට්ටම හා තාක්ෂණික වර්ධනයන් වෙනස් වන විට එය මෙම වත්කම්වල ප්‍රයෝජනවත් ආයුකාලයට සහ ශේෂ වටිනාකම වෙත ද බලපෑමක් ඇති කරයි. ඒ ඔස්සේ අනාගත ක්ෂයවීම් ගාස්තු වෙත ද බලපෑමක් ඇති කරයි.

32.1 දේපල, පිරිසිදු සහ උපකරණ - සමාගම

	සින්තක්කර ඉඩම් සහ ගොඩනැගිලි	කල්බදු දේපල වැඩිදියුණු කිරීම	මෝටර් වාහන	පරිගණක දෘඩාංග	කාර්යාල උපකරණ	ගෘහභාණ්ඩ සහ සවි කිරීම්	මුළු අගය
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
පිරිවැය							
2023 අප්‍රේල් 1 වන දිනට ශේෂය	723,542	56,872	592,523	833,105	699,495	442,805	3,348,343
එකතු කිරීම්	-	-	555	44,323	106,306	17,751	168,935
බැහැර කිරීම්	-	-	(165,100)	(74,146)	(5,766)	(23,573)	(268,585)
ශේෂය 2024 මාර්තු 31 දිනට	723,542	56,872	427,978	803,282	800,035	436,983	3,248,693
(අඩු): සමුච්චිත ක්ෂයවීම්							
2023 අප්‍රේල් 1 වන දිනට ශේෂය	4,176	56,872	120,922	688,623	579,519	417,227	1,867,338
වසර සඳහා අය කිරීම්	471	-	36,261	59,648	52,584	10,060	159,024.00
බැහැර කිරීම්	-	-	(38,731)	(74,053)	(2,696)	(23,573)	(139,053.00)
ශේෂය 2024 මාර්තු 31 දිනට	4,647	56,872	118,452	674,218	629,407	403,714	1,887,309
ශුද්ධ පොත් වටිනාකම 2024 මාර්තු 31	718,895	-	309,526	129,064	170,629	33,270	1,361,384
	සින්තක්කර ඉඩම් සහ ගොඩනැගිලි	කල්බදු දේපල වැඩිදියුණු කිරීම	මෝටර් වාහන	පරිගණක දෘඩාංග	කාර්යාල උපකරණ	ගෘහභාණ්ඩ සහ සවි කිරීම්	මුළු අගය
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
පිරිවැය							
2022 අප්‍රේල් 1 වන දිනට ශේෂය	723,542	56,872	438,804	874,947	666,126	440,498	3,200,789
එකතු කිරීම්	-	-	182,800	14,113	49,359	6,981	253,253
බැහැර කිරීම්	-	-	(29,081)	(55,955)	(15,990)	(4,673)	(105,699)
මාරු කිරීම් / ගැලපීම්	-	-	-	-	-	-	-
2023 මාර්තු 31 වන දිනට ශේෂය	723,542	56,872	592,523	833,105	699,495	442,805	3,348,343
(අඩු): සමුච්චිත ක්ෂයවීම්							
2022 අප්‍රේල් 1 වන දිනට ශේෂය	3,705	56,872	97,669	675,663	547,092	406,012	1,787,013
වසර සඳහා අය කිරීම්	471	-	32,151	68,915	47,712	15,765	165,015
බැහැර කිරීම්	-	-	(8,898)	(55,955)	(15,286)	(4,551)	(84,690)
2023 මාර්තු 31 වන දිනට ශේෂය	4,176	56,872	120,922	688,623	579,519	417,227	1,867,338
2023 මාර්තු 31 වන දිනට ශුද්ධ පොත් වටිනාකම	719,366	-	471,601	144,482	119,977	25,579	1,481,005

32.2 දේපල, කම්හල් සහ උපකරණ - සමූහය

	සිත්තකිකර ඉඩම් සහ ගොඩනැගිලි	කල්බදු දේපල වැඩිදියුණු කිරීම	මෝටර් වාහන	පරිගණක දෘඩාංග	කාර්යාල උපකරණ	ගෘහභාණ්ඩ සහ සවි කිරීම්	මුළු අගය
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
පිරිවැය							
2023 අප්‍රේල් 1 වන දිනට ශේෂය	3,687,089	58,583	449,737	984,343	1,044,769	553,643	6,778,164
එකතු කිරීම්	-	-	14,567	53,727	114,087	24,102	206,483
බැහැර කිරීම්	-	-	(192,400)	(74,146)	(5,766)	(23,706)	(296,018)
විනිමය අනුපාත විචලනය	-	-	(1,706)	(3,879)	(1,614)	(3,453)	(10,652)
සාධාරණ අගය ගැලපීම්	-	-	-	-	-	-	-
2024 මාර්තු 31 වන දිනට ශේෂය	3,687,089	58,583	270,198	960,045	1,151,476	550,586	6,677,977
(අඩු): සමුච්චිත ක්ෂයවීම්							
2023 අප්‍රේල් 1 වන දිනට ශේෂය	509,327	57,349	150,522	810,707	781,163	497,877	2,806,945
වසර සඳහා අය කිරීම	63,805	-	40,206	73,772	69,368	15,783	262,934
බැහැර කිරීම්	-	-	(60,357)	(77,021)	(3,299)	(24,219)	(164,896)
මාරු කිරීම්	-	-	-	-	-	-	-
විනිමය අනුපාත විචලනය	-	-	(562)	(2,616)	(2,465)	(1,052)	(6,695)
2024 මාර්තු 31 වන දිනට ශේෂය	573,132	57,349	129,809	804,842	844,767	488,389	2,898,288
2024 මාර්තු 31 වන දිනට ශුද්ධ පොත් වටිනාකම	3,113,957	1,234	140,389	155,203	306,709	62,197	3,779,689

	සිත්තකිකර ඉඩම් සහ ගොඩනැගිලි	කල්බදු දේපල වැඩිදියුණු කිරීම	මෝටර් වාහන	පරිගණක දෘඩාංග	කාර්යාල උපකරණ	ගෘහභාණ්ඩ සහ සවි කිරීම්	මුළු අගය
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
පිරිවැය							
2022 අප්‍රේල් 1 වන දිනට ශේෂය	3,687,089	58,583	432,006	1,019,057	998,494	544,638	6,739,867
එකතු කිරීම්	-	-	124,531	26,691	64,575	18,629	234,426
බැහැර කිරීම්	-	-	(104,490)	(55,955)	(15,990)	(4,673)	(181,108)
විනිමය අනුපාත විචලනය	-	-	(2,310)	(5,450)	(2,310)	(4,951)	(15,021)
2023 මාර්තු 31 දිනට ශේෂය	3,687,089	58,583	449,737	984,343	1,044,769	553,643	6,778,164
(අඩු): සමුච්චිත ක්ෂයවීම්							
2022 අප්‍රේල් 1 වන දිනට ශේෂය	445,522	57,349	148,561	783,400	735,591	478,762	2,649,185
වසර සඳහා අය කිරීම	63,805	-	44,007	86,924	64,179	25,161	284,076
බැහැර කිරීම්	-	-	(41,374)	(55,955)	(15,286)	(4,551)	(117,166)
විනිමය අනුපාත විචලනය	-	-	(672)	(3,662)	(3,321)	(1,495)	(9,150)
2023 මාර්තු 31 දිනට ශේෂය	509,327	57,349	150,522	810,707	781,163	497,877	2,806,945
2023 මාර්තු 31 දිනට ශුද්ධ පොත් වටිනාකම	3,177,762	1,234	299,215	173,636	263,606	55,766	3,971,219

32.3 සම්පූර්ණයෙන්ම ක්ෂය වූ දේපල, කම්හල් සහ උපකරණ

වාර්තා කරන දිනය වන විට තවමත් භාවිතයේ පවතින සම්පූර්ණයෙන්ම ක්ෂය වූ දේපල, කම්හල් සහ උපකරණවල මූලික පිරිවැය පහත පරිදි වේ.

	සමාගම		සමූහය	
	2024	2023	2024	2023
මාර්තු 31 වන විට	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
කල්බදු දේපල වැඩිදියුණු කිරීම	56,872	56,872	56,872	56,872
මෝටර් වාහන	49,745	18,860	50,149	36,864
පරිගණක දෘඩාංග	534,609	526,546	621,252	596,593
කාර්යාල උපකරණ	503,641	457,782	565,953	513,045
ගෘහ භාණ්ඩ සහ උපාංග	372,139	382,967	425,832	433,490
මුළු අගය	1,517,006	1,443,027	1,720,058	1,636,864

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

32. දේපල, කම්හල් සහ උපකරණ (ඉදිරියට...)

32.4 සමූහයේ සිත්තකර ඉඩම් සහ ගොඩනැගිලි

ස්ථානය	ලිපිනය	තක්සේරු කළ දිනය	තක්සේරු කිරීමේ ක්‍රමය	ඉඩම් ප්‍රමාණය (පර්චස්)	ගොඩනැගිලි ගණන	ගොඩනැගිල්ලේ වර්ගඵලය (වර්ග අඩි)	2024 පිරිවැය රු. '000	2024 නැවත ඇගයීම රු. '000	2023 නැවත ඇගයීම රු. '000
පිපල්ස් ලිසිං ඇන්ඩ් ෆිනෑන්ස් පී.එල්.සී.									
වාහන අංගනය									
මාකොළ	අංක 496, මාකොළ උතුර, මාකොළ	31.12.2022	MCM	90	1	11,600	7,632	53,000	53,000
මාබේම	අංක 225/D, නයගල පාර, හෙයියන්තුඩුව	31.12.2022	MCM	330.75	1	820	22,532	88,000	88,000
මීගහමුල්ල	කන්දේපල්ල, බෙලිගමුව, ගල්වෙල	31.12.2022	MCM	260	1	1,836	27,558	31,000	31,000
මොනරාගල	අංක 10, පොතුච්ඡි පාර, මොනරාගල	31.12.2022	MCM	125.9	1	1,376	46,905	100,000	100,000
පරිපාලන අරමුණ									
බණ්ඩාරවෙල	අංක 35/2D, වැලිමඩ පාර, බණ්ඩාරවෙල	31.12.2022	MCM	8.3	1	5,194	31,257	50,000	50,000
යාපනය	අංක 10, මහන්මා ගාන්ධි පාර, යාපනය	31.12.2022	MCM	44.72	-	-	45,764	155,063	155,063
මාතර	අංක 367, අනගාරික ධර්මපාල මාවත මාතර	31.12.2022	MCM	40	-	-	93,599	120,000	120,000
මහනුවර	අංක 296, සේනානායක පාර, මහනුවර	31.12.2022	MCM	47.1	-	-	142,711	203,700	203,700
අනුරාධපුර	අංක 50, මෙමුණිපාල සේනානායක පාර, අනුරාධපුර	31.12.2022	MCM	40.51	-	-	155,882	182,295	182,295
කොළඹ	අංක 10d/8 කඩුවෙල	31.12.2022	MCM	94.3	-	-	149,702	260,000	260,000
අනු එකතුව						5	723,542	1,243,058	1,243,058
පිපල්ස් ලිසිං ප්‍රොපර්ටි ඩිවලොප්මන්ට් ලිමිටඩ්									
බොරැල්ල	අංක 1161, මරදාන පාර, කොළඹ 08	31.12.2023	MCM	104.9	2	127,621	1,532,414	3,450,000	3,000,000
අනු එකතුව						2	1,532,414	3,450,000	3,000,000
පිපල්ස් ලිසිං හැව්ලොක් ප්‍රොපර්ටිස් ලිමිටඩ්									
කොළඹ 05*	අංක 07, හැව්ලොක් පාර, කොළඹ 05	31.12.2023	MCM	111.45	1	84,024	2,059,690	3,200,000	2,900,000
අනු එකතුව						1	2,059,690	3,200,000	2,900,000
මුළු එකතුව						8	4,315,646	7,893,058	7,143,058

MCM : වෙළඳපල සංසන්දනාත්මක ක්‍රමය

* සමූහයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල රු. 628,556,600ක් වන ඉඩම් සහ ගොඩනැගිලි වටිනාකම ආයෝජන දේපල ලෙස වර්ග කර ඇති අතර රු. 1,431,133,056ක් දේපල, කම්හල් සහ උපකරණ ලෙස වර්ග කර ඇත.

ඉහත ඉඩම් සහ ගොඩනැගිලිවල වෙළඳපල තක්සේරුව සමාගමට සම්බන්ධ නැති ස්වාධීන තක්සේරුකරුවෙකු වන K.T.D තිසේරා, FRICS (Eng) මහතා විසින් සිදු කරන ලදී. තක්සේරු කිරීම සඳහා ආයෝජන ක්‍රමය, කොන්ත්‍රාත්කරුගේ පරීක්ෂණ ක්‍රමය සහ සංසන්දන ක්‍රමය භාවිතා කර ඇත. සමාගමේ සිත්තකර ඉඩම් සහ ගොඩනැගිලි සාධාරණ වටිනාකම් දූරාවලියේ 3 වන මට්ටම යටතේ සලකා බලා ඇත.

තාවකාලික අකර්මණය දේපල, පිරිසන සහ උපකරණ

2024 මාර්තු 31 සහ 2023 මාර්තු 31 අතර කාල පරාසයේ දී සමූහයේ/සමාගමේ දේපල, පිරිසන සහ උපකරණ අකර්මණය නොකිවුණි.

සක්‍රීය භාවිතයෙන් ඉවත් කරන ලද දේපල, පිරිසන සහ උපකරණ

2024 මාර්තු 31 සහ 2023 මාර්තු 31 අතර කාල පරාසයේ දී සමූහයේ/සමාගමේ සක්‍රීය භාවිතයෙන් ඉවත් කරන ලද දේපල, පිරිසන සහ උපකරණ කිසිවක් නොකිවුණි.

දේපල, පිරිසන සහ උපකරණ මත හිමිකම් සීමා කිරීම

2024 මාර්තු 31 සහ 2023 මාර්තු 31 කාල පරාසයේ දී සමූහයේ/සමාගමේ දේපල, පිරිසන සහ උපකරණවල හිමිකම්වලට සීමාවක් නොකිවුණි.

වගකීම් සඳහා ඇපකර වශයෙන් තබා ඇති දේපල, පිරිසන සහ උපකරණ

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල 54 380 (වත්කම් ප්‍රතිඥා කර ඇති) සටහනේ හෙළිදරව් කර ඇති කරුණු හැර වෙනත් වගකීම් සඳහා සමූහයේ/සමාගමේ දේපල, කම්හල් සහ උපකරණ කිසිවක් ඇපකර ප්‍රතිඥා දී නොකිවුණි.

දේපල, පිරිසන සහ උපකරණ සඳහා තෙවන පාර්ශවයන්ගෙන් වන්දි

හානියට පත් වූ, අහිමි වූ හෝ අත්හැර දැමූ සමූහයේ/සමාගමේ දේපල, පිරිසන සහ උපකරණ සඳහා තෙවන පාර්ශවයන්ගෙන් මෙම වසර තුළ වන්දි ලැබී නොමැත (2023 : -).

සාධාරණ අගය මැනීමේදී භාවිතා වන නිරීක්ෂණය කළ නොහැකි යෙදවුම්

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල 315 පිටුවේ සටහන - 21.6 හි හෙළිදරව් කර ඇති සාධාරණ වටිනාකම් ධුරාවලියේ 3 වන මට්ටම ලෙස වර්ගීකරණය කර ඇති මූල්‍ය නොවන වත්කම් මැනීමේදී නිරීක්ෂණය කළ නොහැකි යෙදවුම් භාවිත කර තිබේ.

33. භාවිත කිරීමේ අයිතිය ඇති වත්කම්

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

SLFRS 16 - කල්බදු

අළුත් කිරීම සහ අවසන් කිරීමේ විකල්ප සමඟ කල්බදු ගිවිසුම් සඳහා කල්බදු කාලසීමාව නිරණය කිරීම (බදුකරු ලෙස සමූහය)

කල්බදු කාලසීමාව සමූහය විසින් තීරණය කරනු ලබන අතර එය කල් බද්දට අදාළ අහෝසි කළ නොහැකි නියමයක් වේ. කල්බදු ක්‍රියාත්මක කිරීමට සාධාරණ ලෙස නිශ්චිත නම් කල්බදු කාලය දීර්ඝ කිරීමේ විකල්පයකින් ආවරණය වන ඕනෑම කාල සීමාවක් හෝ එය ක්‍රියාත්මක නොකිරීමට සාධාරණ ලෙස සහතික නම්, කල්බදු අවසන් කිරීමේ විකල්පයකින් ආවරණය වන ඕනෑම කාල සීමාවක් සමඟ මෙය ක්‍රියාත්මක වේ. සමූහයට ශාඛා/ප්‍රධාන කාර්යාලය සඳහා කල්බදු කොන්ත්‍රාත්තු කිහිපයක් ඇති අතර ඒවාට දීර්ඝ කිරීමේ සහ අවසන් කිරීමේ විකල්ප ඇතුළත් වේ. කල්බදු අලුත් කිරීමට හෝ අවසන් කිරීමට ඇති විකල්පය ක්‍රියාත්මක කරන්නේද නැද්ද යන්න සාධාරණ ලෙස තක්සේරු කිරීමේදී සමූහය විසින් සිදු කරනු ලබන විනිශ්චය අදාළ වේ. එනම්, එය අලුත් කිරීමේ හෝ අවසන් කිරීමේ විකල්පය ක්‍රියාත්මක කිරීමට ආර්ථික දිරිගැන්වීමක් ඇති කරන සියලුම සාධක සලකා බලයි. ආරම්භක දිනයෙන් පසුව, සමූහය විසින් කල්බදු කාලසීමාව නැවත තක්සේරු කරන්නේ එහි පාලනය තුළ පවතින සැලකිය යුතු සිදුවීමක් හෝ වෙනස්වීමක් එහි ක්‍රියාත්මක කිරීමේ හැකියාවට හෝ ක්‍රියාත්මක නොකිරීමට හෝ අලුත් කිරීමට හෝ අවසන් කිරීමට ඇති විකල්පය ක්‍රියාත්මක කිරීමට බලපාන්නේ නම් (උදා. සැලකිය යුතු කල්බදු වැඩි දියුණු කිරීම, හෝ කල්බදු වත්කම් සම්බන්ධයෙන් සංශෝධනයන් සිදු කිරීමේ දී) පමණි.

ඉඩම් පරිහරණ අයිතීන් ලබා ගැනීම සඳහා ගෙවන ලද පෙරගෙවුම් කල්බදු කුලී කල්බදු කාල සීමාව තුළ ලබා දී ඇති ප්‍රතිලාභ රටාවට අනුකූලව ක්‍රමක්ෂය කරනු ලැබේ. ඉඩම් පරිහරණ අයිතිවාසිකම් වලින් සමන්විත බදු දේපල ඉතිරි බදු කාලය තුළ සරල රේඛීය පදනමක් මත ක්‍රමක්ෂය කර ඇත.

මාර්තු 31 වන විට	සමාගම		සමූහය	
	2024 රු. '000	2023 රු. '000	2024 රු. '000	2023 රු. '000
පිරිවැය				
අප්‍රේල් 1 වන දිනට ශේෂය	3,639,518	3,502,568	2,606,244	2,469,636
වෙනත් වත්කම් වලින් මාරු කිරීම (පෙරගෙවුම් කුලී)	11,747	54,279	11,747	54,279
	3,651,265	3,556,847	2,617,991	2,523,915
එකතු කිරීම්	283,704	161,309	293,956	191,169
බැහැර කිරීම්	(119,054)	(78,638)	(119,054)	(78,638)
විනිමය අනුපාත විචලනය	-	-	(26,763)	(30,202)
මාර්තු 31 වන දිනට ශේෂය	3,815,915	3,639,518	2,766,130	2,606,244
(අඩු): සම්විචිත ක්‍රමක්ෂය කිරීම්				
අප්‍රේල් 1 වන දිනට ශේෂය	2,023,579	1,530,188	1,233,821	930,152
ක්ෂය කිරීම්	502,481	523,101	332,642	361,012
බැහැර කිරීම්	(70,920)	(29,710)	(70,920)	(29,710)
විනිමය අනුපාත විචලනය	-	-	(16,445)	(27,633)
මාර්තු 31 වන දිනට ශේෂය	2,455,140	2,023,579	1,479,098	1,233,821
මාර්තු 31 වන දිනට ශුද්ධ පොත් වටිනාකම	1,360,775	1,615,939	1,287,032	1,372,423

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

34. කීර්ති නාමය සහ අස්පාශය වත්කම්

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

සමූහයේ අස්පාශය වත්කම් අතරට ව්‍යාපාර සංයෝජනයෙන් සහ පරිගණක මෘදුකාංගවල වටිනාකමෙන් ලබාගත් කීර්ති නාමය සහ පාරිභෝගික ලැයිස්තුව ඇතුළත් වේ.

හඳුනාගැනීමේ පදනම

අස්පාශය වත්කමක් හඳුනාගනු ලබන්නේ එහි පිරිවැය විශ්ලේෂණයට මැනිය හැකි වූ විට පමණක් වන අතර එයට ආරෝපණය කළ හැකි අපේක්ෂිත අනාගත ආර්ථික ප්‍රතිලාභ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිය - LKAS 38 හි 'අස්පාශය වත්කම්වලට අනුකූලව සමූහය/සමාගම වෙත ගලා යාමට ඉඩ ඇත.

වෙන් වෙන් වශයෙන් අත්පත් කරගත් අස්පාශය වත්කම් මනිනු ලබන්නේ පිරිවැයේ මූලික හඳුනාගැනීම් මත ය. මූලික හඳුනාගැනීමෙන් පසුව, අස්පාශය වත්කම් කිසියම් සමූච්චිත ක්‍රමක්වෙත වීමක් සහ සමූච්චිත අපහායන පාඩු තත්ත්වයක් තිබේ නම් අඩු පිරිවැය යටතේ මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශයේ දක්වා ඇත.

පසුකාලීන වියදම්

අස්පාශය වත්කම් සඳහා පසුකාලීන වියදම් ප්‍රාග්ධනීකරණය වන්නේ එය අදාළ වන නිශ්චිත වත්කම් තුළ අන්තර්ගත අනාගත ආර්ථික ප්‍රතිලාභ වැඩි කරන විට පමණි. දරන ලද මුදලක් වශයෙන් අනෙකුත් සියලුම වියදම් දැරීම් සිදු වී තිබේ.

ප්‍රයෝජනවත් ආර්ථික ජීව කාලය, ක්‍රමක්ෂය සහ හානිකරණය

අස්පාශය වත්කම්වල ප්‍රයෝජනවත් ආර්ථික ජීව කාලය තක්සේරු කරනු ලබන්නේ ඒවා නියත හෝ අනියත වන්නේ ද යන පදනම මතයි. නියත ආයු කාලයක් ඇති අස්පාශය වත්කම් ක්‍රමක්ෂය කරනු ලබන්නේ ප්‍රයෝජනවත් ජීව කාලය මතයි. පරිමිත ප්‍රයෝජනවත් ජීව කාලයක් ඇති අස්පාශය වත්කම් සඳහා ක්‍රමක්ෂය කරනු ලබන කාල පරාසය සහ ක්‍රමක්ෂය කරනු ලබන ක්‍රමය සමාලෝචනය කරනු ලබන්නේ යටත් පිරිසෙයින් මූල්‍ය වර්ෂය පදනම් කර ගනිමිනි.

අපේක්ෂිත ප්‍රයෝජනවත් ජීවිතයේ වෙනස්වීම් හෝ වත්කමේ අන්තර්ගත අනාගත ආර්ථික ප්‍රතිලාභවල අපේක්ෂිත පරිහෝජන රටාව සුදුසු පරිදි ක්‍රමක්ෂකරණ කාලසීමාව හෝ ක්‍රමය වෙනස් කිරීම මගින් ගණන් ගනු ලබන අතර ඒවා LKAS 8 ප්‍රතිපත්තියට අනුකූලව ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල වෙනස්කම් ලෙස සලකනු ලැබේ.

නියත ජීව කාලයක් සහිත අස්පාශය වත්කම් මත ක්‍රමක්ෂ වියදම්, අස්පාශය වත්කම්වල ක්‍රියාකාරීත්වයට අනුරූප වන වියදම් කාණ්ඩයේ ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශයේ හඳුනාගෙන ඇත.

ක්‍රමක්ෂ කිරීම ගණනය කරනු ලබන්නේ අස්පාශය වත්කම්වල පිරිවැය පහත දක්වා ඇති පරිදි ඇස්තමේන්තුගත ප්‍රයෝජනවත් ආර්ථික ජීවිතවලට වඩා ඒවායේ ඉතිරි අගයන්ට සාපේක්ෂ ව සරල රේඛීය ක්‍රමය භාවිතා කරමිනි;

වත්කම් පන්තිය	වසරකට %	කාල පරාසය
පරිගණක මෘදුකාංග	20	වසර 5

සීමිත ආයු කාලයක් සහිත අස්පාශය වත්කම්වල අවිනිශ්චිත ශේෂයන් වාර්ෂිකව හානිකරණය සඳහා සමාලෝචනය කරනු ලබන අතර, අලාභහානි සඳහා ඇඟවීමක් ඇති සෑම අවස්ථාවකම ඒවා අපේක්ෂිත අනාගත ප්‍රතිලාභවලින් නැවත අයකර ගැනීමට නොහැකි වන තරමට ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශයේ හඳුනා ගැනේ. උප සමාගමක් අත්පත් කර ගැනීමේදී ඇතිවන කීර්ති නාමය අස්පාශය වත්කම්වලට ඇතුළත් වේ.

කීර්ති නාමය මූලික මනිනු ලබන්නේ පිරිවැයෙනි. මූලික හඳුනාගැනීමෙන් පසුව, කීර්ති නාමය මනිනු ලබන්නේ පිරිවැය අඩු සමූච්චිත හානිකරණවලින් ය.

ප්‍රාග්ධන ගිණුම්ගත ආයෝජකයින් සම්බන්ධයෙන් ගත් කල, ආයෝජන ඉදිරියට රැගෙන යන ප්‍රමාණයට සාපේක්ෂව කීර්ති නාමය ඉදිරියට රැගෙන යන ප්‍රමාණය ඇතුළත් වන අතර, එවැනි ආයෝජනයක ඇති වන හානියක් කොටස්වල ඉදිරියට ගෙන යන ප්‍රමාණයේ කොටසක් වන කීර්ති නාමය ඇතුළු කිසිදු වත්කමකට වෙන් නොකෙරේ.

නියත ප්‍රයෝජනවත් ජීවිත කාලයක් සඳහා වන කීර්ති නාමය වාර්ෂික හානිකරණය ඔස්සේ තක්සේරු කරනු ලැබේ. අනියත ආයුකාලයක් සම්බන්ධයෙන් තක්සේරුවක් ගනු ලබන්නේ වාර්ෂික ව සිදු වන සමාලෝචනයකින් වන අතර එහි දී අනියත ආයු කාලය ඉදිරියට පැවතීම ද ධරණීය ද යන්න නිර්ණය කෙරේ.

හඳුනා නොගැනීම

අස්පාශය වත්කම් බැහැර කිරීමේදී හෝ එය භාවිතයෙන් අනාගත ආර්ථික ප්‍රතිලාභ අපේක්ෂා නොකරන විට හඳුනා නොගනී. වත්කම හඳුනා නොගැනීමෙන් ඇතිවන ඕනෑම ලාභයක් හෝ අලාභයක් (ශුද්ධ බැහැර කිරීමේ ආදායම සහ වත්කම් රැගෙන යන ප්‍රමාණය අතර වෙනස ලෙස ගණනය කරනු ලැබේ) වත්කම හඳුනා නොගත් වර්ෂයේ ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශයේ හඳුනා ගැනේ.

	සමාගම			සමූහය		
	පරිගණක මෘදුකාංග	කීර්ති නාමය	මුළු අගය	පරිගණක මෘදුකාංග	කීර්ති නාමය	මුළු අගය
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
පිරිවැය						
2023 අප්‍රේල් මස 1 වන දිනට ශේෂය	217,862	308,545	526,407	259,290	417,099	676,389
එකතු කිරීම්	30,248	-	30,248	67,916	-	67,916
බැහැර කිරීම්	-	-	-	-	-	-
විනිමය අනුපාත විචලනය	-	-	-	(2,524)	-	(2,524)
ශේෂය 2024 මාර්තු මස 31 වන දිනට	248,110	308,545	556,655	324,682	417,099	741,781
(අඩු): සමුච්චිත ක්‍රමක්ෂය						
2023 අප්‍රේල් මස 1 වන දිනට ශේෂය	198,669	308,545	507,214	230,408	308,545	538,953
ක්ෂය කිරීම	8,431	-	8,431	18,292	-	18,292
හානිකරණය	-	-	-	-	-	-
විනිමය අනුපාත විචලනය	-	-	-	(768)	-	(768)
2024 මාර්තු මස 31 වන දිනට ශේෂය	207,100	308,545	515,645	247,932	308,545	556,477
2024 මාර්තු මස 31 වන දිනට ශුද්ධ පොත් වටිනාකම	41,010	-	41,010	76,750	108,554	185,304

පිරිවැය

2022 අප්‍රේල් මස 1 වන දිනට ශේෂය	210,178	308,545	518,723	247,069	417,099	664,168
එකතු කිරීම්	7,684	-	7,684	12,781	-	12,781
විනිමය අනුපාත විචලනය	-	-	-	(560)	-	(560)
ශේෂය 2023 මාර්තු 31 දිනට	217,862	308,545	526,407	259,290	417,099	676,389
(අඩු): සමුච්චිත ක්‍රමක්ෂය						
2022 අප්‍රේල් 1 වන දිනට ශේෂය	188,213	308,545	496,758	216,020	308,545	524,565
ක්ෂය කිරීම	10,456	-	10,456	15,045	-	15,045
හානිකරණය	-	-	-	-	-	-
විනිමය අනුපාත විචලනය	-	-	-	(657)	-	(657)
2023 මාර්තු මස 31 වන දිනට ශේෂය	198,669	308,545	507,214	230,408	308,545	538,953
2023 මාර්තු මස 31 වන දිනට ශුද්ධ පොත් වටිනාකම	19,193	-	19,193	28,882	108,554	137,436

අස්පාශ්‍ය වත්කම්වලට සම්පූර්ණයෙන්ම ක්‍රමක්ෂ කළ මෘදුකාංග ඇතුළත් රු. 184,373,402 සමාගම සඳහා සහ රු. 2024 මාර්තු 31 වන දිනට සමූහය සඳහා රුපියල් 185,272,902 (සමාගම සඳහා රු. 177,147,838 සහ 2023 මාර්තු 31 දිනට සමූහය සඳහා රු. 178,049,338), ඒවා වාර්තා කරන දිනට තවමත් භාවිතයේ පවතී. 2024 මාර්තු 31 දිනට අස්පාශ්‍ය වත්කම්වලට සම්පූර්ණයෙන් ක්‍රමක්ෂ කළ මෘදුකාංග වටිනාකම සමාගම සඳහා රු. 184,373,402ක් හා සමූහය සඳහා රුපියල් 185,272,902ක් ලෙසින් ඇතුළත් වේ. ඒවා වාර්තා කරන දිනය වන විට තවදුරටත් භාවිතයේ පවතී.

කීර්ති නාමය සම්බන්ධයෙන් හානිකරණ පරීක්ෂණය

ජ්‍යෙෂ්ඨ කළමනාකාරීත්වය විසින් අනුමත කරන ලද මූල්‍ය අයවැය මත පදනම් වූ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රක්ෂේපනයන් භාවිතා කරමින් භාවිත අගය ගණනය කිරීම මත පදනම්ව, සමූහය විසින් දුර්වලතා සඳහා වාර්ෂික පරීක්ෂණයක් සිදු කරයි. 17.86% ක වට්ටම් අනුපාතය සහ දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය මත පදනම් වූ ජ්‍යෙෂ්ඨ පිටින වර්ධන අනුපාතය මේ සඳහා භාවිතා කරන ප්‍රධාන උපකල්පන වේ. සමාගමේ කොටස්වල පිරිවැයේ සාමාන්‍ය ප්‍රතිශතයක් මත පදනම්ව වට්ටම් අනුපාතය ඇස්තමේන්තු කර ඇත. කළමනාකාරීත්වය විශ්වාස කරන්නේ ප්‍රධාන උපකල්පනයන්ගේ කිසිදු සාධාරණ වෙනසක් ඒකකයන්ගේ ඉදිරියට ගෙන යනු ලබන වටිනාකම වෙත බල නොපාන අතර එහි ආපසු අයකර ගැනීමේ අගය නොඉක්මවනු ඇති බවයි.

වාර්තා කරන දිනට සමූහයේ/සමාගමේ අස්පාශ්‍ය වත්කම්වලට අදාළ සීමාවන් නොතිබුණි. තවද, වගකීම් සඳහා ඇප ලෙස පොරොන්දු වූ අයිතම කිසිවක් ද නොතිබුණි. 2023/24 වසර තුළ අස්පාශ්‍ය වත්කම් අත්පත් කර ගැනීමට අදාළ ව ප්‍රාග්ධන ණය ගැනීමේ පිරිවැයක් ද නොතිබුණි.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

35. බැංකුව සඳහා ගෙවිය යුතු

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

බැංකු ණය සඳහා බැංකු අයිරා මෙන් ම බැංකුවලින් ලබා ගත් දිගු කාලීන සහ කෙටිකාලීන ණය ඇතුළත් වේ. මූලික හඳුනාගැනීමෙන් පසුව, මේවා ලාභ හෝ අලාභ ඵලදායී පොලී අනුපාතය භාවිතා කර ඒවායේ ක්‍රමක්ෂය කළ පිරිවැයෙන් මනිනු ලැබේ. ලාභ හෝ අලාභ ඵලදායී පොලී අනුපාතයෙහි අනිවාර්ය අංගයක් වන නිකුතුව සහ පිරිවැය මත කිසියම් වට්ටමක් හෝ වාරිකයක් සැලකිල්ලට ගනිමින් ක්‍රමක්ෂ කළ පිරිවැය ගණනය කෙරේ. ලාභ හෝ අලාභ ඵලදායී පොලී අනුපාතය ක්‍රමක්ෂ කිරීම ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශයේ 'පොලී වියදම්' තුළ ඇතුළත් වේ. ලාභ හෝ අලාභ ඵලදායී පොලී අනුපාතය ක්‍රමක්ෂකරණ ක්‍රියාවලිය හරහා වගකීම් හඳුනා නොගත් විට ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශය තුළ ලාභ සහ අලාභ හඳුනා ගැනේ.

2024 හෝ 2023 කාලය තුළ බැංකුවට ගෙවිය යුතු මූල්‍ය, පොලී හෝ වෙනත් පැහැර හැරීමක් සමාගම සිදු කර නොමැත.

	සමාගම		සමූහය	
	2024 රු. '000	2023 රු. '000	2024 රු. '000	2023 රු. '000
මාර්තු 31 වන විට				
අයිරා	507,748	52,720	1,524,995	1,143,364
කාලීන ණය	1,755,746	4,089,382	5,656,370	6,342,589
වත්කම් පිටුබලය සහිත සුරැකුම්පත්	-	3,582,569	-	3,582,569
මුළු අගය	2,263,494	7,724,671	7,181,365	11,068,522
සාධාරණ වටිනාකම	2,261,237	7,450,914	7,317,086	10,340,197

35.1 බැංකුවලට ගෙවිය යුතු මුදල් ගෙවීම / බැංකුවලට ගෙවිය යුතු දෑ හි වෙනස්වීම

	සමාගම		සමූහය	
	2024 රු. '000	2023 රු. '000	2024 රු. '000	2023 රු. '000
ශේෂය අප්‍රේල් 1 වෙනිදාට	7,671,951	11,679,642	9,925,158	13,974,861
වර්ෂය තුළ ණයට ගත් මුදල	-	2,000,000	2,581,519	2,799,279
වර්ෂය තුළ ආපසු ගෙවීම්	(6,598,526)	(7,618,773)	(8,041,178)	(9,082,471)
වර්ෂය තුළ පොලී වියදම්	682,321	1,611,082	1,190,871	2,233,489
අනු ඵකතුව	1,755,746	7,671,951	5,656,370	9,925,158
අයිරා	507,748	52,720	1,524,995	1,143,364
මාර්තු 31 වන දිනට ශේෂය	2,263,494	7,724,671	7,181,365	11,068,522

35.2 දිගු කාලීන ණය විස්තර

ණය ගැනුම්කරුගේ නම	ලබා දුන් දිනය	ලබාදුන් මුදල රුපියල් රු. '000	කාලය	පොලී අනුපාතය	සුරැකුම්පත් තත්ත්වය
කොමර්ෂල් බැංකු ඔෆ් සිලෝන් පී.එල්.සී.	11.11.2021	3,000,000	වසර 03 යි	9.25%	සුරක්ෂිතයි
හැටන් නැෂනල් බැංකු පී.එල්.සී.	16.11.2021	4,000,000	වසර 03 යි	AWPLR + 0.5%	සුරක්ෂිතයි
වත්කම් පිටුබලය සහිත සුරැකුම්පත්					
ණය ගැනුම්කරුගේ නම	ලබා දුන් දිනය	ලබාදුන් මුදල රුපියල් රු. '000	කාලය	පොලී අනුපාතය	සුරැකුම්පත් තත්ත්වය
හැටන් නැෂනල් බැංකු පී.එල්.සී.	29.06.2018	2,000,000	වසර 05 යි	12.27%	සුරක්ෂිතයි
හැටන් නැෂනල් බැංකු පී.එල්.සී.	13.03.2019	2,000,000	වසර 05 යි	13.08%	සුරක්ෂිතයි

* එක් එක් සුරැකුම්කරණය සඳහා පොලී අනුපාතිකය බරිත සාමාන්‍ය පොලී අනුපාතය ලෙස දෙනු ලැබේ.

380 පිටුවේ සටහන 54 හි හෙළිදරව් කර ඇති සුරැකුම්පත් පිළිබඳ විස්තර - මූල්‍ය ප්‍රකාශන සඳහා දෙන ලද වත්කම් ප්‍රතිඥා.

35.3 ගිවිසුම්ගත කල්පිරීම් විශ්ලේෂණය

35.3.1 බැංකුවලට ගෙවිය යුතු දෑ වෙත ඇති ණය පිළිබඳ ගිවිසුම්ගත කල්පිරීම් විශ්ලේෂණය - සමාගම

මාර්තු 31 වන විට	2024			
	වසරක් ඇතුළත	අවුරුදු 1-5	අවුරුදු 5 කට වැඩි	මුළු අගය
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
අයිරා	507,748	-	-	507,748
දිගු කාලීන ණය	1,755,746	-	-	1,755,746
මුළු අගය	2,263,494	-	-	2,263,494

මාර්තු 31 වන විට	2023			
	වසරක් ඇතුළත	අවුරුදු 1-5	අවුරුදු 5 කට වැඩි	මුළු අගය
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
අයිරා	52,720	-	-	52,720
දිගු කාලීන ණය	2,340,573	1,748,809	-	4,089,382
වත්කම් පිටුබලය සහිත සුරැකුම්පත්	3,582,569	-	-	3,582,569
මුළු අගය	5,975,862	1,748,809	-	7,724,671

35.3.2 බැංකු වෙත ඇති ණය සම්බන්ධයෙන් ගිවිසුම්ගත ශේෂ කල්පිරීම් විශ්ලේෂණය - සමූහය

මාර්තු 31 වන විට	2024			
	වසරක් ඇතුළත	අවුරුදු 1-5	අවුරුදු 5 කට වැඩි	මුළු අගය
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
අයිරා	1,524,995	-	-	1,524,995
දිගු කාලීන ණය	3,270,653	2,385,717	-	5,656,370
මුළු අගය	4,795,648	2,385,717	-	7,181,365

මාර්තු 31 වන විට	2023			
	වසරක් ඇතුළත	අවුරුදු 1-5	අවුරුදු 5 කට වැඩි	මුළු අගය
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
අයිරා	1,143,364	-	-	1,143,364
දිගු කාලීන ණය	3,974,140	2,368,449	-	6,342,589
වත්කම් පිටුබලය සහිත සුරැකුම්පත්	3,582,569	-	-	3,582,569
මුළු අගය	8,700,073	2,368,449	-	11,068,522

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

36. ගනුදෙනුකරුවන් සඳහා ගෙවිය යුතු

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

ගනුදෙනුකරුවන් වෙත ඇති ණය තුළට ස්ථාවර තැන්පතු මෙන් ම ඉතිරි කිරීමේ තැන්පතු ද ඇත. මූලික හඳුනාගැනීමෙන් පසුව, මේවා ලාභ හෝ අලාභ ඵලදායී පොලී අනුපාතය භාවිතා කර ඒවායේ ක්‍රමක්ෂය කළ පිරිවැයෙන් මනිනු ලැබේ. ලාභ හෝ අලාභ ඵලදායී පොලී අනුපාතයෙහි අනිවාර්ය අංගයක් වන නිකුත්ව සහ පිරිවැය මත කිසියම් වටිටමක් හෝ වාරිකයක් සැලකිල්ලට ගනිමින් ක්‍රමක්ෂ කළ පිරිවැය ගණනය කෙරේ. ලාභ හෝ අලාභ ඵලදායී පොලී අනුපාතය ක්‍රමක්ෂ කිරීම ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශයේ 'පොලී වියදම්' තුළ ඇතුළත් වේ. ලාභ හෝ අලාභ ඵලදායී පොලී අනුපාතය ක්‍රමක්ෂකරණ ක්‍රියාවලිය හරහා වගකීම් හඳුනා නොගත් විට ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශය තුළ ලාභ සහ අලාභ හඳුනා ගැනේ.

තැන්පතු වලට එරෙහිව ණය සඳහා ඇපයක් ලෙස තබා ඇති බිලියන 12.1 (2022/23 රු. බිලියන 11.5) තැන්පතු ගනුදෙනුකරුවන්ට ඇතුළත් කර ඇත.

2010 අංක 02 දරන මූල්‍ය සමාගම් (තැන්පතු වගකීම් රක්ෂණය) උපදෙස් වලට අනුකූලව, පාරිභෝගික අයිතීන් සහ විශ්වාසය සුරක්ෂිත කරන ආරක්ෂිත පියවරක් ලෙස, සුදුසුකම් ලත් සියලුම තැන්පතු වගකීම් ශ්‍රී ලංකා තැන්පතු රක්ෂණ සහ ද්‍රවශීලතා ආධාරක යෝජනා ක්‍රමය මගින් රක්ෂණය කර ඇත. සමාගම විසින් වසර තුළ දී රු. මි. 134.22ක් ඉහත රක්ෂණ යෝජනා ක්‍රමය සඳහා වාරිකය වශයෙන් ගෙවා ඇත. (2022/23 -147.58 මිලියන).

	සමාගම		සමූහය	
	2024	2023	2024	2023
මාර්තු මස 31 වන විට	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
ස්ථාවර තැන්පතු	92,577,092	96,761,645	99,027,354	103,843,184
ඉතුරුම් තැන්පතු	4,860,634	4,173,469	4,815,700	4,136,772
මුළු අගය	97,437,726	100,935,114	103,843,054	107,979,956
සාධාරණ වටිනාකම	99,373,010	101,524,558	105,426,170	108,431,346

36.1 ගනුදෙනුකරුවන් වෙත ඇති ණයට අදාළ ව ගේෂ වි ඇති ගිවිසුම්ගත කල් පිරිමි විශ්ලේෂණය - සමාගම

	2024			
	වසරක් ඇතුළත	අවුරුදු 1-5	අවුරුදු 5 කට වැඩි	මුළු අගය
මාර්තු මස 31 වන විට	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
ස්ථාවර තැන්පතු	74,366,470	18,210,622	-	92,577,092
ඉතුරුම් තැන්පතු	4,571,920	94,918	193,796	4,860,634
මුළු අගය	78,938,390	18,305,540	193,796	97,437,726

	2023			
	වසරක් ඇතුළත	අවුරුදු 1-5	අවුරුදු 5 කට වැඩි	මුළු අගය
මාර්තු මස 31 වන විට	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
ස්ථාවර තැන්පතු	71,191,079	25,570,566	-	96,761,645
ඉතුරුම් තැන්පතු	3,904,347	83,300	185,822	4,173,469
මුළු අගය	75,095,426	25,653,866	185,822	100,935,114

36.2 ගනුදෙනුකරුවන්ට ගෙවිය යුතු දෑ සඳහා ශේෂ ගිවිසුම්ගත කල්පිරීම් විශ්ලේෂණය - සමූහය

මාර්තු 31 වන විට	2024			
	වසරක් ඇතුළත	අවුරුදු 1-5	අවුරුදු 5 කට වැඩි	මුළු අගය
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
ස්ථාවර තැන්පතු	81,482,883	17,544,471	-	99,027,354
ඉතුරුම් තැන්පතු	4,526,986	94,918	193,796	4,815,700
මුළු අගය	86,009,869	17,639,389	193,796	103,843,054

මාර්තු 31 වන විට	2023			
	වසරක් ඇතුළත	අවුරුදු 1-5	අවුරුදු 5 කට වැඩි	මුළු අගය
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
ස්ථාවර තැන්පතු	78,092,707	25,750,477	-	103,843,184
ඉතුරුම් තැන්පතු	3,862,675	83,300	190,797	4,136,772
මුළු අගය	81,955,382	25,833,777	190,797	107,979,956

37. නිකුත් කරන ලද ණය සුරැකුම්පත්

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

දිගු කාලීන සහ කෙටි කාලීන වශයෙන් සමාගම සහ සමූහය විසින් ණයට ගන්නා ලද අරමුදල් නිකුත් කරන ලද ණය සුරැකුම්පත් මඟින් නිරූපණය වේ. මූලික හඳුනාගැනීමෙන් පසුව, මේවා එලෙස පොලී අනුපාත ක්‍රමය භාවිතා කර ඒවායේ ක්‍රමක්ෂය කළ පිරිවැයෙන් මනිනු ලැබේ. එලෙස පොලී අනුපාතයෙහි අනිවාර්ය අංගයක් වන නිකුතුව සහ පිරිවැය මත කිසියම් වට්ටමක් හෝ වාරිකයක් සැලකිල්ලට ගනිමින් ක්‍රමක්ෂ කළ පිරිවැය ගණනය කෙරේ. එලෙස පොලී අනුපාතය ක්‍රමක්ෂ කිරීම ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශයේ 'පොලී වියදම්' තුළ ඇතුළත් වේ. වගකීම් හඳුනා නොගත් විට ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශය තුළ ලාභ සහ අලාභ හඳුනා ගැනේ.

මාර්තු මස 31 වන විට	පිටු සටහන	අංකය	සමාගම		සමූහය	
			2024	2023	2024	2023
			රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
ලැයිස්තුගත ණයකර	37.2	360	11,032,248	16,706,049	11,032,248	16,564,956
මුළු අගය			11,032,248	16,706,049	11,032,248	16,564,956
සාධාරණ වටිනාකම			9,178,853	13,139,340	9,178,853	12,998,247

37.1 නිකුත් කරන ලද ණය සුරැකුම්පත් වලනය / වෙනස්වීම්

	සමාගම		සමූහය	
	2024	2023	2024	2023
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
ශේෂය අප්‍රේල් මස 1 වන දිනට	16,706,049	17,244,313	16,564,956	17,103,223
නිකුත් කරන ලද ණය සුරැකුම්පත් මුදා හැරීම	(5,295,400)	(704,600)	(5,169,620)	(704,600)
නිකුත් කරන ලද ණය සුරැකුම්පත් මත පොලී වියදම්	920,896	1,555,403	917,774	1,539,300
නිකුත් කරන ලද ණය සුරැකුම්පත් සඳහා ගෙවන ලද පොලී	(1,299,297)	(1,389,067)	(1,280,862)	(1,372,967)
මාර්තු මස 31 වන දිනට ශේෂය	11,032,248	16,706,049	11,032,248	16,564,956

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

37. නිකුත් කරන ලද ණය සුරැකුම්පත් (ඉදිරියට...)

37.2 ලැයිස්තුගත ණයකර

මාර්තු 31 වන විට	මුහුණත වටිනාකම	පොලී	ගෙවීම්	වර්ගය	සමාගම		සමූහය		
					2024	2023	2024	2023	
නිකුත් කළ දිනය	කල් පිරෙන දිනය	Rs. '000	අනුපාතය	කාලය	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	
ජොෂ්ඨ, සුරැකුම් නොලත්, නිදහස් කළ හැකි, A+ ශේෂිතත කර ඇත									
18-042018	18-04-2023	-	12.80%	චාර්ජිකව	B වර්ගය	-	5,943,391	-	5,802,298
5-08-2021	5-08-2024	2,942,940	8.00%	චාර්ජිකව	A වර්ගය	3,091,864	3,089,465	3,091,864	3,089,465
5-08-2021	5-08-2024	2,419,929	8.00%	කල් පිරෙන විට	B වර්ගය	2,944,024	2,743,781	2,944,024	2,743,781
5-08-2021	5-08-2026	4,272,360	9.00%	චාර්ජිකව	C වර්ගය	4,539,490	4,509,198	4,539,490	4,509,198
5-08-2021	5-08-2026	364,766	9.00%	කල් පිරෙන විට	D වර්ගය	456,870	420,214	456,870	420,214
						11,032,248	16,706,049	11,032,248	16,564,956

37.2.1 ප්‍රාග්ධන වෙළෙඳපොළ හරහා රැස් කරන ලද අරමුදල් භාවිතා කිරීම

සංස්ථා ප්‍රකාශය පරිදි පරමාර්ථය	සංස්ථා ප්‍රකාශයට අනුව වෙන් කර ඇති මුදල	සංස්ථා ප්‍රකාශය අනුව භාවිත කිරීමට යෝජිත දිනය	ආදායමෙන් මුළු ආදායමෙන් වෙන් කළ මුදල	%	භාවිතා කළ මුදල රුපියල්වලින්	වෙන් කිරීම්වලට සාපේක්ෂව භාවිතය%	අරමුදල් ආයෝජනය කළ ස්ථානවල සම්පූර්ණයෙන් එම මුදල් භාවිත කර නොමැති හේතුදැක්වීම්
	රු. '000		රු. '000(A)		(B)	(B/A)	

2021/22 වසර තුළ ලැයිස්තුගත, ජොෂ්ඨ, අනාරක්ෂිත, නිදහස් කළ හැකි, ශේෂිතත ණයකර නිකුත් කිරීම

ණයකර නිකුත්ව හරහා රැස් කරන අරමුදල් සමාගමේ ණය කළඹ පුළුල් කිරීම සඳහා යොදා ගැනේ.	10,000,000	වෙන් කළ දින සිට මාස 06ක් ඇතුළත	10,000,000	100	10,000,000	100	N/A
---	------------	--------------------------------	------------	-----	------------	-----	-----

ණය සුරැකුම් ශේෂ ගිවිසුම්ගත කල් පිරීම් විශ්ලේෂණ - සමාගම

මාර්තු 31 වන විට	2024			
	වසරක් ඇතුළත	අවුරුදු 1-5	අවුරුදු 5 කට වැඩි	මුළු අගය
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
ලැයිස්තුගත ණයකර	6,400,684	4,631,564	-	11,032,248
මුළු අගය	6,400,684	4,631,564	-	11,032,248

මාර්තු 31 වන විට	2023			
	වසරක් ඇතුළත	අවුරුදු 1-5	අවුරුදු 5 කට වැඩි	මුළු අගය
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
ලැයිස්තුගත ණයකර	6,718,166	9,987,883	-	16,706,049
මුළු අගය	6,718,166	9,987,883	-	16,706,049

ණය සුරැකුම් ගිවිසුම්ගත කල් පිරිමි විශ්ලේෂණ - සමූහය

මාර්තු 31 වන විට	2024			
	වසරක් ඇතුළත	අවුරුදු 1-5	අවුරුදු 5 කට වැඩි	මුළු අගය
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
ලැයිස්තුගත ණයකර	6,400,684	4,631,564	-	11,032,248
මුළු අගය	6,400,684	4,631,564	-	11,032,248

මාර්තු 31 වන විට	2023			
	වසරක් ඇතුළත	අවුරුදු 1-5	අවුරුදු 5 කට වැඩි	මුළු අගය
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
ලැයිස්තුගත ණයකර	6,577,073	9,987,883	-	16,564,956
මුළු අගය	6,577,073	9,987,883	-	16,564,956

38. වෙනත් මූල්‍ය වගකීම්

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

අනෙකුත් මූල්‍ය වගකීම්වලට සැපයුම්කරුවන්ට ගෙවිය යුතු මුදල, ගෙවිය යුතු රක්ෂණය, ගෙවිය යුතු ලාභාංශ සහ වෙනත් ගෙවිය යුතු දෑ ඇතුළත් වේ. මෙම වගකීම් පොලී කෙරෙහි බලපෑමක් ඇති නොකරන අතර වාර්තා කරන දිනය වන විට ගෙවිය යුතු මුදල් වශයෙන් නම් කෙරේ.

අනෙකුත් සියලුම මූල්‍ය වගකීම් මුලින් සාධාරණ වටිනාකමින් හඳුනාගෙන පසුව ක්‍රමක්ෂ කළ වියදමින් මනිනු ලැබේ.

සැපයුම්කරුවන්ට ගෙවිය යුතු මුදල

සැපයුම්කරුවන්ට ගෙවිය යුතු මුදලට සාමාන්‍ය ව්‍යාපාරයේදී වාහන සැපයුම්කරුවන් සඳහා ගෙවීමට ඇති බැඳීම ඇතුළත් වේ.

ගෙවිය යුතු රක්ෂණය

ගෙවිය යුතු රක්ෂණයට වාහන සම්බන්ධයෙන් රක්ෂණ සමාගම්වලට ගෙවිය යුතු වාරික මුදල් ඇතුළත් වේ.

මාර්තු 31 වන විට	සමාගම		සමූහය	
	2024	2023	2024	2023
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
සැපයුම්කරුවන්ට ගෙවිය යුතු මුදල	2,009,627	204,319	2,347,382	243,157
ගෙවිය යුතු රක්ෂණය	509,772	613,806	-	-
ගෙවිය යුතු වෙනත්	669,294	639,263	1,578,710	1,466,417
මුළු අගය	3,188,693	1,457,388	3,926,092	1,709,574

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

39. ගෙවිය යුතු රක්ෂණ වගකීම් සහ ප්‍රතිරක්ෂණ

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

ශුද්ධ නොඉපයු වාරික සඳහා වෙන්කිරීම

උපයා නොගත් වාරික සඳහා වන ප්‍රතිපාදන තවමත් කල් ඉකුත් වී නොමැති අවදානම් සඳහා ලැබුණු වාරික නියෝජනය කරයි. සාමාන්‍යයෙන්, සංචිතය කොන්ත්‍රාත්තුවේ කාල සීමාව තුළ මුදා හරින අතර වාරික ආදායම ලෙස පිළිගැනේ. සෑම වාර්තාකරණ දිනයකදීම, සමූහය විසින් එහි කල් ඉකුත් නොවූ අවදානම සමාලෝචනය කරන අතර, උපයා නොගත් වාරිකවලට වඩා අපේක්ෂිත ගිම්කම් සහ විලම්බිත අත්පත් කර ගැනීමේ පිරිවැයේ සමස්ත අතිරික්තයක් තිබේද යන්න තීරණය කිරීම සඳහා වගකීම් ප්‍රමාණාත්මක පරීක්ෂණයක් සිදු කරනු ලැබේ. මෙම ගණනය කිරීම් සඳහා අපේක්ෂිත ආයෝජන ප්‍රතිලාභය සැලකිල්ලට ගැනීමෙන් පසු අනාගත ගිවිසුම්ගත මුදල් ප්‍රවාහයන් පිළිබඳ වත්මන් ඇස්තමේන්තු භාවිතා කරයි. මෙම ගණනය කිරීම්වල දී අනාගත ගිවිසුම්ගත මූල්‍ය ගලනයන්හි වත්මන් ඇස්තමේන්තු භාවිත කරන අතර අදාළ ජීවිත නොවන රක්ෂණ තාක්ෂණික ප්‍රතිපාදනයන් අනුව වත්කම් මත ඇති වන අපේක්ෂිත ආයෝජන ආපසු ලැබීම් ගණනය කිරීමෙන් පසු එය සිදු කෙරේ. මෙම ඇස්තමේන්තු මගින් උපයා නොගත් වාරික ප්‍රමාණය ප්‍රමාණවත් නොවන බව පෙන්වුම් කරන්නේ නම්, වගකීම් ප්‍රමාණාත්මකභාවය සඳහා ප්‍රතිපාදන සැකසීමෙන් ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශයේ අඩුපාඩු හඳුනා ගැනේ.

SLFRS 4 - රක්ෂණ කොන්ත්‍රාත්තුවලට අදාළ ව දැක්වෙන වගන්ති පරිදි, සමූහය විසින් ජීවිත නොවන කොන්ත්‍රාත්තුව වගකීම් සම්බන්ධයෙන් බාහිර ක්‍රියාකාරකයෙකුගේ සහාය ඇතිව වගකීම් ප්‍රමාණවත්තා පරීක්ෂණයක් (LAT) සිදු කරයි.

ගිගට පවත්නා දළ ගිම්කම් පෑම් සඳහා වෙන්කිරීම

ජීවිත රක්ෂණ නොවන කොන්ත්‍රාත්තුව වගකීම් හඳුනාගනු ලබන්නේ ගිවිසුම්වලට එළඹීමේදී සහ වාරික අයකිරීමේදීය. මෙම වගකීම් කැපී පෙනෙන ගිම්කම් විධිවිධාන ලෙස හඳුන්වනු ලබන අතර, වාර්තා කළත් නැතත්, වාර්තා කරන ලද සියලුම ගිම්කම්වල ඇස්තමේන්තුගත අවසාන පිරිවැය මත පදනම්ව, අදාළ ගිම්කම් හැසිරවීමේ පිරිවැය සහ ගැලවීමේ අපේක්ෂිත අගය සඳහා අඩු කිරීම සහ වෙනත් අයකරගැනීම් සිදු කිරීම සිදු වේ.

මුදල්වල කාල වටිනාකම සඳහා වගකීම වට්ටම් නොකෙරේ. සමහරකරණය හෝ විපත්ති සංචිත සඳහා කිසිදු ප්‍රතිපාදනයක් පිළිගෙන නොමැත. කොන්ත්‍රාත්තුව කල් ඉකුත් වූ විට, විසර්ජනය වූ විට හෝ අවලංගු වූ විට වගකීම් හඳුනා නොගනී.

දළ වශයෙන් දරන ලද නමුත් වාර්තා නොකළ ගිම්කම් සඳහා ප්‍රතිපාදන

ඇතැම් ගිම්කම් වර්ග දැනුම්දීමේදී සහ පියවීමේදී ප්‍රමාදයන් අත්විඳිය හැකිය. එබැවින් මේවායේ අවසාන පිරිවැය වාර්තා කරන දිනයේදී නිශ්චිතව දැනගත නොහැක. වාර්තා කරන දිනයේ දී වගකීම් ගණනය කරනු ලබන්නේ සම්මත ක්‍රියාකාරී ගිම්කම් ප්‍රක්ෂේපණ ශිල්පීය ක්‍රම මාලාවක් භාවිතා කරමින් වන අතර එය ආනුභාවික දත්ත සහ වත්මන් උකල්පන ඔස්සේ සිදු කෙරෙයි. එහි දී අහිතකර අපගමනය සඳහා ආන්තිකය ඇතුළත් විය හැකි තෝරා ගැනීම් සිදු වෙයි.

ජීවිත රක්ෂණ නොවන ගිවිසුම් සඳහා, වාර්තා කරන දිනයේ දී වාර්තා කරන ලද ගිම්කම් සඳහා අපේක්ෂිත අවසාන පිරිවැය සහ වාර්තා කරන ලද නමුත් තවමත් වාර්තා කර නොමැති ගිම්කම් සඳහා අපේක්ෂිත අවසාන පිරිවැය (IBNR) යන දෙකම සඳහා ඇස්තමේන්තු කළ යුතුය. අවසාන ගිම්කම් පිරිවැය නිශ්චිතව ස්ථාපිත කිරීමට පෙර සැලකිය යුතු කාලයක් ගත විය හැකි අතර සමහර ආකාරයේ ප්‍රතිපත්ති සඳහා, මූල්‍ය තත්ත්වය ප්‍රකාශයේ වගකීමෙන් බහුතරයක් IBNR ගිම්කම් මගින් සාදයි.

අවසාන පිරිවැය දම ඉන්කිමග ක්‍රම, බෝන්හිට්ටර්-ෆර්ගසන් ක්‍රමය (Bornheutter-Ferguson) සහ වාර ගණන දරුණුකම ක්‍රමය වැනි සම්මත ක්‍රියාකාරී ගිම්කම් ප්‍රක්ෂේපණ ශිල්පීය ක්‍රම මාලාවක් භාවිතා කිරීමෙන් කැපී පෙනෙන ගිම්කම් පෑම්වල අවසාන පිරිවැය ඇස්තමේන්තු කර ඇත.

මෙම ශිල්පීය ක්‍රමවලට යටින් පවතින ප්‍රධාන උපකල්පනය නම්, සමාගමක ගිම්කම් සංවර්ධනය පිළිබඳ අතින් අත්දැකීම් අනාගත ගිම්කම් සංවර්ධන ප්‍රක්ෂේපණය කිරීම සඳහා භාවිතා කළ හැකි අතර ඒ අනුව අවසාන ගිම්කම් පිරිවැය ව්‍යුත්පන්න කර ගත හැකි බවයි. ඒ අනුව මෙවැනි ක්‍රම මගින් ගෙවන ලද මුදල් සහ දරන ලද පාඩු, ගිම්කම් සම්බන්ධයෙන් ඇති වන සාමාන්‍ය පිරිවැය, පසුගිය වසරවලට සාපේක්ෂව ගිම්කම් සංඛ්‍යාවේ නිරීක්ෂණය වීම් සහ අපේක්ෂිත පාඩු අනුපාත පිළිබිඹු වේ.

ඓතිහාසික ගිම්කම් සංවර්ධනය ප්‍රධාන වශයෙන් හදිසි අනතුරු වසර මගින් විශ්ලේෂණය කරනු ලබන අතර, භූගෝලීය ප්‍රදේශය මගින් මෙන්ම සැලකිය යුතු ව්‍යාපාරික රේඛා සහ ගිම්කම් වර්ග මගින් ද තවදුරටත් විශ්ලේෂණය කළ හැක.

විශාල ගිම්කම් සාමාන්‍යයෙන් වෙන වෙනම ආමන්ත්‍රණය කරනු ලැබේ. අලාභ ගැලපුම් ඇස්තමේන්තු වල මුහුණත වටිනාකමින් වෙන් කර තැබීම හෝ ඒවායේ අනාගත සංවර්ධනය පිළිබිඹු කිරීම සඳහා වෙන වෙනම ප්‍රක්ෂේපණය සිදු කෙරේ. බොහෝ අවස්ථාවන්හිදී, ගිම්කම් උද්ධමනය හෝ පාඩු අනුපාතවල අනාගත අනුපාත සම්බන්ධයෙන් පැහැදිලි උපකල්පන සිදු නොකෙරේ. ඒ වෙනුවට භාවිත කරන ලද උපකල්පන වන්නේ ඉතිහාසය තුළ ගිම්කම් පෑමේ දී සිදු වූ දත්තයන් වන අතර ඒ ඔස්සේ අනාගත ප්‍රක්ෂේපණයන් පදනම් වී තිබේ.

අතින් ප්‍රවණතා අනාගතයේදී අදාළ නොවිය හැකි ප්‍රමාණය තක්සේරු කිරීමට අමතර ගුණාත්මක විනිශ්චයක් භාවිතා කරනු ලැබේ (උදාහරණයක් ලෙස එක් වරක් සිදුවන සිදුවීම්, ගිම්කම් පෑම සඳහා මහජන ආකල්ප, ආර්ථික තත්ත්වයන්, ගිම්කම් උද්ධමනය වැනි බාහිර හෝ වෙළඳපල සාධකවල වෙනස්වීම් පිළිබිඹු කිරීමට, අධිකරණ තීරණ සහ නීති සම්පාදනය, මෙන්ම කළඹ මිශ්‍රණය, ප්‍රතිපත්ති විශේෂාංග සහ ගිම්කම් හැසිරවීමේ ක්‍රියා පටිපාටි වැනි අභ්‍යන්තර සාධක). මෙහි දී සියලු අවිනිශ්චිතතාවයන් සැලකිල්ලට ගනිමින්, හැකි ප්‍රතිඵල පරාසයෙන් විය හැකි ප්‍රතිඵලය ඉදිරිපත් කරන ගිම්කම්වල ඇස්තමේන්තුගත අවසාන පිරිවැයට පැමිණීම සඳහා උපයා නොගත් වාරික සඳහා ප්‍රතිපාදනවල ප්‍රමාණවත් බව තක්සේරු කිරීමේදී සමාන විනිශ්චයන්, ඇස්තමේන්තු සහ උපකල්පන ලෙස යොදා ගැනේ.

රක්ෂණ ගිවිසුම් වගකීම්

ජීවිත රක්ෂණ නොවන කොන්ත්‍රාත් වගකීම්

ජීවිත රක්ෂණ නොවන කොන්ත්‍රාත් වගකීම් හඳුනාගනු ලබන්නේ කොන්ත්‍රාත් ඇතුළත් කර වාරික අය කරන විටය. මෙම වගකීම් කැපී පෙනෙන ගිවිසුම් ප්‍රතිපාදන ලෙස හඳුන්වනු ලබන අතර, ඒවා වාර්තා කරන ලද නමුත් වාර්තා කරන දිනයේ පියවා නොගත් සියලුම ගිවිසුම් සඳහා ඇස්තමේන්තුගත අවසාන පිරිවැය මත පදනම් වේ. වාර්තා කළත් නැතත්, අදාළ ගිවිසුම් හැසිරවීමේ පිරිවැය සහ ගැලවීම සහ අනෙකුත් අයකරගැනීම් වල අපේක්ෂිත අගය සඳහා අඩු කිරීම් මෙහි දී සිදු වේ. ඇතැම් ගිවිසුම් වර්ග දැනුම්දීමේදී සහ පියවීමේදී ප්‍රමාදයන් අත්විඳිය හැකි වන අතර මේවායේ අවසාන පිරිවැය වාර්තා කරන දිනයේදී නිශ්චිතව දැනගත නොහැක. සම්මත ක්‍රියාකාරී ගිවිසුම් ප්‍රක්ෂේපණ පරාසයක් භාවිතා කරමින් වාර්තා කරන දිනයේ දී වගකීම ගණනය කෙරේ. මුදල්වල කාල වටිනාකම සඳහා වගකීම වට්ටම් නොකෙරේ. සමාන තත්ත්වයන් ඇති කිරීම හෝ ව්‍යසන සංවිත සඳහා කිසිදු විධිවිධානයක් පිළිගෙන නොමැත. කොන්ත්‍රාත්වල කල් ඉකුත් වූ විට, මුදා හරින විට හෝ අවලංගු වූ විට වගකීම් හඳුනා නොගැනේ.

උපයා නොගත් වාරික සඳහා වන ප්‍රතිපාදන මස්සේ තවමත් කල් ඉකුත් වී නොමැති අවදානම් සඳහා ලැබුණු වාරික නියෝජනය වෙයි. සාමාන්‍යයෙන්, සංචිතය කොන්ත්‍රාත්වලට කාල සීමාව තුළ දී මුදා හැරීම සිදු වන අතර එය ප්‍රධාන ආදායම ලෙස පිළිගැනේ. සෑම වාර්තාකරණ දිනයකදීම, සමූහය විසින් එහි කල් ඉකුත් නොවූ අවදානම සමාලෝචනය කරන අතර, උපයා නොගත් වාරිකවලට වඩා අපේක්ෂිත ගිවිසුම් සහ විලම්බිත අත්පත් කර ගැනීමේ පිරිවැයේ සමස්ත අතිරික්තයක් තිබේද යන්න තීරණය කිරීම සඳහා වගකීම් ප්‍රමාණවත්තා පරීක්ෂණයක් සිදු කරනු ලැබේ. මෙම ගණනය කිරීම සඳහා අදාළ ජීවිත රක්ෂණ නොවන තාක්ෂණික ප්‍රතිපාදනවලට අදාළ වත්කම් මත අපේක්ෂා කරන ආයෝජන ප්‍රතිලාභය සැලකිල්ලට ගැනීමෙන් පසු අනාගත ගිවිසුම්ගත මුදල් ප්‍රවාහයන් පිළිබඳ වත්මන් ඇස්තමේන්තු භාවිතා කරයි. මෙම ඇස්තමේන්තු මගින් උපයා නොගත් වාරික ප්‍රමාණය ප්‍රමාණවත් නොවන බව පෙන්නුම් කරන්නේ නම්, වගකීම්වල ප්‍රමාණවත් භාවය සඳහා ප්‍රතිපාදන සැකසීමෙන් ආදායම් ප්‍රකාශනයේ අඩුපාඩුව හඳුනා ගැනේ.

ගෙවිය යුතු රක්ෂණ හඳුනා ගැනීම ඉවත් කිරීම

වගකීම් යටතේ ඇති බැඳීම ඉවත් කළ විට, අවලංගු කළ විට හෝ කල් ඉකුත් වූ විට ගෙවිය යුතු රක්ෂණ මුදල් හඳුනා ගැනීම සිදු නොවේ.

කල් ඉකුත් නොවූ අවදානම් සංචිත

වාරික වගකීම් ගණනය කිරීම සඳහා සැලකිය යුතු කළමනාකරණ විනිශ්චයන් මත පදනම්ව තීරණය කරන ලද අපේක්ෂිත මුදල සමඟ කල්දැමූ අත්පත් කර ගැනීමේ පිරිවැය සමඟ සමාගමේ රඳවා නොගත් වාරික සංචිත අතර සැසඳීමක් අවශ්‍ය වේ. කල් ඉකුත් නොවූ අවදානම් වගකීම් ඇස්තමේන්තු කිරීමේදී, එක් එක් ව්‍යාපාරය සඳහා අපේක්ෂිත ශුද්ධ ගිවිසුම් අනුපාතය මත උපකල්පන කරනු ලබන අතර මෙම ප්‍රතිපත්ති ගිවිසුම් පොදුවේ ගිවිසුම් සඳහා නිරාවරණය වේ.

ජීවිත රක්ෂණ නොවන කොන්ත්‍රාත් වගකීම්

ජීවිත රක්ෂණ නොවන ගිවිසුම් සඳහා, වාර්තා කරන දිනයේ වාර්තා කරන ලද ගිවිසුම්වල අපේක්ෂිත අවසාන පිරිවැය සහ වාර්තා කරන ලද නමුත් තවමත් වාර්තා කර නොමැති ගිවිසුම් සඳහා අපේක්ෂිත අවසාන පිරිවැය සඳහා ඇස්තමේන්තු සෑදිය යුතුය. අවසාන ගිවිසුම් පිරිවැය නිශ්චිතව සහ යම් ආකාරයක ප්‍රතිපත්ති සඳහා ස්ථාපිත කිරීමට පෙර සැලකිය යුතු කාලයක් ගත විය හැක.

පිරිවැය දම ඉන්තිමත ක්‍රමය, බෝන්හිටර්-ෆර්ගසන් ක්‍රමය (Bornheutter-Ferguson) සහ සංඛ්‍යාත/තිව්‍රතා ක්‍රමය වැනි සම්මත ක්‍රියාකාරී ගිවිසුම් ප්‍රක්ෂේපණ ශිල්පීය ක්‍රම මාලාවක් භාවිතයෙන් කැපී පෙනෙන ගිවිසුම් පැමිණිලි අවසාන පිරිවැය ඇස්තමේන්තු කර ඇත.

මෙම ශිල්පීය ක්‍රමවලට යටත් පවතින ප්‍රධාන උපකල්පනය නම්, සමාගමක ගිවිසුම් සංවර්ධනය පිළිබඳ අතින් අත්දැකීම් අනාගත ගිවිසුම් සංවර්ධන ප්‍රක්ෂේපණය කිරීම සඳහා භාවිතා කළ හැකි අතර ඒ අනුව අවසාන ගිවිසුම් පිරිවැය ව්‍යුත්පන්න කර ගත හැකි බවයි. ඒ අනුව මෙවැනි ක්‍රම මගින් ගෙවන ලද මුදල් සහ දරන ලද පාඩු, ගිවිසුම් සම්බන්ධයෙන් ඇති වන සාමාන්‍ය පිරිවැය, පසුගිය වසරවලට සාපේක්ෂව ගිවිසුම් සංඛ්‍යාවේ නිරීක්ෂණය වීම් සහ අපේක්ෂිත පාඩු අනුපාත පිළිබිඹු වේ.

ඓතිහාසික ගිවිසුම් සංවර්ධනය ප්‍රධාන වශයෙන් හදිසි අනතුරු වසර මගින් විශ්ලේෂණය කරනු ලබන අතර, භූගෝලීය ප්‍රදේශය මගින් මෙන්ම සැලකිය යුතු ව්‍යාපාරික රේඛා සහ ගිවිසුම් වර්ග මගින් ද තවදුරටත් විශ්ලේෂණය කළ හැක.

විශාල ගිවිසුම් සාමාන්‍යයෙන් වෙන වෙනම ආමන්ත්‍රණය කරනු ලැබේ, එක්කෝ අලාභ ගැලපුම් ඇස්තමේන්තු වල මුහුණත වටිනාකමින් වෙන් කර තැබීම හෝ ඒවායේ අනාගත සංවර්ධනය පිළිබිඹු කිරීම සඳහා වෙන වෙනම ප්‍රක්ෂේපණය සිදු කෙරේ. බොහෝ අවස්ථාවන්හිදී, ගිවිසුම් උද්ධමනය හෝ පාඩු අනුපාතවල අනාගත අනුපාත සම්බන්ධයෙන් පැහැදිලි උපකල්පන සිදු නොකෙරේ. ඒ වෙනුවට භාවිත කරන ලද උපකල්පන වන්නේ ඉතිහාසය තුළ ගිවිසුම් පැමිණීම් දී සිදු වූ දත්තයන් වන අතර ඒ ඔස්සේ අනාගත ප්‍රක්ෂේපණයන් පදනම් වී තිබේ.

අතීත ප්‍රවණතා අනාගතයේදී අදාළ නොවිය හැකි ප්‍රමාණය තක්සේරු කිරීමට අමතර ගුණාත්මක විනිශ්චයක් භාවිතා කරනු ලැබේ (උදාහරණයක් ලෙස එක් වරක් සිදුවන සිදුවීම්, ගිවිසුම් පැමිණිලි සඳහා මහජන ආකල්ප, ආර්ථික තත්ත්වයන්, ගිවිසුම් උද්ධමනය වැනි බාහිර හෝ වෙළඳපල සාධකවල වෙනස්වීම් පිළිබිඹු කිරීමට, අධිකරණ තීරණ සහ තීති සම්පාදනය, මෙන්ම කළඹ මිශ්‍රණය, ප්‍රතිපත්ති විශේෂාංග සහ ගිවිසුම් හැසිරවීමේ ක්‍රියා පටිපාටි වැනි අභ්‍යන්තර සාධක). මෙහි දී සියලු අවිනිශ්චිතතාවයන් සැලකිල්ලට ගනිමින්, හැකි ප්‍රතිඵල පරාසයෙන් විය හැකි ප්‍රතිඵලය ඉදිරිපත් කරන ගිවිසුම්වල ඇස්තමේන්තුගත අවසාන පිරිවැයට පැමිණීම සඳහා උපයා නොගත් වාරික සඳහා ප්‍රතිපාදනවල ප්‍රමාණවත් බව තක්සේරු කිරීමේදී සමාන විනිශ්චයන්, ඇස්තමේන්තු සහ උපකල්පන ලෙස යොදා ගැනේ.

කිසියම් කොන්ත්‍රාත්වලට මගින් රක්ෂණ සේවා රටාව වෙත කාලික පදනමක් නොමැති උපයා නොගත් වාරික සම්බන්ධ නිරීක්ෂණයක් අවශ්‍ය වේ. සියලුම සාමාන්‍ය රක්ෂණ ගිවිසුම් වගකීම් ප්‍රමාණවත්තා පරීක්ෂණයකට (LAT) යටත් වේ. වගකීම් ප්‍රමාණවත්තා පරීක්ෂණය සිදු කරන ලද්දේ සිංගප්පූරුවේ M/s NMG Financial Services Consulting Pte Limited විසිනි.

ප්‍රතිරක්ෂණ වගකීම් මගින් නියෝජනය කරන්නේ රක්ෂණ සමාගම් වෙත ඇති ණය ශේෂයන්ය. කොන්ත්‍රාත්වල අයිතීන් අවසන් වූ විට හෝ කල් ඉකුත් වූ විට හෝ කොන්ත්‍රාත්වල වෙනත් පාර්ශ්වයකට පැවරූ විට ප්‍රතිරක්ෂණ වත්කම් හෝ වගකීම් හඳුනා නොගනී.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

39. ගෙවිය යුතු රක්ෂණ වගකීම් සහ ප්‍රතිරක්ෂණ (ඉදිරියට...)

මාර්තු 31 වන විට	සටහන	පිටු අංකය	සමාගම		සමූහය	
			2024	2023	2024	2023
			රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
රක්ෂණ වගකීම්	39.1	364	-	-	4,326,861	4,800,973
ගෙවිය යුතු ප්‍රතිරක්ෂණ			-	-	1,181,832	405,649
මුළු අගය			-	-	5,508,693	5,206,622

39.1 රක්ෂණ වගකීම්

මාර්තු 31 වන විට	සමාගම		සමූහය	
	2024	2023	2024	2023
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
හිඟව පවත්නා හිමිකම් වෙන් කිරීම්	-	-	814,643	1,288,755
උපයා නොගත් වාරික සඳහා ප්‍රතිපාදන (ඉද්ධ)	-	-	3,512,218	3,512,218
මුළු අගය	-	-	4,326,861	4,800,973

40. කල්බදු වගකීම්

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

කල්බදු ගෙවීමේ වර්තමාන වටිනාකම අනුව මනිනු ලබන කල්බදු වගකීම් කල්බදු කාල සීමාව තුළ සිදු කළ යුතු බව සමාගම හඳුනා ගනී. කල්බදු ගෙවීමේ වර්තමාන වටිනාකම ගණනය කිරීමේදී, කල්බදු ආරම්භක දිනයේ දී සමූහය විසින් එහි වර්ධක ණය ගැනීමේ අනුපාතය භාවිතා කරනුයේ කල්බදු තුළ ව්‍යංගිත පොලී අනුපාතිකය පහසුවෙන් තීරණය කළ නොහැකි බැවිනි. ආරම්භක දිනට පසුව, පොලී එකතු කිරීම පිළිබඳ කිරීම සඳහා කල්බදු වගකීම් ප්‍රමාණය වැඩි කරනු ලබන අතර සිදු කරන ලද කල්බදු ගෙවීම් සඳහා අඩු කරනු ලැබේ. ඊට අමතරව, ලීසිං වගකීම් ප්‍රමාණය වෙනස් කිරීමක්, කල්බදු කාල සීමාවේ වෙනසක්, කල්බදු ගෙවීම්වල වෙනසක් තිබේ නම් නැවත මනිනු ලැබේ.

සමූහය විසින් SLFRS 16 ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව නවීකරණය කරන ලද ප්‍රතිගාමී ප්‍රවේශය යෙදූ අතර භාවිත වත්කම් සහ බදු වගකීම් (2023 - 19.68%) වාර්තා කිරීම සඳහා 14.91% බරින් සාමාන්‍ය වර්ධක ණය ගැනීමේ අනුපාතයක් ලෙස භාවිතා කරන ලදී.

මාර්තු 31 වන විට	සමාගම		සමූහය	
	2024	2023	2024	2023
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
අප්‍රේල් මස 1 වන දිනට ශේෂය	1,753,723	2,059,050	1,477,875	1,588,115
වර්ෂය තුළ මෙහෙයුම් කල්බදු ගිවිසුම් එකතු කිරීම්/අලුත් කිරීම්	283,704	161,309	293,956	191,169
පොලී එකතු කිරීම	245,483	236,983	219,909	191,784
කල්බදු ණයකරුවන්ට ගෙවීම්	(586,137)	(651,359)	(377,477)	(438,364)
වර්ෂය තුළ මෙහෙයුම් කල්බදු ගිවිසුම් කල් ඉකුත් වීම	(60,236)	(52,260)	(60,236)	(54,829)
මාර්තු මස 31 වන දිනට ශේෂය	1,636,537	1,753,723	1,554,027	1,477,875

බදු වගකීමේ සංවේදීතා විශ්ලේෂණය

අවදානම් කළමනාකරණ හෙලිදරව්වේ හෙලිදරව් කරන ලද කල්බදු වගකීම් මත වර්ධක ණය ගැනීමේ අනුපාතයේ ඇති විය හැකි වෙනස්කම් වලින් පැන නගින බලපෑම.

කල්බදු වගකීම් පිළිබඳ ඉතිරි ගිවිසුම් කල්පිරීමේ විශ්ලේෂණය

මාර්තු මස 31 වන විට	2024			
	වසරක් ඇතුළත	අවුරුදු 1-5	අවුරුදු 5 කට වැඩි	මුළු අගය
සමාගම	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
බදු වගකීම	397,870	1,013,774	224,893	1,636,537
මුළු අගය	397,870	1,013,774	224,893	1,636,537

මාර්තු මස 31 වන විට	2023			
	වසරක් ඇතුළත	අවුරුදු 1-5	අවුරුදු 5 කට වැඩි	මුළු අගය
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
බදු වගකීම	461,803	1,127,460	164,460	1,753,723
මුළු අගය	461,803	1,127,460	164,460	1,753,723

මාර්තු මස 31 වන විට	2024			
	වසරක් ඇතුළත	අවුරුදු 1-5	අවුරුදු 5 කට වැඩි	මුළු අගය
සමූහය	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
බදු වගකීම	389,352	957,817	206,858	1,554,027
මුළු අගය	389,352	957,817	206,858	1,554,027

මාර්තු මස 31 වන විට	2023			
	වසරක් ඇතුළත	අවුරුදු 1-5	අවුරුදු 5 කට වැඩි	මුළු අගය
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
බදු වගකීම	265,413	1,048,002	164,460	1,477,875
මුළු අගය	265,413	1,048,002	164,460	1,477,875

41 වත්මන් බදු වගකීම් / ප්‍රවර්තන බදු වගකීම්

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

සමූහය සහ සමාගම මූල්‍ය සේවා මත වැට් බදු සහ NBT ඇතුළු ආදායම් බදු සහ අනෙකුත් බදු වලට යටත් වේ. වත්මන්, කල් දැමූ සහ අනෙකුත් බදු සඳහා සම්පූර්ණ ප්‍රතිපාදන තීරණය කිරීම සඳහා සැලකිය යුතු විනිශ්චයක් අවශ්‍ය වේ. මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කරන අවස්ථාවේ බදු නීතිවල අදාළත්වය පිළිබඳ අර්ථ නිරූපණය සම්බන්ධයෙන් අවිනිශ්චිතතා පවතී.

අතිරේක බදු ගෙවිය යුතුද යන්න පිළිබඳ ඇස්තමේන්තු මත පදනම්ව සමූහය සහ සමාගම වත්මන්, කල් දැමූ සහ අනෙකුත් බදු සඳහා වත්කම් සහ වගකීම් හඳුනාගෙන ඇත. මෙම කරුණුවල අවසාන බදු ප්‍රතිඵලය මූලින් සටහන් කළ ප්‍රමාණයන්ට වඩා වෙනස් වන විට, එවැනි වෙනස්කම් තීරණය කරනු ලබන කාල සීමාව තුළ ආදායමට, කල් දැමූ බදු ප්‍රමාණයන් බලපානු ඇත.

	සටහන	පිටු අංකය	සමාගම		සමූහය	
			2024	2023	2024	2023
මාර්තු මස 31 වන දිනට			රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
ගෙවිය යුතු වත්මන් බදු	41.1	366	295,474	1,013,703	536,436	1,406,648
මුළු අගය			295,474	1,013,703	536,436	1,406,648

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

41 වත්මන් බදු වගකීම් (ඉදිරියට...)

41.1 වත්මන් බදු වගකීම

	සමාගම		සමූහය	
	2024 රු. '000	2023 රු. '000	2024 රු. '000	2023 රු. '000
මාර්තු මස 31 වන දිනට				
අප්‍රේල් මස 1 වන දිනට ශේෂය	1,013,703	1,851,676	1,406,648	2,098,784
වසර සඳහා ප්‍රතිපාදන	1,525,924	1,471,393	1,876,053	2,132,725
පෙර වර්ෂයට අදාළව/(අධික) ප්‍රතිපාදන යටතේ	(148,168)	-	(144,939)	-
ආදායම් බදු ගෙවීම	(1,836,478)	(4,256,539)	(2,142,485)	(5,317,964)
බදු බැර(*)	(259,507)	1,947,173	(458,841)	2,493,103
මාර්තු මස 31 වන දිනට ශේෂය	295,474	1,013,703	536,436	1,406,648

41.2 ස්ථාවර කැන්පතු සහ ඉතිරිකිරීමේ ගිණුම් මත රඳවා ගැනීමේ බද්ද (WHT)

2017 අංක 24 දරන දේශීය ආදායම් පනතේ 84 සහ 85 වගන්තිවලට සහ එහි සංශෝධනවලට (2021 අංක 10 සහ 2022 අංක 45) අනුව WHT නැවත ස්ථාපිත කර ඇත. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් 2023 ජනවාරි මස 01 වැනි දින සිට රු. 1000,000ට වැඩි කැන්පතු ඇති පුද්ගලයන් වෙතින් 5%ක සේවා ගාස්තුවක් අය කර ගැනීමට කටයුතු කෙරුණු අතර රු. 100,000ට වැඩි කුලී සඳහා 10%ක සහ ඕනෑම පොලී මුදලක් සඳහා 5%ක අය කෙරේ. ආදායම් බදු ගෙවීමේදී, මෙම ඉතිරිකිරීමේ ගිණුම් මත රඳවා ගැනීමේ බද්ද අඩු කිරීම බදු ණයක් ලෙස ඉල්ලා සිටිය හැක.

42. වෙනත් වගකීම්

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

අනෙකුත් වගකීම් අතරට ගෙවිය යුතු මූල්‍ය සේවා මත වැට් බද්ද, සමාජ ආරක්ෂණ දායක බද්ද, ගෙවිය යුතු අගය එකතු කළ බද්ද (වැට්), ගෙවිය යුතු වෙනත් බදු සහ ගෙවිය යුතු අනෙකුත් බදු ඇතුළත් වේ. මෙම මූල්‍ය නොවන වගකීම් වර්තමාන වගකීම් පියවීම සඳහා කාර්තිකව ගෙවනු ලබන ප්‍රමාණයන්ගෙන් හෝ ශේෂ පත්‍රයේ දිනයේදී එය තුන්වන පාර්ශවයකට පැවරිය යුතු මුදල මත මැනිය යුතුය.

	සමාගම		සමූහය	
	2024 රු. '000	2023 රු. '000	2024 රු. '000	2023 රු. '000
මාර්තු මස 31 වන දිනට				
ගෙවිය යුතු මූල්‍ය සේවා මත වැට් බද්ද	249,569	308,716	270,349	317,732
ගෙවිය යුතු SSCL	31,781	31,195	53,036	53,268
ගෙවිය යුතු එකතු කළ අගය මත බද්ද (වැට්)	68,571	13,235	201,942	116,449
ගෙවිය යුතු W.H.T.	46,627	-	48,592	3,402
ගෙවිය යුතු බෝග රක්ෂණ බද්ද	17,806	11,647	17,806	11,647
ගනුදෙනුකරුවන්ට ගෙවිය යුතු මුදල	478,329	272,956	478,618	273,303
ගෙවිය යුතු මුද්දර ගාස්තු	133,907	34,365	136,554	36,971
ගෙවිය යුතු වෙනත් දෑ	366,336	344,676	425,871	389,446
මුළු අගය	1,393,241	1,016,790	1,632,768	1,202,218

43. විශ්‍රාම ප්‍රතිලාභ වගකීම

සේවක ප්‍රතිලාභ

විශ්‍රාම ප්‍රතිලාභ වගකීම - පාරිභෝගිකය

සමූහය/සමාගම විසින් පාරිභෝගිකය සඳහා පොරොන්දු වූ විශ්‍රාම ප්‍රතිලාභවල වර්තමාන අගය මනිනු ලබන අතර, එය ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතියට ගැලපෙන පරිදි 'ප්‍රක්ෂේපිත ඒකක ණය ක්‍රමය' (PUC) භාවිතා කරමින් ස්වාධීන වෘත්තීය ක්‍රියාකාරකයෙකුගේ උපදෙස් ලබා ගනිමින් සකස් කරනු ලබන විශ්‍රාම ප්‍රතිලාභ සැලැස්මකි.

LKAS 19 - 'සේවක ප්‍රතිලාභ', සමාගමේ විශ්‍රාම ප්‍රතිලාභ සැලසුම 2021 අංක 28 දරන පනතින් සේවකයන්ගේ අවම විශ්‍රාම ගන්නා වයස ඉහළ නැංවීම හේතුවෙන් සංශෝධනය කරනු ලැබීණි.

සත්‍ය විශ්‍රාම ලාභ සහ අලාභ හඳුනා ගැනීම

සමූහය/සමාගම අදාළ කාල සීමාවේ දී විස්තීරණ ආදායම් ප්‍රකාශනයට සාපේක්ෂ ලෙස සමාගමේ වගකීම් සමස්ත සත්‍ය විශ්‍රාම ලාභ සහ අලාභ හඳුනා ගැනීම සිදු කරයි.

අරමුදල් විධිවිධාන

පාරිභෝගික වගකීම සඳහා බාහිරව අරමුදල් සපයන්නේ නැත.

අර්ථ දැක්වන ලද දායකත්ව සැලසුම් - සේවක අර්ථසාධක අරමුදල සහ අර්ථ දැක්වන ලද දායකත්ව සැලසුම් - සේවක භාර අරමුදල

නිර්වචනය කරන ලද දායකත්ව සැලැස්ම යනු පශ්චාත් රැකියා ප්‍රතිලාභ සැලැස්මක් වන අතර ඒ යටතේ ආයතනයක් වෙතම ආයතනයකට (අරමුදලකට) ස්ථාවර දායක මුදල් ගෙවයි. එහි දී ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිය - LKAS 19 (සේවක ප්‍රතිලාභ) හි අර්ථ දැක්වා ඇති පරිදි වත්මන් සහ පෙර කාල පරිච්ඡේදය තුළ සේවක සේවාවන්ට අදාළ සියලුම සේවක ප්‍රතිලාභ ගෙවීමට ප්‍රමාණවත් වත්කම් අරමුදල සකුට නොමැති නම් වැඩිදුර දායක මුදල් ගෙවීමට තීරණය හෝ එලදායී බැඳීමක් නොමැත.

නිශ්චිත දායක සැලැස්මකට ගෙවිය යුතු දායකත්වය සේවකයින් විසින් සමාගමට සපයනු ලබන සේවාවන්ට සමානුපාතික වන අතර ඒවා ගෙවිය යුතු වූ විට වියදමක් ලෙස සටහන් වේ. නොගෙවූ දායක මුදල් වගකීමක් ලෙස සටහන් වේ.

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් කළමනාකරණය කරනු ලබන සේවක අර්ථසාධක අරමුදලට එක් එක් සේවකයා වෙත දළ වැටුප මත පිළිවෙලින් 12% සහ 8% බැගින් සමූහය/සමාගම සහ සේවකයන් විසින් දායකත්ව මුදල් ගෙවිය යුතුය. සමූහය/සමාගම විසින් එක් එක් සේවකයාගේ දළ වැටුපෙන් 3% බැගින් සේවක භාරකාර අරමුදලට දායක කරයි.

විශ්‍රාම ප්‍රතිලාභ වගකීම

විශ්‍රාම ප්‍රතිලාභ වගකීමේ පිරිවැය තීරණය කෙරෙන්නේ සත්‍ය විශ්‍රාම ප්‍රතිලාභ තක්සේරුව මතයි. වට්ටම් අනුපාත, වත්කම් මත අපේක්ෂිත ප්‍රතිලාභ අනුපාත, අනාගත වැටුප් වැඩිවීම්, මරණ අනුපාත සහ අනාගත පාරිභෝගික වැඩිවීම් පිළිබඳ උපකල්පන සිදු කිරීම සත්‍ය විශ්‍රාම ප්‍රතිලාභ තක්සේරුවට ඇතුළත් වේ. එවැනි බැඳීම්වල දිගුකාලීන ස්වභාවය හේතුවෙන්, මෙම ඇස්තමේන්තු සැලකිය යුතු අවිනිශ්චිතතාවයකට යටත් වේ. සියලුම උපකල්පන සෑම වාර්තාකරණ දිනයකදීම සමාලෝචනය කෙරේ.

			සමාගම		සමූහය	
			2024	2023	2024	2023
			රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
සටහන	පිටු අංකය					
අප්‍රේල් මස 01 වන දිනට ශේෂය			673,659	668,411	756,320	748,944
ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශයේ හඳුනාගත් මුදල	43.1	368	175,370	155,670	221,361	174,517
විස්තීරණ ආදායම් ප්‍රකාශයේ හඳුනාගත් මුදල	43.2	368	17,890	(57,764)	26,787	(67,120)
වර්ෂය තුළ ගෙවන ලද ප්‍රතිලාභ			(88,382)	(92,658)	(107,113)	(100,021)
මාර්තු මස 31 වන දිනට ශේෂය			778,537	673,659	897,355	756,320

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

43. විශ්‍රාම ප්‍රතිලාභ වගකීම (ඉදිරියට...)

43.1 ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශයේ හඳුනාගත් මුදල

	සමාගම		සමූහය	
	2024	2023	2024	2023
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
මාර්තු මස 31 වන දිනෙන් අවසන් වසර සඳහා				
වත්මන් සේවා පිරිවැය	54,111	55,362	77,202	65,812
ශුද්ධ ලෙස නිර්වචනය කළ ප්‍රතිලාභ වගකීම් මත ශුද්ධ පොලී	121,259	100,308	144,159	108,705
ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශයේ හඳුනාගෙන ඇති මුළු මුදල	175,370	155,670	221,361	174,517

43.2 විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශයේ හඳුනාගත් මුදල

	සමාගම		සමූහය	
	2024	2023	2024	2023
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා				
උපකල්පනවල වෙනස්වීම් හේතුවෙන් පාඩු/(ලාභ)	56,806	(45,364)	63,097	(56,903)
වසර තුළ පැන නගින අලාභ/(ලාභ) අත්දැකීම්	(38,916)	(12,400)	(36,310)	(10,217)
විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශයේ හඳුනාගෙන ඇති සම්පූර්ණ ක්‍රියාකාරී (අලාභ)/ලාභ	17,890	(57,764)	26,787	(67,120)

2024 මාර්තු 31 දිනට විශ්‍රාම ප්‍රතිලාභ වගකීම පිළිබඳ සත්‍ය තක්සේරුවක් සිදු කරන ලද අතර වෘත්තීය සත්‍ය විශ්‍රාම තක්සේරු සමාගමක් වන Messrs Actuarial & Management Consultants (Private) Limited විසින්, (31 මාර්තු 2023 Messrs Actuarial) Management Consultants (Private) Limited ලෙසින් හැඳින්වෙන එය සිදු කරන ලදී. වගකීම් අගය නිර්ණය කිරීම සඳහා භාවිතා කරනු ලබන තක්සේරු ක්‍රමය වන්නේ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිය, LKAS 19 - 'සේවක ප්‍රතිලාභ' මගින් නිර්දේශිත ක්‍රමය වන 'ප්‍රක්ෂේපිත ඒකක ණය' (PUC) වේ.

මාර්තු මස 31 වන විට	2024	2023
සමාගම / කණ්ඩායම		
සැබෑ උපකල්පන		
වට්ටම් අනුපාතය	12.00%	18.00%
අනාගත වැටුප් වර්ධක අනුපාතය	10.00%	15.00%
මර්ත්‍යතාව	A1967/70 උපරිම මර්ත්‍යතාව	A1967/70 උපරිම මර්ත්‍යතාව
ආබාධිතභාවය	සම්මත RI අනුපාත	සම්මත RI අනුපාත
විශ්‍රාම යන වයස	වසර 60	වසර 60

2024 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වසර සඳහා සක්‍රීය සාමාජිකයන්ගේ අපේක්ෂිත සාමාන්‍ය සේවා කාලය වසර 6.0 කි. (7.9 - 2023)

43.3 උපකල්පනවල සංවේදීතාව සක්‍රීය තක්සේරුවේදී භාවිතා වේ

පහත දැක්වෙන වගුව මගින් නිරූපණය වන්නේ ප්‍රධාන උපකල්පනයන් වෙත සාධාරණ වශයෙන් සිදු විය හැකි වෙනස් කම් පිළිබඳ සංවේදීතා වන අතර මෙම උපකල්පනයන් සේවක ප්‍රතිලාභවලට අදාළ ව සෙසු සියලුම විචල්‍යයන් සමගින් ක්‍රියාත්මක වේ.

විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශය සහ මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශනය පිළිබඳ සංවේදීතාව වට්ටම් අනුපාත සහ වැටුප් වැඩිකිරීම් අනුපාතවල සිදු වන උපකල්පිත වෙනස්කම් මත බලපෑමට ලක් වේ.

මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා	2024		2023	
	වසර සඳහා ආදායම් වැඩිවීමේ (අඩු වීමේ) ප්‍රතිඵලවල විස්තීර්ණ ප්‍රකාශය මත බලපෑම රු. '000	වගකීම් මත සේවක ජරනිලාභ බැඳීම් වැඩි වීම / (වගකීම් අඩු වීම) මත බලපෑම රු. '000	වසර සඳහා ආදායම් වැඩිවීමේ (අඩු වීමේ) ප්‍රතිඵලවල විස්තීර්ණ ප්‍රකාශය මත බලපෑම රු. '000	වගකීම් මත සේවක ජරනිලාභ බැඳීම් වැඩි වීම / (වගකීම් අඩු වීම) මත බලපෑම රු. '000
වට්ටම් අනුපාතය වැඩි වීම/ (අඩු වීම)				
1%	35,693	(35,693)	35,475	(35,475)
-1%	(39,166)	39,166	(39,307)	39,307
වැටුප් වර්ධක වැඩි වීම/ (අඩු වීම).				
1%	39,246	(39,246)	39,800	(39,800)
-1%	(36,357)	36,357	(36,451)	36,451

43.4 පරිණතත්ව සැලැස්ම ඔස්සේ විශ්ලාසන ප්‍රතිලාභ වගකීම් විශ්ලේෂණය කිරීම

එක් එක් සේවකයාගේ අනාගත රාජකාරී කාල අපේක්ෂාව අනුව අර්ථ දැක්වන ලද ප්‍රතිලාභ වගකීම් පහත සටහන අනුව විශ්ලේෂණ වේ. අපේක්ෂිත අනාගත සේවා කාලය සලකා බැලීමේ දී විශ්ලාසන යන දිනට පෙර ඉවත්වීම, මරණය හෝ ආබාධිතභාවය හේතුවෙන් පිටවීමේ වැනි සම්භාවිතාවන් ද සලකා බැලෙයි.

	සමාගම		සමූහය	
	2024	2023	2024	2023
මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
ඉදිරි මාස 12 ඇතුළත	121,465	85,296	138,366	95,970
අවුරුදු 1-5 අතර	376,817	288,778	423,931	322,789
අවුරුදු 5 ට වැඩි	280,255	299,585	335,058	337,561
මුළු අගය	778,537	673,659	897,355	756,320

GRI 2-207-1,207-2,207-3,207-4,3-3

44. විලම්භිත බදු වගකීම් / (වත්කම්)

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

කල් දැමූ බදු වාර්තාකරණ දිනයේ දී වත්කම්වල බදු පදනම් හා වගකීම් සහ ඒවායේ ඉදිරියට ගෙන යනු ලබන මුදල් ප්‍රමාණයන් අතර ඉස්මතු වන තාවකාලික වෙනස්කම් මත සම්පාදනය කෙරේ. කල් දැමූ බදු වගකීම් පහත දැක්වෙන තත්ත්වයන් හැර, බදු ගෙවිය හැකි සියලුම තාවකාලික වෙනස්කම් සඳහා පිළිගනු ලැබේ:

- » ව්‍යාපාර සංයෝජනයක් නොවන ගනුදෙනුවක දී කිරීති නාමය හෝ වත්කම් හෝ වගකීම් මූලික වශයෙන් හඳුනා ගැනීමෙන් කල් දැමූ බදු වගකීම් පැනනගින විට සහ, ගනුදෙනුව සිදු කරන අවස්ථාවේදී, ගිණුම්කරණ ලාභයට හෝ බදු ගෙවිය හැකි ලාභයට හෝ අලාභයට බලපාන්නේ නැති විට; සහ
- » අනුබද්ධ සමාගම්වල ආයෝජන හා සම්බන්ධ බදු අය කළ හැකි තාවකාලික වෙනස්කම් සම්බන්ධයෙන්, තාවකාලික වෙනස්කම් ආපසු හැරවීමේ කාලය පාලනය කළ හැකි වන විට, අපේක්ෂා කළ හැකි අනාගතයේ දී තාවකාලික වෙනස්කම් ආපසු හැරවීමට ඉඩ ඇති විට දී

සියලුම තාවකාලික අඩු කළ හැකි වෙනස්කම්, භාවිත නොකළ බදු ණය හිමිකම් සහ භාවිත නොකළ බදු අහිමිවීම් ඉදිරියට ගෙනයෑම් සඳහා කල් දැමූ බදු වත්කම් පිළිගැනීමට ලක් වන්නේ බදු ගෙවිය යුතු ලාභය අඩු කළ හැකි තාවකාලික වෙනස්කම්වලට සහ ඉදිරියට ගෙන යන භාවිත නොකළ බදු ණය හිමිකම් සහ ඉදිරියට ගෙන යන බදු අහිමිවීම් භාවිත කිරීමට හැකිවන තත්ත්වයක් යටතේ බදු අය කළ හැකි සම්භාවිතයක් ඇති එමෙන් ම පහත දැක්වෙන විශේෂිත අවස්ථාවන් හැර අවස්ථාවන්හිදීය;

- » අඩු කළ හැකි තාවකාලික වෙනසට අදාළ කල් දැමූ බදු වත්කම ව්‍යාපාර සංයෝජනයක් නොවන ගනුදෙනුවක වත්කමක් හෝ වගකීමක් මූලික වශයෙන් හඳුනා ගැනීමෙන් පැන නගින අතර, ගනුදෙනුව සිදුවන අවස්ථාවේ දී, ගිණුම්කරණ ලාභයට හෝ බදු කළ හැකි ලාභයට හෝ අලාභයට බලපාන්නේ නැත; සහ
- » අනුබද්ධ ආයතනවල ආයෝජන හා සම්බන්ධ අඩු කළ හැකි තාවකාලික වෙනස්කම් සම්බන්ධයෙන්, කල් දැමූ බදු වත්කම් හඳුනාගනු ලබන්නේ තාවකාලික වෙනස්කම් අපේක්ෂා කළ හැකි අනාගතයේදී ආපසු හැරවීමට සහ බදු කළ හැකි ලාභය ලබා ගත හැකි ප්‍රමාණයට පමණි.

කල් දැමූ බදු වත්කම් රැගෙන යාමේ ප්‍රමාණය එක් එක් වාර්තා කරන දිනයකදී සමාලෝචනය කෙරෙන අතර, කල් දැමූ බදු වත්කම් සියල්ල හෝ කොටසක් භාවිතා කිරීමට ඉඩ දීම සඳහා ප්‍රමාණවත් බදු අය කළ හැකි ලාභයක් තවදුරටත් සම්භාවිතාවක් නොමැති තරමට අඩු කරනු ලැබේ. හඳුනා නොගත් කල් දැමූ බදු වත්කම් සෑම වාර්තාකරණ දිනයකදීම නැවත තක්සේරු කරනු ලබන අතර අනාගත බදු අය කළ හැකි ලාභය කල් දැමූ බදු වත්කම් ආපසු අයකර ගැනීමට ඉඩ සලසා දීමේ සම්භාවිතාව දක්වා හඳුනා ගැනේ.

කල් දැමූ බදු වත්කම් සහ වගකීම් මනිනු ලබන්නේ වත්කම් සාක්ෂාත් කර ගත් හෝ වගකීම් පියවන වර්ෂයේ අදාළ විමට අපේක්ෂා කරන බදු අනුපාත මත, වාර්තා කරන දිනයේ දී පනවන ලද හෝ සැලකිය යුතු ලෙස පනවන ලද බදු අනුපාත (සහ බදු නීති) මත පදනම්ව ය.

ප්‍රාග්ධනය තුළ සෘජුව පිළිගත් අයිතමවලට අදාළ වත්මන් බද්ද සහ විලම්බිත බද්ද ද කොටස් වශයෙන් හඳුනාගෙන ඇති අතර එය ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශයට අදාළ නොවේ.

වත්මන් බදු වගකීම්වලට එරෙහිව වත්මන් බදු වත්කම් සකස් කිරීමට නීත්‍යානුකූලව අයිතියක් තිබේ නම් කල් දැමූ බදු වත්කම් සහ විලම්බිත බදු වගකීම් ගිලිවී කරනු ලබන අතර සහ කල් දැමූ බදු එකම බදු ආයතනයට සහ බදු අධිකාරියට අයත් වේ.

	සමාගම		සමූහය	
	2024	2023	2024	2023
මාර්තු 31 වන විට	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
වත්කම් යටතේ පිළිගනු ලැබූ	(818,949)	(1,335,460)	(875,915)	(1,477,554)
වගකීම් යටතේ පිළිගනු ලැබූ	-	-	46,564	57,718
විලම්බිත බදු වගකීම්/(වත්කම්)	(818,949)	(1,335,460)	(829,351)	(1,419,836)

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

44. විලම්භිත බදු වගකීම් / (වත්කම්) (ඉදිරියට...)

සකස් කිරීමට නීත්‍යානුකූලව බලාත්මක කළ හැකි අයිතියක් නොමැති විට එක් ආයතනයක ශුද්ධ කල් දැමූ බදු වත්කම්/බැරකම් වෙනත් ආයතනයක වත්කම්/බැරකම්වලට එරෙහිව පිහිටුවිය නොහැක. එබැවින් ශුද්ධ කල් දැමූ බදු වත්කම් සහ වෙනත් ආයතනවල වගකීම් මූල්‍ය තත්ත්වය ප්‍රකාශයේ වෙන වෙනම පිළිගනු ලැබේ.

44.1 කල් දැමූ බද්දෙහි වලහය

	සමාගම		සමූහය	
	2024 රු. '000	2023 රු. '000	2024 රු. '000	2023 රු. '000
අප්‍රේල් මස 01 වන දිනට ශේෂය	(1,335,460)	(1,146,726)	(1,419,836)	(1,121,196)
වසර සඳහා අය කිරීම	457,679	(147,275)	500,679	(244,222)
විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශයේ සංරචකවලට අදාළව විලම්භිත බදු අය කිරීම	58,832	(41,460)	89,805	(54,418)
මාර්තු මස 31 වන දිනට ශේෂය	(818,949)	(1,335,460)	(829,351)	(1,419,836)

	සමාගම					සමූහය				
	විලම්භිත බදු වත්කම් රු. '000	විලම්භිත බදු වගකීම් රු. '000	ලාභ අලාභ ප්‍රකාශය රු. '000	විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශය රු. '000	සම කොටස්හි වෙනස්වීම් සම්බන්ධ ප්‍රකාශය රු. '000	විලම්භිත බදු වත්කම් රු. '000	විලම්භිත බදු වගකීම් රු. '000	ලාභ අලාභ ප්‍රකාශය රු. '000	විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශය රු. '000	සම කොටස්හි වෙනස්වීම් සම්බන්ධ ප්‍රකාශය රු. '000
2024 මාර්තු මස 31 වන විට										
විශ්‍රාම ප්‍රතිලාභ වගකීම	233,561	-	(8,761)	(5,368)	(5,368)	264,520	-	(4,109)	(8,139)	(8,139)
ඉදිරියට ගෙනා බදු අලාභ	-	-	-	-	-	63,798	-	(25,130)	-	-
ලැබිය යුතු ණය සඳහා හානිකරණ දීමනා	781,223	-	542,852	-	-	805,012	-	501,110	-	-
සංක්‍රාන්ති ගැලපුම් මත විලම්භිත බදු	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
බදු අරමුණු සඳහා වේගය වැඩි කළ ක්ෂයවීම් දීමනාව (බදු)	-	185,881	(48,374)	-	-	-	194,226	(53,078)	-	-
බදු අරමුණු සඳහා වේගය වැඩි කළ ක්ෂයවීම් දීමනාව (PPE)	-	55,880	(27,468)	-	-	-	163,148	50,297	-	-
SLFRS 16 මත විලම්භිත බදු	51,342	-	(570)	-	-	51,342	-	(570)	-	-
FVOCI මත කල් දැමූ බද්ද	-	5,416	-	64,200	64,200	-	19,541	-	97,944	97,944
සාධාරණ වටිනාකම් ලාභ/අලාභ - ආයෝජන දේපල	-	-	-	-	-	21,594	-	32,159	-	-
	1,066,126	247,177	457,679	58,832	58,832	1,206,266	376,915	500,679	89,805	89,805
වර්ෂය සඳහා ලාභය හෝ අලාභය සහ අනෙකුත් විස්තීර්ණ ආදායම් මත කල් දැමූ බදු බලපෑම	-	-	457,679	58,832	-	-	-	500,679	89,805	-
සමකොටස් යටතේ පිළිගෙන ඇත	-	-	-	-	58,832	-	-	-	-	89,805
වත්කම් යටතේ හඳුනාගෙන ඇත	-	(818,949)	-	-	-	-	(875,915)	-	-	-
වගකීම් යටතේ පිළිගෙන ඇත	-	-	-	-	-	-	46,564	-	-	-
මාර්තු මස 31 වන දිනට ශුද්ධ විලම්භිත බදු වගකීම්/ (වත්කම්)	-	(818,949)	-	-	-	-	(829,351)	-	-	-

	සමාගම					සමූහය				
	විලම්භිත බදු වත්කම්	විලම්භිත බදු වගකීම්	ලාභ අලාභ ප්‍රකාශය	විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශය	ස්කන්ධය තුළ වෙනස්වීම් සම්බන්ධ ප්‍රකාශය	විලම්භිත බදු වත්කම්	විලම්භිත බදු වගකීම්	ලාභ අලාභ ප්‍රකාශය	විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශය	ස්කන්ධය තුළ වෙනස්වීම් සම්බන්ධ ප්‍රකාශය
	Rs. '000	Rs. '000	Rs. '000	Rs. '000	Rs. '000	Rs. '000	Rs. '000	Rs. '000	Rs. '000	Rs. '000
2024 මාර්තු මස 31 වන විට										
විශ්‍රාම ප්‍රතිලාභ වගකීම	219,433	-	(92,311)	17,329	17,329	334,546	-	(112,446)	20,136	20,136
ඉදිරියට ගෙනා බදු අලාභ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ලැබිය යුතු ණය සඳහා හානිකරණ දීමනා	2,577,454	1,522,025	94,267	-	-	2,575,291	1,304,309	69,200	-	-
සංක්‍රාන්ති ගැලපුම් මත විලම්භිත බදු	268,638	-	(53,728)	-	-	268,638	-	(53,727)	-	-
බදු අරමුණු සඳහා විලම්භිත බදු ක්ෂයවීම් දීමනාව (බදු)	-	234,255	(106,329)	-	-	-	234,255	(147,839)	-	-
බදු අරමුණු සඳහා වේගය වැඩි කළ ක්ෂයවීම් දීමනාව (PPE)	-	83,348	57,026	-	-	-	258,965	57,026	-	-
SLFRS 16 මත විලම්භිත බදු	95,947	45,173	(37,235)	-	-	67,227	45,173	(8,515)	-	-
SLFRS 16 මත විලම්භිත බදු	58,789	-	(8,965)	(58,789)	(58,789)	74,554	-	49,817	(74,554)	(74,554)
සාධාරණ වටිනාකම් ලාභ/අලාභ - ආයෝජන දේපල	-	-	-	-	-	-	57,718	(97,739)	-	-
	3,220,261	1,884,801	(147,275)	(41,460)	(41,460)	3,320,256	1,900,420	(244,223)	(54,418)	(54,418)

වර්ෂය සඳහා ලාභය හෝ අලාභය සහ අනෙකුත් විස්තීර්ණ ආදායම් මත කල් දැමූ බදු බලපෑම	-	(147,275)	(41,460)	-	-	-	(244,223)	(54,418)	-	-
සමකොටස් යටතේ හඳුනාගත්	-	-	-	(41,460)	-	-	-	-	-	(54,418)
වත්කම් යටතේ හඳුනාගත්	(1,335,460)	-	-	-	-	(1,477,554)	-	-	-	-
වගකීම් යටතේ හඳුනාගත්	-	-	-	-	-	57,718	-	-	-	-
මාර්තු මස 31 වන දිනට ශුද්ධ විලම්භිත බදු වගකීම්/ (වත්කම්)		(1,335,460)	-	-	-	(1,419,836)	-	-	-	-

කල් දැමූ බදු වත්කම්/බැරකම් එක් එක් සමාගමට විශේෂිත වූ අනුපාතයට ගණනය කර ඇත.

45. ප්‍රකාශිත ප්‍රාග්ධනය

ප්‍රාග්ධනය

ව්‍යාපාරයට විශේෂිත අවදානම් ආවරණය කිරීම සඳහා සමාගම සක්‍රීයව කළමනාකරණය කරන ප්‍රාග්ධන පදනමක් පවත්වාගෙන යන අතර ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණවත් අවශ්‍යතා ඒ ඔස්සේ සැපයෙයි. සමාගමේ ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණවත් බව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් ස්ථාපිත කරන ලද නීති රීති සහ අනුපාත සහ අනෙකුත් ක්‍රියාමාර්ග භාවිතා කරමින් අධීක්ෂණය කරනු ලැබේ.

වාර්තා කරන ලද කාලසීමාව තුළ සමාගම බාහිරව පනවා ඇති සියළුම ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතාවලට සම්පූර්ණයෙන්ම අනුකූල වී ඇත.

ප්‍රාග්ධන කළමනාකරණය

සමාගමේ ප්‍රාග්ධන කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්තියේ මූලික අරමුණ වන්නේ සමාගම බාහිරව පනවන ලද ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතාවලට අනුකූල වන බව සහතික කිරීම සහ එහි ව්‍යාපාරික කටයුතුවලට සහාය වීම සහ කොටස් හිමියන්ගේ වටිනාකම උපරිම කිරීම සඳහා ශක්තිමත් ණය ශේෂිත කිරීම් සහ සොබා සම්පන්න ප්‍රාග්ධන අනුපාත පවත්වා ගැනීමයි.

සමාගම එහි ප්‍රාග්ධන ව්‍යුහය කළමනාකරණය කරන අතර ආර්ථික තත්ත්වයන්හි වෙනස්කම් සහ එහි ක්‍රියාකාරකම්වල අවදානම් ලක්ෂණ අනුව එයට ගැලපීම් සිදු කරයි. ප්‍රාග්ධන ව්‍යුහය නඩත්තු කිරීම හෝ සකස් කිරීම සඳහා, සමාගම කොටස් හිමියන්ට ලාභාංශ ගෙවීමේ ප්‍රමාණය වෙනස් කිරීමට, කොටස් හිමියන්ට ප්‍රාග්ධනය ආපසු ලබා දීමට හෝ ප්‍රාග්ධන සුරැකුම්පත් නිකුත් කිරීමට හැකිය.

	සමාගම/සමූහය		සමාගම/සමූහය	
	2024		2023	
	සංඛ්‍යාව	රු. '000	සංඛ්‍යාව	රු. '000
අප්‍රේල් මස 1 වන දිනට ශේෂය	2,041,883,116	18,015,559	1,887,195,002	17,071,961
ස්ක්‍රීප් ලාභාංශ	112,492,634	1,214,920	154,688,114	943,598
මාර්තු මස 31 වන දිනට ශේෂය	2,154,375,750	19,230,479	2,041,883,116	18,015,559

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

45. ප්‍රකාශිත ප්‍රාග්ධනය (ඉදිරියට...)

ප්‍රාග්ධන ස්ථරවල අයිතිවාසිකම්, යොමු සහ සීමා කිරීම්

සමාගමේ සාමාන්‍ය කොටස් කොළඹ කොටස් වෙළඳපොළේ උපුටා දැක්වා ඇත. සාමාන්‍ය කොටස් හිමියන්ට කලින් කලට ප්‍රකාශ කරන පරිදි ලාභාංශ ලබා ගැනීමේ අයිතිය ඇති අතර සමාගමේ වාර්ෂික මහා සභා රැස්වීමේදී කොටසක් සඳහා එක් ඡන්දයක හිමිකම් ඇත.

නියාමන ප්‍රාග්ධනය

	2024		2023	
	සැබෑ රු. '000	අවශ්‍ය කෙරෙන රු. '000	සැබෑ රු. '000	අවශ්‍ය කෙරෙන රු. '000
මාර්තු මස 31 වන දිනට				
ස්ථර 1 ප්‍රාග්ධනය/ මූලික ප්‍රාග්ධනය	40,454,374	2,000,000	36,238,022	2,000,000
ස්ථර 1 ප්‍රාග්ධන අනුපාතය / මූලික ප්‍රාග්ධන අනුපාතය	30.00%	10.00%	25.76%	10.00%
මුළු ප්‍රාග්ධන අනුපාතය / මුළු අවදානම් බරින ප්‍රාග්ධන අනුපාතය	29.70%	14.00%	26.61%	14.00%

2018 අංක 3 දරන මූල්‍ය ව්‍යාපාර පනතේ උපදෙස් වලට අනුව, නියාමන ප්‍රාග්ධනය ස්ථර 1 ප්‍රාග්ධනයෙන් සමන්විත වන අතර ඊට ප්‍රකාශිත ප්‍රාග්ධනය, ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අරමුදල, වත්මන් වර්ෂයේ ලාභය, සාමාන්‍ය සහ අනෙකුත් සංචිත අඩු හොඳ හිත, වෙනත් අස්පාශ්‍ය වත්කම්, අනෙකුත් විස්තීර්ණ ආදායම් පාඩු, සමුච්චිත අලාභයේ හිඟය, සම්පූර්ණ ප්‍රතිපාදන සහ අත්හිටුවීමේ පොලී ඇතුළුව රඳවාගත් ඉපැයීම් මෙන් ම බැංකු සහ මූල්‍ය සමාගම්වල ආයෝජනයෙන් 50%ක් ඇතුළත් වේ.

46. ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අරමුදල

	සමාගම		සමූහය	
	2024 රු. '000	2023 රු. '000	2024 රු. '000	2023 රු. '000
අප්‍රේල් මස 1 වන දිනට ශේෂය	2,790,828	2,639,945	2,905,660	2,729,352
වසර තුළ මාරු කිරීම්	177,025	150,883	201,935	176,308
ශේෂය මාර්තු 31 දිනට	2,967,853	2,790,828	3,107,595	2,905,660

පිපල්ස් ලිසිං ඇන්ඩ් ෆිනෑන්ස් පී.එල්.සී.

2003 අංක 1 දරන මූල්‍ය සමාගම් (ප්‍රාග්ධන අරමුදල්) දිශානතියේ 3 (අ) ඡේදයට අනුව, සෑම මූල්‍ය සමාගමක්ම සංචිත අරමුදල පවත්වාගෙන යා යුතු අතර, එම නියෝගයේ 3 (ආ) (ස) ඡේදයට අනුව, ප්‍රාග්ධන අරමුදල් මුළු තැන්පතු වගකීම්වලින් සියයට විසිපහකට (25) නොඅඩු වන තුරු, ශුද්ධ ලාභයෙන් සියයට පහකට (5) කට නොඅඩු මුදලක් සෑම වසරකම සංචිත අරමුදලට මාරු කරනු ලැබේ.

ප්‍රාග්ධන අරමුදලේ මුළු තැන්පතු ප්‍රමාණය වගකීම්වලින් සියයට විසිපහකට (25) නොඅඩු වන විට, සමාගම ශුද්ධ ලාභයෙන් සියයට පහක් (5) සංචිත අරමුදලට මාරු කළ යුතුය.

එලායන්ස් ෆිනෑන්ස් පී.එල්.සී.

1994 මූල්‍ය රෙගුලාසිවලට අනුව, සෑම බැංකු නොවන මූල්‍ය ආයතනයක්ම එහි ගෙවන ලද කොටස් ප්‍රාග්ධනයට සහ කොටස් වාරිකයට (ඇත්නම්) සමාන සංචිත අරමුදලක් ලැබෙන තෙක් එහි වත්මන් වසරවල ලාභයෙන් අවම වශයෙන් 20%ක් අරමුදලට පැවරීම අවශ්‍ය වේ. ඉහත අවශ්‍යතාවයට අනුකූලව සමාගම ලාභාංශ ප්‍රකාශ කිරීමට පෙර ශුද්ධ ලාභයෙන් 20% ව්‍යවස්ථාපිත සංචිතයට මාරු කර ඇත.

47. රඳවාගත් ඉපැයුම්

	සමාගම		සමූහය	
	2024 රු. '000	2023 රු. '000	2024 රු. '000	2023 රු. '000
අප්‍රේල් මස 1 වන දිනට ශේෂය	19,556,826	19,481,612	23,248,550	23,122,851
වසර සඳහා ලාභය	3,540,497	3,017,638	3,994,917	3,507,014
විස්තීර්ණ ආදායම	(76,722)	99,224	(106,681)	121,538
සංචිත වෙත මාරු කිරීම	(277,136)	(150,883)	(302,047)	(176,308)
ලාභාංශ ගෙවා ඇත	(2,858,638)	(943,598)	(2,858,638)	(943,598)
අධිභාර බද්ද	-	(1,947,167)	-	(2,382,947)
මාර්තු මස 31 වන දිනට ශේෂය	19,884,827	19,556,826	23,976,101	23,248,550

48. අනෙකුත් සංචිත

කොටස් සංචිත

මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශයේ කොටස් (විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශය) වශයෙන් වාර්තා කර ඇති සංචිතවලට ඇතුළත් වන්නේ;

» සාධාරණ වටිනාකම දැක්වෙන්නේ සාධාරණ වටිනාකම මත මූල්‍ය වත්කම්වල සාධාරණ වටිනාකම සිදු වන සමුච්චිත ශුද්ධ වෙනස ඇතුළත් ව වන අතර පිටුව 373 හි දැක්වෙන වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායම් (සටහන 48.3 බලන්න) තුළින් එය සිදු කෙරේ.

» විදේශ මුදල් පරිවර්තන සංචිතය

වාර්තා කරන දිනය වන විට, සමාගමේ අනුබද්ධිත සමාගමක් වන Alliance Finance PLC හි වත්කම් සහ වගකීම් ඉදිරිපත් කිරීමේ මුදල් (ශ්‍රී ලංකා රුපියල්) බවට පරිවර්තනය කරන ලද අතර වාර්තා කරන දිනයේ විනිමය අනුපාත තීන්දුව සහ ලාභය හෝ අලාභය පිළිබඳ ප්‍රකාශය සහ වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශය කාල සීමාව සඳහා සාමාන්‍ය විනිමය අනුපාතයට අනුව මෙම පරිවර්තනය කරන ලදී.

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශය පරිවර්තනය කිරීමේදී ඇතිවන විනිමය වෙනස්කම් 374 පිටුවේ වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශය (සටහන 48.4 බලන්න) හරහා විදේශ මුදල් පරිවර්තන සංචිතයට ගෙන යනු ලැබේ.

» නියාමන පාඩු දීමනා සංචිතය

2020 අංක 01 දරන මූල්‍ය ව්‍යාපාර පනතේ උපදෙස් (ණය පහසුකම් වර්ගීකරණය සහ මැනීම) හි 7.1 වගන්තියට අනුව, අලාභය සිදුවන සෑම අවස්ථාවකම රඳවාගත් ඉපැයීම් විසර්ජනය කිරීම හරහා බෙදා හැරිය නොහැකි නියාමන පාඩු දීමනා සංචිතයක් ස්ථාපිත කළ යුතුය.

අපේක්ෂිත ණය අලාභය (හානිය) සඳහා දීමනාව නියාමන ප්‍රතිපාදනවලට වඩා අඩුය. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, සමාගම වසර තුළ රඳවාගත් ඉපැයීම්වලින් රුපියල් මිලියන 100ක් නියාමන පාඩු දීමනා

48.1 වත්මන් වසර 2024

	සමාගම			සමූහය						
	පිටුව	ආරම්භක	වලනය	අවසන් කිරීමේ	ආරම්භක	වලනය	අවසන් කිරීමේ			
		ශේෂය	මාරු කිරීම	ශේෂය	ශේෂය	මාරු කිරීම	ශේෂය			
	සටහන	අංකය	01-04-2023	රු. '000	රු. '000	31-03-2024	Rs. '000	රු. '000	31-03-2024	Rs. '000
නියාමන පාඩු දීමනා සංචිතය			-	100,111	100,111	-	100,111	100,111		
සාධාරණ වටිනාකම් සංචිතය	48.3	373	(571,148)	214,016	(357,132)	(627,839)	300,852	(326,987)		
විදේශ මුදල් පරිවර්තන සංචිතය	48.4	374	-	-	-	977,219	(318,887)	658,332		
මුළු අගය			(571,148)	314,127	(257,021)	349,380	82,076	431,456		

48.2 පෙර වසර 2023

	සමාගම			සමූහය						
	පිටුව	ආරම්භක	වලනය	අවසන් කිරීමේ	ආරම්භක	වලනය	අවසන් කිරීමේ			
		ශේෂය	මාරු කිරීම	ශේෂය	ශේෂය	මාරු කිරීම	ශේෂය			
	සටහන	අංකය	01-04-2023	රු. '000	රු. '000	31-03-2024	Rs. '000	රු. '000	31-03-2024	Rs. '000
සාධාරණ වටිනාකම් සංචිතය	48.3	373	(375,208)	(195,940)	(571,148)	(379,348)	(248,491)	(627,839)		
විදේශ මුදල් පරිවර්තන සංචිතය	48.4	374	-	-	-	1,276,459	(299,240)	977,219		
මුළු අගය			(375,208)	(195,940)	(571,148)	897,111	(547,731)	349,380		

48.3 සාධාරණ වටිනාකම් සංචිතය

සාධාරණ වටිනාකම් සංචිතය සමන්විත වන්නේ එවැනි ආයෝජන හඳුනා නොගෙන හෝ දුර්වල වන තෙක් වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායමක් හරහා සාධාරණ වටිනාකමකින් මනිනු ලබන මූල්‍ය වත්කම්වල සාධාරණ වටිනාකමේ සමුච්චිත ශුද්ධ වෙනස්කමයි.

	සමාගම		සමූහය	
	2024	2023	2024	2023
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
ශේෂය අප්‍රේල් 01 දිනට	(571,148)	(375,208)	(627,839)	(379,348)
මූල්‍ය ආයෝජන නැවත මැනීමේදී ශුද්ධ සාධාරණ වටිනාකම් ලාභ/(පාඩු)	214,016	(195,940)	329,798	(248,491)
NCI වෙත මාරු කිරීම	-	-	(28,946)	-
ශේෂය මාර්තු 31 දිනට	(357,132)	(571,148)	(326,987)	(627,839)

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

48. අනෙකුත් සංචිත (ඉදිරියට...)

48.4 විදේශ මුදල් පරිවර්තන සංචිතය

විදේශ මුදල් පරිවර්තන සංචිතය තුළ විදේශ අනුබද්ධිත ආයතනයක මූල්‍ය ප්‍රකාශන පරිවර්තනයෙන් පැන නගින සියලුම විදේශ මුදල් වෙනස්කම් වලින් සමන්විත වේ.

	සමාගම		සමූහය	
	2024	2023	2024	2023
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
අප්‍රේල් මස 01 වන දිනට ශේෂය	-	-	977,219	1,276,459
මූල්‍ය ප්‍රකාශන පරිවර්තනය කිරීමෙන් ඇතිවන ශුද්ධ ලාභ/(පාඩු)	-	-	(625,269)	(594,615)
NCI වෙත මාරු කරන්න	-	-	306,382	295,375
මාර්තු මස 31 වන දිනට ශේෂය	-	-	658,332	977,219

49. අපාලිත පොලීය

අපාලිත පොලීය මනිනු ලබන්නේ අත්පත් කරගත් දිනයේදී අත්පත් කරගන්නා හඳුනා ගත හැකි ශුද්ධ වත්කම්වල සමානුපාතික කොටසෙනි. පාලනය අහිමි නොවන ආකාරයෙන් අනුබද්ධ ආයතනයක් සම්බන්ධයෙන් සමූහය තුළ ඇති පොලීය වෙනස් වීම කොටස් ගනුදෙනු වශයෙන් ගිණුම්ගත කෙරේ. අපාලිත පොලීය අනුබද්ධ ආයතනයක් වන පීපල්ස් ඉන්ෂුරන්ස් පී.එල්.සී. හි ශුද්ධ වත්කම්වලින් සියයට 25ක් හා එලොයන්ස් ෆිනෑන්ස් පී.එල්.සී. හි ශුද්ධ වත්කම්වලින් 49%ක් නිරූපණය කරයි.

	සමූහය	
	2024	2023
	රු. '000	රු. '000
මාර්තු මස 31 වන විට		
අප්‍රේල් මස 01 වන දිනට ශේෂය	2,485,030	3,154,527
පාලනය නොවන පොලී සහිත අනුබද්ධිත ආයතනයක් අත්පත් කර ගැනීම	-	74,764
වසර සඳහා ලාභය	202,514	(65,313)
වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායම්	(287,347)	(295,375)
වසර සඳහා ලාභාංශ ගෙවන ලදී	-	(273,428)
අධිභාර බද්ද	-	(110,146)
මාර්තු මස 31 වන දිනට ශේෂය	2,400,197	2,485,029

50. අසම්භාව්‍ය වගකීම් සහ බැඳීම්

බැඳීම් සහ අසම්භාව්‍යයන්

අවිනිශ්චිත වගකීම් යනු අවිනිශ්චිත අනාගත සිදුවීම් හෝ වර්තමාන වගකීම් මගින් පමණක් පැවැත්ම තහවුරු කළ හැකි බැඳීම් වන අතර ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිය- LKAS 37 - වෙන් කිරීම්, අසම්භාව්‍ය වගකීම් සහ අසම්භාව්‍ය වත්කම් හි අර්ථ දැක්වා ඇති පරිදි ආර්ථික ප්‍රතිලාභ පැවරීම සම්භාවිතාවක් නොමැති හෝ පහසුවෙන් මැනිය නොහැකි අවස්ථාවක මෙය අර්ථවත් වේ. මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශයේ අසම්භාව්‍ය වගකීම් හඳුනා නොගන්නා නමුත් සිදුවීම දුරස්ථ නොවන්නේ නම් අනාවරණය කරනු ලැබේ.

	පිටු සටහන	අංකය	සමාගම		සමූහය	
			2024	2023	2024	2023
			රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
මාර්තු 31 වන විට						
අසම්භාව්‍ය වගකීම්	50.1	375	353,254	338,408	515,833	462,212
බැඳීම්	50.2	375	13,887,062	5,288,366	13,887,062	5,288,366
මුළු අගය			14,240,316	5,626,774	14,402,895	5,750,578

50.1 අසම්භාවය බැරකම්

සාමාන්‍ය ව්‍යාපාරික ක්‍රියාවලිය තුළ දී සමූහය සහ සමාගම විසින් ආපසු හැරවීමට නොහැකි විවිධ වූ කැපවීම් සිදු කරන අතර ඇතැම් පාරිභෝගිකයන් හමුවේ නීතිමය තත්ත්වයන්ට මුහුණ පෑමට ඉඩ ඇති හදිසි වගකීම් දරන තත්ත්වයකට පත් වෙයි. ඒ අනුව කිසියම් නඩු කටයුත්තක කොටස්කරුවෙකු වීමට ද තම මෙහෙයුම් අතරතුර දී සමූහයට/සමාගමට සිදු වනු ඇත. මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශයේ මෙම බැඳීම් හඳුනා නොගන්නේ වුවද, ඒවායේ මෙහෙයුම් අවදානම අඩංගු වන අතර එම නිසා සමූහයේ සහ සමාගමේ සමස්ත අවදානම් පැතිකඩෙහි කොටසක් වේ. කෙසේ වෙතත් මෙම ගනුදෙනු හේතුවෙන් කිසිදු ද්‍රව්‍යමය අලාභයක් අපේක්ෂා නොකෙරේ.

මාර්තු මස 31 වන විට	පිටු සටහන අංකය		සමාගම		සමූහය	
			2024 රු. '000	2023 රු. '000	2024 රු. '000	2023 රු. '000
සමාගමට එරෙහිව පැවරූ නඩු	50.1.1	375	294,821	252,572	294,821	252,572
ඇපකර - වෙනත්	50.1.2	375	58,433	58,825	58,433	58,825
දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවෙන් ලැබුණු තක්සේරුව			-	27,011	162,579	150,815
මුළු අගය			353,254	338,408	515,833	462,212

50.1.1 සමාගමට එරෙහිව නඩු පැවරීම

මෙම ව්‍යාපාරයේ ස්වභාවය අනුව නඩු පැවරීම මූල්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ සුලභ සිදුවීමකි. සමාගමට නීතිමය හිමිකම් කළමනාකරණය සඳහා විධිමත් පාලනයන් සහ ප්‍රතිපත්ති ඇත. නීත්‍යානුකූල හිමිකම් පෑමට නියමිත තත්ත්වයන් ඇති මුත් සමාගම විසින් තම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි අලාභ සඳහා දැනටමත් ප්‍රතිපාදන සපයා ඇත් නම් හෝ හානි පියවා ගැනීමට සාධාරණ ආරක්ෂාවක් එවැනි අවස්ථාවල දී පවතී නම් ඒවා පහතින් ඇතුළත් කර නොමැත. ඊට හේතුව නම් සමාගම එවැනි හිමිකම්වලින් මුදල් ගලායාමක් බලාපොරොත්තු නොවන බැවිනි.

මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශය නිකුත් කරන දිනය වන විට සේවාදායකයින් හතළිස් හයක් (46) සමාගමට එරෙහිව නඩු පවරා ඇත. සමාගමේ නීති උපදේශකවරයාගේ අදහස වී ඇත්තේ දැනට විභාග වෙමින් පවතින නඩු කටයුතු වාර්තා කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රතිඵලවලට හෝ සමාගමේ ඉදිරි ක්‍රියාකාරකම්වලට ද්‍රව්‍යමය බලපෑමක් ඇති නොකරන බවයි.

50.1.2 ඇපකර - වෙනත්

ස්ථාවර තැන්පතු ගනුදෙනුකරුවන්ගේ ඉල්ලීම මත සමාගම විසින් සහතිකය සපයනු ලබන්නේ තෙවන පාර්ශවයකට වන අතර ගෙවීම් පියවීමට ගනුදෙනුකරුට නොහැකි වූ අවස්ථාවේ දී වගකීම ඉටු කිරීමට සහතික වේ.

50.2 බැඳීම්

මාර්තු 31 වැනි දිනට සාමාන්‍ය ව්‍යාපාරයට සම්බන්ධ දේපළ, පිරිසහ සහ උපකරණ, අස්පාශ්‍ය වත්කම් සහ භාවිතයට නොගත් පහසුකම් අත්පත් කර ගැනීම සඳහා සමූහය/සමාගමට බැඳීම් ඇත.

මාර්තු මස 31 වන විට	සමාගම		සමූහය	
	2024 රු. '000	2023 රු. '000	2024 රු. '000	2023 රු. '000
ප්‍රාග්ධන කැපවීම්				
අනුමත නමුත් ගිවිසුම්ගත නොවූ	1,870,197	1,001,417	1,870,197	1,001,417
උප එකතුව	1,870,197	1,001,417	1,870,197	1,001,417
භාවිතයට නොගත් පහසුකම්				
ආන්තික වෙළඳාම	6,794,683	4,130,745	6,794,683	4,130,745
වේගවත් ධාවන පර්ය	144,472	105,270	144,472	105,270
සෙල්ෆි ඊ කැප්	5,072,542	-	5,072,542	-
රන් ණය	5,168	50,934	5,168	50,934
උප එකතුව	12,016,865	4,286,949	12,016,865	4,286,949
මුළු අගය	13,887,062	5,288,366	13,887,062	5,288,366

අපේක්ෂිත ණය අලාභය ගණනය කිරීමේදී සමාගම විසින් පරිවර්තන පහසුකම්වලට අදාළ භාවිතා නොකළ මූල්‍ය ප්‍රමාණය සලකා බලයි. එබැවින් ප්‍රයෝජනයට නොගත් පහසුකම් සඳහා දීමනාව 337 පිටුවේ සටහන 25.7 හි ඇතුළත් කර ඇත.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

51. සාමාන්‍ය කොටසකට ශුද්ධ වත්කම් වටිනාකම

මාර්තු 31 වන විට	සමාගම		සමූහය	
	2024 රු. '000	2023 රු. '000	2024 රු. '000	2023 රු. '000
සමාගමේ කොටස් හිමියන්ට ආරෝපණය කළ හැකි සම්පූර්ණ කොටස් ප්‍රමාණය (රු. '000)	41,826,138	39,792,065	46,745,631	44,519,149
මුළු කොටස් ගණන	2,154,375,750	2,041,883,116	2,154,375,750	2,041,883,116
කොටසක ශුද්ධ වත්කම් වටිනාකම (රු.)	19.41	19.49	21.70	21.80

52. ජංගම / ජංගම නොවන විශ්ලේෂණය

මාර්තු 31 වන විට	2024			2023		
	මාස 12ක් ඇතුළත රු. '000	මාස 12කට පසු රු. '000	මුළු ගණන රු. '000	මාස 12ක් ඇතුළත රු. '000	මාස 12කට පසු රු. '000	මුළු ගණන රු. '000
සමාගම						
වත්කම්						
මුදල් හා මුදල් සමාන දෑ	9,728,132	-	9,728,132	5,844,798	-	5,844,798
බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන තුළ ඇති ශේෂය	14,288,282	-	14,288,282	29,839,914	-	29,839,914
මූල්‍ය වත්කම් - ලාභය හෝ අලාභය හරහා ලැබෙන සාධාරණ වටිනාකම	1,339,867	-	1,339,867	203,975	-	203,975
ණය සහ ලැබිය යුතු දේ	59,170,793	44,479,660	103,650,453	58,456,983	55,820,962	114,277,945
මූල්‍ය වත්කම් - වෙනත් විස්තීරණ ආදායම් හරහා ලැබෙන සාධාරණ වටිනාකම	1,158,659	10	1,158,669	944,643	10	944,653
ණය උපකරණ - ක්‍රමක්ෂය කළ පිරිවැය	18,372,055	-	18,372,055	10,903,577	-	10,903,577
අනුබද්ධිත ආයතනවල ආයෝජන	-	3,455,229	3,455,229	-	3,291,604	3,291,604
ආයෝජන දේපල	-	295,465	295,465	-	284,961	284,961
වෙනත් වත්කම්	3,829,337	152,481	3,981,818	872,589	157,549	1,030,138
දේපල, පිරියත සහ උපකරණ	-	1,361,384	1,361,384	-	1,481,005	1,481,005
වත්කම් භාවිතා කිරීමේ අයිතිය	-	1,360,775	1,360,775	-	1,615,939	1,615,939
විලම්බිත බදු වත්කම්	-	818,949	818,949	-	1,335,460	1,335,460
කීර්ති නාමය සහ අස්පාශ්‍ය වත්කම්	-	41,010	41,010	-	19,193	19,193
මුළු වත්කම්	107,887,125	51,964,963	159,852,088	107,066,479	64,006,683	171,073,162
වගකීම්						
බැංකු ණය	2,263,494	-	2,263,494	5,975,862	1,748,809	7,724,671
පාරිභෝගික ණය	78,938,390	18,499,336	97,437,726	75,095,424	25,839,690	100,935,114
නිකුත් කළ ණය පුරැකුම්පත්	6,400,684	4,631,564	11,032,248	6,718,166	9,987,883	16,706,049
වෙනත් මූල්‍ය වගකීම්	3,188,693	-	3,188,693	1,457,388	-	1,457,388
බදු වගකීම්	344,617	1,291,920	1,636,537	461,803	1,291,920	1,753,723
වත්මන් බදු වගකීම්	295,474	-	295,474	1,013,703	-	1,013,703
වෙනත් වගකීම්	1,393,241	-	1,393,241	1,016,790	-	1,016,790
විශ්‍රාම ප්‍රතිලාභ වගකීම	121,465	657,072	778,537	85,296	588,363	673,659
සම්පූර්ණ වගකීම්	92,946,058	25,079,892	118,025,950	91,824,433	39,456,664	131,281,097
ශුද්ධ වත්කම්	14,941,067	26,885,071	41,826,138	15,242,046	24,550,019	39,792,065

52. ජංගම / ජංගම නොවන විශ්ලේෂණය

මාර්තු 31 වන විට	2024			2023		
	මාස 12ක් ඇතුළත රු. '000	මාස 12කට පසු රු. '000	මුළු ගණන රු. '000	මාස 12ක් ඇතුළත රු. '000	මාස 12කට පසු රු. '000	මුළු ගණන රු. '000
වත්කම්						
මුදල් සහ මුදල් සමාන දෑ	10,636,505	-	10,636,505	6,316,003	-	6,316,003
බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන තුළ ශේෂය	17,562,955	-	17,562,955	34,224,917	-	34,224,917
මූල්‍ය වත්කම් - ලාභය හෝ අලාභය හරහා ලැබෙන සාධාරණ වටිනාකම	1,451,613	-	1,451,613	345,093	-	345,093
ණය සහ ලැබිය යුතු දේ	66,223,220	50,696,730	116,919,950	66,298,700	59,079,204	125,377,904
ප්‍රතිරක්ෂණ සහ රක්ෂණ ලැබිය යුතු මුදල්	1,586,697	-	1,586,697	1,498,065	-	1,498,065
මූල්‍ය වත්කම් - වෙනත් විස්තීරණ ආදායමක් හරහා ලැබෙන සාධාරණ වටිනාකම	1,720,465	10	1,720,475	1,372,952	10	1,372,962
ණය උපකරණ - ක්‍රමක්ෂය කළ පිරිවැය	22,787,970	1,038,544	23,826,514	12,810,585	3,049,087	15,859,672
ආයෝජන දේපල	-	1,305,512	1,305,512	-	1,200,317	1,200,317
වෙනත් වත්කම්	4,013,787	152,481	4,166,268	1,123,473	157,549	1,281,022
දේපල, පිරිසිදු සහ උපකරණ	-	3,779,689	3,779,689	-	3,971,219	3,971,219
වත්කම් භාවිතා කිරීමේ අයිතිය	-	1,287,033	1,287,033	-	1,372,423	1,372,423
විලම්බිත බදු වත්කම්	-	829,351	829,351	-	1,419,836	1,419,836
කීර්ති නාමය සහ අස්පෘශ්‍ය වත්කම්	-	185,304	185,304	-	137,436	137,436
මුළු වත්කම්	125,983,212	59,274,654	185,257,866	123,989,788	70,387,081	194,376,869
වගකීම්						
බැංකු ණය	4,795,648	2,385,717	7,181,365	8,700,073	2,368,449	11,068,522
පාරිභෝගික ණය	86,009,869	17,833,185	103,843,054	81,955,382	26,024,574	107,979,956
නිකුත් කළ ණය සුරැකුම්පත්	6,400,684	4,631,564	11,032,248	6,577,073	9,987,883	16,564,956
වෙනත් මූල්‍ය වගකීම්	3,926,092	-	3,926,092	1,709,574	-	1,709,574
ගෙවිය යුතු රක්ෂණ සහ ප්‍රතිරක්ෂණ	-	5,508,693	5,508,693	-	5,206,622	5,206,622
බදු වගකීම්	341,565	1,212,462	1,554,027	265,413	1,212,462	1,477,875
වත්මන් බදු වගකීම්	536,436	-	536,436	1,406,648	-	1,406,648
වෙනත් වගකීම්	1,632,768	-	1,632,768	1,202,218	-	1,202,218
විශ්‍රාම ප්‍රතිලාභ වගකීම්	138,366	758,989	897,355	95,970	660,350	756,320
සම්පූර්ණ වගකීම්	103,781,428	32,330,610	136,112,038	101,912,351	45,460,340	147,372,691
ශුද්ධ වත්කම්	22,201,784	26,944,044	49,145,828	22,077,437	24,926,741	47,004,178

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

53. විවිධ අංශ යටතේ මූල්‍ය වාර්තාකරණය

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

සමූහයේ ආංශික වාර්තාකරණය ව්‍යාපාරික අංශ මත පදනම් වේ.

අංශයක් යනු නිෂ්පාදන සහ සේවා සැපයීමේ යෙදී සිටින සමූහයේ කැපී පෙනෙන පාර්ශ්වයකි. (ව්‍යාපාරික අංශය යනු අනෙකුත් අංශයන්ට සාපේක්ෂව වැඩි අවදානම් ලැබීමට සහ වාසි ලැබීමට විවෘත වූවකි.)

ආංශික ප්‍රතිඵලවලට වත්කම් සහ වගකීම්වලට කොටසකට සෘජුවම ආරෝපණය කළ හැකි අයිතම මෙන්ම සාධාරණ පදනමක් මත වෙන් කළ හැකි අයිතම ඇතුළත් වේ.

ආංශික වාර්තාකරණය සඳහා අනුගමනය කරන ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති සමූහයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීම සඳහා අනුගමනය කරන ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති ම වේ.

අන්තර්-ආංශික මාරු කිරීම්වල දී සමාන සේවාවන් සඳහා අන්තර් සමාගම් වෙත අය කරනු ලබන තරඟකාරී සාධාරණ වෙළඳපල මිල ගණන් යටතේ ගිණුම්ගත කෙරේ. එවැනි සේවාවන් ඒකාබද්ධ කිරීමෙන් ඉවත් කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා වාර්තාකරණ ප්‍රමිතිය -SLFRS-8 හි ප්‍රතිපාදන අනුව, සමූහයේ මෙහෙයුම් අංශය හඳුනාගෙන ඇත්තේ සමූහය විසින් පිරිනමනු ලබන නිෂ්පාදන සහ සේවාවන් මත පදනම්ව වන අතර, අවදානම් මට්ටම සහ ප්‍රතිලාභ එකිනෙක සැලකිය යුතු ලෙස වෙනස් වේ.

සමූහයේ ඉහළ කළමනාකාරිත්වය තම තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලියේදී සහ කාර්ය සාධනය ඇගයීමේදී එහි ව්‍යාපාරික අංශවල මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵල සහ තත්ත්වය සලකා බලයි. එක් එක් මෙහෙයුම් අංශය විසින් එහි ආදායම ලබා ගන්නා නිෂ්පාදන සහ සේවා වර්ග පහත සඳහන් පරිදි විස්තර කර ඇත.

බදු දීම සහ කුලියට ගැනීම

මෙම කොටසට පාරිභෝගිකයින්ට පිරිනමන ලීසිං සහ කුලියට ගැනීමේ නිෂ්පාදන ඇතුළත් වේ.

ණය

මෙම කොටසට පාරිභෝගිකයින්ට පිරිනමන ණය නිෂ්පාදන ඇතුළත් වේ.

ඉස්ලාමීය

මෙම කොටසට පාරිභෝගිකයින්ට පිරිනමන ඉජාරා, මුරබා, මුෂාරක් සහ ට්‍රඩින් බුරබා සැලසුම් ඇතුළත් වේ.

රක්ෂණ ව්‍යාපාරය

රක්ෂණ ව්‍යාපාර අංශයට සාමාන්‍ය රක්ෂණය ඇතුළත් වේ

වෙනත් ව්‍යාපාරය

මෙම කොටසට ඉහත කොටස් හැර අනෙකුත් කණ්ඩායම් යෙදී සිටින අනෙකුත් සියලුම ව්‍යාපාරික ක්‍රියාකාරකම් ඇතුළත් වේ.

මාර්තු 31න් අවසන් වූ	කල් බදු සහ කුලී විකුණුම්		ණය		ඉස්ලාමීය		රක්ෂණ		වෙනත්		ඉවත් කිරීම්		සමුහය	
	2024 රු.'000	2023 රු.'000	2024 රු.'000	2023 රු.'000	2024 රු.'000	2023 රු.'000	2024 රු.'000	2023 රු.'000	2024 රු.'000	2023 රු.'000	2024 රු.'000	2023 රු.'000	2024 රු.'000	2023 රු.'000
පොලී ආදායම	12,333,980	11,413,366	10,589,539	13,140,899	828,950	948,386	1,391,108	1,452,100	7,530,937	6,911,484	(457,817)	(459,317)	32,216,697	33,406,918
ශුද්ධ ඉපයු වාරිකය	-	-	-	-	-	-	3,969,415	4,873,871	-	-	(234,090)	(200,018)	3,735,325	4,673,853
ශුද්ධ ගාස්තු සහ කොමිස් ආදායම	936,245	669,324	803,828	770,633	62,924	55,617	-	-	288,531	282,204	(1,112,133)	(1,086,583)	979,395	691,195
ශුද්ධ වෙළඳ ආදායම	-	-	-	-	-	-	-	2,249	124,229	1,919	-	-	124,229	4,168
වෙනත් මෙහෙයුම් ආදායම්	286,042	101,678	245,586	117,068	19,225	8,449	118,785	84,546	178,366	634,727	(350,792)	(559,957)	497,212	386,511
දළ ආදායම	13,556,267	12,184,368	11,638,953	14,028,600	911,099	1,012,452	5,479,308	6,412,766	8,122,063	7,830,334	(2,154,832)	(2,305,875)	37,552,858	39,162,645
පොලී වියදම්	7,415,894	6,857,480	6,367,036	7,895,432	498,413	569,818	-	-	4,443,135	4,406,988	(457,819)	(459,316)	18,266,659	19,270,402
සම්පූර්ණ මෙහෙයුම් ආදායම	6,140,373	5,326,888	5,271,917	6,133,168	412,686	442,634	5,479,308	6,412,766	3,678,928	3,423,346	(1,697,013)	(1,846,559)	19,286,199	19,892,243
ණය පාඩු වියදම්	(726,672)	(227,806)	(617,527)	1,128,996	(1,771)	(153,467)	-	-	(8,234)	(43,761)	-	-	(1,354,204)	703,962
ශුද්ධ මෙහෙයුම් ආදායම	6,867,045	5,554,694	5,889,444	5,004,172	414,457	596,101	5,479,308	6,412,766	3,687,162	3,467,106	(1,697,013)	(1,846,559)	20,640,403	19,188,281
ක්ෂය වීම	262,673	228,090	238,117	294,633	21,548	21,830	102,678	103,645	157,365	181,774	(168,513)	(169,839)	613,868	660,133
කොටසේ ප්‍රතිඵලය	3,196,557	2,111,289	2,744,453	2,430,855	214,836	175,436	627,587	1,246,908	1,915,172	1,356,827	(272,956)	(317,532)	8,425,649	7,003,783
අඩු : මූල්‍ය සේවා මත බද්ද	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,996,425	1,673,580
ආදායම් බදු වියදම්	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,231,793	1,888,502
කොටස් හිමියාට ආරෝපණය කළ හැකි ලාභය	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4,197,431	3,441,701
මාර්තු 31 වන විට														
ආංශික වත්කම්	69,085,195	59,409,781	62,626,580	76,742,103	5,667,203	5,686,110	12,446,256	11,728,248	41,388,072	47,346,146	(5,955,440)	(6,535,520)	185,257,866	194,376,868
මුළු වත්කම්	69,085,195	59,409,781	62,626,580	76,742,103	5,667,203	5,686,110	12,446,256	11,728,248	41,388,072	47,346,146	(5,955,440)	(6,535,520)	185,257,866	194,376,868
ආංශික වගකීම්	51,431,804	45,552,968	46,623,559	58,842,676	4,219,058	4,359,875	7,077,051	6,854,524	30,812,144	36,303,070	(4,051,578)	(4,540,422)	136,112,038	147,372,691
සම්පූර්ණ වගකීම්	51,431,804	45,552,968	46,623,559	58,842,676	4,219,058	4,359,875	7,077,051	6,854,524	30,812,144	36,303,070	(4,051,578)	(4,540,422)	136,112,038	147,372,691

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

54. ඇපකර කළ වත්කම්

පහත දැක්වෙන වත්කම් වගකීම් සඳහා සුරැකුම් ලෙසින් ඇපකර කර තිබේ.

		ඉදිරියට රැගෙන යන ඇපකර මුදල				
		සමාගම		සමූහය		
		2024 මාර්තු 31	2023 මාර්තු 31	2024 මාර්තු 31	2023 මාර්තු 31	
වත්කම්වල ස්වභාවය	වගකීම්වල ස්වභාවය	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	ඇතුළත් වන කරුණු
කුලිය වෙනුවෙන් ලැබිය යුතු බදු	සුරැකුම්කරණය	-	5,042,359	-	5,042,359	ණය සහ ලැබිය යුතු දේ
	කාලීන ණය	2,179,094	4,845,020	2,179,094	4,845,020	ණය සහ ලැබිය යුතු දේ
	කෙටි කාලීන ණය	23,509,389	14,911,377	23,509,389	14,911,377	ණය සහ ලැබිය යුතු දේ
කුලී-මිලදී ගැනීම් මත ලැබිය යුතු මුදල්	කාලීන ණය	-	-	1,037,255	1,037,255	ණය සහ ලැබිය යුතු දේ
	කෙටි කාලීන ණය	-	-	46,705	46,705	ණය සහ ලැබිය යුතු දේ
ණය මත ලැබිය යුතු කුලී	සුරැකුම්කරණය	-	-	-	-	ණය සහ ලැබිය යුතු දේ
	කෙටි කාලීන ණය	-	8,697,471	-	8,697,471	ණය සහ ලැබිය යුතු දේ
ස්ථාවර තැන්පතු	තක්සේරුව සඳහා බැංකු ඇපකරය	-	-	125,700	21,500	අවිනිශ්චිත වගකීම් සහ බැඳීම්
ස්ථාවර තැන්පතු	අයිතිය	-	-	75,000	75,000	බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන තුළ ශේෂය
සිත්තකර ඉඩම් සහ ගොඩනැගිලි	කාලීන ණය	-	-	3,818,007	3,818,007	දේපල, කම්හල් සහ උපකරණ සහ ආයෝජන දේපල

55. අදාළ පාර්ශව හෙළිදරව් කිරීම

සමාගම සහ සමූහය ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිය - LKAS 24 (අදාළ පාර්ශව හෙළිදරව් කිරීම) හි අදාළ පාර්ශවයන් ලෙස අර්ථ දක්වා ඇති පාර්ශවයන් සමඟ සාමාන්‍ය ව්‍යාපාර කටයුතුවලදී ගනුදෙනු සිදු කරයි, ඒවායේ විස්තර පහතින් වාර්තා වේ.

55.1 ප්‍රධාන සමාගම සහ අවසාන පාලන පාර්ශවය

සමාගමේ ආසන්නතම ප්‍රධාන සමාගම වන්නේ රජය සතු ආයතනයක් වන මහජන බැංකුවයි.

55.2 ප්‍රධාන කළමනාකරණ පිරිස් (KMP) සහ ඔවුන්ගේ පවුලේ සාමාජිකයන් සමඟ ගනුදෙනු

ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිය - LKAS -24 - "අදාළ පාර්ශව හෙළිදරව් කිරීම්" අනුව, සමාගමේ ක්‍රියාකාරකම් සැලසුම් කිරීම, මෙහෙයවීම සහ පාලනය කිරීම සඳහා අධිකාරිය සහ වගකීම් දරන අය ප්‍රධාන කළමනාකරණ පිරිස් තුළට ඇතුළත් වේ. ඒ අනුව, සමාගමේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය, ආසන්න ප්‍රධාන සමාගම සහ සමාගමේ ආයතනික කළමනාකාරීත්වයේ සාමාජිකයින් සමාගමේ ප්‍රධාන කළමනාකරණ පිරිස් ලෙස වර්ගීකරණය කර ඇත.

සමාගම සිය ව්‍යාපාරයේ සාමාන්‍ය ක්‍රියාවලියේදී ප්‍රධාන කළමනාකරණ පිරිස් සහ ඔවුන්ගේ සමීපතම පවුලේ සාමාජිකයන් සමඟ වාණිජ මිල ගණන් යටතේ දුරස්ථභාවය රඳවා ගැනීමේ පදනම යටතේ ගනුදෙනු සිදු කරයි.

ප්‍රධාන කළමනාකරණ පිරිස්වල සමීප පවුලේ සාමාජිකයන් යනු ආයතනය සමඟ ගනුදෙනු කිරීමේදී ප්‍රධාන කළමනාකරණ පිරිස්හි එල්ල කිරීමේ බලයක් හෝ එවැනි දෙයක් කරතැයි අපේක්ෂා කළ හැකි පවුල් සාමාජිකයන් වේ.

55.2.1 ප්‍රධාන කළමනාකාරීත්වයේ පුද්ගලයන් සහ ඔවුන්ගේ සමීපතම පවුලේ සාමාජිකයන් සමග ගනුදෙනු

ප්‍රධාන කළමනාකාරීත්වයේ සේවකයින්ගේ පාරිතෝෂික

(අ) අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය පාරිතෝෂික

	සමාගම		සමූහය	
	2024	2023	2024	2023
මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
කෙටි කාලීන සේවකයින්ට ප්‍රතිලාභ	18,727	5,726	37,865	14,794
මුළු අගය	18,727	5,726	37,865	14,794

(ආ) ආයතනික කළමනාකරණය සඳහා පාරිතෝෂිකය

	සමාගම		සමූහය	
	2024	2023	2024	2023
මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
සේවකයින්ට ලැබෙන කෙටි කාලීන ප්‍රතිලාභ	270,450	197,483	342,398	282,087
පශ්චාත් රැකියා ප්‍රතිලාභ	19,647	47,426	22,111	50,499
මුළු අගය	290,097	244,909	364,509	332,586

ඉහත කරුණු වලට අමතරව, සමාගම විසින් අනුමත කරන ලද රැකියා කොන්දේසි වලට අනුකූලව සමාගම විසින් නඩත්තු කරන ලද වාහන වැනි මුදල් නොවන ප්‍රතිලාභ ද ප්‍රධාන කළමනාකාරීත්වයේ පිරිස් වෙත ලබා දී ඇත.

55.2.2 ප්‍රධාන කළමනාකාරීත්වයේ පිරිස් සමග කොටස් ගනුදෙනු

	සමාගම		සමූහය	
	2024	2023	2024	2023
මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
පවත්වාගෙන ගිය සාමාන්‍ය කොටස් ගණන	972,820	747,831	1,078,985	929,331
ගෙවන ලද මුදල් ලාභාංශ (රු. '000)	681	-	681	-
ස්ක්‍රීප් ලාභාංශ (කොටස් ගණන)	53,588	73,165	58,088	77,665

55.2.3 ප්‍රධාන කළමනාකරණ පුද්ගලයින් (KPMs) සම්බන්ධ ගනුදෙනු, විධිවිධාන සහ ගිවිසුම් අතරට ප්‍රධාන කළමනාකරණ පුද්ගලයින්, ඔවුන්ගේ සමීප පවුල් සාමාජිකයන් (CFMs) සහ ප්‍රධාන කළමනාකාරීත්වයේ පුද්ගලයන් සහ ඔවුන්ගේ සමීප පවුලේ සාමාජිකයන් පාලනය කරන හෝ ඒකාබද්ධ පාලනයක් ඇති ආයතන ඇතුළත් වේ.

(අ) ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශයේ ඇති අයිතම

	අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය		ආයතනික කළමනාකරණය		මුළු අගය	
	2024	2023	2024	2023	2024	2023
මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
පොලී ආදායම	57	316	806	3,176	863	3,492
පොලී වියදම	1,619	3,223	37,031	54,770	38,650	57,993

(ආ) මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශයේ ඇති අයිතම

	අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය		ආයතනික කළමනාකරණය		මුළු අගය	
	2024	2023	2024	2023	2024	2023
මාර්තු 31 වන විට	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
වත්කම්						
ණය සහ ලැබිය යුතු දේ	-	1,612	6,475	10,547	6,475	12,159
මුළු අගය	-	1,612	6,475	10,547	6,475	12,159
වගකීම්						
පාරිභෝගික ණය	10,723	19,936	213,326	316,155	224,049	336,091
මුළු අගය	10,723	19,936	213,326	316,155	224,049	336,091

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

55. සම්බන්ධිත පාර්ශව හෙළිදරව් කිරීම (ඉදිරියට...)

55.3 ශුද්ධ ප්‍රතියෝජන සහ ශුද්ධ ප්‍රතියෝජන ප්‍රාග්ධනයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස

මාර්තු 31 වන විට	2024	2023	2024	2023
	රු. '000	රු. '000	%	%
මහජන බැංකුව				
පිපල්ස් ලීසිං ප්‍රොපර්ටි ඩිවලොප්මන්ට් ලිමිටඩ්	462,396	528,249	1.11	1.33
පිපල්ස් ලීසිං ෆ්ලීට් මැනේජ්මන්ට් ලිමිටඩ්	-	1,320	-	-
පිපල්ස් ලීසිං හැවිලොක් ප්‍රොපර්ටිස් ලිමිටඩ්	843,719	1,043,582	2.02	2.62
පිපල්ස් මයික්‍රෝ ෆිනැන්ස් ලිමිටඩ්	80,044	10,405	-	-
පිපල්ස් ඉන්ෂුරන්ස් පී.එල්.සී.	47,532	26,589	0.11	0.07
එලායන්ස් ෆිනැන්ස් පී.එල්.සී.	26,510	26,620	0.06	0.07
අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය	-	1,612	-	-
ආයතනික කළමනාකරණය	6,475	10,547	0.02	0.03
සම්පූර්ණ ශුද්ධ නවැතුම්	1,466,676	1,648,924	3.32	4.12

55.4 අදාළ ආයතන සමඟ ගනුදෙනු

ශ්‍රී ලංකා රජය සහ රජයට සම්බන්ධ ආයතන සමඟ ගනුදෙනු

සමාගමේ ආසන්නතම ප්‍රධාන සමාගම වන්නේ රජය සතු ආයතනයක් වන මහජන බැංකුවයි. සමාගම ශ්‍රී ලංකා රජය සහ ඊට අදාළ ආයතන සමඟ ගනුදෙනු, විධිවිධාන සහ ගිවිසුම්වලට එළඹේ. වර්ෂය තුළ සහ මූල්‍ය තත්ත්වය ප්‍රකාශනයට අනුව සිදු වූ සැලකිය යුතු මූල්‍ය ගනුදෙනු පහත පරිදි වේ.

අ. ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශයේ ඇති අයිතම

මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා	සමාගම		සමූහය	
	2024	2023	2024	2023
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
පොලී ආදායම	1,332	7,663	1,332	7,663
පොලී වියදම්	1,129,126	375,363	1,129,126	375,363

ආ. මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශයේ ඇති අයිතම

මාර්තු 31 වන විට	සමාගම		සමූහය	
	2024	2023	2024	2023
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
වත්කම්				
ණය සහ ලැබිය යුතු දේ	5,679	10,429	5,679	10,429
මුළු අගය	5,679	10,429	5,679	10,429
වගකීම්				
බැංකු ණය	-	-	-	-
පාරිභෝගික ණය	3,415,159	2,167,874	3,415,159	2,167,874
මුළු අගය	3,415,159	2,167,874	3,415,159	2,167,874

තවද ව්‍යාපාරයේ සාමාන්‍ය වැඩපිළිවෙලට අදාළ වන පහත විස්තර වශයෙන් දක්වා ඇති ගනුදෙනු ශ්‍රී ලංකා රජයේ සහ ඊට අනුබද්ධ සමාගම් සමඟ ඇති කර ගෙන තිබේ.

- » භාණ්ඩාගාර බිල්පත්, භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කරවල ආයෝජන
- » ව්‍යවස්ථාපිත ගාස්තු සහ බදු ගෙවීම්
- » දුරකථන, විදුලිය සහ ජලය ඇතුළත් උපයෝගිතා සඳහා කරන ගෙවීම්
- » රැකියා විග්‍රාම ප්‍රතිලාභ සඳහා ගෙවීම් - ETF
- » සම්මත ගාස්තු මත පදනම්ව ගෙවනු ලබන සෘජු ගාස්තු සහ ක්‍ෂාමී ගාස්තු වැනි සිද්ධි මත පාදක ව කරන ගෙවීම්.

ඇ. විශේෂිත තනි පුද්ගල ගනුදෙනු

සාමාන්‍ය දෛනික ව්‍යාපාරික මෙහෙයුම් හැරුණු විට ශ්‍රී ලංකා රජය සහ රජයට සම්බන්ධ ආයතන සමඟ තනි පුද්ගල සැලකිය යුතු ගනුදෙනු කිසිවක් නොතිබුණි.

55.4.1 සමාගම

සමාගම විසින් මූල්‍ය වර්ෂය තුළ දී පහත දැක්වෙන අදාළ ආයතන සමඟ පහත සඳහන් මූල්‍ය ගනුදෙනු සිදු කර ඇත.

අ. ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශයේ ඇති අයිතම

මාර්තු 31 වන විට	ප්‍රධාන සමාගම		අනුබද්ධ සමාගම	
	2024 රු. '000	2023 රු. '000	2024 රු. '000	2023 රු. '000
පොලී ආදායම	6,201,705	6,432,847	272,829	312,463
පොලී වියදම	410,497	129,395	226,191	217,166
ගාස්තු සහ කොමිස් ආදායම	-	-	690,539	678,554
වෙනත් මෙහෙයුම් ආදායම්	-	-	377,135	531,930
ප්‍රතිලාභ, හිමිකම් සහ ප්‍රතිරක්ෂණ වියදම්	-	-	220,573	189,231
ක්ෂයවීම් සහ ක්‍රමක්ෂය වීම්	4,301	4,567	215,824	215,824
වෙනත් මෙහෙයුම් වියදම්	-	-	16,986	16,067

ආ. මූල්‍ය තත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශයේ ඇති අයිතම

මාර්තු 31 වන විට	ප්‍රධාන සමාගම		අනුබද්ධ සමාගම	
	2024 රු. '000	2023 රු. '000	2024 රු. '000	2023 රු. '000
වත්කම්				
මුදල් හා මුදල් සමාන දෑ	2,340,575	4,701,513	-	-
බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන තුළ ශේෂය	2,989,538	26,680,324	-	-
ණය සහ ලැබිය යුතු දේ	-	-	1,462,655	1,642,309
මූල්‍ය වත්කම් - ක්‍රමක්ෂය කළ පිරිවැය	18,372,055	10,903,577	-	-
අනුබද්ධිත / ආශ්‍රිත (හානිකර ශුද්ධ) හි ආයෝජන	-	-	3,455,229	3,291,604
වෙනත් වත්කම්	4,670	-	111,842	253,877
වත්කම් භාවිතා කිරීමේ අයිතිය	14,430	19,878	152,524	368,349
මුළු අගය	23,721,268	42,305,292	5,182,250	5,556,139
වගකීම්				
බැංකු ණය	498,705	43,736	-	-
පාරිභෝගික ණය	3,415,159	554,386	1,350,179	1,062,879
වෙනත් මූල්‍ය වගකීම්	-	-	601,598	700,811
වෙනත් වගකීම්	-	-	15,929	9,460
බදු වගකීම්	23,962	23,962	189,003	432,635
මුළු අගය	3,937,826	622,084	2,156,709	2,346,878

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

55. සම්බන්ධිත පාර්ශව හෙළිදරව් කිරීම (ඉදිරියට...)

ඇ. ගනුදෙනු

මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා	ප්‍රධාන සමාගම		අනුබද්ධ සමාගම	
	2024 රු. '000	2023 රු. '000	2024 රු. '000	2023 රු. '000
වාහන මිලදී ගැනීම	-	-	-	103,550
ගෙවූ ගොඩනැගිලි කුලිය	4,035	6,516	284,342	284,342
ලැබුණු ගොඩනැගිලි කුලිය	-	-	13,217	13,637
මුදල් සහ මුදල් සමාන දෑ - Repo ආයෝජන	65,410,137	6,150,000	-	-
මුදල් සහ මුදල් සමාන දෑ - Repo පියවීම්	65,461,426	6,665,168	-	-
මුදල් සහ මුදල් සමාන දෑ - මුදල් වෙළෙඳපොළ ගිණුම් ආයෝජන	33,616,500	24,451,334		
මුදල් සහ මුදල් සමාන දෑ - මුදල් වෙළෙඳපොළ ගිණුම් ආපසු ගැනීම්	32,924,701	25,620,116		
මුදල් සහ මුදල් සමාන දෑ - තැන්පතු ආයෝජන අමතන්න	7,662,226	22,255,000		
මුදල් සහ මුදල් සමාන දෑ- තැන්පතු මුදල් ආපසු ගැනීම් අමතන්න	10,814,419	20,178,665		
බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන සමඟ ශේෂ - ස්ථාවර තැන්පතු ආයෝජන	56,680,782	93,389,656	-	-
බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන සමඟ ශේෂයන් - ස්ථාවර තැන්පතු ආපසු ගැනීම්	82,695,645	71,514,078	-	-
ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල් - දීමනා	-	-	351,395	347,337
ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල් - ආපසු ගෙවීම්	-	-	339,732	338,514
ණය උපකරණ - ක්ෂය කළ පිරිවැය - ආයෝජන	64,224,591	40,967,052	-	-
ණය උපකරණ - ක්ෂය කළ පිරිවැය - පියවීම්	60,074,968	43,255,119	-	-
බැංකු ණය - ආපසු ගෙවීම්	295,487	295,487	-	-
ගනුදෙනුකරුවන්ගේ ණය - ආයෝජන	3,558,902	3,141,782	1,063,578	1,063,578
ගනුදෙනුකරුවන්ගේ ණය - ආපසු ගෙවීම්	3,536,263	3,619,098	945,304	945,304
වෙනත් මූල්‍ය වගකීම් - ලබාගත් සේවාවන්	-	-	10,203	10,203
වෙනත් මුල්‍ය වගකීම් - ආපසු ගෙවීම්	-	-	10,910	10,910
ගෙවන ලද ලාභාංශ	2,143,977	707,698	-	-
ලැබූ ලාභාංශ	-	-	367,500	513,828
පීපල්ස් ලීසිං ඇන්ඩ් ෆිනෑන්ස් පී.එල්.සී. විසින් හඳුන්වා දුන් පාරිභෝගිකයන් සම්බන්ධයෙන් ගෙවනු ලබන රක්ෂණ වාරිකය	-	-	1,884,034	2,581,127
මුළු අගය	489,104,059	362,216,769	5,270,215	6,212,330

55.4.2 සමූහය

සමූහය විසින් මූල්‍ය වර්ෂය තුළ පහත සඳහන් අදාළ ආයතන සමඟ පහත සඳහන් මූල්‍ය ගනුදෙනු කර ඇත.

අ. ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශයේ ඇති අයිතම

මාර්තු 31 වන විට	ආසන්න ප්‍රධාන සමාගම	
	2024 Rs. '000	2023 Rs. '000
පොලී ආදායම	6,463,156	6,710,304
පොලී වියදම්	419,069	147,035
ශුද්ධ ඉපැයු වාරික	347,954	359,945
ගාස්තු සහ කොමිස් ආදායම	26,316	28,061
වෙනත් මෙහෙයුම් ආදායම්	112,227	115,746
ප්‍රතිලාභ, හිමිකම් සහ ප්‍රතිරක්ෂණ වියදම්	34,790	56,650
ක්ෂයවීම් සහ ක්‍රමක්ෂය වීම්	4,301	4,567

ආ. මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශයේ ඇති අයිතම

මාර්තු 31 වන විට	ආසන්න ප්‍රධාන සමාගම	
	2024 Rs. '000	2023 Rs. '000
වත්කම්		
මුදල් හා මුදල් හා සමාන දෑ	2,584,359	4,902,129
බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන තුළ ශේෂය	4,441,178	28,366,010
රක්ෂණ සහ ප්‍රතිරක්ෂණ ලැබිය යුතු මුදල්	294,726	291,717
මූල්‍ය වත්කම් - ක්‍රමක්ෂය කළ පිරිවැය	18,372,055	10,903,577
වෙනත් වත්කම්	4,670	4,592
වත්කම් භාවිතා කිරීමේ අයිතිය	14,430	19,878
මුළු අගය	25,711,418	44,487,903
වගකීම්		
බැංකු ණය	540,649	295,763
පාරිභෝගික ණය	3,415,159	554,386
වෙනත් වගකීම්	7,851	8,369
බදු වගකීම්	23,962	23,962
මුළු අගය	3,987,621	882,480

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

55. අදාළ පාර්ශව හෙළිදරව් කිරීම (ඉදිරියට...)

55.5 සමාගමේ දළ ආදායමෙන් 10% ඉක්මවන ගනුදෙනු

මාර්තු 31 න් අවසන් වසර සඳහා	සම්බන්ධතාව	ගනුදෙනුවේ නම	ගනුදෙනු වටිනාකම		දළ ආදායමේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස ගනුදෙනු වටිනාකම		නියම සහ කෙතන්දේසි
			2024	2023	2024	2023	
සම්බන්ධිත පාර්ශවයේ නම			රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	
මාහජන බැංකුව	ආසන්න ප්‍රධාන සමාගම	Repo ආයෝජන	65,410,137	6,150,000	210.75%	19.21%	සාමාන්‍ය නියමයන්
		Repo පියවීම්	65,461,426	6,665,168	210.92%	20.82%	සාමාන්‍ය නියමයන්
		FD ආයෝජන	56,680,782	93,389,656	182.63%	291.68%	සාමාන්‍ය නියමයන්
		FD ආපසු ගැනීම්	82,695,645	71,514,078	266.45%	223.35%	සාමාන්‍ය නියමයන්
		Tbill ආයෝජන	64,224,591	40,967,052	206.93%	127.95%	සාමාන්‍ය නියමයන්
		Tbill පියවීම්	60,074,968	43,255,119	193.56%	135.09%	සාමාන්‍ය නියමයන්
		කැඳවුම් තැන්පතු ආයෝජන	7,662,226	22,255,000	24.69%	69.51%	සාමාන්‍ය නියමයන්
		කැඳවුම් තැන්පතු ආපසු ගැනීම්	10,814,419	20,178,665	34.84%	63.02%	සාමාන්‍ය නියමයන්
People's Insurance PLC	අනුබද්ධ ආයතන	රක්ෂණ වාරිකය	1,884,034	2,581,127	6.07%	8.06%	සාමාන්‍ය නියමයන්

56. අවදානම් කළමනාකරණය (සමාගම/සමූහය)

56.1 හැඳින්වීම

අවදානම් යනු සමූහයේ ක්‍රියාකාරකම් තුළ අනිවාර්යයෙන් මතු වන දෙයක් වන අතර ඒවා අවදානම් පාලනය කිරීම සහ වෙනත් එවැනි ක්‍රියාමාර්ගයන්ට යටත් ව නිරන්තරයෙන් හඳුනා ගැනීම, ගණනය කිරීම සහ නිරීක්ෂණය ඔස්සේ කළමනාකරණය කර ගැනීමට හැකි වේ. මෙම අවදානම් කළමනාකරණ ක්‍රියාවලිය සමාගමේ අඛණ්ඩ ලාභදායීත්වය, තිරසාරභාවය සඳහා ඉතා වැදගත් වන අතර සමාගම තුළ සිටින එක් එක් පුද්ගලයා ඔහුගේ හෝ ඇයගේ වගකීම්වලට අදාළ අවදානම් නිරාවරණයන් සඳහා වැදගත් වේ. සමාගම මූලික වශයෙන් ණය අවදානම, ද්‍රවශීලතා අවදානම සහ වෙළඳපල අවදානම් වලට නිරාවරණය වේ. එය විවිධ මෙහෙයුම් අවදානම් වලට ද යටත් වේ. අවදානම් කළමනාකරණ අංශයේ සවිස්තරාත්මක අවදානම් විශ්ලේෂණයක් මෙහි දක්වා ඇත.

අවදානම් කළමනාකරණ ව්‍යුහය

සමස්ත අවදානම් කළමනාකරණ ප්‍රවේශය සහ අවදානම් කළමනාකරණ උපාය මාර්ග සහ මූලධර්ම අනුමත කිරීම අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය ඔස්සේ සිදු වෙයි.

මණ්ඩලය විසින් සමාගම තුළ සමස්ත අවදානම් ක්‍රියාවලිය අධීක්ෂණය කිරීමේ වගකීම දැරීම සඳහා අනුකමීටුවක් සහ ඒකාබද්ධ අවදානම් කළමනාකරණ (IRM) කමිටුවක් පත් කර ඇත.

අවදානම් උපාය මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම සහ මූලධර්ම, රාමු, ප්‍රතිපත්ති සහ සීමාවන් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ සමස්ත වගකීම ඒකාබද්ධ අවදානම් කළමනාකරණ කමිටුව සතු වේ. ඒකාබද්ධ අවදානම් කළමනාකරණ අවදානම් තීරණ කළමනාකරණය කිරීම සහ අවදානම් මට්ටම් අධීක්ෂණය කිරීම සහ වරින් වර මණ්ඩලය වෙත වාර්තා කිරීම සඳහා වගකීම දරයි.

අවදානම් කළමනාකරණ සහ පාලන ඒකකය සමාගම හරහා අවදානම් මූලධර්ම, ප්‍රතිපත්ති සහ සීමාවන්ට අනුකූල වීම අධීක්ෂණය කිරීමේ වගකීම දරයි.

වත්කම් සහ බැරකම් කමිටුව (ALCO)

වත්කම් සහ බැරකම් කමිටුව හි සභාපතිත්වය දරන්නේ ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියා විසිනි. වත්කම් සහ බැරකම් කමිටුව හි අනෙකුත් ස්ථීර සාමාජිකයන් අතර, ජ්‍යෙෂ්ඨ නියෝජ්‍ය සාමාන්‍යාධිකාරී-මෙහෙයුම්, නියෝජ්‍ය සාමාන්‍යාධිකාරී-අවදානම සහ පාලනය, නියෝජ්‍ය සාමාන්‍යාධිකාරී- ප්‍රතිසාධන සහ පරිපාලන, නියෝජ්‍ය සාමාන්‍යාධිකාරී-අලෙවිකරණය, තැන්පතු ප්‍රධානී, මුදල් ප්‍රධානී, භාණ්ඩාගාර ප්‍රධානී සහ කමිටු ලේකම්. නියාමන අවශ්‍යතා කැපවීමක් කරමින් සමාගමේ ද්‍රවශීලතාවය සොබාව සම්පන්න මට්ටමක තබා ගැනීම සඳහා සමාගමේ වත්කම් සහ වගකීම් සහ සමස්ත ද්‍රවශීලතා තත්ත්වය නිරීක්ෂණය කිරීම සහ කළමනාකරණය කිරීම සඳහා අවම වශයෙන් මසකට වරක් කමිටු රැස්වීම් පැවැත්විය යුතුය. වත්කම් සහ බැරකම් කමිටුවෙහි සභාපතිවරයා ඕනෑම ස්ථීර සාමාජිකයෙකුගේ ඉල්ලීමක් මත කාරක සභාවේ විශේෂ රැස්වීමක් කැඳවිය හැක්කේ ගැටලුවක් පැන නැගීම් විට නිතිපතා නියමිත මිලට රැස්වීම තෙක් බලා නොසිටිය යුතුය.

ඒකාබද්ධ අවදානම් කළමනාකරණ මෙහෙයුම් කමිටුව (IRMOC)

ඒකාබද්ධ අවදානම් කළමනාකරණ මෙහෙයුම් කමිටුව ("IRMOC" හෝ "කාරක සභාව") සමාගමේ අවදානම් පාලන ව්‍යුහය තවදුරටත් ශක්තිමත් කිරීම සහ අවදානම් කළමනාකරණය කිරීමේදී මණ්ඩලය, මණ්ඩල අනුකමීටුව සහ ආයතනික කළමනාකාරීත්වයට සහාය වීම සඳහා කළමනාකරණ මට්ටමේ කමිටුවක් ලෙස කටයුතු කරන අතර ඒකාබද්ධ ආකාරයකින් සමාගමේ ව්‍යාපාරික මෙහෙයුම් හා සම්බන්ධ වේ.

කමිටුවේ නියමයන් පිළිබඳ නිර්දේශ (TOR) විසින් කමිටුවේ අධිකාරිය, ව්‍යවස්ථාව, රැස්වීම් වාර ගණන, වගවීම සහ වගකීම්, ගණපුරණය, වාර්තා කිරීම සහ අනෙකුත් ක්‍රියා පටිපාටි පැහැදිලිව දක්වා ඇත. මෙම නියමයන් 2019 මාර්තු මාසයේදී මණ්ඩලය විසින් සම්මත කර ඇත.

IRMOC හි සභාපතිත්වය දරන්නේ අවදානම් පිළිබඳ ප්‍රධානියා විසිනි. කමිටුවේ සාමාජිකයින්ට ආයතනික කළමනාකාරීත්වයේ සාමාජිකයින්, ප්‍රධාන කළමනාකරුවන් - මෙහෙයුම් සහ ජ්‍යෙෂ්ඨ කළමනාකරුවන් (ශාඛාවලට අනුයුක්ත ජ්‍යෙෂ්ඨ කළමනාකරුවන් හැර) ඇතුළත් වේ. මණ්ඩලයේ අනුමත අවදානම් කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්ති සහ අවදානම් ඉවසීමේ සීමාවන් තුළ අනාගත ගනුදෙනුකරුවන් සමග අවදානම් නිරාවරණ උපකල්පනය කිරීමට සාකච්ඡා කරන බැවින් සමාගමේ මෙහෙයුම්වලට සම්බන්ධ සියලුම ව්‍යාපාරික කළමනාකරුවන් "අවදානම් හිමිකරුවන්" ලෙස පිළිගැනේ. ඒ අනුව ව්‍යාපාර මෙහෙයුම්වලට සම්බන්ධ ජ්‍යෙෂ්ඨ කළමනාකාරීත්වයේ සාමාජිකයන් ජ්‍යෙෂ්ඨ අවදානම් හිමිකරුවන් ලෙස සැලකිය හැකිය. එබැවින්, ජ්‍යෙෂ්ඨයා හි, සමාගමේ ජ්‍යෙෂ්ඨ අවදානම් හිමිකරුවන්ගෙන් සැදුම්ලත් ඉහළ මට්ටමේ මැදිහත්වීමක් තිබීම අනිවාර්ය වේ.

විශේෂයෙන් ණය අවදානම, මෙහෙයුම් අවදානම සහ අනුකූලතා අවදානම කෙරෙහි අවධානය යොමු කරමින්, ඉදිරි පෙළේදී උපකල්පිත අවදානම් සමාලෝචනය කිරීමට කමිටුව අවධානය යොමු කළ යුතුය.

56.2 ණය අවදානම

ණය අවදානම යනු එහි ගනුදෙනුකරුවන් හෝ සමාගයන් ඔවුන්ගේ ගිවිසුම්ගත බැඳීම් ඉටු කිරීමට අපොහොසත් වුවහොත් සමාගමකට සිදුවිය හැකි අලාභයයි. මෙම අවදානම් කළමනාකරණය කිරීමට සහ පාලනය කිරීමට සමාගම විසින් පුද්ගලයන් සහ සමාගම් මෙන් ම විශේෂිත භූගෝලීය ප්‍රදේශ සහ කර්මාන්තයන් විසින් බාර ගැනීමට කැමති අවදානම් මට්ටම සම්බන්ධයෙන් සීමාවන් නියම කර ඇත. මෙම කලින් තීරණය කරන ලද සීමාවන් සහතික කිරීම සඳහා සමාගම විසින් නිරාවරණ නිරීක්ෂණය කරයි.

56.2.1 ණය අවදානම් කළමනාකරණය

ණය පැහැර හැරීමේ අවදානම කළමනාකරණය කිරීමේ තීරණාත්මක වැදගත්කම හඳුනා ගැනීම ඔස්සේ සමාගම විශේෂිත මෙවලම් සහ ශිල්පීය ක්‍රම භාවිතා කරයි. අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් අනුමත කළ ණය ප්‍රතිපත්තියක් සහ සම්මත මෙහෙයුම් ක්‍රියා පටිපාටි (SOPs) මගින් මෙහෙයවනු ලබන දැඩි ණය ඇගයීමකින් ක්‍රියාවලිය ආරම්භ වේ. ණය යෝජනා මධ්‍යම ණය දෙපාර්තමේන්තුව විසින් පරිපූර්ණ සමාලෝචනයකට භාජනය කරනු ලබන අතර, කළමනාකරණ ණය කමිටුව විසින් අධි-සීමා සහිත සිද්ධීන් පරීක්ෂා කරනු ලැබේ. සිල්ලර සහ කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර නිරාවරණ ක්‍ෂෂප් දත්ත භාවිතයෙන් තක්සේරු කරනු ලබන අතර ආයතනික ණය ගැතියන් තනි ඇගයීමකට ලක් වේ.

පසු නිකුතු සම්බන්ධයෙන් සමාගම විසින් ස්වාධීන මාසික සමාලෝචන පවත්වන අතර හඳුනාගත් හිඬැස් කඩිනමින් විසඳන බව සහතික කරයි. වාහන ලීසිං/උකස් කිරීම් කෙරෙහි අවධානය යොමු කිරීම සඳහා ලියාපදිංචි දේපල වටිනාකම් සංචිතයක් පවත්වා ගැනීම අවශ්‍ය වේ. ණය පැහැර හැරීම් අවදානම නිරීක්ෂණය කිරීම හවුල් වගකීමක් වන අතර, ආයතනික කළමනාකාරිත්වය අභ්‍යන්තර පාලනයන් සහ අරමුණු ප්‍රකාශ පිළිපැදීම සහතික කිරීම සඳහා අධීක්ෂණය සපයයි. ප්‍රතිසාධන ව්‍යුහයන් විසින් ශාඛා කණ්ඩායම්වලට හා පූර්ව අනතුරු ඇඟවීමේ සංඥා නිරීක්ෂණය කිරීම සහ නඩු පැවරීම සිදු කරන මධ්‍යගත ඒකකවලට මඟ පෙන්වයි.

ණය සාන්ද්‍රණ අවදානම මණ්ඩලය විසින් අනුමත කරන ලද සීමාවන් තුළ කළමනාකරණය කෙරේ. ශක්තිමත් ණය ආතති පරීක්ෂණ වැඩසටහනක් සමගින් අවදානම් සහ පාලන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් නිතිපතා තත්ත්වයන් අධීක්ෂණය කිරීම මෙම සීමාවන් පිළිපැදීම සහතික කරයි. 2023/24 මූල්‍ය වර්ෂයේදී, සමාගම මුලින් ප්‍රවේශම් සහගත ණය දීමේ ස්ථාවරයක් පවත්වාගෙන ගිය අතර, ආර්ථික ප්‍රකෘතියට ප්‍රතිචාර වශයෙන් අඩු අවදානම් ණය ලබා දීම දක්වා ක්‍රමයෙන් ව්‍යාප්ත විය. ක්‍රියාවලි විධිමත් කිරීමට සහ ණය ගුණාත්මකභාවය ඉහළ නැංවීම සඳහා නව ණය ඇගයීම් පද්ධතියක් සහ කැපවූ ණය දෙපාර්තමේන්තුවක් පිහිටුවන ලදී. පසු විසර්ජන සමාලෝචන පුළුල් කරන ලද අතර, සාන්ද්‍රණ අවදානම් පිළිබඳ වැඩි අවබෝධයක් ලබා දෙන ලදී. තත්ත්වයන් සම්පව අධීක්ෂණය කර සමාලෝචනය සහ ක්‍රියාමාර්ග සඳහා විධායක කමිටු වෙත වාර්තා කරන ලදී.

අපහායන තක්සේරුව

සෑම වාර්තාකරණ දිනයකදීම, අපේක්ෂිත ණය පාඩු (ECL) සඳහා දීමනාවක් සටහන් කෙරේ. මෙම දීමනාව තීරණය කරනු ලබන්නේ, මූල්‍ය උපකරණවලට අදාළ ව මූලික හඳුනාගැනීමේ සිට එහි ණය අවදානමේ සැලකිය යුතු වැඩි වීමක් සිදු වී තිබේද යන්න මත වන අතර මාස 12 අපේක්ෂිත ණය පාඩු හෝ ජීවිත කාලීන අපේක්ෂිත ණය පාඩු මත පදනම්ව එය සිදු කෙරේ. අපේක්ෂිත ණය පාඩු දීමනාවට සිදුවන ඕනෑම වෙනස්කමක් ලාභ අලාභ ප්‍රකාශය තුළ දුර්වලතා ලාභයක් හෝ අලාභයක් ලෙස හඳුනාගෙන ඇත. (335 පිටුවේ සටහන 25.6 හි පැහැදිලි කර ඇත).

ණය පැහැර හැරීම් අර්ථ දැක්වීම

සමාගම විසින් ණය පැහැර හැරීම සහ ණය වර්ගීකරණය අර්ථ දැක්වීම සිදු කරන්නේ සාමූහික අරමුණු යටතේ අපේක්ෂිත ණය පාඩු සඳහා අදියර 3ක් (ණය අපහායන) යටතේ වන අතර මෙහි දී ගිවිසුම්ගත ගෙවීම් දින 90කට වැඩි ගණනකින් හෝ අනුමත කාල සීමාව ඉක්මවා තිබීම සිදු ව ඇත. මීට අමතරව, SLFRS 9 යටතේ අදියර 3 ලෙස වර්ගීකරණය කර ඇති ඕනෑම තත්ත්වයක් ණය පහසුකම් පැහැර හැරීමක් ලෙස සැලකේ.

නැවත සැලසුම් කිරීම් සහ ප්‍රතිමූල්‍යකරණ පහසුකම්

නැවත සැලසුම් කරන ලද සහ ප්‍රතිමූල්‍යකරණ කොන්ත්‍රාත්තු නවීකරණයකට භාජනය වන්නේ අදාළ අධීක්ෂණ කාලය පුරා සතුටුදායක කාර්ය සාධනයක් පෙන්වූම් කිරීමෙන් පසුව වන අතර, එම කාලය තුළ පාරිභෝගිකයා අදාළ ආපසු ගෙවීමේ නියමයන් පිළිපදින්නේ නම් ය.

ණය අවදානමේ සැලකිය යුතු වැඩි වීම්

සමාගමේ අපේක්ෂිත ණය පාඩු (ECL) විශ්ලේෂණය කිරීම සඳහා වත්කම් අඛණ්ඩව අධීක්ෂණය කරයි. උපකරණයක් හෝ කළමනාකරණ මාස 12 අපේක්ෂිත ණය පාඩු හෝ ජීවිත කාලීන ණය පාඩු (LTECL) යටතට වැටෙන්නේද යන්න තීරණය කිරීම සඳහා, මූලික හඳුනාගැනීමේ සිට ණය අවදානමේ සැලකිය යුතු වැඩි වීමක් සිදුවී තිබේදැයි යන්න සමාගම විසින් තක්සේරු කරයි.

ඊට අමතර ම , ණය පාඩුවල සැලකිය යුතු වැඩිවීමක් ඇතිදැයි හඳුනා ගැනීම සඳහා සමාගම විසින් ගුණාත්මක ක්‍රමයන් භාවිත කරන අතර උදාහරණයක් ලෙස ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම හෝ ප්‍රතිමූල්‍යකරණය හෝ / සහ වෙනත් ගුණාත්මක දර්ශක සඳහා කිසියම් ගිණුමක් නිරීක්ෂණ ලයිස්තුවට ඇතුළත් කිරීම ආදිය සිදු කෙරේ.

අපේක්ෂිත ණය පාඩු සාමූහිකව ඇස්තමේන්තු කිරීම සඳහා, සමාගම ණය නිරාවරණය පහත අදියරවලට වර්ග කරයි:

අදියර 1: ආරම්භයේ සිට අවදානම් සලකනු නොමැති, අඩු ණය අවදානම (LCR) ලෙස සලකනු ලබන සහ ගෙවිය යුතු දින 30ට අඩු හෝ ඊට සමාන ගිණුම්. මාස 12ක අපේක්ෂිත ණය පාඩු යටතේ ගණනය කෙරේ

අදියර 2: ආරම්භයේ සිට සැලකිය යුතු ණය පිරිහීමක් පෙන්වූම් කරන දින 31 සිට 90 දක්වා ණය නොගෙවූ ගිණුම්. ජීවිත කාල අපේක්ෂිත ණය පාඩු යටතේ ගණනය කෙරේ.

අදියර 3: ගෙවිය යුතු දින 90කට වඩා වැඩි ඒවා ඇතුළුව හානි වූ වත්කම්. ජීවිත කාල අපේක්ෂිත ණය පාඩු යටතේ ගණනය කෙරේ.

තනි පුද්ගල අපහායන

335 පිටුවේ සටහන 25.6 හි විස්තර කර ඇති පරිදි, සමාගම යම් යම් සාධක මත පදනම්ව සාමූහිකව හෝ තනි තනිව අපේක්ෂිත ණය පාඩු (ECL) ගණනය කරයි. ණය සැලකිය යුතු සීමාව තනි තනිව ශ්‍රී ලංකා රුපියල් මිලියන 50 ක ඉක්මවන නිරාවරණයන් සම්බන්ධයෙන් පුද්ගල අපහායන තක්සේරුවක් පවත්වනු ලැබේ.

තනි තනි වශයෙන් සැලකිය යුතු ගනුදෙනුකරුවන් සම්බන්ධයෙන් වන ණය පැහැර හැරීම් විශ්ලේෂණය කිරීමට සමාගම විසින් ගුණාත්මක සහ ප්‍රමාණාත්මක ක්‍රමවේදයන් දෙක ම භාවිත කරයි. මේ සඳහා ගෙවීම් පැහැර හැරීම සිදු විය හැකි සංඥාවන් ලබා දීම මැනීම ඇතුළත් විවිධ වූ දර්ශකයන් ඇතුළත් වන අතර ඒ ඔස්සේ ගනුදෙනුකරුවා අදියර 3 හෝ අදියර 2 යටතේ යළි වර්ගීකරණය සලකා බැලෙයි.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

56. අවදානම් කළමනාකරණය (සමාගම/සමූහය) (ඉදිරියට...)

තනි තනිව තක්සේරු කරන ලද සහ අපහායන ප්‍රතිපාදන සමඟ හඳුනාගත් නිරාවරණ සාමූහික අපහායන තක්සේරුවෙන් බැහැර කරනු ලැබේ. තනි තනිව තක්සේරු කරන ලද නිරාවරණයක් සඳහා අපේක්ෂිත අලාභය පිළිබඳ වෛෂයික සාක්ෂි සොයාගත නොහැකි නම්, එය සාමූහික දුර්වලතා තක්සේරුව සඳහා සමාන ණය අවදානම් නිරාවරණ සමූහයකට ඇතුළත් කෙරේ.

56.2.2 ණය අවදානමට උපරිම නිරාවරණය

මූල්‍ය වත්කම් පන්තිය අනුව ණය ගුණාත්මකභාවය

සමාගම අභ්‍යන්තර ණය ඇගයීම් ක්‍රමය භාවිතයෙන් මූල්‍ය වත්කම්වල ණය ගුණාත්මකභාවය කළමනාකරණය කරයි. පහත වගු මගින් සමාගමේ අභ්‍යන්තර ණය ඇගයීම් පද්ධතිය මත පදනම්ව, ණය අවදානමට නිරාවරණය වන සියලුම මූල්‍ය වත්කම් සඳහා වත්කම් පන්තිය අනුව ණය ගුණාත්මකභාවය පෙන්වයි. ඉදිරිපත් කර ඇති මුදල දළ ආබාධ දීමනා වේ.

පසුගිය ණය අර්ථ දැක්වීම

ගිවිසුම්ගත ණය දිනයෙන් ඔබ්බට එක් දිනක් හෝ ඊට වැඩි කාලයක් එකතු නොකළ යම් මුදලක් 'පසුගිය ණය' ලෙස සමාගම සලකයි.

සමාගම	අතීත ණය හෝ අපහායන නොවන	අතීත ණය හෝ අපහායන නොවන				වෙන් වශයෙන් අපහායන වූ	මුළු අගය
		දින 1-30	දින 31-60	දින 61-90	දින 90ට වැඩි		
2024 මාර්තු 31 වන විට	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
මුදල් සහ මුදල් සමාන (අතැති මුදල් හැර)	8,553,600	-	-	-	-	-	8,553,600
බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන සමඟ ශේෂය	14,288,282	-	-	-	-	-	14,288,282
මූල්‍ය වත්කම් - ලාභය හෝ අලාභය හරහා ලැබුණු සාධාරණ වටිනාකම	1,339,867	-	-	-	-	-	1,339,867
ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල් - ක්‍රමක්ෂය කළ පිරිවැය	69,528,049	14,711,770	7,068,333	3,822,291	13,123,549	4,251,247	112,505,240
මූල්‍ය වත්කම් - සාධාරණ වටිනාකම හරහා ලැබෙන වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායම්	1,158,669	-	-	-	-	-	1,158,669
ණය උපකරණය - ක්‍රමක්ෂය කළ පිරිවැය	18,372,055	-	-	-	-	-	18,372,055
වෙනත් මූල්‍ය වත්කම්	69,989	-	-	-	-	-	69,989
මුළු අගය	113,310,511	14,711,770	7,068,333	3,822,291	13,123,549	4,251,247	156,287,702

සමාගම	අතීත ණය හෝ අපහායන නොවන	අතීත ණය හෝ අපහායන නොවන				වෙන් වශයෙන් අපහායන වූ	මුළු අගය
		දින 1-30	දින 31-60	දින 61-90	දින 90ට වැඩි		
2023 මාර්තු 31 වන විට	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
මුදල් සහ මුදල් සමාන (අතැති මුදල් හැර)	4,840,646	-	-	-	-	-	4,840,646
බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන සමඟ ශේෂය	29,839,914	-	-	-	-	-	29,839,914
මූල්‍ය වත්කම් - ලාභ හෝ අලාභ හරහා සාධාරණ වටිනාකමක්	203,975	-	-	-	-	-	203,975
ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල් - ක්‍රමක්ෂය කළ පිරිවැය	76,024,330	16,619,175	10,000,432	4,700,643	14,733,157	2,609,464	124,687,201
මූල්‍ය වත්කම් - සාධාරණ වටිනාකම හරහා ලැබුණු වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායම්	944,653	-	-	-	-	-	944,653
ණය උපකරණය - ක්‍රමක්ෂය කළ පිරිවැය	10,903,577	-	-	-	-	-	10,903,577
වෙනත් මූල්‍ය වත්කම්	100,306	-	-	-	-	-	100,306
මුළු අගය	122,857,401	16,619,175	10,000,432	4,700,643	14,733,157	2,609,464	171,520,272

සමූහය	අතීත ණය හෝ අපහායන නොවන	අතීත ණය හෝ අපහායන නොවන				වෙන් වශයෙන් අපහායන වූ	මුළු අගය
		දින 1-30	දින 31-60	දින 61-90	දින 90ට වැඩි		
2024 මාර්තු 31 වන විට	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
මුදල් සහ මුදල් සමාන (අතැති මුදල් හැර)	9,425,325	-	-	-	-	-	9,425,325
බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන සමඟ ශේෂය	17,562,955	-	-	-	-	-	17,562,955
මූල්‍ය වත්කම් - ලාභය හෝ අලාභය හරහා ලැබුණු සාධාරණ වටිනාකම	1,451,613	-	-	-	-	-	1,451,613
ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල් - ක්‍රමක්ෂය කළ පිරිවැය	80,563,974	14,560,800	7,475,834	4,935,743	16,178,828	2,917,288	126,632,467
රක්ෂණ හා ප්‍රතිරක්ෂණ - ක්‍රමක්ෂය කළ පිරිවැය	1,586,697	-	-	-	-	-	1,586,697
මූල්‍ය වත්කම් - වෙනත් පුළුල් ආදායම් කරන සාධාරණ අගය	1,720,475	-	-	-	-	-	1,720,475
ණය උපකරණ ක්‍රමක්ෂය	23,826,514	-	-	-	-	-	23,826,514
මුළු අගය	136,137,553	14,560,800	7,475,834	4,935,743	16,178,828	2,917,288	182,206,046

සමූහය	අතීත ණය හෝ අපහායන නොවන	අතීත ණය හෝ අපහායන නොවන				වෙන් වශයෙන් අපහායන වූ	මුළු අගය
		දින 1-30	දින 31-60	දින 61-90	දින 90ට වැඩි		
2023 මාර්තු 31 වන විට	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
මුදල් සහ මුදල් සමාන (අතැති මුදල් හැර)	5,297,056	-	-	-	-	-	5,297,056
බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන සමඟ ශේෂය	34,224,917	-	-	-	-	-	34,224,917
මූල්‍ය වත්කම් - ලාභ හෝ අලාභ හරහා සාධාරණ වටිනාකමක්	345,093	-	-	-	-	-	345,093
ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල් - ක්‍රමක්ෂය කළ පිරිවැය	83,670,400	17,195,506	11,679,224	5,578,135	16,152,645	2,609,464	136,885,374
රක්ෂණ හා ප්‍රතිරක්ෂණ වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායම්	1,498,065	-	-	-	-	-	1,498,065
මූල්‍ය වත්කම් - සාධාරණ වටිනාකම හරහා ලැබුණු	1,372,962	-	-	-	-	-	1,372,962
ණය උපකරණ ක්‍රමක්ෂය	15,859,672	-	-	-	-	-	15,859,672
මුළු අගය	142,268,165	17,195,506	11,679,224	5,578,135	16,152,645	2,609,464	195,483,139

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

56. අවදානම් කළමනාකරණය (සමාගම/සමූහය) (ඉදිරියට...)

56.2.3 කර්මාන්තය මගින් අවදානම් සමාහරණය පිළිබඳ විශ්ලේෂණය

පහත වගුවේ දැක්වෙන්නේ මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශයේ සංරචක සඳහා කර්මාන්ත මට්ටමින් අවදානම් සමාහරණයයි.

කර්මාන්ත විශ්ලේෂණය

සමාගම

2024 මාර්තු 31	මූල්‍ය සේවා*	කෘෂිකර්මය	නිෂ්පාදන	සංචාරක	ප්‍රවාහන	ඉදිකිරීම්	වෙළෙඳාම්	සේවා	කර්මාන්ත	වෙනත්	මුළු අගය
	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000
මුදල් සහ මුදල් සමාන දෑ	9,728,132	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9,728,132
බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන සමඟ ශේෂය	14,288,282	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14,288,282
මූල්‍ය වත්කම් - ලාභ හෝ අලාභ හරහා ලැබෙන සාධාරණ වටිනාකම	1,059,150	-	-	-	-	-	-	280,717	-	-	1,339,867
ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල් - ක්‍රමක්ෂය කළ පිරිවැය	7,482,293	24,068,961	7,097,228	2,478,577	20,245,475	7,357,034	15,198,784	18,050,647	2,261,527	8,264,713	112,505,240
අඩු - අපහායන ගාස්තු	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8,854,787
ශුද්ධ ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල්	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	103,650,453
මූල්‍ය වත්කම් - සාධාරණ වටිනාකම හරහා ලැබෙන වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායම්	202,382	-	-	-	-	-	-	956,287	-	-	1,158,669
ණය උපකරණ - ක්‍රමක්ෂය කළ පිරිවැය	18,372,055	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18,372,055
වෙනත් මූල්‍ය වත්කම්	69,989	-	-	-	-	-	-	-	-	-	69,989

සමාගම

2023 මාර්තු 31	මූල්‍ය සේවා*	කෘෂිකර්මය	නිෂ්පාදන	සංචාරක	ප්‍රවාහන	ඉදිකිරීම්	වෙළෙඳාම්	සේවා	කර්මාන්ත	වෙනත්	මුළු අගය
	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000
මුදල් සහ මුදල් සමාන දෑ	5,844,798	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5,844,798
බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන සමඟ ශේෂය	29,839,914	-	-	-	-	-	-	-	-	-	29,839,914
මූල්‍ය වත්කම් - ලාභ හෝ අලාභ හරහා ලැබෙන සාධාරණ වටිනාකම	190,975	-	-	-	-	-	-	13,000	-	-	203,975
ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල් - ක්‍රමක්ෂය කළ පිරිවැය	8,776,851	27,151,036	7,247,716	2,689,999	24,861,237	8,528,731	14,994,171	19,126,829	2,259,519	9,051,111	124,687,201
අඩු - අපහායන ගාස්තු	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10,409,256
ශුද්ධ ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල්	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	114,277,945
මූල්‍ය වත්කම් - සාධාරණ වටිනාකම හරහා ලැබෙන වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායම්	199,581	-	-	-	-	-	-	745,072	-	-	944,653
ණය උපකරණ - ක්‍රමක්ෂය කළ පිරිවැය	10,903,577	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10,903,577
වෙනත් මූල්‍ය වත්කම්	100,306	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100,306

* මූල්‍ය සේවාවලට බැංකු, මූල්‍ය ආයතන, රක්ෂණ සමාගම්, කොටස් තැරැවිකාර සමාගම් සහ අරමුදල් කළමනාකරණ සමාගම්, ව්‍යාපාර ප්‍රාග්ධන සමාගම් මෙන්ම ආයෝජන උපදේශන සේවා සමාගම් ඇතුළත් වේ.

කර්මාන්ත විශ්ලේෂණය

සමූහය

2024 මාර්තු 31	මූල්‍ය සේවා*	කෘෂිකර්මය	නිෂ්පාදන	සංචාරක	ප්‍රවාහන	ඉදිකිරීම්	වෙළෙඳාම්	සේවා	කර්මාන්ත	වෙනත්	මුළු අගය
	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000
මුදල් සහ මුදල් සමාන දෑ	10,636,505	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10,636,505
බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන තුළ ශේෂය	17,562,955	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17,562,955
මූල්‍ය වත්කම් - ලාභ හෝ අලාභ හරහා ලැබෙන සාධාරණ වටිනාකම	1,090,960	-	-	-	-	-	-	360,653	-	-	1,451,613
ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල් - ක්‍රමිකෂය කළ පිරිවැය	10,357,850	24,631,279	12,396,221	2,491,645	20,346,201	7,308,784	15,618,303	19,946,958	3,408,020	10,127,205	126,632,467
අඩු - අපහායන ගාස්තු											9,712,517
ශුද්ධ ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල්											116,919,950
ලැබිය යුතු ප්‍රතිරක්ෂණ සහ රක්ෂණ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,586,697	1,586,697
මූල්‍ය වත්කම් - සාධාරණ වටිනාකම වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායම්	764,188	-	-	-	-	-	-	956,287	-	-	1,720,475
ණය උපකරණය - කෂය කළ පිරිවැය	23,826,514	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23,826,514
2023 මාර්තු 31	මූල්‍ය සේවා*	කෘෂිකර්මය	නිෂ්පාදන	සංචාරක	ප්‍රවාහන	ඉදිකිරීම්	වෙළෙඳාම්	සේවා	කර්මාන්ත	වෙනත්	මුළු අගය
	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000
මුදල් සහ මුදල් සමාන දෑ	6,316,003	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6,316,003
බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන තුළ ශේෂය	34,224,917	-	-	-	-	-	-	-	-	-	34,224,917
මූල්‍ය වත්කම් - ලාභ හෝ අලාභ හරහා ලැබෙන සාධාරණ වටිනාකම	215,485	-	-	-	-	-	-	129,608	-	-	345,093
ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල් - ක්‍රමිකෂය කළ පිරිවැය	12,776,951	27,709,320	10,617,109	2,699,305	24,989,315	9,433,072	15,481,123	20,962,712	2,355,462	9,861,004	136,885,374
අඩු - අපහායන ගාස්තු											11,507,470
ශුද්ධ ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල්											125,377,904
ලැබිය යුතු ප්‍රතිරක්ෂණ සහ රක්ෂණ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,498,065	1,498,065
මූල්‍ය වත්කම් - සාධාරණ වටිනාකම වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායම්	627,891	-	-	-	-	-	-	745,071	-	-	1,372,962
ණය උපකරණය - කෂය කළ පිරිවැය	15,859,672	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15,859,672

* මූල්‍ය සේවාවලට බැංකු, මූල්‍ය ආයතන, රක්ෂණ සමාගම්, කොටස් තැරැවිකාර සමාගම් සහ අරමුදල් කළමනාකරණ සමාගම්, ව්‍යාපාර ප්‍රාග්ධන සමාගම් මෙන්ම ආයෝජන උපදේශන සේවා සමාගම් ඇතුළත් වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

56. අවදානම් කළමනාකරණය (සමාගම/සමූහය) (ඉදිරියට...)

ණය සහ ලැබිය යුතු දේවල හුණු ව්‍යාප්තිය

ශ්‍රී ලංකාව තුළ පළාත් මට්ටමින් ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල් පහත පරිදි වේ;

සමාගම	බදු/ලැබිය යුතු ඉපය	කුලියට - මිලදී ගැනීම්/ලැබිය යුතු මුදල	කාලීන ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල්	අදාළ පාර්ශවයට ලැබිය යුතු මුදල්	මුළු අගය
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
2024 මාර්තු 31 දිනට					
මධ්‍යම	7,408,537	11,142	3,744,741	-	11,164,420
නැගෙනහිර	2,923,457	8,370	2,444,336	-	5,376,164
උතුරු මැද	3,681,503	7,955	1,376,644	-	5,066,102
උතුරු	5,800,516	13,753	2,422,502	-	8,236,770
වයඹ	2,348,189	2,065	2,454,552	-	4,804,806
සබරගමුව	4,983,146	7,917	1,822,552	-	6,813,615
දකුණු	9,147,608	19,536	4,585,224	-	13,752,368
ඌව	4,431,732	11,151	1,627,351	-	6,070,234
බටහිර	21,228,576	103,103	28,499,371	1,389,711	51,220,760
මුළු අගය	61,953,264	184,992	48,977,273	1,389,711	112,505,240
2023 මාර්තු 31 දිනට					
මධ්‍යම	6,820,293	16,804	3,476,303	-	10,313,400
නැගෙනහිර	2,823,384	8,616	2,282,945	-	5,114,945
උතුරු මැද	3,311,761	8,906	2,050,647	-	5,371,314
උතුරු	1,870,740	2,265	2,775,154	-	4,648,159
වයඹ	5,484,869	13,948	3,707,618	-	9,206,435
සබරගමුව	4,250,399	8,719	2,083,365	-	6,342,483
දකුණු	8,394,590	19,845	6,648,866	-	15,063,301
ඌව	3,887,879	11,368	2,418,103	-	6,317,349
බටහිර	18,920,814	105,589	41,646,648	1,636,765	62,309,815
මුළු අගය	55,764,729	196,060	67,089,647	1,636,765	124,687,201

ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල් පිළිබඳ භූගෝලීය ව්‍යාප්තිය

සමූහය	බදු/ලැබිය යුතු ඉපාරා	කුලියට- මිලදී ගැනීම/ ලැබිය යුතු මුරාබා	කාලීන ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල්	මුළු අගය
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
2024 මාර්තු 31 දිනට				
මධ්‍යම	7,408,537	440,260	3,747,875	11,596,672
නැගෙනහිර	2,923,457	436,760	2,447,146	5,807,364
උතුරු මැද	3,681,503	452,817	1,378,918	5,513,238
උතුරු	5,800,516	13,753	2,422,502	8,236,770
වයඹ	2,348,189	103,476	2,455,541	4,907,206
සබරගමුව	4,983,146	223,634	1,824,148	7,030,928
දකුණු	9,147,608	259,383	4,587,105	13,994,096
ඌව	4,431,732	650,373	1,631,473	6,713,578
බටහිර	21,226,122	440,237	28,581,293	50,247,651
බංග්ලාදේශය	-	-	12,584,963	12,584,963
මුළු අගය	61,950,810	3,020,693	61,660,964	126,632,467
2023 මාර්තු 31 දිනට				
මධ්‍යම	6,820,293	451,109	3,479,437	10,750,839
නැගෙනහිර	2,823,384	397,963	2,285,755	5,507,102
උතුරු මැද	3,311,761	323,994	2,052,921	5,688,676
උතුරු	1,870,740	2,265	2,775,154	4,648,159
වයඹ	5,484,869	150,930	3,708,607	9,344,406
සබරගමුව	4,250,399	229,935	2,084,961	6,565,295
දකුණු	8,394,590	280,546	6,650,747	15,325,883
ඌව	3,887,879	582,481	2,422,225	6,892,585
බටහිර	18,915,271	499,556	41,694,643	61,109,469
බංග්ලාදේශය	-	-	11,052,961	11,052,961
මුළු අගය	55,759,186	2,918,779	78,207,409	136,885,374

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

56. අවදානම් කළමනාකරණය (සමාගම/සමූහය) (ඉදිරියට...)

56.2.3 රඳවා තබා ඇති ඇපකර සහ ණය වැඩිදියුණු කිරීම්වල සාධාරණ වටිනාකම

සමාගම සාමාන්‍ය මූලධර්මයක් ලෙස, සිය ණය කළඹ සුරක්ෂිත කිරීම සඳහා ප්‍රමාණවත් ඇපකරයක් ලබා ගැනීමට උත්සාහ කරයි. විභව ණය පාඩු අවම කිරීම සඳහා එවැනි ඇපකරයක ගුණාත්මකභාවය සහ වගකීම පිළිබඳව සමාගම අවධානය නිතර යොමු කරයි. කළමනාකාරිත්වය විසින් ඇපකරයේ වෙළඳපල වටිනාකම නිරීක්ෂණය කරන අතර, අදාළ ගිවිසුමට අනුකූලව අතිරේක ඇපයක් ඉල්ලා සිටී. ආරක්ෂාව පිළිබඳ සාධාරණ ආන්තිකයක් ඇපකර අගයන් තුළ පවත්වා ගෙන යනු ලැබේ.

ඇපකරවලට අදාළ ප්‍රධාන වර්ග පහත පරිදි වේ:

- » වාණිජ ණය දීම සඳහා වන දේපල ගාස්තු, ඉන්වෙන්ටරි සහ වෙළඳ අංශයෙන් ලැබිය යුතු මුදල් සහ වාහන මත ගිම්කාරිත්වය පැවරීම සඳහා වන ගාස්තු.
- » සිල්ලර ණය දීම සඳහා වන නේවාසික දේපල උකස් කිරීම සහ වාහන මත ගිම්කාරිත්වය පැවරීම.

සැලකිය යුතු පාරිභෝගිකයන්ගේ පොදු ණය වටිනාකම ණය ගුණාත්මකභාවය සම්බන්ධයෙන් වන වඩාත් වැදගත් ම දර්ශකය වේ. කෙසේ වෙතත්, ඇපකරය අමතර ආරක්ෂාවක් සපයන අතර සමාගම සාමාන්‍යයෙන් විශාල ණය ගැතියන්ගෙන් එය ලබා දෙන ලෙස ඉල්ලා සිටී. සමාගමට නිශ්චල දේපල මත පළමු අයිතිකරු, සියලුම ආයතනික වත්කම් සහ අනෙකුත් ගිම්කම් සහ ඇපකර මත පාවෙන ගාස්තු ලෙස ඇපකර ගත හැක. ආයතනික ගනුදෙනුකරුවන් කෙරෙහි සමාගමේ අවධානය ප්‍රධාන වශයෙන් පදනම් වී ඇත්තේ ඔවුන්ගේ ණය සුදුසුකම්, ව්‍යාපාර තත්ත්වය සහ කීර්තිය මත වන බැවින්, ආයතනික ගනුදෙනුකරුවන්ගෙන් ඇපකර සඳහා යාවත්කාලීන තක්සේරු කිරීමක් ලබා ගැනීමට සමාගම අවධාරනයක් නොදෙයි. එවැනි තක්සේරු කිරීම් ආයතනික ගනුදෙනුකරුවන්ගෙන් ඉල්ලා සිටින්නේ ණය තත්ත්වයෙහි අපේක්ෂා කළ හැකි පිරිහීමක් හෝ ණය අවදානමක් ඇති වීම පිළිබඳ සාක්ෂි තිබේ නම් පමණි.

ඒ අනුව, සමාගම විසින් සැලකිය යුතු පාරිභෝගිකයන් සම්බන්ධයෙන් සියළුම පහසුකම්වලට අදාළ ව තබා ඇති ඇපකරයේ තක්සේරුව නිතිපතා යාවත්කාලීන කිරීමක් සිදු නොකරයි. අපහායන ණය සඳහා, සමාගම සාමාන්‍යයෙන් ඇපකරයේ වර්තමාන වෙළඳපල වටිනාකම ලබා ගන්නා අතර එසේ සිදු කරන්නේ අපහායනය මැනීමට එය ආදානයක් විය හැකි බැවිනි.

පහත වගු මගින් සමාගම සහ සමූහය විසින් පවත්වාගෙන යනු ලබන ඇපකර සහ ණය වැඩිදියුණු කිරීම් වල සාධාරණ වටිනාකම පෙන්වයි.

සමාගම	2024 මාර්තු 31 වන විට		2023 මාර්තු 31 වන විට	
	ණය අවදානම සඳහා උපරිම නිරාවරණය	ශුද්ධ නිරාවරණය	ණය අවදානම සඳහා උපරිම නිරාවරණය	ශුද්ධ නිරාවරණය
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
මුදල් සහ මුදල් සමාන දෑ (අතැති මුදල් හැර)	8,553,600	8,553,600	4,840,646	4,840,646
බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන තුළ ශේෂය	14,288,282	14,288,282	29,839,914	29,839,914
මූල්‍ය වත්කම් - ලාභ හෝ අලාභ හරහා ලැබෙන සාධාරණ වටිනාකමක්	1,339,867	1,339,867	203,975	203,975
ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල් - ක්‍රමවේදය කළ පිරිවැය	103,650,453	201,752	114,277,945	306,052
මූල්‍ය වත්කම් - වෙනත් විස්තීරණ ආදායමක් හරහා සාධාරණ වටිනාකමක්	1,158,669	1,158,669	944,653	944,653
ණය උපකරණය - ක්ෂය කළ පිරිවැය	18,372,055	18,372,055	10,903,577	10,903,577
වෙනත් මුල්‍ය වත්කම්	69,989	69,989	100,306	100,306
මුළු අගය	147,432,915	43,984,214	161,111,016	47,139,123

සමූහය	2024 මාර්තු 31		2023 මාර්තු 31	
	ණය අවදානම සඳහා උපරිම නිරාවරණය	ශුද්ධ නිරාවරණය	ණය අවදානම සඳහා උපරිම නිරාවරණය	ශුද්ධ නිරාවරණය
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
මුදල් සහ මුදල් සමාන දෑ (අතැති මුදල් හැර)	9,425,325	9,425,325	5,297,056	5,297,056
බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන තුළ ශේෂය	17,562,955	17,562,955	34,224,917	34,224,917
මූල්‍ය වත්කම් - ලාභ හෝ අලාභ හරහා ලැබෙන සාධාරණ වටිනාකම	1,451,613	1,451,613	345,093	345,093
ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල් - ක්‍රමවේදය කළ පිරිවැය	116,919,950	201,752	125,377,904	306,052
ලැබිය යුතු ප්‍රතිරක්ෂණ සහ රක්ෂණ	1,586,697	1,586,697	1,498,065	1,498,065
මූල්‍ය වත්කම් - වෙනත් විස්තීරණ ආදායමක් හරහා ලැබෙන සාධාරණ වටිනාකම	1,720,475	1,720,475	1,372,962	1,372,962
ණය උපකරණය - ක්‍රමවේදය කළ පිරිවැය	23,826,514	23,826,514	15,859,672	15,859,672
මුළු අගය	172,493,529	55,775,331	183,975,669	58,903,817

පහත වගුව මගින් 3 අදියර වත්කම් සඳහා දැනට පවතින ඇපකරයේ සාධාරණ අගයන් සහ ණය වැඩි දියුණු කිරීම් පිළිබඳ විශ්ලේෂණයක් සපයයි. ඇපකරයේ මට්ටම මත පදනම්ව, බහු ආර්ථික අවස්ථා භාවිතයෙන් ඇපකරයේ අනාගත අගය පුරෝකථනය කළත්, ඇපකරයේ අපේක්ෂිත අගය දෙන ලද ණය පැහැර හැරීම් හානි (LGD) ට වඩා වැඩි වන විට සමහර අදියර 3 නිරාවරණවලට තනි අපේක්ෂිත ණය හානි මට්ටමක් නොතිබිය හැකිය. කෙසේ වෙතත්, බහු ආර්ථික අවස්ථා භාවිතයෙන් මනිනු ලබන ඇපකරයේ අනාගත අගය පහත වැටීම අපේක්ෂා කරන විට, අදියර 3 හි අපේක්ෂිත ණය හානිය පහත දැක්වෙන ශුද්ධ නිරාවරණයට වඩා වැඩි විය හැක.

ඇපකර හෝ ණය වැඩිදියුණු කිරීමේ වර්ගය	මූලික සිද්ධි තත්ත්වය යටතේ පවත්වා ගන්නා ඇපකර සහ ණය වැඩිදියුණු කිරීම්වල සාධාරණ වටිනාකම			සම්පූර්ණ ඇපකරය	ශුද්ධ නිරාවරණය	ආශ්‍රිත අපේක්ෂිත ණය හානි
	ණය අවදානමට උපරිම නිරාවරණය	වංචල සුරැකුම්පත්	නිශ්චල සුරැකුම්පත්			
රු.'000						
සමාගම						
2024 මාර්තු 31 දිනට						
ණය සහ ලැබිය යුතු දේ	17,826,158	11,926,818	9,111,034	21,037,852	(3,211,694)	8,299,041
2023 මාර්තු 31 දිනට						
ණය සහ ලැබිය යුතු දේ	17,342,620	11,958,881	13,685,174	25,644,055	(8,301,435)	8,677,486
සමූහය						
2024 මාර්තු 31 දිනට						
ණය සහ ලැබිය යුතු දේ	19,096,116	12,294,550	9,112,244	21,406,794	(2,310,678)	8,668,685
2023 මාර්තු 31 දිනට						
ණය සහ ලැබිය යුතු දේ	18,762,110	12,294,149	13,800,662	26,094,811	(7,332,701)	9,100,885

56.2.5 මූල්‍ය වත්කම් සහ වගකීම් ගිලවී කිරීම

මූල්‍ය වත්කම් සහ මූල්‍ය වගකීම් ගිලවී කරනු ලබන අතර, පිළිගත් මුදල් ප්‍රමාණයන් ගෙවීමට සමූහයට නීත්‍යානුකූල අයිතියක් ඇති විට ශුද්ධ මුදල මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශයේ ඉදිරිපත් කරනු ලබන අතර එය ශුද්ධ පදනමක් මත පියවීමට හෝ වත්කම සාක්ෂාත් කර පියවීමට අදහස් කරයි.

56.2.6 මූල්‍ය වත්කම් සහ වගකීම් ගිලවී කිරීමට යටත් නොවන විට

කපා හැරීම සඳහා වලංගු නොවන මුදල් ප්‍රමාණ ජාල විධිවිධාන ඇතුළු පියවර සඳහා යොමු විය හැකි වන අතර එහි දී එහි දී ගෙවීමට ඇති ශේෂයන් සම්බන්ධයෙන් අවසරය ලැබෙන්නේ කපා හැරීමක දී එම ප්‍රතිපාර්ශ්වය තුළින් කපා හැරීමට වන අතරම කලින් නිර්ණය කරන ලද අවස්ථාවන්හි දී මෙය ම සිදු විය හැකිය. එවැනි ජාල විධිවිධානවලට ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ ගිවිසුම් සහ වෙනත් සමාන සුරැකුම් ණය දීමේ සහ ණය ගැනීමේ විධිවිධාන ඇතුළත් වේ. ශුද්ධ සැකසීම්වලට යටත්ව ලැබුණු හෝ පොරොන්දු වූ මූල්‍ය ඇපකරයේ ප්‍රමාණය, මෙන් ම ගිලවී කිරීම සඳහා සුදුසුකම් නොලබන ප්‍රමාණය පහතින් අනාවරණය කර ඇත.

මාර්තු 31 වන විට	2024			2023		
	දළ අගය	සංයෝජිත වගකීම්වලට යටත් වන නමුත් ගිලවී කිරීම සඳහා සුදුසුකම් නොලබන	ශුද්ධ අගය	දළ අගය	සංයෝජිත වගකීම්වලට යටත් වන නමුත් ගිලවී කිරීම සඳහා සුදුසුකම් නොලබන	දළ අගය
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
මූල්‍ය වත්කම්						
ණය සහ ලැබිය යුතු දේ	12,109,103	4,767,983	7,341,120	11,521,174	5,161,420	6,359,754

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

56. අවදානම් කළමනාකරණය (සමාගම/සමූහය) (ඉදිරියට...)

56.2.7 ණය සහ උැබිය යුතු මුදල් මත අපහායන ප්‍රතිපාදන පිළිබඳ සංවේදීතාව

	මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශය මත දැක්වූ සංවේදීතා බලපෑම මත ගණනය කරනු ලබන සංවේදීතාව සඳහා අපහායන ප්‍රතිපාදනවල වැඩි වීම/(අඩු වීම)				ආදායම මත සංවේදීතා බලපෑම රු. '000
	අදියර 1 (රු. '000)	අදියර 2 (රු. '000)	අදියර 3 (රු. '000)	මුළු අගය (රු. '000)	
සමාගම - 2024 මාර්තු 31 දිනට					
සියලුම වයස් කාණ්ඩ හරහා PD (පීඩී) අගය 1% වැඩි වීම	2,917	2,236	-	5,153	5,153
සියලුම වයස් කාණ්ඩ හරහා PD (පීඩී) අගය 1% අඩු වීම	(2,917)	(2,236)	-	(5,153)	(5,153)
LGD (එල්ජීඩී) අගය 5% වැඩි වීම	13,308	10,651	98,370	122,329	122,329
LGD (එල්ජීඩී) අගය 5% අඩු වීම	(13,308)	(10,651)	(98,370)	(122,329)	(122,329)
සමාගම මත අනුව බර තැබූ ආර්ථික අවස්ථා					
- මූලික අවස්ථාව 10% කින් වැඩිවීම, නරකම අවස්ථාව 5% කින් අඩුවීම සහ හොඳම අවස්ථාව 5% කින් අඩුවීම	(91)	(173)	-	(264)	(264)
- මූලික අවස්ථාව 10% කින් අඩුවීම, නරකම අවස්ථාව 5% කින් වැඩි වීම සහ හොඳම අවස්ථාව 5% කින් වැඩි වීම	91	173	-	264	264

	මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශය මත දැක්වූ සංවේදීතා බලපෑම මත ගණනය කරනු ලබන සංවේදීතාව සඳහා අපහායන ප්‍රතිපාදනවල වැඩි වීම/(අඩු වීම)				ආදායම මත සංවේදීතා බලපෑම රු. '000
	අදියර 1 (රු. '000)	අදියර 2 (රු. '000)	අදියර 3 (රු. '000)	මුළු අගය (රු. '000)	
සමාගම - 2023 මාර්තු 31 දිනට					
සියලුම වයස් කාණ්ඩ හරහා PD (පීඩී) අගය 1% වැඩි වීම	8,786	8,044	-	16,830	16,830
සියලුම වයස් කාණ්ඩ හරහා PD (පීඩී) අගය 1% අඩු වීම	(8,786)	(8,044)	-	(16,830)	(16,830)
LGD (එල්ජීඩී) අගය 5% වැඩි වීම	43,932	41,088	175,012	260,032	260,032
LGD (එල්ජීඩී) අගය 5% අඩු වීම	(43,932)	(41,088)	(175,012)	(260,032)	(260,032)
සමාගම මත අනුව බර තැබූ ආර්ථික අවස්ථා					
- මූලික අවස්ථාව 10% කින් වැඩිවීම, නරකම අවස්ථාව 5% කින් අඩුවීම සහ හොඳම අවස්ථාව 5% කින් අඩුවීම	(5,683)	(4,376)	-	(10,059)	(10,059)
- මූලික අවස්ථාව 10% කින් අඩුවීම, නරකම අවස්ථාව 5% කින් වැඩි වීම සහ හොඳම අවස්ථාව 5% කින් වැඩි වීම	5,683	4,376	-	10,059	10,059

	මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශය මත දැක්වූ සංවේදීතා බලපෑම මත ගණනය කරනු ලබන සංවේදීතාව සඳහා අපහායන ප්‍රතිපාදනවල වැඩි වීම/(අඩු වීම)				ආදායම මත සංවේදීතා බලපෑම රු. '000
	අදියර 1	අදියර 2	අදියර 3	මුළු අගය	
	(රු. '000)	(රු. '000)	(රු. '000)	(රු. '000)	
සමූහය - 2024 මාර්තු 31 දිනට					
සියලුම වයස් කාණ්ඩ හරහා PD (පීඩ්) 1% වැඩි වීම	3,085	2,365	-	5,450	5,450
සියලුම වයස් කාණ්ඩ හරහා PD (පීඩ්) 1% අඩු වීම	(3,085)	(2,365)	-	(5,450)	(5,450)
LGD (එල්ජීඩී) 5% වැඩි වීම	14,373	11,503	106,240	132,115	132,115
LGD (එල්ජීඩී) 5% අඩු වීම	(14,373)	(11,503)	(106,240)	(132,115)	(132,115)
සම්භාවිතාව මත බර තැබූ ආර්ථික අවස්ථා					
- මූලික අවස්ථාව 10% කින් වැඩිවීම, නරකම අවස්ථාව 5% කින් අඩුවීම සහ හොඳම අවස්ථාව 5% කින් අඩුවීම	(92)	(176)	-	(268)	(268)
- මූලික අවස්ථාව 10% කින් අඩුවීම, නරකම අවස්ථාව 5% කින් වැඩි වීම සහ හොඳම අවස්ථාව 5% කින් වැඩි වීම	92	176	-	268	268

	මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශය මත දැක්වූ සංවේදීතා බලපෑම මත ගණනය කරනු ලබන සංවේදීතාව සඳහා අපහායන ප්‍රතිපාදනවල වැඩි වීම/(අඩු වීම)				ආදායම මත සංවේදීතා බලපෑම රු. '000
	අදියර 1	අදියර 2	අදියර 3	මුළු අගය	
	(රු. '000)	(රු. '000)	(රු. '000)	(රු. '000)	
සමූහය - 2023 මාර්තු 31 දිනට					
සියලුම වයස් කාණ්ඩ හරහා PD අගය 1% වැඩි වීම	9,292	8,507	-	17,799	17,799
සියලුම වයස් කාණ්ඩ හරහා PD අගය 1% අඩු වීම	(9,292)	(8,507)	-	(17,799)	(17,799)
LGD අගය 5% වැඩි වීම	47,447	44,375	189,013	280,835	280,835
LGD අගය 5% අඩු වීම	(47,447)	(44,375)	(189,013)	(280,835)	(280,835)
සම්භාවිතාව අනුව බර තැබූ ආර්ථික අවස්ථා					
- මූලික අවස්ථාව 10% කින් වැඩිවීම, නරකම අවස්ථාව 5% කින් අඩුවීම සහ හොඳම අවස්ථාව 5% කින් අඩුවීම	(5,768)	(4,442)	-	(10,210)	(10,210)
- මූලික අවස්ථාව 10% කින් අඩුවීම, නරකම අවස්ථාව 5% කින් වැඩි වීම සහ හොඳම අවස්ථාව 5% කින් වැඩි වීම	5,768	4,442	-	10,210	10,210

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

56. අවදානම් කළමනාකරණය (සමාගම/සමූහය) (ඉදිරියට...)

56.3 ද්‍රවශීලතා අවදානම සහ අරමුදල් කළමනාකරණය

ද්‍රවශීලතා අවදානම අර්ථ දැක්වෙන්නේ මුදල් හෝ වෙනත් මූල්‍ය වත්කම් ලබා දීමෙන් පියවන මූල්‍ය වගකීම් හා සම්බන්ධ බැඳීම් සපුරාලීමේදී සමාගමට මුහුණ දීමට සිදුවන අවදානමයි. ද්‍රවශීලතා අවදානම පැන නගින්නේ සාමාන්‍ය සහ ආතති තත්වයන් යටතේ සමාගමට ගෙවීම් බැඳීම් සපුරාලීමට නොහැකි වීම නිසාය. මෙම අවදානම සීමා කිරීම සඳහා කළමනාකාරිත්වය සිය තැන්පතු පදනමට අමතරව විවිධාංගීකරණය වූ අරමුදල් ප්‍රභවයන් සකස් කර ඇති අතර, ද්‍රවශීලතාව සලකා බලමින් වත්කම් කළමනාකරණය කිරීමේ ප්‍රතිපත්තියක් අනුගමනය කර අනාගත මුදල් ප්‍රවාහ සහ ද්‍රවශීලතාව දෛනික පදනමින් අධීක්ෂණය කරයි.

මූල්‍ය සමාගම්වලට අනුකූලව (ද්‍රව වත්කම්) 2013 අංක: 4 දරන විධානය අනුව ව්‍යාපාර කටයුතු අවසන් කරන සෑම දිනක දී ම , මතු දැක්වෙන මුදලට වඩා අඩු නොවිය යුතුය:

- (අ) දිනක ව්‍යාපාරය අවසන් වන විට ගෙවිය යුතු කාල තැන්පතු සහ උපචිත පොලීවල හිඟ වටිනාකමෙන් 10%ක් සහ
- (ආ) ඉතිරිකිරීමේ තැන්පතුවේ හිඟ වටිනාකමෙන් 15% ක් සහ එවැනි දිනක ව්‍යාපාරය අවසන් වන විට ගෙවිය යුතු උපචිත පොලී සහ
- (ඇ) මුළු හිඟ ණයවලින් 10%ක්

තවද සමාගම විසින් ශ්‍රී ලංකා රජයේ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ රාජ්‍ය සුරැකුම්පත් ආකාරයෙන් ද්‍රවශීල වත්කම් පවත්වාගෙන යා යුතු අතර පූර්ව මූල්‍ය වර්ෂයේ මාස 12ක කාලය තුළ මාසික සාමාන්‍යයෙන් 7.5% ට සමාන වන පරිදි මුළු තැන්පතු වගකීම් සහ ණය ගැනීම් පැවතිය යුතුය.

ගනුදෙනුකරුවන්ට ණය ලබා දීම සඳහා අරමුදල් මූලාශ්‍ර ලෙස ඉතුරුම් ගිණුම්වල වැදගත්කම සමාගම අවධාරණය කරයි. ගනුදෙනුකරුවන්ගේ ඉතුරුම් ගිණුම් සහ ස්ථාවර තැන්පතුවල ප්‍රතිශතයක් ලෙස ගනුදෙනුකරුවන්ට ණය සහ අත්තිකාරම් ලබා දෙන සංසන්දනය කරන අතර අත්තිකාරම් සිට තැන්පතු අනුපාතය භාවිතා කරමින් ඒවා නිරීක්ෂණය කෙරේ.

වසර අවසානයේ අනුපාත පහත පරිදි විය:

	සමාගම		සමූහය	
	2024	2023	2024	2023
මාර්තු 31 වන විට	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
ද්‍රවශීලතා අනුපාත				
තැන්පතු අනුපාත සඳහා අත්තිකාරම් (වේලාවන්)	1.06	1.13	1.13	1.16
තැන්පතු සඳහා ද්‍රවශීලතා වත්කම් (%)	36	45	38	45

56.3.1 ශේෂ කොන්ත්‍රාත් කල්පිරීම යටතේ මූල්‍ය වත්කම් සහ වගකීම් විශ්ලේෂණය / (මූල්‍ය වත්කම් හා වගකීම් ඉතිරි ගිවිසුම් පරිණතතාවය අනුව විශ්ලේෂණය කිරීම)

පහත වගුව 2024 මාර්තු 31 දිනට සමාගමේ මූල්‍ය වත්කම් සහ වගකීම්වල වට්ටම් නොකළ මුදල් ප්‍රවාහවල කල්පිරීමේ පැතිකඩ සාරාංශ වශයෙන් දැක්වෙයි.

දැනුම් දීමට යටත් වන ආපසු ගෙවීම් වහාම දැනුම් දිය යුතු ලෙස සලකනු ලැබේ. කෙසේ වෙතත්, සමාගමට ගෙවීමට නියමිත විය හැකි මුල්ම දිනයේ බොහෝ ගනුදෙනුකරුවන් ආපසු ගෙවීමක් ඉල්ලා නොසිටිනු ඇතැයි සමාගම අපේක්ෂා කරන අතර, සමාගමේ තැන්පතු රඳවා ගැනීමේ ඉතිහාසය ඔස්සේ දක්වා ඇති අපේක්ෂිත මුදල් ප්‍රවාහයන් වගුවෙන් පිළිබිඹු නොවේ.

56.3.2 මූල්‍ය වත්කම් සහ වගකීම්වලට අදාළ වට්ටම් නොකළ මුදල් ප්‍රවාහවල ශේෂ කොන්ත්‍රාත් කල්පිරීම / (මූල්‍ය වත්කම් හා වගකීම්වල ගිවිසුම්ගත වට්ටම් නොකළ මුදල් ප්‍රවාහයන්ගේ පරිණතතාවය)

සමාගම 2024 මාර්තු 31 වන විට	ඉල්ලුම් මත රු. '000	මාස 3 කට අඩු රු. '000	මාස 3 සිට 12 දක්වා රු. '000	අවුරුදු 1 සිට 3 දක්වා රු. '000	අවුරුදු 3 සිට 5 දක්වා රු. '000	අවුරුදු 5ට වැඩි රු. '000	මුළු අගය රු. '000
මූල්‍ය වත්කම්							
මුදල් සහ මුදල් සමාන දෑ	3,519,033	6,276,202	-	-	-	-	9,795,235
බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන තුළ ශේෂය	-	11,913,537	-	-	4,785,519	-	16,699,056
මූල්‍ය වත්කම් - ලාභ හෝ අලාභ හරහා ලැබෙන සාධාරණ වටිනාකම	-	1,339,867	-	-	-	-	1,339,867
ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල් - ක්‍රමක්ෂය කළ පිරිවැය	13,751,137	28,274,112	39,597,951	43,027,687	8,868,749	204,166	133,723,803
මූල්‍ය වත්කම් - වෙනත් විස්තීරණ ආදායමක් හරහා ලැබෙන සාධාරණ වටිනාකම	-	1,158,659	-	-	-	10	1,158,669
ණය උපකරණය - ක්ෂය කළ පිරිවැය	-	9,123,110	9,736,373	-	-	-	18,859,483
වෙනත් මූල්‍ය වත්කම්	-	69,989	-	-	-	-	69,989
වට්ටම් නොකළ මුළු මූල්‍ය වත්කම්	17,270,170	58,155,476	49,334,324	43,027,687	13,654,268	204,176	181,646,102
මූල්‍ය වගකීම්							
බැංකු ණය	507,748	604,341	1,179,341	-	-	-	2,291,430
පාරිභෝගික ණය	4,652,100	42,133,884	37,162,583	11,101,283	15,431,220	193,796	110,674,866
නිකුත් කළ ණය සුරැකුම්පත්	-	-	6,611,425	5,602,650	-	-	12,214,075
වෙනත් මූල්‍ය වගකීම්	-	3,188,693	-	-	-	-	3,188,693
බදු වගකීම්	-	171,599	346,687	915,909	472,468	262,692	2,169,354
වට්ටම් නොකළ සම්පූර්ණ මූල්‍ය වගකීම්	5,159,848	46,098,517	45,300,036	17,619,842	15,903,688	456,488	130,538,418
වට්ටම් නොකළ ශුද්ධ මූල්‍ය වත්කම්/ (වගකීම්)	12,110,322	12,056,959	4,034,288	25,407,845	(2,249,419)	(252,311)	51,107,684
සමාගම 2023 මාර්තු 31 වන විට							
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
මූල්‍ය වත්කම්							
මුදල් සහ මුදල් සමාන දෑ	2,984,085	2,860,713	-	-	-	-	5,844,798
බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන තුළ ශේෂය	-	30,160,220	-	-	7,478	-	30,167,698
මූල්‍ය වත්කම් - ලාභ හෝ අලාභ හරහා ලැබෙන සාධාරණ වටිනාකම	-	203,975	-	-	-	-	203,975
ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල් - ක්‍රමක්ෂය කළ පිරිවැය	14,866,751	30,620,220	37,234,467	55,520,225	9,655,890	436,428	148,333,981
මූල්‍ය වත්කම් - වෙනත් විස්තීරණ ආදායමක් හරහා ලැබෙන සාධාරණ වටිනාකම	-	944,643	-	-	-	10	944,653
ණය උපකරණය - ක්ෂය කළ පිරිවැය	-	10,017,190	1,357,841	-	-	-	11,375,031
වෙනත් මූල්‍ය වත්කම්	-	100,306	-	-	-	-	100,306
වට්ටම් නොකළ මුළු මූල්‍ය වත්කම්	17,850,836	74,907,267	38,592,308	55,520,225	9,663,368	436,438	196,970,442
මූල්‍ය වගකීම්							
බැංකු ණය	52,720	2,113,653	4,174,310	1,778,223	-	-	8,118,906
පාරිභෝගික ණය	3,949,686	54,318,028	45,926,481	19,604,178	17,464,082	185,824	141,448,279
නිකුත් කළ ණය සුරැකුම්පත්	-	5,973,211	619,948	6,995,938	5,218,138	-	18,807,234
වෙනත් මූල්‍ය වගකීම්	-	1,457,388	-	-	-	-	1,457,388
බදු වගකීම්	-	165,085	504,249	948,757	544,241	191,776	2,354,109
වට්ටම් නොකළ සම්පූර්ණ මූල්‍ය වගකීම්	4,002,406	64,027,365	51,224,988	29,327,096	23,226,460	377,600	172,185,916
වට්ටම් නොකළ ශුද්ධ මූල්‍ය වත්කම්/ (වගකීම්)	13,848,430	10,879,902	(12,632,680)	26,193,129	(13,563,092)	58,838	24,784,525

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

56. අවදානම් කළමනාකරණය (සමාගම/සමූහය) (ඉදිරියට...)

56.3.2 මූල්‍ය වත්කම් සහ වගකීම්වලට අදාළ වට්ටම් නොකළ මුදල් ප්‍රවාහවල ශේෂ කොන්ත්‍රාත් කල්පිරීම

සමූහය 2024 මාර්තු 31 වන විට	ඉල්ලුම් මත මාස 3 කට අඩු	මාස 3 සිට 12 දක්වා	අවුරුදු 1 සිට 3 දක්වා	අවුරුදු 3 සිට 5 දක්වා	අවුරුදු 5ට වැඩි	මුළු අගය	
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	
මූල්‍ය වත්කම්							
මුදල් සහ මුදල් සමාන දෑ	4,185,051	6,451,454	-	-	-	10,636,505	
බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන තුළ ශේෂය	15,416	12,427,457	2,446,656	-	5,444,719	20,334,248	
මූල්‍ය වත්කම් - ලාභ හෝ අලාභ හරහා ලැබෙන සාධාරණ වටිනාකම	-	1,451,613	-	-	-	1,451,613	
ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල් - ක්‍රමාන්තය කළ පිරිවැය	13,906,202	31,798,085	44,646,300	49,933,073	11,387,952	2,870,292	154,541,904
රක්ෂණ හා ප්‍රතිරක්ෂණ ලැබිය යුතු දෑ	-	1,268,209	572,030	-	-	-	1,840,239
මූල්‍ය වත්කම් - වෙනත් විස්තීරණ ආදායමක් හරහා ලැබෙන සාධාරණ වටිනාකම	-	1,720,465	-	-	-	10	1,720,475
ණය උපකරණය - ක්ෂය කළ පිරිවැය	-	10,633,195	13,131,709	1,188,195	-	-	24,953,099
වට්ටම් නොකළ මුළු මූල්‍ය වත්කම්	18,106,669	65,750,478	60,796,695	51,121,268	16,832,671	2,870,302	215,478,083
මූල්‍ය වගකීම්							
බැංකු ණය	1,530,087	1,110,899	2,349,865	2,075,379	491,063	-	7,557,293
පාරිභෝගික ණය	4,652,100	49,106,510	39,097,265	11,151,761	15,464,484	202,524	119,674,644
නිකුත් කළ ණය සුරැකුම්පත්	-	-	6,611,425	5,602,650	-	-	12,214,075
වෙනත් මූල්‍ය වගකීම්	-	3,926,092	-	-	-	-	3,926,092
ගෙවිය යුතු රක්ෂණ සහ ප්‍රතිරක්ෂණ	5,469,976	38,717	-	-	-	-	5,508,693
බදු වගකීම්	-	109,137	336,403	910,141	485,158	191,776	2,032,615
වට්ටම් නොකළ සම්පූර්ණ මූල්‍ය වගකීම්	11,652,163	54,291,355	48,394,958	19,739,931	16,440,705	394,300	150,913,412
වට්ටම් නොකළ ශුද්ධ මූල්‍ය වත්කම්/ (වගකීම්)	6,454,506	11,459,123	12,401,737	31,381,337	391,966	2,476,002	64,564,671
සමූහය							
2023 මාර්තු 31 වන විට	ඉල්ලුම් මත මාස 3 කට අඩු	මාස 3 සිට 12 දක්වා	අවුරුදු 1 සිට 3 දක්වා	අවුරුදු 3 සිට 5 දක්වා	අවුරුදු 5ට වැඩි	මුළු අගය	
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	
මූල්‍ය වත්කම්							
මුදල් සහ මුදල් සමාන දෑ	3,455,290	2,860,713	-	-	-	6,316,003	
බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන තුළ ශේෂය	56,100	30,995,463	3,159,507	111,868	925,403	-	35,248,341
මූල්‍ය වත්කම් - ලාභ හෝ අලාභ හරහා ලැබෙන සාධාරණ වටිනාකම	-	345,093	-	-	-	-	345,093
ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල් - ක්‍රමාන්තය කළ පිරිවැය	15,544,489	32,063,196	39,929,713	60,570,598	12,374,078	3,341,594	163,823,668
රක්ෂණ හා ප්‍රතිරක්ෂණ ලැබිය යුතු දෑ	-	1,268,209	572,030	-	-	-	1,840,239
මූල්‍ය වත්කම් - වෙනත් විස්තීරණ ආදායමක් හරහා ලැබෙන සාධාරණ වටිනාකම	-	1,372,952	-	-	-	10	1,372,962
ණය උපකරණය - ක්ෂය කළ පිරිවැය	26,954	11,865,448	3,149,189	1,372,618	503,434	-	16,917,643
වට්ටම් නොකළ මුළු මූල්‍ය වත්කම්	19,082,833	80,771,074	46,810,439	62,055,084	13,802,915	3,341,604	225,863,949
මූල්‍ය වගකීම්							
බැංකු ණය	251,727	2,257,413	5,479,984	2,397,863	16,570	-	10,403,557
පාරිභෝගික ණය	3,954,226	58,072,352	50,796,418	19,866,333	17,510,069	194,627	150,394,025
නිකුත් කළ ණය සුරැකුම්පත්	-	5,831,331	619,948	6,995,938	5,218,138	-	18,665,355
වෙනත් මූල්‍ය වගකීම්	-	1,709,574	-	-	-	-	1,709,574
ගෙවිය යුතු රක්ෂණ සහ ප්‍රතිරක්ෂණ	5,167,905	38,717	-	-	-	-	5,206,622
බදු වගකීම්	-	109,137	336,403	910,141	485,158	191,776	2,032,615
වට්ටම් නොකළ සම්පූර්ණ මූල්‍ය වගකීම්	9,373,858	68,018,524	57,232,753	30,170,276	23,229,935	386,403	188,411,749
වට්ටම් නොකළ ශුද්ධ මූල්‍ය වත්කම්/ (වගකීම්)	9,708,975	12,752,550	(10,422,314)	31,884,808	(9,427,020)	2,955,201	37,452,200

56.3.3 බැඳීම් හා ඇපකර / බැඳීම් අතර ඇපකර

පහත වගුවේ දැක්වෙන්නේ සමාගමේ අවිනිශ්චිත වගකීම් සහ බැඳීම්වල කල්පිරීම අනුව ගිවිසුම් කල් ඉකුත්වීමයි. සෑම නොගෙවූ ණය කැපවීමක්ම එය ලබා ගත හැකි මුල්ම දිනය අධිංශ කාල පරාසයට ඇතුළත් වේ.

නිකුත් කරන ලද මූල්‍ය ඇපකර කොන්ත්‍රාත්තු සඳහා, ඇපකරයේ උපරිම මුදල ඇපකරය කැඳවිය හැකි මුල් කාලයට වෙන් කරනු ලැබේ.

සමාගම	ඉල්ලුම මත රු. '000	මාස 3ට අඩු රු. '000	මාස 3 සහ 12 අතර රු. '000	අවුරුදු 1 සිට 5 දක්වා රු. '000	අවුරුදු 5ට වැඩි රු. '000	මුළු අගය රු. '000
2024 මාර්තු 31 වන විට						
වගකීම් සහතික ඇපකර	-	16,910	41,225	298	-	58,433
දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවෙන් ලැබුණු තක්සේරුව	-	-	-	-	-	-
සමාගමට එරෙහිව නඩු පැවරීම්	-	226,650	68,171	-	-	294,821
ප්‍රාග්ධන බැඳීම්	-	12,484,415	1,402,648	-	-	13,887,062
සම්පූර්ණ කැපවීම් සහ ඇපකර	-	12,727,975	1,512,044	298	-	14,240,316

2024 මාර්තු 31 වන විට						
වගකීම් සහතික ඇපකර	-	18,475	40,350	-	-	58,825
දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවෙන් ලැබුණු තක්සේරුව	-	-	-	27,011	-	27,011
සමාගමට එරෙහිව නඩු පැවරීම්	-	234,683	17,889	-	-	252,572
ප්‍රාග්ධන බැඳීම්	-	4,537,303	751,063	-	-	5,288,366
සම්පූර්ණ කැපවීම් සහ ඇපකර	-	4,790,461	809,302	27,011	-	5,626,774

සමූහය	ඉල්ලුම මත රු. '000	මාස 3ට අඩු රු. '000	මාස 3 සහ 12 අතර රු. '000	අවුරුදු 1 සිට 5 දක්වා රු. '000	අවුරුදු 5ට වැඩි රු. '000	මුළු අගය රු. '000
2024 මාර්තු 31 වන විට						
වගකීම් සහතික ඇපකර	-	16,910	41,225	298	-	58,433
දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවෙන් ලැබුණු තක්සේරුව	-	-	-	162,579	-	162,579
සමාගමට එරෙහිව නඩු පැවරීම්	-	226,650	68,171	-	-	294,821
ප්‍රාග්ධන බැඳීම්	-	12,484,415	1,402,648	-	-	13,887,062
සම්පූර්ණ කැපවීම් සහ ඇපකර	-	12,727,974	1,512,044	162,877	-	14,402,895

2024 මාර්තු 31 වන විට						
වගකීම් සහතික ඇපකර	-	18,475	40,350	-	-	58,825
දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවෙන් ලැබුණු තක්සේරුව	-	-	-	150,815	-	150,815
සමාගමට එරෙහිව නඩු පැවරීම්	-	234,683	17,889	-	-	252,572
ප්‍රාග්ධන බැඳීම්	-	4,537,303	751,063	-	-	5,288,366
සම්පූර්ණ කැපවීම් සහ ඇපකර	-	4,790,461	809,302	150,815	-	5,750,578

වගකීම් කල් ඉකුත් වීමට පෙර සියලු අවිනිශ්චිත වගකීම් හෝ කැපවීම් නොකෙරෙනු ඇතැයි සමාගම අපේක්ෂා කරයි.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

56. අවදානම් කළමනාකරණය (සමාගම/සමූහය) (ඉදිරියට...)

56.3.3 සම්පූර්ණ ද්‍රව වත්කම්

පහත වගුව සමාගමේ ද්‍රවශීලී වත්කම්වල සංරචක දක්වයි;

	2024	2023
මාර්තු 31 වන විට	මුදල රු. '000	මුදල රු. '000
අතැති මුදල්	1,167,062	1,004,152
ජංගම ගිණුම් ශේෂය	577,194	656,631
වාණිජ බැංකු තැන්පතු	15,264,738	32,931,834
ආපසු මිලදී ගැනීමේ ගිවිසුම යටතේ සුරැකුම්පත්	6,209,099	-
භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර	18,460,778	10,918,159
සම්පූර්ණ ද්‍රවශීලීතා වත්කම්	41,678,871	45,510,776

56.4 වෙළෙඳපොළ අවදානම

වෙළෙඳපොළ අවදානම යනු පොලී අනුපාත, විදේශ විනිමය අනුපාත සහ කොටස් මිල වැනි වෙළෙඳපොළ විචලනය වන වෙනස්වීම් හේතුවෙන් මූල්‍ය උපකරණවල සාධාරණ වටිනාකම හෝ අනාගත මුදල් ප්‍රවාහයන් උච්චාවචනය වීමේ අවදානමයි. සමාගම වෙළෙඳපල අවදානම් වලට නිරාවරණය වීම වෙළඳ හෝ වෙළඳ නොවන කළඹ ලෙස වර්ගීකරණය කරන අතර එම එක් එක් කළඹ වෙන වෙනම කළමනාකරණය කරයි.

වර්තමානයේ, වැඩිවන වෙළඳපල අවදානම හේතුවෙන් බොහෝ මූල්‍ය වත්කම් පන්තිවල අස්ථාවරත්වය සහ අගය පහත වැටීම බොහෝ සමාගම්වල වෙළඳ පොත් කෙරෙහි බලපෑ හැකිය. වසංගත තත්ත්වයන් හේතුවෙන් ඇති වූ අවිනිශ්චිතතාවය දේශීය මුදල් මත පීඩනය වැඩි කිරීමට හේතු විය හැකි අතර එමඟින් ඉහළ විදේශ විනිමය අවදානමක් ඇති විය හැකිය.

පොලී අනුපාත අඩු කිරීම අනුපාත සංවේදී වත්කම් සහ වගකීම් වලට බලපාන ආකාරය සහ ලාභදායීතාවයට පසුව ඇති වන ඇඟවුම් සමාගම තක්සේරු කරයි.

56.4.1 පොලී අනුපාත අවදානම

පොලී අනුපාත අවදානම යනු වෙළෙඳපොළ පොලී අනුපාතවල වෙනස්වීම් හේතුවෙන් මූල්‍ය උපකරණයක සාධාරණ වටිනාකම හෝ අනාගත මුදල් ප්‍රවාහය උච්චාවචනය වීමේ අවදානමයි. වෙළෙඳපොළ පොලී අනුපාත වෙනස් වීමේ අවදානමට සමාගම නිරාවරණය වීම මූලික වශයෙන් පාවෙන පොලී අනුපාත සමඟ සමාගමේ දිගුකාලීන ණය බැඳීම්වලට සම්බන්ධ වේ. සමාගමේ ප්‍රතිපත්තිය වන්නේ පොලී අනුපාත නිරන්තරයෙන් අධීක්ෂණය කිරීමයි. ස්ථාවර සහ විචලන අනුපාත මූල්‍ය වත්කම් සහ මූල්‍ය වගකීම් සමතුලිත කළඹක් තිබීම මගින් සමාගම සිය පොලී අනුපාත අවදානම කළමනාකරණය කරයි.

2024 මාර්තු 31 සහ 2023 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වූ වර්ෂය සඳහා සමාගමේ ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශයේ අනෙකුත් සියලුම විචලන නියතයන් සමඟ පොලී අනුපාතවල සාධාරණ වෙනසක් සඳහා පහත වගුවේ සංවේදීතාව පෙන්වනු ලබයි.

මාර්තු 31 වන විට	2024 රු. '000	2023 රු. '000
පොලී අනුපාත කම්පන හේතුවෙන් ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශය මත සිදු වන බලපෑම		
0.50%	(30,211)	(11,681)
1%	(60,421)	(23,361)
-0.50%	30,211	11,681
-1%	60,421	23,361
ප්‍රධාන උපකල්පනයට බදු වගකීමේ සංවේදීතාව		
වැඩිවන ණය ගැනීමේ අනුපාතවලට සංවේදීතාව		
මාර්තු 31 වන විට	2024 රු. '000	2023 රු. '000
පොලී අනුපාත කම්පන හේතුවෙන් සමාගමේ මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශය කෙරෙහි බලපෑම		
1%	(32,520)	(33,413)
-1%	33,677	34,504

මූල්‍ය වත්කම් සහ වගකීම් පිළිබඳ පොලී අනුපාත අවදානම් නිරාවරණය

පහත වගුව මගින් වෙළඳ නොවන මූල්‍ය වත්කම් සහ වගකීම් පිළිබඳ සමූහයේ පොලී අනුපාත අවදානම් නිරාවරණය විශ්ලේෂණය කරයි. සමූහයේ වත්කම් සහ වගකීම් ප්‍රමාණය ඉදිරියට රැගෙන යන මුදල තුළ ඇතුළත් කර ඇති අතර කලින් ගිවිසුම්ගත ප්‍රති-මිලකරණය හෝ කල් පිරෙන දිනයන් අනුව වර්ගීකරණය කර ඇත.

සමාගම	ඉදිරියට ගෙන යන මුදල	ඉල්ලුම් මත	මාස 3කට අඩු	මාස 3 සිට 12	අවුරුදු 1-3	අවුරුදු 3 සිට 5	වසර 5 වැඩි	පොලී නොවන දැරීම්
2024 මාර්තු 31 දිනට	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
වත්කම්								
මුදල් සහ මුදල් සමාන දෑ	9,728,132	976,455	6,209,099	-	-	-	-	2,542,578
බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන තුළ ශේෂය	14,288,282	714,865	11,570,347	-	-	2,003,070	-	-
මූල්‍ය වත්කම් - ලාභ හෝ අලාභ හරහා ලැබෙන සාධාරණ වටිනාකම	1,339,867	-	-	-	-	-	-	1,339,867
ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල් - ක්‍රමක්ෂය කළ පිරිවැය	112,505,240	17,542,913	24,841,576	31,122,411	33,052,043	5,872,083	74,214	-
අඩු - අපහායන ගාස්තු	8,854,787	-	-	-	-	-	-	-
ශුද්ධ ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල්	103,650,453	-	-	-	-	-	-	-
මූල්‍ය වත්කම් - වෙනත් විස්තීරණ ආදායමක් හරහා සාධාරණ වටිනාකමක්	1,158,669	-	924,177	-	-	-	-	234,492
ණය උපකරණය - ක්‍රමක්ෂය කළ පිරිවැය	18,372,055	738,656	8,517,164	9,116,235	-	-	-	-
වෙනත් මූල්‍ය වත්කම්	69,989	-	-	-	-	-	-	69,989
මුළු අගය	148,607,447	19,972,889	52,062,363	40,238,646	33,052,043	7,875,153	74,214	4,186,926
වගකීම්								
බැංකු ණය	2,263,494	1,513,884	249,870	499,740	-	-	-	-
පාරිභෝගික ණය	97,437,726	10,797,794	37,093,264	31,047,332	6,268,895	12,036,645	193,796	-
නිකුත් කළ ණය සුරැකුම්පත්	11,032,248	1,044,248	-	5,356,436	4,631,564	-	-	-
වෙනත් මූල්‍ය වගකීම්	3,188,693	-	-	-	-	-	-	3,188,693
බදු වගකීම්	1,636,537	72,062	119,449	206,359	654,952	358,822	224,893	-
මුළු අගය	115,558,698	13,427,988	37,462,583	37,109,867	11,555,411	12,395,467	418,689	3,188,693
සම්පූර්ණ පොලී සංවේදීතා පරතරය	33,048,749	6,544,902	14,599,780	3,128,779	21,496,632	(4,520,314)	(344,475)	-

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

56. අවදානම් කළමනාකරණය (සමාගම/සමූහය) (ඉදිරියට...)

මූල්‍ය වත්කම් සහ වගකීම් මත පොලී අනුපාත අවදානම් නිරාවරණය

සමාගම 2023 මාර්තු 31 දිනට	ඉදිරියට ගෙන යන මුදල	ඉල්ලුම් මත	මාස 3කට අඩු	මාස 3 සිට 12	අවුරුදු 1-3	අවුරුදු 3 සිට 5	වසර 5 වැඩි	පොලී නොවන දැරීම්
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
වත්කම්								
මුදල් සහ මුදල් සමාන දෑ	5,844,798	231,207	2,860,713	-	-	-	-	2,752,878
බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන සමඟ ශේෂ	29,839,914	1,009,931	28,826,913	-	-	3,070	-	-
මූල්‍ය වත්කම් - ලාභ හෝ අලාභ හරහා සාධාරණ වටිනාකමක්	203,975	-	-	-	-	-	-	203,975
ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල් - ක්‍රමක්ෂය කළ පිරිවැය	124,687,201	14,629,963	27,611,243	32,967,958	43,941,028	5,493,962	43,047	-
අඩු - අපහායන ගාස්තු	10,409,256	-	-	-	-	-	-	-
ශුද්ධ ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල්	114,277,945	-	-	-	-	-	-	-
මූල්‍ය වත්කම් - වෙනත් විස්තීරණ ආදායම් හරහා ලැබෙන සාධාරණ වටිනාකම	944,653	-	716,111	-	-	-	-	228,542
ණය උපකරණ - ක්‍රමක්ෂය කළ පිරිවැය	10,903,577	472,265	9,326,181	1,105,131	-	-	-	-
වෙනත් මූල්‍ය වත්කම්	100,306	-	-	-	-	-	-	100,306
මුළු අගය	162,115,168	16,343,366	69,341,161	34,073,089	43,941,028	5,497,032	43,047	3,285,701
වගකීම්								
බැංකු ණය	7,724,671	3,837,710	1,089,112	2,048,372	749,477	-	-	-
පාරිභෝගික ණය	100,935,114	10,580,912	40,066,888	24,447,624	13,484,894	12,168,972	185,824	-
නිකුත් කළ ණය සුරැකුම්පත්	16,706,049	1,428,626	5,289,540	-	5,356,373	4,631,510	-	-
වෙනත් මූල්‍ය වගකීම්	1,457,388	-	-	-	-	-	-	1,457,388
බදු වගකීම	1,753,723	-	107,916	353,887	686,919	440,541	164,460	-
මුළු අගය	128,576,945	15,847,248	46,553,456	26,849,883	20,277,663	17,241,023	350,284	1,457,388
සමස්ත පොලී සංවේදීතා පරතරය	33,538,223	496,118	22,787,705	7,223,206	23,663,365	(11,743,990)	(307,237)	

මූල්‍ය වත්කම් සහ වගකීම් පිළිබඳ පොලී අනුපාත අවදානම් නිරාවරණය (ඉදිරියට...)

පහත වගුව මගින් වෙළඳ නොවන මූල්‍ය වත්කම් සහ වගකීම් පිළිබඳ සමූහයේ පොලී අනුපාත අවදානම් නිරාවරණය විශ්ලේෂණය කරයි. සමූහයේ වත්කම් සහ වගකීම් ප්‍රමාණය ඉදිරියට රැගෙන යන මුදල තුළ ඇතුළත් කර ඇති අතර කලින් ගිවිසුම්ගත ප්‍රති-මිලකරණය හෝ කල් පිරෙන දිනයන් අනුව වර්ගීකරණය කර ඇත.

සමූහය 2024 මාර්තු 31 දිනට	ඉදිරියට ගෙන යන මුදල	ඉල්ලුම් මත	මාස 3කට අඩු	මාස 3 සිට 12	අවුරුදු 1-3	අවුරුදු 3 සිට 5	වසර 5 වැඩි	වසර 5 වැඩි
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
වත්කම්								
මුදල් සහ මුදල් සමාන දෑ	10,636,505	1,245,885	6,384,351	-	-	-	-	3,006,269
බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන සමඟ ශේෂ	17,562,955	1,386,051	13,577,631	596,203	-	2,003,070	-	-
මූල්‍ය වත්කම් - ලාභ හෝ අලාභ හරහා සාධාරණ වටිනාකමක්	1,451,613	-	-	-	-	-	-	1,451,613
ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල් - ක්‍රමක්ෂය කළ පිරිවැය	126,632,467	17,691,869	27,831,216	35,120,002	35,872,665	7,311,688	2,069,390	-
අඩු - අපහායන ගාස්තු	9,712,517	-	-	-	-	-	-	-
ශුද්ධ ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල්	116,919,950	-	-	-	-	-	-	-
රක්ෂණ හා ප්‍රතිරක්ෂණ ලැබිය යුතු දෑ	1,586,697	-	-	-	-	-	-	1,586,697
මූල්‍ය වත්කම් - වෙනත් විස්තීරණ ආදායම් හරහා ලැබෙන සාධාරණ වටිනාකම	1,720,475	-	1,485,983	-	-	-	-	234,492
ණය උපකරණ - ක්‍රමක්ෂය කළ පිරිවැය	23,826,514	1,240,724	9,703,668	11,843,578	1,038,544	-	-	-
මුළු අගය	173,704,709	21,564,529	58,982,849	47,559,783	36,911,209	9,314,758	2,069,390	6,279,071
වගකීම්								
බැංකු ණය	7,181,365	2,536,223	711,040	1,548,385	1,907,032	478,685	-	-
පාරිභෝගික ණය	103,843,054	10,514,019	42,823,652	32,672,198	6,302,623	11,336,766	193,796	-
නිකුත් කළ ණය සුරැකුම්පත්	11,032,248	1,044,248	-	5,356,436	4,631,564	-	-	-
වෙනත් මූල්‍ය වගකීම්	3,926,092	-	-	-	-	-	-	3,926,092
රක්ෂණ වගකීම් සහ ප්‍රතිරක්ෂණ ගෙවිය යුතු මුදල්	5,508,693	-	-	-	-	-	-	5,508,693
බදු වගකීම	1,554,027	66,283	122,235	200,834	625,543	332,274	206,858	-
මුළු අගය	133,045,479	14,160,773	43,656,927	39,777,853	13,466,762	12,147,725	400,654	9,434,785
සමස්ත පොලී සංවේදීතා පරතරය	40,659,230	7,403,756	15,325,922	7,781,930	23,444,447	(2,832,967)	1,668,736	-

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

56. අවදානම් කළමනාකරණය (සමාගම/සමූහය) (ඉදිරියට...)

සමූහය 2023 මාර්තු 31 දිනට	ඉදිරියට ගෙන යන මුදල රු. '000	ඉල්ලුම් මත රු. '000	මාස 3කට අඩු රු. '000	මාස 3 සිට 12 රු. '000	අවුරුදු 1-3 රු. '000	අවුරුදු 3 සිට 5 රු. '000	වසර 5 වැඩි රු. '000	වසර 5 වැඩි රු. '000
වත්කම්								
මුදල් සහ මුදල් සමාන දෑ	6,316,003	163,565	3,035,965	-	-	-	-	3,116,473
බැංකු සහ මූල්‍ය ආයතන සමඟ ශේෂ	34,224,917	1,377,609	30,919,064	1,442,833	82,341	403,070	-	-
මූල්‍ය වත්කම් - ලාභ හෝ අලාභ හරහා සාධාරණ වටිනාකමක්	345,093	-	-	-	-	-	-	345,093
ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල් - ක්‍රමක්ෂය කළ පිරිවැය	136,885,374	15,080,704	30,382,749	38,685,642	45,014,968	7,044,846	676,465	-
අඩු - අපහායන ගාස්තු	11,507,470	-	-	-	-	-	-	-
ශුද්ධ ණය සහ ලැබිය යුතු මුදල්	125,377,904	-	-	-	-	-	-	-
රක්ෂණ හා ප්‍රතිරක්ෂණ ලැබිය යුතු දෑ	1,498,065	-	-	-	-	-	-	1,498,065
මූල්‍ය වත්කම් - වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායම් හරහා ලැබෙන සාධාරණ වටිනාකම	1,372,962	-	1,144,420	-	-	-	-	228,542
ණය උපකරණ - ක්‍රමක්ෂය කළ පිරිවැය	15,859,672	349,790	10,713,302	1,747,493	1,952,671	1,096,416	-	-
මුළු අගය	184,994,616	16,971,668	76,195,500	41,875,968	47,049,980	8,544,332	676,465	5,188,173
වගකීම්								
බැංකු ණය	11,068,522	4,940,968	2,286,436	2,455,430	1,369,118	16,570	-	-
පාරිභෝගික ණය	107,979,956	10,507,279	43,116,651	28,331,452	13,641,502	12,192,275	190,797	-
නිකුත් කළ ණය සුරැකුම්පත්	16,564,956	1,413,312	5,163,760	-	5,356,373	4,631,510	-	-
වෙනත් මූල්‍ය වගකීම්	1,709,574	-	-	-	-	-	-	1,709,574
බදු වගකීම	1,477,875	-	61,222	204,192	662,158	385,844	164,460	-
රක්ෂණ වගකීම් සහ ප්‍රතිරක්ෂණ ගෙවිය යුතු මුදල්	5,206,622	-	-	-	-	-	-	5,206,622
මුළු අගය	144,007,505	16,861,559	50,628,069	30,991,074	21,029,151	17,226,199	355,257	6,916,196
සමස්ත පොලී සංවේදීතා පරතරය	40,987,111	110,109	25,567,431	10,884,894	26,020,829	(8,681,867)	321,208	

56.4.2 මුදල් අවදානම

මුදල් අවදානම යනු විදේශ විනිමය අනුපාතවල වෙනස්වීම් හේතුවෙන් මූල්‍ය උපකරණයක අගය උච්චාවචනය වීමේ අවදානමයි. ඇමරිකා ඩොලර් ජනපද ඩොලර් තැන්පතු වල ආයෝජන ප්‍රමාණාත්මක වශයෙන් අඩු බැවින්, සමාගමේ/සමූහයේ මුදල් අවදානම අවම වේ.

2024 මාර්තු 31 වන දිනට සමාගම සැලකිය යුතු ලෙසින් නිරාවරණය වී ඇති මුදල් වර්ග සහ වෙළඳපල විනිමය අනුපාත 1% කින් ඉහළ ගියහොත් / පහත වැටීමකදී ලාභ/අලාභවලට විය හැකි බලපෑම පහත වගු වලින් දැක්වේ. විශ්ලේෂණය මගින් ගණනය කෙරෙන්නේ සියලුම විචල්‍යයන් නියතව පවතින විට සාධාරණ තත්ත්වයන් යටතේ ශ්‍රී ලංකා රුපියල්වලට සාපේක්ෂව මුදල් අනුපාතයන්හි සිදුවිය හැකි වලනයන් මගින් ඇති වන බලපෑම් ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශනය (මුදල් සංවේදී නොවන වෙළඳ නොවන මූල්‍ය වත්කම් සහ වගකීම් වල සාධාරණ වටිනාකම හේතුවෙන්) මත ක්‍රියාත්මක වන්නේ කෙසේද යන්නයි.

විනිමය අනුපාත කම්පන හේතුවෙන් ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශය මත බලපෑම

	මුදල් අනුපාතය වෙනස් කිරීම % ක් ලෙස	සමාගම		සමූහය	
		2024	2023	2024	2023
මාර්තු 31 න් අවසන් වූ වසර සඳහා		බදු වලට පෙර ලාභය මත බලපෑම රු. '000	බදු වලට පෙර ලාභය මත බලපෑම රු. '000	බදු වලට පෙර ලාභය මත බලපෑම රු. '000	බදු වලට පෙර ලාභය මත බලපෑම රු. '000
ඇ.එ. ජ. ඩො. (USD)	1	-	-	1,927	2,093
ඇ.එ. ජ. ඩො. (USD)	-1	-	-	(1,927)	(2,093)

56.4.3 කොටස් මිල අවදානම

කොටස් වෙළෙඳපොළ මිලෙහි උපකල්පනය කරන ලද වෙනස්කම් වලට ප්‍රතිචාර වශයෙන් වාර්තා කරන දිනයේ කොටස් සුරැකුම්පත්වල සාධාරණ වටිනාකමේ වෙනස්වීම් උච්චාවචනය වන ආකාරය කොටස් අවදානම සඳහා වන සංවේදීතා විශ්ලේෂණයෙන් පිළිබිඹු වේ. +/- 1% හි උපකල්පිත කොටස් මිල වලනයන්ට ප්‍රතිචාර වශයෙන් කළඹ විසින් දරනු ලබන කොටස් සුරැකුම්පත්වල සාධාරණ වටිනාකමෙහි ප්‍රක්ෂේපිත වෙනස්කම් තක්සේරු කිරීමෙන් කොටස් සුරැකුම්පත්වල සාධාරණ වටිනාකමෙහි වලනයන් නිරීක්ෂණය කෙරේ.

මාර්තු 31 වන විට	2024			2023		
	ශුද්ධ වත්කම් අගය මත බලපෑම	බදු වලට පෙර ලාභය මත බලපෑම	විස්තීර්ණ ආදායම මත බලපෑම	ශුද්ධ වත්කම් අගය මත බලපෑම	බදු වලට පෙර ලාභය මත බලපෑම	විස්තීර්ණ ආදායම මත බලපෑම
කොටස් වෙළෙඳපොළ මිලෙහි වැඩිවීම/අඩුවීම 1% ක් ලෙස	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
සමාගම						
මූල්‍ය වත්කම් - FVTPL	2,807	2,807	-	2,040	2,040	-
මූල්‍ය වත්කම් - FVOCI	3,665	-	3,665	2,285	-	2,285
සමූහය						
මූල්‍ය වත්කම් - FVTPL	3,924	3,924	-	(3,451)	(3,451)	-
මූල්‍ය වත්කම් - FVOCI	3,665	-	3,665	2,285	-	2,285

56.4.4 වෙළෙඳ හාණි මිල අවදානම

හාණි මිල අවදානම යනු හාණි මිල උච්චාවචනයන් හේතුවෙන් අනාගත වෙළෙඳපල වටිනාකම සහ අනාගත ආදායම් පරිමාණයේ අවිනිශ්චිතතාවයයි. සමූහයට රන් ණයෙහි ඇති වැදගත්කම සැලකිල්ලට ගෙන, රන් මිලෙහි අස්ථාවරත්වය ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශයට අහිතකර ලෙස බලපෑ හැකිය. රන් මිලෙහි උච්චාවචනයන් වෙළෙඳපල අවදානමට තුඩු දෙන අතර එය ණය අවදානමේ ප්‍රධාන මූලාශ්‍රයයි.

සමූහය විසින් රන් මිලෙහි අහිතකර වෙනස්වීම් හේතුවෙන් පැන නගින ණය සහ වෙළෙඳපල අවදානම් කළමනාකරණය කිරීම සඳහා පහත සඳහන් උපාය මාර්ග භාවිතා කරනු ලැබේ.

- » LTV - සමූහ ව්‍යාපාරය විසින් එක් එක් රන් පාදක ස්වේච්ඡාවය සඳහා අත්තිකාරම් ගෙවීම් සංශෝධනය කිරීමේ ක්‍රියාවලියක් ක්‍රියාවට නංවා වෙළෙඳපල වටිනාකමේ අස්ථාවරත්වය යටතේ පරිපූර්ණ ණය අගයට අනුපාතයක් පවත්වාගෙන යයි.
- » නිෂ්පාදන ජීවිත කාලය - ණය අවදානම් කළමනාකරණ උපාය මාර්ගයක් වශයෙන් සමූහය විසින් වේගවත් ප්‍රතිසාධන ක්‍රියාවලියක් සක්‍රීය කරමින් අඩු කාලයක් තුළ සේවා සැපයීම සිදු කරයි.

56.5 මෙහෙයුම් අවදානම

මෙහෙයුම් අවදානම යනු පද්ධති අසාථ්‍යතාවය, මානව දෝෂ, වංචා හෝ බාහිර සිදුවීම් වලින් පැන නගින අලාභයේ අවදානමයි. පාලනයන් ඵලදායී ලෙස ක්‍රියාත්මක වීමට අපොහොසත් වූ විට, මෙහෙයුම් අවදානම් ඔස්සේ කීර්ති නාමයට හානි සිදු වීමට, නීතිමය හෝ නියාමන ඇගවුම් ඇති කිරීමට හෝ මූල්‍ය අලාභ ඇති විය හැක.

සමාගමේ මෙහෙයුම් අවදානම කළමනාකරණය කරනු ලබන්නේ විභව අවදානම් අධීක්ෂණය සහ ඒවාට ප්‍රතිචාර දැක්වීමට බලය ඇති අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් අනුමත කරන ලද මෙහෙයුම් අවදානම් කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්ති පාලන රාමුවක් මගිනි.

56.6 රක්ෂණ අවදානම

පීපල්ස් ඉන්ෂුරන්ස් පී.එල්.සී. යනු සාමාන්‍ය රක්ෂණ ව්‍යාපාරයක් පවත්වාගෙන යන ආයතනයක් වන අතර එය සමාගමේ අනුබද්ධිත ආයතනයකි. 2024 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වූ එහි ව්‍යවස්ථාපිත වර්ෂය සඳහා ලාබ දර්ශකයේ අවදානම් සහ ඒවායේ කළමනාකරණය පහත දැක්වේ.

56.6.1 නියාමන රාමුව

නියාමකයින් මූලික වශයෙන් රක්ෂණ හිමියන්ගේ අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීමට උනන්දු වන අතර ලබා දර්ශකය ඔස්සේ ඔප්පුහිමියන්ගේ ප්‍රතිලාභ සඳහා සතුටුදායක ලෙස කටයුතු කළමනාකරණය කෙරෙන බව සහතික කිරීම සඳහා ඔවුන් සමීපව නිරීක්ෂණය වෙයි. ඒ අතරම, ආර්ථික කම්පන හෝ ස්වාභාවික විපත් වලින් පැන නගින අනපේක්ෂිත වගකීම් සපුරාලීම සඳහා ලාබ දර්ශකය ඔස්සේ උචිත විසඳුම් තත්වයක් පවත්වා ගෙන යන බව සහතික කිරීමට ද නියාමකයින් උනන්දු වෙති.

රක්ෂණකරුවෙකු ලෙස, ලාබ දර්ශකයෙහි මෙහෙයුම් ශ්‍රී ලංකා රක්ෂණ මණ්ඩලයේ (IBSL) නියාමන අධීක්ෂණයට යටත් වේ. එමගින් වසර පුරාවට අදාළ රෙගුලාසිවලට අනුකූලව කටයුතු කිරීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගෙන ඇත.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

56. අවදානම් කළමනාකරණය (සමාගම/සමූහය) (ඉදිරියට...)

56.6.2 රක්ෂණ ගිවිසුම් වලින් පැන නගින අවදානම් වල ස්වභාවය සහ ප්‍රමාණය

රක්ෂණ ගිවිසුම් වලින් පැන නගින අවදානම් කළමනාකරණය සඳහා අරමුණු, ප්‍රතිපත්ති සහ ක්‍රියාවලි

වෙනත් ආයතනවලින් පැන නගින අවදානම් සිය මූලික වටිනාකම් නිර්මාණය කිරීමේ ක්‍රියාව වශයෙන් ලාබ දර්ශකය තුළ හඳුනා ගැනේ. රක්ෂණ ව්‍යාපාරයේ මූලික පිළිගැනීම මෙය වන අතර රක්ෂණ අවදානම කෙරෙහි ඇති විය හැකි බලපෑම මැනීමට පරිපූර්ණ ක්‍රමයක් නොමැත. ජීවිත රක්ෂණ නොවන ව්‍යාපාර සඳහා වඩාත් ඉහළ ම අවදානම් මතුවන්නේ දේශගුණික විපර්යාස, ස්වභාවික විපත් සහ ත්‍රස්තවාදී ක්‍රියාකාරකම් ආදිය මගිනි.

පුළුල් රක්ෂණ ගිවිසුම් සහ තුරන්වීම් ප්‍රදේශ හරහා විවිධාංගීකරණය කිරීම මගින් ඉහත අවදානම් ඇති වීම අවම කෙරේ. ලාබ දර්ශකය තුළ අවදානම් කළමනාකරණ රාමුව උපායමාර්ගික අවදානම, උපකල්පිත අවදානම් සහ විභව අවදානම් කෙරෙහි අවධානය යොමු කරයි. එමගින් අවදානම් හඳුනාගෙන ඒවායේ මූලාශ්‍රය, ඒවායේ බලපෑම සහ ඒවා සමඟ ගනුදෙනු කිරීමට කැමති උපාය මාර්ග අනුව වර්ගීකරණය කෙරෙයි.

අවදානම් කළමනාකරණය සඳහා භාවිතා කෙරෙන ක්‍රමය

අවදානම් රුචිය සහ අවදානම් දරා ගැනීම

ලාබ දර්ශකය තුළින් පිළිගත හැකි අවදානම් මට්ටමකින් කොටස් ගිණිසන්ගේ වටිනාකමක් නිර්මාණය කිරීම සඳහා හොඳම විභවය ලබා දෙන බැවින්, රක්ෂණ වෙළෙඳපොළේ සාමාන්‍යයට වඩා මධ්‍යස්ථව අවදානම් රුචියක් පවත්වා ගැනීමට උපායමාර්ගික තීරණයක් ගෙන ඇත. එම දර්ශකය විවිධාංගීකරණය හරහා අස්ථාවරත්වය සහ විභව පහත වැටීමේ අවදානම කළමනාකරණය කරයි.

කම්පන පාඩු හඳුනා ගැනීම

කම්පන අලාභ ඔස්සේ විශාලතම බලපෑමක් ඇති කිරීමේ හැකියාව ඇති බව දැනට ලාබ දර්ශකය හඳුනාගෙන ඇති අතර ආර්ථික වටිනාකමට ද්‍රව්‍යමය වශයෙන් හානි කිරීමේ හැකියාව ඇති අවදානම් අංශ තුනක් ඇත. ඒවා නම් ව්‍යසනය, සංචිත සහ කොටස් ආයෝජන අවදානමයි. විශේෂිත අවදානම් වර්ග සඳහා දරා ගැනීමේ මට්ටමක් නියම කිරීම හා නිරාවරණය කෙරෙන මුදල් ප්‍රමාණය සීමා කිරීම තුළින් දරා ගැනීම් තුළින් ඇති වන පාඩු කළමනාකරණය කර ගැනීම සඳහා ලාබ දර්ශකය කටයුතු යොදයි.

පහත වගුවේ කොන්ත්‍රාත්තුවේ වර්ගය අනුව ජීවිත රක්ෂණ නොවන කොන්ත්‍රාත්තුව වගකීම් සාන්ද්‍රණය දක්වා ඇත.

	31-03-24			31-03-23		
	දළ වගකීම්	ලැබිය යුතු ප්‍රතිරක්ෂණ	ශුද්ධ වගකීම්	දළ වගකීම්	ලැබිය යුතු ප්‍රතිරක්ෂණ	ශුද්ධ වගකීම්
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
රථ වාහන	654,585	110,140	544,445	600,217	179,858	420,359
නාවික	16,261	9,621	6,640	20,742	11,239	9,503
ගිනි	111,737	87,117	24,620	140,495	83,694	56,801
විවිධ	303,370	138,591	164,779	307,558	120,821	186,737
මුළු අගය	1,085,953	345,469	740,484	1,069,012	395,612	673,400

හිමිකම් ගොඩනැගීම පිළිබඳ වගුව (හිමිකම් සංවර්ධන වගුව)

පහත වගු මගින් එක් එක් කාර්තුව සඳහා සමුච්චිත වූ හිමිකම් ඇස්තමේන්තු සහ මේ දක්වා සමුච්චිත ගෙවීම් පෙන්නුම් කරයි.

2024 වසර සඳහා සාමාන්‍ය දළ රක්ෂණවල ගෙවීමට නියමිත හිමිකම් ප්‍රතිපාදන

අනතුර කාලසීමාව	දරන්නට සිදු වී ඇති සමුච්චිත හිමිකම් පිළිබඳ වත්මන් ඇස්තමේන්තුව														මුළු අගය	
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024 Q1	
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
2010	78,751	(69,469)	(929)	(345)	(863)	(15)	(1,336)	(2,973)	(120)	-	-	(189)	(1,714)	(650)	(150)	-
2011	-	503,322	(370,468)	(7,277)	(17,635)	(10,287)	(8,376)	(3,889)	(4,944)	(42,706)	7,617	-	(8,228)	(28,250)	-	8,880
2012	-	-	577,352	(420,220)	(1,369)	(58,856)	(33,484)	(10,665)	(5,481)	(3,707)	(4,893)	(3,888)	(15,285)	(10,490)	(750)	8,265
2013	-	-	-	420,784	(345,120)	7,349	(21,513)	(2,149)	(22,663)	(2,510)	(3,099)	(3,028)	(11,880)	(7,085)	(3,000)	6,085
2014	-	-	-	-	454,091	(364,572)	(18,583)	(7,482)	(10,478)	(12,806)	(5,729)	(5,018)	(1,963)	(15,549)	(1,063)	10,848
2015	-	-	-	-	-	439,389	(339,611)	(9,697)	(36,427)	(18,596)	(8,095)	(4,309)	(1,081)	(10,800)	(1,457)	9,317
2016	-	-	-	-	-	-	505,258	(435,667)	(5,828)	(11,792)	(4,666)	(6,015)	(1,122)	(25,205)	(700)	14,263
2017	-	-	-	-	-	-	-	525,221	(441,566)	(8,526)	(5,021)	(5,610)	(7,196)	(29,822)	(815)	26,665
2018	-	-	-	-	-	-	-	-	519,953	(458,906)	3,004	(6,683)	(12,163)	(24,989)	(1,018)	19,198
2019	-	-	-	-	-	-	-	-	-	845,045	(764,306)	5,485	(12,075)	(23,534)	(7,116)	43,498
2020	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	523,552	(467,683)	29,238	(12,662)	(21,381)	51,065
2021	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	617,874	(499,993)	(38,046)	(4,916)	74,919
2022	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	695,642	(507,747)	(29,686)	(29,686)	158,209
2023	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	616,947	(268,238)	(268,238)	348,709
2024 Q1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	309,570	309,570
දරන්නට සිදු වී ඇති සමුච්චිත හිමිකම් පිළිබඳ වත්මන් ඇස්තමේන්තුව	78,751	433,853	205,955	(7,059)	89,105	13,009	82,356	52,700	(7,552)	285,494	(261,636)	120,935	152,180	(117,882)	(30,719)	1,089,491

අනතුර කාලසීමාව	යාවත් කාලීන සමුච්චිත ගෙවීම්														මුළු අගය	
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024 Q1	
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
2010	134,903	72,230	5,153	3,494	2,328	1,718	390	2,129	-	-	193	-	650	-	-	223,187
2011	-	893,614	311,764	57,575	19,214	16,664	8,262	8,627	16,329	84,791	3,154	58	387	4,357	-	1,424,796
2012	-	-	1,463,234	252,384	29,760	53,691	16,478	10,057	5,532	9,222	7,835	2,569	10,807	300	2,351	1,864,218
2013	-	-	-	1,621,311	329,994	28,525	12,958	10,447	14,079	4,101	4,584	2,428	11,439	2,194	3,026	2,045,087
2014	-	-	-	-	1,586,379	395,616	23,979	13,186	15,396	13,820	6,434	5,012	10,011	1,450	133	2,071,416
2015	-	-	-	-	-	1,743,314	389,878	30,768	26,780	21,259	10,697	3,402	(6,738)	1,832	1,287	2,222,479
2016	-	-	-	-	-	-	2,129,944	468,923	26,927	15,975	11,924	8,644	(10,175)	3,414	300	2,655,877
2017	-	-	-	-	-	-	-	2,267,584	515,478	39,809	12,594	12,075	3,340	10,694	2,942	2,864,516
2018	-	-	-	-	-	-	-	-	2,646,682	551,787	29,128	10,880	(1,316)	9,915	817	3,247,893
2019	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,956,804	737,058	41,866	7,386	13,410	4,080	3,760,603
2020	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,214,578	534,897	24,130	17,166	3,143	2,793,915
2021	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,397,109	846,549	114,455	8,715	3,366,828
2022	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,831,414	824,727	40,399	3,696,540
2023	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,396,800	457,615	2,854,415
2024 Q1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	256,858	256,858
යාවත් කාලීන සමුච්චිත ගෙවීම්	134,903	965,843	1,780,150	1,934,764	1,967,674	2,239,528	2,581,891	2,811,721	3,267,202	3,697,567	3,038,180	3,018,940	3,727,883	3,400,716	781,666	35,348,629
අනාගත සම්පූර්ණ දළ හිමිකම්	213,654	1,399,696	1,986,105	1,927,705	2,056,779	2,252,538	2,664,247	2,864,421	3,259,650	3,983,061	2,776,544	3,139,875	3,880,064	3,282,834	750,947	36,438,120

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්

හිමිකම් ගොඩනැගීම පිළිබඳ වගුව

පහත වගු මගින් එක් එක් කාර්තුව සඳහා සමුච්චිත වූ හිමිකම් ඇස්තමේන්තු සහ මේ දක්වා සමුච්චිත ගෙවීම් පෙන්නුම් කරයි.

2024 වසර සඳහා සාමාන්‍ය ශුද්ධ රක්ෂණවල ගෙවීමට නියමිත හිමිකම් ප්‍රතිපාදන / 2024 වසර සඳහා හිත ශුද්ධ සාමාන්‍ය රක්ෂණ හිමිකම් ප්‍රතිපාදන

අනතුර කාලසීමාව	දරන්නට සිදු වී ඇති සමුච්චිත හිමිකම් පිළිබඳ වත්මන් ඇස්තමේන්තුව															
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024 Q1	මුළු අගය
	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000	රු. '000
2010	76,513	(67,286)	(883)	(337)	(863)	(15)	(1,336)	(2,973)	(120)	-	-	(189)	(1,714)	(650)	(150)	-
2011	-	334,002	(264,276)	19,062	(15,032)	(10,210)	(8,372)	374	(4,929)	(12,880)	7,639	(22)	(8,228)	(25,755)	-	11,375
2012	-	-	518,952	(385,453)	(1,003)	(35,842)	(33,231)	(10,665)	(5,481)	(3,707)	(4,893)	(3,888)	(15,285)	(9,490)	(750)	9,265
2013	-	-	-	417,521	(345,012)	6,320	(23,344)	3,858	(22,654)	(2,510)	(3,099)	(3,028)	(11,880)	(6,838)	(3,000)	6,333
2014	-	-	-	-	441,138	(353,410)	(17,002)	(7,390)	(10,359)	(12,806)	(5,729)	(5,018)	(2,963)	(14,945)	(1,063)	10,452
2015	-	-	-	-	-	427,129	(328,292)	(14,887)	(30,299)	(18,592)	(8,095)	(4,309)	(1,081)	(10,644)	(1,457)	9,472
2016	-	-	-	-	-	-	473,701	(409,202)	(883)	(11,644)	(4,636)	(6,045)	(1,122)	(16,583)	(700)	22,884
2017	-	-	-	-	-	-	-	482,443	(415,491)	5,036	(3,350)	(4,139)	(7,197)	(20,222)	(815)	36,266
2018	-	-	-	-	-	-	-	-	487,249	(442,104)	18,072	(6,616)	(11,495)	(15,059)	(1,018)	29,028
2019	-	-	-	-	-	-	-	-	-	496,293	(429,549)	10,433	(11,219)	(13,083)	(7,116)	45,759
2020	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	451,761	(435,010)	27,225	(2,040)	(10,406)	31,531
2021	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	465,608	(431,723)	(13,324)	12,643	33,204
2022	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	797,095	(526,524)	35,530	306,101
2023	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	550,489	(259,213)	291,277
2024 Q1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	298,150	298,150
දරන්නට සිදු වී ඇති සමුච්චිත හිමිකම් පිළිබඳ වත්මන් ඇස්තමේන්තුව	76,513	266,716	253,793	50,794	79,229	33,973	62,124	41,558	(2,967)	(2,915)	18,121	7,777	320,412	(124,667)	60,636	1,141,096

අනතුර කාලසීමාව	යාවත් කාලීන සමුච්චිත ගෙවීම්															2024 Q1 රු.'000	මුළු අගය රු.'000
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023			
	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000	රු.'000		
2010	132,617	71,907	5,121	3,494	2,328	1,614	390	2,129	-	-	193	-	650	-	-	-	220,443
2011	-	890,085	248,761	32,281	17,415	16,664	8,244	8,627	16,329	13,201	3,154	58	387	4,357	-	-	1,259,562
2012	-	-	1,457,472	226,968	29,152	31,860	16,282	10,057	5,532	9,222	7,835	2,569	10,807	300	2,351	-	1,810,406
2013	-	-	-	1,616,604	329,884	27,883	12,833	10,432	11,079	4,101	4,584	2,428	11,439	2,194	3,026	-	2,036,487
2014	-	-	-	-	1,581,957	369,486	23,866	13,132	15,396	13,820	6,434	5,012	10,011	1,450	133	-	2,040,696
2015	-	-	-	-	-	1,756,890	387,579	30,608	26,799	21,259	10,697	3,402	(6,738)	1,832	1,287	-	2,233,616
2016	-	-	-	-	-	-	2,075,965	446,918	25,385	15,969	11,371	8,644	(10,175)	3,414	300	-	2,577,792
2017	-	-	-	-	-	-	-	2,209,836	492,761	32,630	12,311	12,075	3,340	10,694	2,942	-	2,776,590
2018	-	-	-	-	-	-	-	-	2,619,040	521,977	15,045	10,872	(1,316)	9,915	817	-	3,176,352
2019	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,902,120	487,549	37,663	3,801	13,410	4,080	-	3,448,624
2020	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,149,086	505,153	23,120	15,402	3,026	-	2,695,786
2021	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,331,752	774,441	94,330	8,522	-	3,209,045
2022	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,666,268	774,098	34,711	-	3,475,077
2023	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,309,670	432,916	-	2,742,585
2024 Q1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	175,905	-	175,905
යාවත් කාලීන සමුච්චිත ගෙවීම්	132,617	961,992	1,711,355	1,879,345	1,960,736	2,204,397	2,525,160	2,731,738	3,212,322	3,534,299	2,708,260	2,919,629	3,486,036	3,241,066	670,014	-	33,878,965
අනාගත සම්පූර්ණ දළ හිමිකම්	209,131	1,228,708	1,965,148	1,930,139	2,039,964	2,238,369	2,587,283	2,773,296	3,209,354	3,531,385	2,726,381	2,927,405	3,806,448	3,116,399	730,650	-	35,020,061

57. වාර්තාකරණ කාල සීමාවෙන් පසු සිදුවීම්

වාර්තාකරණ කාල සීමාවෙන් පසු සිදුවීම් යනු වාර්තා කරන දිනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශන නිකුත් කිරීම සඳහා අවසර දී ඇති දිනය අතර සිදුවන වාසිදායක සහ අවාසිදායක සිදුවීම් වේ.